

Zlouporaba opojnih droga

1998. – 2007.

Studije i analize

107

Republika Hrvatska
Državni zavod za statistiku

Zlouporaba opojnih droga
1998. – 2007.

Studije i analize

107

Zagreb, 2010.

Izdaje i tiska Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, Ilica 3, p. p. 80.

Telefon: (+385 01) 4806-111

Telefaks: (+385 01) 4817-666

Elektronička pošta: ured@dzs.hr

Internetske stranice: <http://www.dzs.hr>

Odgovara ravnatelj dr. sc. Ivan Kovač.

Autori: Leo Cvitanović, Dubravka Rogić-Hadžalić i Marin Mrčela

Recenzenti: prof. dr. sc. Davor Derenčinović, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Dragan Novosel, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Urednica: Jasna Crkvenčić Bojić

Lektorica: Vjekoslava Grzelj

Tehnička urednica: Ankica Bajzek

Grafička priprema: Srećko Maković

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 739217

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.

Tiskano u 400 primjeraka.

Obavijesti daje Odjel informacija.

Telefon: +385 (0) 1 4806-138, 4806-154, 4811-212

Pretplata publikacija: +385 (0) 1 4814-791

Telefaks: +385 (0) 1 4806-148, 4806-199

Elektronička pošta: stat.info@dzs.hr

SADRŽAJ

Predgovor	15
Kratice	16
1. Uvod – kriminalnopolitički i kaznenopravni aspekti suzbijanja zlouporabe opojnih droga (aktualnosti hrvatskog trenutka)	17
1.1. Kaznenopravna regulativa zlouporabe opojnih droga od 1997. do danas	24
2. Opći pregled – počinitelji kaznenog djela i počinitelji prekršaja	27
2.1. Punoljetni počinitelji kaznenih djela	27
2.1.1. Metodološka objašnjenja i definicije	27
Tablica 1. Punoljetni počinitelji kaznenih djela – odluke tijela kaznenog postupka i udio punoljetnih počinitelja kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, čl. 173. KZ-a od 1998. do 2007.	30
2.2. Maloljetni počinitelji kaznenih djela	31
2.2.1. Metodološka objašnjenja i definicije	31
Tablica 2. Maloljetni počinitelji kaznenih djela – odluke tijela kaznenog postupka i udio maloljetnih počinitelja kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, čl. 173. KZ-a od 1998. do 2007.	33
2.3. Punoljetni počinitelji prekršaja	34
2.3.1. Metodološka objašnjenja i definicije	34
2.3.2. Punoljetni počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga	36
Tablica 3. Punoljetni počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga	36
2.4. Maloljetni počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga	37
Tablica 4. Maloljetni počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga	38
2.5. Punoljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga i punoljetni počinitelji prekršaja – osuđeni/proглаšeni krivima	38
Tablica 5. Punoljetni počinitelji kaznenog djela i punoljetni počinitelji prekršaja (osuđeni/proглаšeni krivima)	39
2.6. Maloljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga i počinitelji prekršaja – osuđeni/proглаšeni krivima	40
Tablica 6. Maloljetni počinitelji kaznenog djela i maloljetni počinitelji prekršaja (osuđeni/proглаšeni krivima)	40

2.7. Počinitelji kaznenih djela zlouporabe opojnih droga i počinitelji prekršaja po županijama	41
Tablica 7. Počinitelji kaznenih djela i počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga – svi počinitelji (punoljetni i maloljetni) osuđeni/proglašeni krivima na 100 000 stanovnika od 1998. do 2007.	42
Kartogram 1. Svi počinitelji (punoljetni i maloljetni) – osuđeni/proglašeni krivima na 100 000 stanovnika	43
2.7.1. Punoljetni počinitelji po županijama – osuđeni/proglašeni krivima za zlouporabu opojnih droga	44
Tablica 8. Punoljetni počinitelji po županijama – osuđeni/proglašeni krivima za zlouporabu opojnih droga od 1998. do 2007.	45
Kartogram 2. Punoljetni počinitelji – osuđeni/proglašeni krivima za zlouporabu opojnih droga na 100 000 stanovnika	46
2.7.2. Maloljetni počinitelji po županijama – osuđeni/proglašeni krivima za zlouporabu opojnih droga	47
Tablica 9. Maloljetni počinitelji – osuđeni/proglašeni krivima za zlouporabu opojnih droga od 1998. do 2007.	47
Kartogram 3. Maloljetni počinitelji – osuđeni/proglašeni krivima za zlouporabu opojnih droga na 100 000 stanovnika	48
2.7.3. Pregled po županijama – trendovi	50
Grafikon 1. Zagrebačka županija	50
Grafikon 2. Krapinsko-zagorska županija	50
Grafikon 3. Sisačko-moslavačka županija	51
Grafikon 4. Karlovačka županija	51
Grafikon 5. Varaždinska županija	51
Grafikon 6. Koprivničko-križevačka županija	52
Grafikon 7. Bjelovarsko-bilogorska županija	52
Grafikon 8. Primorsko-goranska županija	52
Grafikon 9. Ličko-senjska županija	53
Grafikon 10. Virovitičko-podravska županija	53
Grafikon 11. Požeško-slavonska županija	53
Grafikon 12. Brodsko-posavska županija	54
Grafikon 13. Zadarska županija	54
Grafikon 14. Osječko-baranjska županija	54
Grafikon 15. Šibensko-kninska županija	55
Grafikon 16. Vukovarsko-srijemska županija	55
Grafikon 17. Splitsko-dalmatinska županija	55
Grafikon 18. Istarska županija	56

Grafikon 19.	Dubrovačko-neretvanska županija	56
Grafikon 20.	Međimurska županija	56
Grafikon 21.	Grad Zagreb	57
3.	Trendovi – prijavljene, optužene i osuđene osobe	57
3.1.	Počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga	57
Grafikon 22.	Prijavljene, optužene i osuđene punoljetne osobe za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga, čl. 173. KZ-a od 1998. do 2007.	57
Grafikon 23.	Prijavljene, optužene i osuđene maloljetne osobe za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga, čl. 173. KZ-a od 1998. do 2007.	58
3.2.	Počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga	59
Grafikon 24.	Punoljetni počinitelji prekršaja – okrivljeni i proglašeni krivima za zloupotrebu opojnih droga od 1998. do 2007.	59
Grafikon 25.	Maloljetni počinitelji prekršaja – okrivljeni i proglašeni krivima za zloupotrebu opojnih droga od 1998. do 2007.	60
3.3.	Punoljetni počinitelji kaznenog djela i punoljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga	60
Grafikon 26.	Punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga i počinitelji prekršaja – prijavljeni/okrivljeni	61
Grafikon 27.	Punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga i počinitelji prekršaja – osuđeni/proglašeni krivima	61
3.4.	Maloljetni počinitelji kaznenog djela i maloljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga	62
Grafikon 28.	Maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga i počinitelji prekršaja – prijavljeni/okrivljeni	62
Grafikon 29.	Maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga i počinitelji prekršaja – osuđeni/proglašeni krivima	62
4.	Punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga (članak 173. KZ-a) – obujam i struktura pojavnih oblika	63
Grafikon 30.	Prijavljeni, optuženi i osuđeni punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	63
Grafikon 31.	Udio osuđenih punoljetnih počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga, čl. 173. KZ-a od 1998. do 2007.	64
Grafikon 32.	Struktura pojedinih oblika kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga, osuđeni punoljetni počinitelji od 1998. do 2007.	64

4.1. Prijavljeni punoljetni počinitelji	65
Tablica 10. Prijavljeni punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	65
Grafikon 33. Prijavljene punoljetne osobe za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga prema stavicima od 1998. do 2007.	65
Grafikon 34. Udio prijavljenih osoba za posjedovanje droge (stavak 1.) u odnosu na prijavljenje osobe za sve oblike ovoga kaznenog djela od 1998. do 2007.	66
Tablica 11. Odluke državnih odvjetništava za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	66
Grafikon 35. Prijavljene punoljetne osobe za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	67
Grafikon 36. Struktura odluka državnih odvjetništava za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	67
Tablica 12. Razlozi odluke o odbačaju kaznenih prijava za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	68
Grafikon 37. Struktura razloga odluke o odbačaju kaznenih prijava za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	68
Tablica 13. Razlozi obustave istrage za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	69
Grafikon 38. Struktura razloga obustave istrage za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	69
4.2. Optuženi punoljetni počinitelji	70
Tablica 14. Optuženi punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	70
Tablica 15. Optuženi počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga prema vrstama odluka od 1998. do 2007.	70
4.3. Osuđeni punoljetni počinitelji	71
Tablica 16. Osuđeni punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	71
Tablica 17. Osuđeni punoljetni počinitelji za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga prema izrečenim sankcijama od 1998. do 2007.	72
Grafikon 39. Udio pojedinih izrečenih sankcija za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	73
Tablica 18. Osuđeni punoljetni počinitelji prema izrečenim sankcijama – detaljan prikaz izrečenih sankcija za sve oblike kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	74
Grafikon 40. Struktura raspona izrečenih bezuvjetnih kazni zatvora za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	75
Grafikon 41. Struktura raspona izrečenih uvjetnih kazni zatvora za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	76

4.4. Posjedovanje opojnih droga (stavak 1.)	76
Grafikon 42. Udio prijavljenih osoba za posjedovanje opojnih droga (stavak 1.) u odnosu na prijavljene osobe za sve oblike ovoga kaznenog djela od 1998. do 2007.	76
Grafikon 43. Struktura razloga odbačaja kaznenih prijavi za stavak 1. kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga od 1998. do 2007.	77
Grafikon 44. Struktura razloga obustave istrage za stavak 1. kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga od 1998. do 2007.	78
Grafikon 45. Osude za kazneno djelo zloupotrobe opojnih droga te osude zbog posjedovanja opojnih droga od 1998. do 2007.	78
Tablica 19. Osuđeni punoljetni počinitelji za stavak 1. kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga (posjedovanje opojnih droga) od 1998. do 2007.	79
Grafikon 46. Struktura izrečenih sankcija za posjedovanje opojnih droga (stavak 1.) od 1998. do 2007.	80
Grafikon 47. Struktura raspona izrečenih uvjetnih kazni zatvora za posjedovanje opojnih droga (stavak 1.) od 1998. do 2007.	80
Tablica 20. Osuđeni punoljetni počinitelji prema izrečenim sankcijama – detaljan prikaz izrečenih sankcija za stavak 1. kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga (posjedovanje opojnih droga) od 1998. do 2007.	81
4.5. Prodaja opojnih droga (stavak 2.)	82
Tablica 21. Osuđeni punoljetni počinitelji za stavak 2. kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga (prodaja opojnih droga) od 1998. do 2007.	82
Grafikon 48. Struktura izrečenih sankcija za prodaju opojnih droga (stavak 2.) od 1998. do 2007.	83
Tablica 22. Osuđeni punoljetni počinitelji prema izrečenim sankcijama – detaljan prikaz izrečenih sankcija za stavak 2. kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga (prodaja opojnih droga) od 1998. do 2007.	83
Grafikon 49. Izrečene bezuvjetne kazne zatvora za stavak 2. (prodaja opojnih droga) od 1998. do 2007.	84
Grafikon 50. Izrečene uvjetne kazne zatvora za stavak 2. (prodaja opojnih droga) od 1998. do 2007.	84
4.6. Organizirana "trgovina" opojnom drogom (stavak 3.)	85
Tablica 23. Osuđeni punoljetni počinitelji za stavak 3. kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga (organizirana "trgovina") od 1998. do 2007.	85
Grafikon 51. Struktura izrečenih sankcija za stavak 3. kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga (organizirana "trgovina") od 1998. do 2007.	86

Grafikon 52.	Izrečene bezuvjetne kazne zatvora za stavak 3. (organizirana "trgovina") od 1998. do 2007.	86
Tablica 24.	Osuđeni punoljetni počinitelji prema izrečenim sankcijama – detaljan prikaz izrečenih sankcija za stavak 3. kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga (organizirana "trgovina") od 1998. do 2007.	87
4.7. Ostali oblici kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga		88
4.7.1. Stavak 4. (pripreme radnje /pomaganje u počinjenju)		88
Tablica 25.	Osuđeni punoljetni počinitelji prema izrečenim sankcijama – detaljan prikaz izrečenih sankcija za stavak 4. kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga (pripreme radnje/pomaganje u počinjenju) od 1998. do 2007.	88
Grafikon 53.	Struktura izrečenih sankcija za stavak 4. kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	89
4.7.2. Stavak 5. (omogućavanje drugome trošenja opojnih droga)		90
Tablica 26.	Osuđeni punoljetni počinitelji prema izrečenim sankcijama – detaljan prikaz izrečenih sankcija za stavak 5. kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga (omogućavanje drugome trošenja opojnih droga) od 1998. do 2007.	90
Grafikon 54.	Struktura izrečenih sankcija za stavak 5. kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	91
4.7.3. Stavak 6. (teži oblik djela iz stavka 5., počinjenje prema djetetu, maloljetnoj, duševno bolesnoj, ... ili prema više osoba)		92
Tablica 27.	Osuđeni punoljetni počinitelji prema izrečenim sankcijama – detaljan prikaz izrečenih sankcija za stavak 6. kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga (teži oblik djela iz stavka 5.) od 1998. do 2007.	92
Grafikon 55.	Struktura izrečenih sankcija za stavak 6. kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	93
4.8. Sigurnosne mjere		93
Grafikon 56.	Izrečene sigurnosne mjere punoljetnim počiniteljima kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	93
Tablica 28.	Izrečene sigurnosne mjere punoljetnim počiniteljima kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	94
Grafikon 57.	Struktura izrečenih sigurnosnih mjera za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	94
4.9. Posebna mjera ili obveza uz uvjetnu osudu		95
Grafikon 58.	Punoljetni počinitelji kojima je uz uvjetnu osudu određena posebna mjera ili obveza od 1998. do 2007.	95
4.10. Stjecaj i sudioništvo		95

Tablica 29.	Osuđene punoljetne osobe za kazneno djelo zloupotrobe opojnih droga prema broju djela u stjecaju te sudioništvu od 1998. do 2007.	96
Grafikon 59.	Broj osuđenih za kazneno djelo zloupotrobe opojnih droga i broj počinitelja koji su osuđeni za kaznena djela u stjecaju od 1998. do 2007.	96
Grafikon 60.	Udio kaznenih djela u stjecaju za sve osuđene punoljetne počinitelje kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga od 1998. do 2007.	97
Grafikon 61.	Udio punoljetnih osoba koje su počinile kazneno djelo zloupotrobe opojnih droga u sudioništvu od 1998. do 2007.	97
Grafikon 62.	Punoljetni počinitelji prema udjelu sudioništvu u odnosu na pojedine stavke članka 173. KZ-a od 1998. do 2007.	98
4.11. Povratnici – recidivisti		98
Tablica 30.	Ranije osuđivani punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga od 1998. do 2007.	98
Grafikon 63.	Udio ranije osuđenih osoba te onih osoba koje nisu osuđivane od 1998. do 2007.	99
Grafikon 64.	Udio punoljetnih povratnika (recidivista) za kazneno djelo zloupotrobe opojnih droga od 1998. do 2007.	100
Grafikon 65.	Recidivisti prema vrstama kaznenih djela za koja su osuđivani od 1998. do 2007.	100
4.11.1. Stjecaj i sudionništvo u odnosu na recidiviste		101
Tablica 31.	Ranije osuđivane punoljetne osobe – recidivisti kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga prema broju djela u stjecaju i sudioništvu od 1998. do 2007.	101
Grafikon 66.	Broj ranije osuđenih punoljetnih počinitelja kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga te broj djela u stjecaju od 1998. do 2007.	101
Grafikon 67.	Ranije osuđivani počinitelji kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga prema udjelu kaznenih djela u stjecaju od 1998. do 2007.	102
Grafikon 68.	Ranije osuđivani punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga u odnosu na sudionništvo od 1998. do 2007.	102
Grafikon 69.	Ranije osuđivani prema udjelu sudioništvu u odnosu na pojedine stavke članka 173. KZ-a od 1998. do 2007.	103
4.12. Spol i dob		103
Grafikon 70.	Punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga prema spolu od 1998. do 2007.	103
Grafikon 71.	Punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga prema spolu i godinama života od 1998. do 2007.	104

4.13. Školska sprema	105
Grafikon 72. Punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga prema školskoj spreml od 1998. do 2007.	105
4.14. Pregled po županijama	106
Tablica 32. Prijavljene punoljetne osobe za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga, čl. 173. KZ-a po županijama od 1998. do 2007.	106
Tablica 33. Optužene punoljetne osobe za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga, čl. 173. KZ-a po županijama od 1998. do 2007.	107
Tablica 34. Osuđene punoljetne osobe za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga, čl. 173. KZ-a po županijama od 1998. do 2007.	108
Tablica 35. Punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga, članak 173. KZ-a od 1998. do 2007.	109
Grafikon 73. Udio punoljetnih počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.	110
Grafikon 74. Prijavljeni, optuženi i osuđeni punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.	110
Tablica 36. Punoljetni počinitelji – broj osuđenih na 100 000 stanovnika za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	111
Kartogram 4. Punoljetni počinitelji – broj osuđenih na 100 000 stanovnika za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	112
Kartogram 5. Prijavljeni punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga, članak 173. KZ-a od 1998. do 2007.	113
Kartogram 6. Optuženi punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga, članak 173. KZ-a od 1998. do 2007.	114
Kartogram 7. Osuđeni punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga, članak 173. KZ-a od 1998. do 2007.	115
5. Maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga (članak 173. KZ-a)	116
Grafikon 75. Prijavljeni, optuženi i osuđeni maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	116
Grafikon 76. Udio osuđenih maloljetnih počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga, čl. 173. KZ-a od 1998. do 2007.	117
Grafikon 77. Struktura pojedinih oblika kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga – osuđeni maloljetni počinitelji od 1998. do 2007.	117
Tablica 37. Prijavljeni maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	118

Tablica 38.	Prijavljeni maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga prema vrsti odluke i razlozima odluke od 1998. do 2007.	118
Tablica 39.	Optuženi maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	119
Tablica 40.	Optuženi maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga prema vrsti odluke i razlozima odluke od 1998. do 2007.	120
Tablica 41.	Osuđeni maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	120
Tablica 42.	Osuđeni maloljetni počinitelji za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga prema izrečenim sankcijama od 1998. do 2007.	122
5.1. Sigurnosne mjere		123
Tablica 43.	Izrečene sigurnosne mjere maloljetnim počiniteljima kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	123
Grafikon 78.	Izrečene sigurnosne mjere maloljetnim počiniteljima kaznenih djela za zloupotrebu opojnih droga od 1998. do 2007.	124
Grafikon 79.	Struktura izrečenih sigurnosnih mjera maloljetnim počiniteljima kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	124
5.2. Recidivizam		125
Tablica 44.	Ranije osuđivani maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	125
Tablica 45.	Ranije osuđivani maloljetni počinitelji prema stavcima članka 173. KZ-a te prema stjecaju od 1998. do 2007.	125
5.3. Sudioništvo		126
Tablica 46.	Osuđene maloljetne osobe prema sudioništvu od 1998. do 2007.	126
5.4. Demografska i socijalna obilježja		126
Tablica 47.	Optuženi maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga prema spolu i godinama života od 1998. do 2007.	127
Tablica 48.	Osuđeni maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga prema spolu i godinama života od 1998. do 2007.	127
Grafikon 80.	Maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga prema spolu od 1998. do 2007.	128
Grafikon 81.	Maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga prema spolu i godinama života od 1998. do 2007.	128

Tablica 49.	Maloljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2007. prema obiteljskim prilikama	129
Tablica 50.	Maloljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2007. prema tome s kim žive	130
5.5. Pregled po županijama		130
Tablica 51.	Maloljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, članak 173. KZ-a po županijama od 1998. do 2007.	131
Grafikon 82.	Prijavljeni, optuženi i osuđeni maloljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.	132
Grafikon 83.	Udio osuđenih maloljetnih počinitelja kaznenog djela zlouporabe opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.	132
Tablica 52.	Maloljetni počinitelji – broj osuđenih na 100 000 stanovnika za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.	133
Kartogram 8.	Maloljetni počinitelji – broj osuđenih na 100 000 stanovnika za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2007.	134
Kartogram 9.	Prijavljeni maloljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, članak 173. KZ-a od 1998. do 2007.	135
Kartogram 10.	Optuženi maloljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, članak 173. KZ-a od 1998. do 2007.	136
Kartogram 11.	Osuđeni maloljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, članak 173. KZ-a od 1998. do 2007.	137
Tablica 53.	Prijavljene maloljetne osobe za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga, čl. 173. KZ-a po županijama od 1998. do 2007.	138
Tablica 54.	Optužene maloljetne osobe za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga, čl. 173. KZ-a po županijama od 1998. do 2007.	139
Tablica 55.	Osuđene maloljetne osobe za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga, čl. 173. KZ-a po županijama od 1998. do 2007.	140
6. Počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga		141
Grafikon 84.	Punoljetni i maloljetni počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2007.	141
6.1. Punoljetni počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga		141
6.1.1. Kretanje broja okrivljenih te proglašanih krivima		141
Grafikon 85.	Okrivljeni počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2007.	142
Grafikon 86.	Počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga – proglašeni krivima od 1998. do 2007.	142
6.1.2. Izrečene sankcije		143

Grafikon 87.	Struktura izrečenih sankcija počiniteljima prekršaja zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	143
Tablica 56.	Rasponi izrečenih novčanih kazni punoljetnim počiniteljima prekršaja zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	144
Grafikon 88.	Udio izrečenih novčanih kazni za počinitelje prekršaja zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	145
6.1.3. Recidivisti – počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga		145
Tablica 57.	Broj ranije osuđivanih punoljetnih počinitelja prekršaja zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	160
Grafikon 89.	Udio punoljetnih počinitelja prekršaja – recidivista za prekršaj zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	146
6.1.4. Zaštitne mjere		146
Grafikon 90.	Struktura izrečenih zaštitnih mjera punoljetnim počiniteljima prekršaja od 1998. do 2007.	147
Grafikon 91.	Izrečene zaštitne mjere počiniteljima prekršaja zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	147
Grafikon 92.	Omjeri počinitelja proglašanih krivima za prekršaj zloupotrebe opojnih droga i onih počinitelja kojima je izrečena zaštitna mjera od 1998. do 2007.	148
6.1.5. Spol i dob počinitelja prekršaja zloupotrebe opojnih droga		148
Grafikon 93.	Punoljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga prema spolu od 1998. do 2007.	149
Grafikon 94.	Punoljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga prema spolu i godinama života od 1998. do 2007.	149
6.1.6. Pregled po županijama – punoljetni počinitelji prekršaja		150
Grafikon 95.	Udio punoljetnih počinitelja prekršaja zloupotrebe opojnih droga – proglašanih krivima po županijama od 1998. do 2007.	151
Tablica 58.	Punoljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.	152
Grafikon 96.	Punoljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.	153
Tablica 59.	Punoljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga proglašeni krivima na 100 000 stanovnika po županijama od 1998. do 2007.	154
Kartogram 12.	Okrivljeni punoljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	155
Kartogram 13.	Punoljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga – proglašeni krivima od 1998. do 2007.	156
Tablica 60.	Punoljetne osobe proglašene krivima za prekršaj zloupotrebe opojnih droga po županijama – trendovi od 1998. do 2007.	157

6.2. Maloljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga	158
6.2.1. Kretanje broja okrivljenih i proglašanih krivima	158
Grafikon 97. Okrivljeni maloljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	158
Grafikon 98. Maloljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga – proglašeni krivima od 1998. do 2007.	158
6.2.2. Izrečene sankcije	159
Grafikon 99. Struktura izrečenih sankcija za maloljetne počinitelje prekršaja zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	159
Grafikon 100. Izrečene novčane kazne i odgojne mjere od 1998. do 2007.	159
6.2.3. Zaštitne mjere	160
Grafikon 101. Izrečene zaštitne mjere maloljetnim počiniteljima prekršaja zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	160
Grafikon 102. Struktura izrečenih zaštitnih mjera za maloljetne počinitelje prekršaja od 1998. do 2007.	160
6.2.4. Spol i dob	161
Grafikon 103. Maloljetni počinitelji prekršaja prema spolu od 1998. do 2007.	161
Grafikon 104. Maloljetni počinitelji prekršaja prema spolu i godinama života od 1998. do 2007.	161
6.2.5. Pregled po županijama – maloljetni počinitelji prekršaja	162
Grafikon 105. Udio maloljetnih počinitelja prekršaja proglašanih krivima za zloupotrebu opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.	162
Tablica 61. Maloljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	163
Grafikon 106. Maloljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.	164
Tablica 62. Maloljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga proglašeni krivima na 100 000 stanovnika po županijama od 1998. do 2007.	165
Kartogram 14. Okrivljeni maloljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.	166
Kartogram 15. Maloljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga proglašeni krivima od 1998. do 2007.	167
Tablica 63. Maloljetne osobe proglašene krivima za zloupotrebu opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.	168
 ZAKLJUČAK	 169
 LITERATURA	 172

PREDGOVOR

Državni zavod za statistiku provodi statistička istraživanja o počiniteljima kaznenih djela i počiniteljima prekršaja prema Godišnjemu provedbenom planu statističkih aktivnosti za svaku godinu na koju se navedeni plan odnosi, a na temelju Zakona o službenoj statistici (NN, br. 103/03. i 75/09.).

Rezultat tih statističkih aktivnosti je i ova publikacija koja izlazi u seriji Studije i analize, prema Programu publiciranja 2009.

U Studiji i analizi o zlouporabi opojnih droga analizirani su podaci koji su rezultat naših redovitih istraživanja o punoljetnim i maloljetnim osobama – počiniteljima kaznenih djela i počiniteljima prekršaja. Analiza podataka obuhvaća desetogodišnje razdoblje tako da se vrlo jasno mogu vidjeti trendovi po godinama promatranog razdoblja. Prikazan je cijeli skup socio-demografskih podataka o punoljetnim i maloljetnim osobama, a prikazani su i podaci o teritorijalnoj distribuciji. Studija i analiza sadrži 63 tablice, 106 grafička prikaza i 15 kartograma.

U odnosu na uspostavu kvalitete statističkih proizvoda, silno je važno analizirati dobivene statističke podatke kao rezultate istraživanja. Kvalitativna poboljšanja obično su jako vezana za činjenicu da se podaci koriste i analiziraju. Analize se ponajprije rade od strane istraživačke zajednice, ali u tom slučaju često nedostaje povratna informacija o kvaliteti podataka. Ako se „proizvođači podataka“, tj. statističari izravno uključe u analize podataka, povratna informacija se dobiva odmah i vrlo brzo može pridonijeti poboljšanju kvalitete podataka. Na taj način naši korisnici ne samo da mogu dobiti „gotov proizvod“ nego im se mogu i bolje razjasniti čimbenici koji su u korelaciji s pojedinim varijablama ili ponašanjima. Međutim, rad na izradi studija i analiza je dug, mukotrpan i zahtjevan posao, osobito kad analiza obuhvaća dulja vremenska razdoblja te veliki broj obilježja i modaliteta.

U Strategiji razvoja društvenih statistika od 2008. do 2012. koju je usvojio Eurostat, jedno od temeljnih načela upravo je uključenost u zajedničku analizu podataka (istraživačka zajednica i proizvođači podataka) s ciljem kvalitativnih poboljšanja statističkih proizvoda i orijentiranosti prema korisnicima podataka.

Na tom tragu je i ova naša Studija i analiza koja je nastala zajedničkim radom pravnih stručnjaka i proizvođača podataka – statističara.

RAVNATELJ

dr. sc. Ivan Kovač

KRATICE

br.	broj
čl.	članak
DORH	Državno odvjetništvo Republike Hrvatske
DZS	Državni zavod za statistiku
EU	Europska unija
Eurostat	Statistički ured Europske unije
itd.	i tako dalje
KZ	Kazneni zakon
m.	muškarci
MUP	Ministarstvo unutarnjih poslova
NN	Narodne novine
st.	stavak
tj.	to jest
tzv.	takozvani
USKOK	Ured za suzbijanje korupcije i organiziranoga kriminaliteta
WHO	Svjetska zdravstvena organizacija
ZKP	Zakon o kaznenom postupku
ž.	žene

ZNAKOVI

-	nema pojave
0,0	podatak je manji od 0,05 upotrijebljene mjerne jedinice

prof. dr. sc. Leo Cvitanović¹⁾

1. UVOD – KRIMINALNO POLITIČKI I KAZNENOPRAVNI ASPEKTI SUZBIJANJA ZLOUPORABE OPOJNIH DROGA

(aktualnosti hrvatskog trenutka)

Zlouporaba opojnih droga nedvojbeno je jedan od najsloženijih problema suvremene politike suzbijanja kažnjivih ponašanja (tzv. kriminalne politike) i kaznenog prava današnjice u svijetu i u nas. To proizlazi ne samo iz ukupnog broja prijavljenih, optuženih i osuđenih osoba za neki od oblika ovoga kaznenog djela odnosno prekršaja na višegodišnjoj razini, već još više iz razumno pretpostavljene tzv. 'tamne brojke' kriminaliteta izravno ili neizravno (kaznena djela protiv imovine, kaznena djela nasilja, maloljetnička kaznena djela itd.) povezanim sa zlouporabom opojnih droga. Primjerice, prema najnovijem „Izvješću“ Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo²⁾, je 2008. u Hrvatskoj broj liječenih (zbog zlouporabe opijata, ali i ostalih tzv. neopijatskih droga) dosegao 7 506 osoba, gotovo triput više nego li prije desetak godina. U istom desetljeću gotovo svake godine registrirano je oko osam stotina novih, prvi put liječenih ovisnika opijatskog tipa te oko tisuću prvi put liječenih ovisnika neopijatskog tipa. Na temelju spomenutih podataka može se zaključivati o stvarnom opsegu odnosno raširenosti ovog fenomena, pa i kažnjivih djela u vezi s njim. Kad se tomu doda podatak da se u najvećem dijelu radi o izrazito mladim i mladim osobama između 15 i 35 godina života, može se steći odgovarajući dojam o njegovoj izvanrednoj društvenoj pogibeljnosti. Glede same statistike kriminalne fenomenologije dovoljno je sumarno istaknuti da se radi o jednom od nekoliko najzastupljenijih kaznenih djela odnosno prekršaja u ukupnoj fenomenologiji kriminaliteta u Hrvatskoj.

Istodobno, ne može se poreći da je upravo posljednjih godina značajno razvijena opća politička svijest o nužnosti aktiviranja cjelokupnog društva napose tzv. civilnog sektora³⁾ u prevenciji zlouporabe opojnih droga, pri čemu se naglašavaju različiti modeli uključivanja zajednice u suprotstavljanju ovoj pojavi, uključujući i na njima temeljene različite institucionalne socijalno-medicinske mjere pomoći ovisnicima. Na kriminalnopolitičkom planu, međutim, trendovi ne prate u dovoljnoj mjeri modernu orijentaciju od represivnog ka tretmanskog modelu (napose supstitucijske terapije), već i stoga što se ovaj sektor gotovo u cijelosti poistovjećuje s kaznenopravnim odnosno prekršajopravnim represijom, a kako je poznato, oba su ova sustava načelno inertna i konzervativna, tj. ograničena ekskluzivnim okvirima pozitivnoga kaznenog i prekršajnog zakonodavstva.

1) Izvanredni profesor pri Katedri za kazneno pravo Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

2) „Izvješće o osobama liječenim zbog zlouporabe psihoaktivnih droga u Hrvatskoj u 2008. godini“, autori Katalinić, D.- Kuzman, M. – Pejak, M., izd. Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske, Zagreb 2009.

3) V. Bašić-Liščin, Dragana: Uloga civilnog društva u suzbijanju zlouporabe opojnih droga, Zbornik radova Stručne konferencije s međunarodnim sudjelovanjem „Ovisnost, zlouporaba droga, rehabilitacija, resocijalizacija, smanjenje štete – trendovi, pristupi i odgovori društva na suzbijanje zlouporabe opojnih droga, Pula, 24.–26. rujna 2006., str. 78

Na ovaj sustav prirodno se nadovezuje zatvorski sustav koji, opterećen nizom svojih autonomnih problema, ne može pružiti minimalne poželjne standarde takvom jednom tretmanskom modelu⁴⁾. Otuda rezignirana mišljenja mnogih da, ma kako to bilo teško priznati, formalne društvene ustanove očigledno ne mogu riješiti ovaj problem. Ta rezignacija odnosno nezadovoljstvo⁵⁾, razumljivo, posljedično rezultira jačanjem punitivnih kriminalnopolitičkih tendencija. U isto vrijeme, trendovi jačanja represije i generalne prevencije, napose kroz instrumentarij kaznene politike, sukobljavaju se s kontinuiranim zahtjevima dijela javnosti za barem djelomičnom dekriminalizacijom posjedovanja tzv. "lakih droga" odnosno u količini za tzv. 'osobnu uporabu'. Navedena diferencijacija u svjetlu sukoba represivnih zahtjeva i zahtjeva za redukcijom kaznenopravne prisile označava daljnju kriminalnopolitičku osebujnost aktualnog trenutka, napose uoči relativno skorog stupanja na snagu novog hrvatskoga kaznenog zakonodavstva (očekivano 2010.). Odbacuje se zamisao o razlikovanju tzv. 'teških' i 'lakih' droga, a isto se odnosi na kvantitativnu diferencijaciju povezanu s pojmom posjedovanja opojnih droga za tzv. 'osobne potrebe'. Drugim riječima, opojnom drogom općenito se smatra „svaka tvar prirodnog ili umjetnog podrijetla, uključivši psihotropne tvari, uvrštena u popis opojnih droga i psihotropnih tvari“⁶⁾. Stoga u uporabi ostaju samo uobičajene medicinsko-tehničke raščlambe poput one u citiranom izvješću Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (opijati i druge droge, uključujući različite depresore središnjeg živčanog sustava, benzodijazepine, kanabis, marihuanu itd. te sintetičkih stimulansa i sedativa) ili, primjerice, raščlamba Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) koja dijeli droge na četiri temeljne skupine s obzirom na njihovo djelovanje na središnji živčani sustav (stimulatori, depresori, halucinogene droge te kanabis i njegovi derivati). Za svaku od tih kategorija neupitno je da se radi o opojnim drogama s referencijom i učincima korelativnim s kvantitetom.⁷⁾ Unatoč tome komparativnom pravu nisu nepoznati sustavi koji poznaju spomenutu diferencijaciju i zakonski je reguliraju u cijelosti ili djelomično (npr. Austrija, Danska, Engleska, dakako Nizozemska itd.)⁸⁾, no istina je da takav koncept moguće otvara niz novih problema⁹⁾.

---

4) Komparativno, ilustrativna su utoliko neka najnovija angloamerička iskustva. vidi Seddon, Toby: Coerced drug treatment in the criminal justice system: Conceptual, ethical and criminological issues, *Criminology and Criminal Justice*, 2007; 7; 269-286. Također v. Krebs, Christopher P. – Strom, Kevin J. – Koetse, Willem H. – Lattimore, Pamela K.: The Impact of Residential and Nonresidential Drug Treatment on Recidivism Among Drug-Involved Probationers: A Survival Analysis, *Crime Delinquency*, 2009; 55; 442-471.

5) Čak „srdžba“ javnosti. Vidi npr. Johnson, Devon: Danger about crime and support for punitive criminal justice policies, *Punishment Society* 2009;11;51-67;

6) (Zakon o suzbijanju zloupotrebe opojnih droga, čl. 2. (1) 1., NN, br. 107/01., 87/02., 163/03., 141/04. i 40/07.

7) Vidi Popis opojnih droga, psihotropnih tvari i biljaka iz kojih se može dobiti opojna droga te tvari koje se mogu uporabiti za izradu opojnih droga (NN, br. 50/09-32.), stupio na snagu 30. travnja 2009.

8) Balen, Nino: Usporedba zapadnoeuropskih kaznenopravnih sustava s kaznenopravnim sustavom Hrvatske u pogledu opojnih sredstava (s osvrtom na europske integracije), Zagreb 2001., neobjavljeno istraživanje (rukopis u posjedu Katedre za kazneno pravo PF u Zagrebu), Nagrađeno 2002. nagradom rektora Sveučilišta u Zagrebu.

9) Vidi npr. novija britanska iskustva: Boland, Philip: British drugs policy: Problematising the distinction between legal and illegal drugs and the definition of the 'drugs problem', *Probation Journal*, 2008; 55; 171-187.

Kriminalnopolitički institucionalni okviri za prevenciju i suzbijanje zloupotrebe opojnih droga u Republici Hrvatskoj utvrđeni su Nacionalnom strategijom suzbijanja zloupotrebe opojnih droga u Republici Hrvatskoj za 2006. - 2012. godinu¹⁰⁾ te Akcijskim planom suzbijanja zloupotrebe opojnih droga za 2006. - 2009. odnosno najnovijim – 2009. – 2012. godine.^{11) 12)}

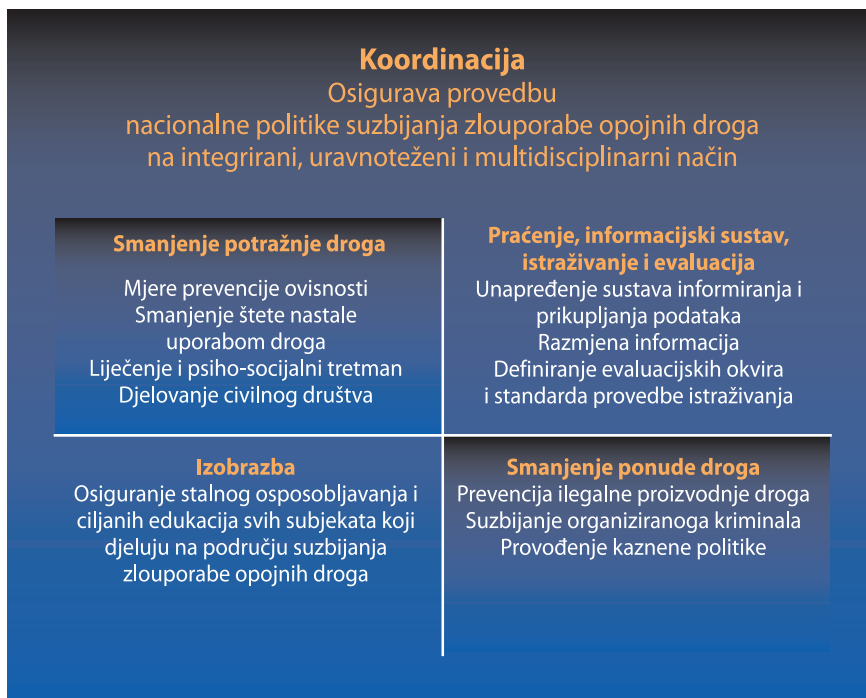

Mjere i aktivnosti Nacionalne strategije i akcijskog plana obuhvaćaju: a) prevenciju i edukaciju (osobito u odgojno-obrazovnom sustavu), b) liječenje, resocijalizaciju i rehabilitaciju, c) zakonodavstvo (kazneno, prekršajno, posebno) te d) aktivnosti suzbijanja kriminaliteta droga i u cijelosti su usklađene s odgovarajućim modelima i praksom Europske unije. Struktura nacionalne strategije u cilju smanjenja potražnje i ponude opojnih droga podrazumijeva koordinaciju informacijskog, edukacijskog i sektora međunarodne suradnje.

10) NN, 147/05–12970.

11) Vidi [http://www.uredzadroge.hr/archive/58/Microsoft Word - Akcijski_plan_2009_2012.doc.pdf](http://www.uredzadroge.hr/archive/58/Microsoft%20Word%20-%20Akcijski%20plan%202009%202012.doc.pdf)

12) Vidi Vlada Republike Hrvatske, Ured za suzbijanje zloupotrebe opojnih droga – Suzbijanje zloupotrebe opojnih droga u Republici Hrvatskoj – prezentacija: www.uredzadroge.hr/.../File/.../Prezentacija_AP_2009_2012.t

Područja Akcijskog plana definirana su na sljedeći način:

PODRUČJA AKCIJSKOG PLANA

Koordinacija	Prevenција ovisnosti putem mjera zaštite obitelji	Liječenje, zdravstvena skrb i socijalni tretman ovisnika	Prevenција ilegalne proizvodnje droga	
Praćenje, Informacijski sustav, istraživanje, evaluacija	Prevenција ovisnosti u odgojnom sustavu	Smanjenje štete nastale uporabom droga	Nadzor nad prekursorima	Suradnja s nevladinim organizacijama
Izobrazba	Prevenција ovisnosti u sustavu zdravstva i socijalne skrbi	Terapijske zajednice, centri za rehabilitaciju i resocijalizaciju ovisnika	Suzbijanje kriminala vezanog za droge	Prevenција ovisnosti u lokalnoj zajednici
Međunarodna suradnja	Prevenција ovisnosti na radnome mjestu		Kaznena politika	

Time je utvrđen opći kriminalnopolitički okvir prevencije i suzbijanja kriminaliteta droga u Hrvatskoj. Sasvim opravdano, zamišljen je na način koji izrazitu prednost daje preventivnoj orijentaciji, ne samo kao deklarativna potvrda jedne racionalne i humane kriminalne politike, već praktički kao afirmacija jedine moguće opcije kad se radi o tako složenom problemu. Utoliko, on istodobno treba pomiriti različite ideološke i strateške pravce u modernoj hrvatskoj odnosno europskoj kriminalnoj politici. Samo po sebi jasno je da je kazneno pravo i kaznena politika samo jedan segment, ali i *ultima ratio* ukupne socijalne i antikriminalne politike, te da „generalno i linearno povećanje represije“¹³⁾ ne može riješiti problem. Kazneno zakonodavstvo, međutim, nije imuno na takve pojave. Od 1997. i stupanja na snagu tadašnjega novog hrvatskoga kaznenog zakonodavstva upravo se može govoriti o tome, naime o ‘generalnom i linearnom povećanju represije’ u hrvatskomu kaznenom zakonodavstvu, pri čemu kaznenopravna regulacija koja se izravno ili neizravno povezuje sa zlouporabom droga nipošto nije iznimka (pritom se na prvom mjestu misli na odgovarajuće odredbe općeg dijela kaznenog zakonodavstva, napose one koje se odnose na mogućnost primjene uvjetne osude za ova kaznena djela). Zato, imajući na umu upravo opće kaznenopravne odredbe, treba znati da svaki zakonski koncept uređenja ove problematike valja promatrati kao jedinstvenu cjelinu općeg i posebnog dijela odnosno zakonodavstva.

Razvitak hrvatske kaznenopravne regulative zlouporabe opojnih droga u posljednjih gotovo dva desetljeća karakterizira samo nekoliko značajnijih zakonskih novela, no sve na tragu zaoštavanja represije (v. Appendix 1.). Prvom značajnijom novelom 2000. godine brisana je alternativna mogućnost izricanja kazne dugotrajnog zatvora za kazneno djelo opisano u st. 2. čl. 173., s tim da je druga propisana alternativa – kazna zatvora od jedne do deset godina – modificirana na način da je povišen posebni maksimum s deset na dvanaest godina. Time je, zapravo, eliminirana mogućnost primjene uvjetne osude za ovaj oblik djela, što je stvorilo značajne probleme u sudskoj praksi. Na kriminalnopolitičkom planu ova novela strogo je dokinula svaku diferencijaciju odnosno fleksibilnost kaznenopravne reakcije, budući je u navedenom slučaju podrazumijevala isključivo bezuvjetnu kaznu zatvora. Novelom 2003. godine, ukinutom iste godine odlukom Ustavnog suda RH, predložena je dekriminalizacija posjedovanja opojnih droga za ‘osobnu uporabu’, te je inkriminacija iz st. 1. čl. 173. obuhvaćala samo posjedovanje opojnih droga „radi prodaje ili stavljanja u promet na drugi način“, isključujući primjenu uvjetne osude za ovo kazneno djelo (propisivanje posebnog maksimuma od dvanaest godina). Sadašnje stanje definirano je novelom iz 2006., kojom su podignuti posebni minimumi kazne za inkriminacije iz st. 2.–5. čl. 173.

Pozitivno hrvatsko kazneno zakonodavstvo dosljedno afirmira restriktivno načelo u vezi s drogama. Inkriminirano je njihovo neovlašteno posjedovanje bez obzira na količinu i vrstu (uvršteno je među kaznena djela tzv. minireformom kaznenog prava godine 1996.) unatoč činjenici što Konvencija Ujedinjenih naroda protiv nedopuštenog prometa opojnim drogama i psihotropnim tvarima iz 1988.¹⁴⁾ ne zahtijeva kažnjavanje posjedovanja droge za osobnu uporabu. I europski trendovi u tom smislu posljednjih godina obilježeni su potpunom ili djelomičnom dekriminalizacijom takvog posjedovanja, uzimajući u obzir kvantitativnu, ali i

13) V. Horvatić, „Zakonodavac misli da promjenama zakona može promijeniti društvo“, Vjesnik, 17. travnja 2003., str. 9

14) Sastavljena u Beču 20. prosinca 1988. (SL SFRJ – Međunarodni ugovori i drugi sporazumi, 14/90-10) 1094 P. Vidi: toč. 11. Odluke o objavljivanju mnogostranih međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka na temelju notifikacija o sukcesiji, - Narodne novine – Međunarodni ugovori, 4/94-103.

kvalitativnu (izuzimanjem spomenutih tzv. 'lakih droga') dimenziju.¹⁵⁾ Liberalnije, permisivno načelo istodobno prati jačanje različitih tretmanskih kaznenopravnih modela¹⁶⁾, posebno uvođenjem ili revitalizacijom niza novih sadržaja u okviru parapenalnih i alternativnih sankcija. Drugi veliki problem odnosi se na uređenje inkriminacije iz sadašnjeg čl. 173. st. 2. KZ-a (proizvodnja, prerada, prodaja, nuđenje na prodaju, kupovanje radi prodaje, držanje, prenošenje, posredovanje u prodaji ili kupnji ili na drugi način neovlaštenog stavljanja u promet stvari ili pripravaka koji su propisom proglašeni opojnim drogama). *De lege ferenda* njezino uređenje trebalo bi voditi računa o heterogenosti i definiranju odnosa apstraktne i konkretne težine navedenih pojava oblika zloupotrebe opojnih droga. Mnoga su ova djela gotovo bagatelne naravi, a njihovi počinitelji i sami ovisnici o opojnim drogama, kako je istaknuto, mahom su mlađe životne dobi. Nužno je, stoga, osigurati diferencirani pristup rješavanju problema, što sad nije slučaj već je on gotovo u cijelosti prepušten sudskoj praksi. S druge strane, aktualno kazneno zakonodavstvo ne osigurava dovoljno 'manevarskog prostora' za takvu diferencijaciju, u prvom redu imajući na umu kompleks izbora vrste i mjere kaznenopravne sankcije te ostvarivanje njihova sadržaja u dijelu koji se odnosi na iole ozbiljniju afirmaciju tretmanske kaznene politike.

Upravo je sustav kaznenih sankcija i njihov budući koncept od najveće važnosti za kriminalnopolitičku regulaciju zloupotrebe opojnih droga i njezino usklađivanje s modernim trendovima u europskomu kaznenom zakonodavstvu. Dotični sustav mora biti ostvaren na način da omogućuje maksimalni pomak ka tretmanskom modelu. To podrazumijeva redefiniranje sustava sankcija, u prvom redu uvjetne osude i postojeće alternativne sankcije rada za opće dobro na slobodi, koja se dosad pokazala dosta dobrim rješenjem, a u značajnom broju slučajeva faktički i jedinim nekustodijalnim rješenjem, kad je primjena uvjetne osude bila nemoguća.

Novi kriminalnopolitički i kaznenopravni koncept suzbijanja zloupotrebe opojnih droga podrazumijeva dakle cjelovitu i komplementarnu zakonodavnu intervenciju u općem i posebnom kaznenom zakonodavstvu. Afirmacija tretmanskog modela zahtijeva jačanje elementa nadzora u provedbi parapenalnih i alternativnih sankcija, te relativno nov koncept tzv. posebnih obveza uz uvjetnu osudu odnosno uvjetnu osudu sa zaštitnim nadzorom. Pretpostavke za prethodno navedeno ostvarene su donošenjem novog zakona o probaciji. Osnivanje specijalizirane probacijske službe na tragu je najnovijih preporuka Europske organizacije za probaciju (CEP, the European Organisation for Probation¹⁷⁾, te ranijih, poput one Odbora ministara Vijeća Europe iz 1999. o prenapučenosti zatvora i porastu zatvorske kazne, preporuke Vijeća Europe o uvjetnom otpustu te o primjeni pritvora iz 2006. itd. Njihovo ostvarivanje, kao što je poznato, podrazumijeva supstituciju kratkotrajnih zatvorskih kazni tzv. 'sankcijama nadzora', čije se izvršavanje provodi na slobodi i u zajednici uz intenzivan 'monitoring' i posebne programe postupanja za pojedine kategorije počinitelja. Imajući u vidu posebnosti počinitelja kaznenih djela zloupotrebe opojnih droga, trebalo bi omogućiti diferencijaciju i pomoć počiniteljima-ovisnicima primjenom fleksibilnog instrumentarija socio-medicinskih te informacijsko-tehnoloških mjera, poput primjerice, elektroničkog praćenja, ograničavanja kretanja, praćenja te

---

15) Vidi Novoselec, Petar et al. (Turković, Ksenija): Posebni dio kaznenog prava, I izd. Zagreb 2007., str. 128.

16) Informativna su u tom smislu skandinavska promišljanja: v. Laurse, Lau – Jepsen, Jorgen: Danish Drug Policy An Ambivalent Balance between Repression and Welfare, *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 2002; 582; 20-36; Lenke, Leif – Olsson, Boerje: Swedish Drug Policy in the Twenty-First Century: A Policy Model Going Astray, *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 2002; 582; 64-79.

17) Vidi www.cep-probation.org

uopće nadzora nad izvršavanjem posebnih obveza u 'tretmanskome segmentu'. Signifikantne su utoliko riječi jednog od autora uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom u hrvatskom kaznenom zakonodavstvu, napisane prije više od tri desetljeća, kada je ova sankcija zaživjela u našem sustavu: „Početne teškoće u primjeni uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom valjalo bi umanjiti i time što bi se propisala uputstva, pravilnik ili slično za stručne osobe koje će provoditi nadzor, da bi on doista bio nenametljiv, da ne bi stvarao osuđenom nepotrebne neugodnosti i stigmatizirao ga možda više nego neka blaža, kratkotrajna bezuvjetna kazna, ali da bi nadzor ipak bio potpun. (...) Najvažnije je u tome ipak da se osuđeni kojem je to doista potrebno ne osjeti prepušten samom sebi, izvan i zbog toga protiv društva, već naprotiv, njegov ravnopravni član o kojem se, iako je pogriješio, društvo brine. Doista, mnogo je umješnosti potrebno kako se nadzor nad njim ne bi pretvorio u proganjanje radi utvrđenja kako se ne pridržava obveza pa mu treba opozvati uvjetnu osudu. No, od ideje do ostvarenja nije baš lak ni brz ni jeftin put. Upravo o samom početku umnogome ovisi hoće li se ta sankcija u nas afirmirati ili ne.“¹⁸⁾ Dakako, takva su ostvarenja moguća pod uvjetom da se vodi konzistentna kriminalna politika koja će implicirati niz intervencija u tzv. 'nerepresivnom sektoru' (dobar primjer je nedavno donošenje Smjernica za farmakoterapiju opijatskih ovisnika metadonom¹⁹⁾ odnosno Protokola testiranja na droge školske djece i studenata²⁰⁾. Upravo kad se radi o zloupotrebi opojnih droga, više nego li je to slučaj s bilo kojim drugim fenomenom, valja imati na umu sintagmu o kaznenom pravu kao 'posljednjem sredstvu zajednice' u njegovu suzbijanju (primarno prevenciji).

Konačno, treba reći da je temeljna pretpostavka za to dobro poznavanje fenomena i njegovih unutarnjih zakonitosti. Zato se statistička raščlamba i valorizacija u 'hrvatskom prostor-vremenu', nesumnjivo može smatrati polazištem – temeljem i *plaidoyerom* za jednu humanu i znanstvenu kriminalnu politiku.

18) Horvatić, Željko: Uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom u novom jugoslavenskom krivičnom pravu, Naša zakonitost, Zagreb, /1978.(10):29-39 – str. 39

19) Vidi www.mzss.hr/hr/.../file/smjernice%20za%20metadon-book.pdf

20) Vidi www.uredzadroge.hr/.../Protokol_testiranja_na_droge_kod_skolske_djece_i_studenata.doc

1.1. Kaznenopravna regulativa zlouporabe opojnih droga od 1997. do danas

Kazneni zakon od 29. rujna 1997. (NN, br. 110/97-3461.)

Zlouporaba opojnih droga

Članak 173.

- (1) Tko neovlašteno posjeduje stvari ili pripravke koji su propisom proglašeni opojnim drogama, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Tko neovlašteno proizvodi, prerađuje, prodaje ili nudi na prodaju, ili radi prodaje kupuje, drži ili prenosi, ili posreduje u prodaji ili kupnji, ili na drugi način neovlašteno stavlja u promet stvari ili pripravke koji su propisom proglašeni opojnim drogama, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina, ili kaznom dugotrajnog zatvora.
- (3) Ako je kazneno djelo iz stavka 2. ovog članka počinilo više osoba koje su se udružile radi činjenja tih djela, ili je počinitelj toga kaznenog djela organizirao mrežu preprodavatelja ili posrednika, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje tri godine, ili kaznom dugotrajnog zatvora.
- (4) Tko neovlašteno pravi, nabavlja, posjeduje ili daje na uporabu opremu, materijal ili stvari za koje zna da su namijenjene za proizvodnju opojnih droga, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.
- (5) Tko navodi drugoga na trošenje opojne droge, ili mu dade opojnu drogu da je troši on ili druga osoba, ili stavi na raspolaganje prostorije radi trošenja opojne droge, ili na drugi način omogući drugome trošenje opojne droge, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.
- (6) Ako je kazneno djelo iz stavka 5. ovog članka počinjeno prema djetetu, maloljetnoj, duševno bolesnoj, privremeno duševno poremećenoj osobi, nedovoljno duševno razvijenoj osobi ili prema više osoba, ili je prouzročilo osobito teške posljedice, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.
- (7) Opojne droge i sredstva za njihovo pripravljanje oduzet će se.
- (8) Počinitelja kaznenog djela iz stavka 1., 2., 3., 4. i 5. ovog članka koji je dragovoljno bitno pridonio otkrivanju djela sud može osloboditi kazne.

Zakon o izmjeni Kaznenog zakona od 19. prosinca 2000. (NN, br. 129/00-5022.)

Članak 25.

U članku 173. stavku 2. riječ: "drži" zamjenjuje se riječju: "posjeduje", riječi: "do deset godina" zamjenjuju se riječima: "do dvanaest godina", a riječi: "ili kaznom dugotrajnog zatvora" brišu se.

Zakon o izmjeni i dopuni Kaznenog zakona od 11. srpnja 2003. (NN, br. 111/03-3852.)
(ukinut – NN 190/03-9372-Odluka USRH, br. U-I-2566/03, U-I-2892/03 od 27. XI. 2003.)

Članak 63.

U članku 173. stavku 1. iza riječi: „neovlašteno“ dodaju se riječi: „radi prodaje ili stavljanja u promet na drugi način“, a riječi: „novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine“ zamjenjuju se riječima: „kaznom zatvora od jedne do dvanaest godina“.

U stavku 2. briše se riječ: „posjeduje“, a riječi: „jedne do dvanaest“ zamjenjuju se riječima: „tri do petnaest“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

»(3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ili 2. ovoga članka počinjeno u sastavu grupe ili zločinačke organizacije,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje tri godine, ili kaznom doživotnog zatvora.«

Zakon o izmjeni i dopuni Kaznenog zakona od 16. lipnja 2006. (NN, br. 71/06-4892.)

Članak 41.

U članku 173. stavku 2. riječi: »od jedne do dvanaest godina« zamjenjuju se riječima: „najmanje tri godine“.

U stavku 3. riječi: „najmanje tri“ zamjenjuju se riječima: „najmanje pet“.

U stavku 4. riječi: „od tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „od jedne“.

U stavku 5. riječi: „od tri mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „od jedne“.

Aktualno stanje

Zlouporaba opojnih droga

Članak 173.

(1)

Tko neovlašteno posjeduje tvari ili pripravke koji su propisom proglašeni opojnim drogama,
kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2)

Tko neovlašteno proizvodi, prerađuje, prodaje ili nudi na prodaju, ili radi prodaje kupuje, posjeduje ili prenosi, ili posreduje u prodaji ili kupnji, ili na drugi način neovlašteno stavlja u promet tvari ili pripravke koji su propisom proglašeni opojnim drogama,
kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(3)

Ako je kazneno djelo iz stavka 2. ovog članka počinilo više osoba koje su se udružile radi činjenja tih djela, ili je počinitelj toga kaznenog djela organizirao mrežu preprodavatelja ili posrednika,
počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(4)

Tko neovlašteno pravi, nabavlja, posjeduje ili daje na uporabu opremu, materijal ili tvari za koje zna da su namijenjene za proizvodnju opojnih droga,
kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(5)

Tko navodi drugoga na trošenje opojne droge, ili mu daje opojnu drogu da je troši on ili druga osoba, ili stavi na raspolaganje prostorije radi trošenja opojne droge, ili na drugi način omogući drugome trošenje opojne droge,
kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(6)

Ako je kazneno djelo iz stavka 5. ovog članka počinjeno prema djetetu, maloljetnoj, duševno bolesnoj, privremeno duševno poremećenoj osobi, nedovoljno duševno razvijenoj osobi ili prema više osoba, ili je prouzročilo osobito teške posljedice,
počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(7)

Opojne droge i sredstva za njihovo pripravljanje oduzet će se.

(8)

Počinitelja kaznenog djela iz stavka 1., 2., 3., 4. i 5. ovog članka koji je dragovoljno bitno pridonio otkrivanju djela sud može osloboditi kazne.

2. OPĆI PREGLED – POČINITELJI KAZNENOG DJELA I POČINITELJI PREKRŠAJA

U općem pregledu dana su metodološka objašnjenja statističkih istraživanja o počiniteljima kaznenih djela i počiniteljima prekršaja. U tabličnim pregledima za punoljetne i maloljetne počinitelje kaznenog djela zlouporabe opojnih droga te tabličnim pregledima za punoljetne i maloljetne počinitelje prekršaja zlouporabe opojnih droga dane su apsolutne i relativne frekvencije prema odlukama tijela kaznenog i prekršajnog postupka. Nadalje, dan je kumulativni pregled za punoljetne i maloljetne počinitelje koji su osuđeni (kazneni postupak) i proglašeni krivima (prekršajni postupak) u razmjerno dugom promatranom razdoblju (desetogodišnje razdoblje). Također je prikazan broj punoljetnih i maloljetnih počinitelja koji su osuđeni, odnosno proglašeni krivima po županijama i to apsolutni brojevi za promatrano desetogodišnje razdoblje te prosječan godišnji broj osuđenih/proglašanih krivima mjereno na 100 000 stanovnika na razini Republike Hrvatske te za svaku pojedinu županiju.

2.1. Punoljetni počinitelji kaznenih djela

Prema Godišnjemu provedbenom planu statističkih aktivnosti Republike Hrvatske za svaku godinu na koju se navedeni plan odnosi, a na osnovi Zakona o službenoj statistici (NN, br. 103/03. i 75/09.), podaci o punoljetnim počiniteljima kaznenih djela prikupljaju se redovitim statističkim istraživanjima. Za provedbu statističkih istraživanja o punoljetnim počiniteljima kaznenih djela propisani su sljedeći instrumenti istraživanja (statistički izvještaji): Statistički izvještaj za punoljetnu osobu protiv koje je postupak po kaznenoj prijavi i prethodni postupak završen (obrazac SK-1) i Statistički izvještaj za optuženu punoljetnu osobu protiv koje je kazneni postupak pravomoćno završen (obrazac SK-2).

Statističke izvještaje ispunjavaju županijska i općinska državna odvjetništva te županijski i općinski sudovi koji sude u prvom stupnju, kad je postupak pravomoćno završen. Jedinice promatranja jesu punoljetni počinitelji kaznenih djela, koji mogu biti počinitelji, supočinitelji, poticatelji ili pomagatelji.

2.1.1. Metodološka objašnjenja i definicije

Punoljetni počinitelji kaznenih djela jesu osobe koje su u vrijeme počinjenja kaznenog djela imale navršeni 18 godina života, protiv kojih je postupak po kaznenoj prijavi i prethodni postupak završen i optužene osobe (uključujući osobe protiv kojih se progon poduzima privatnom tužbom) i protiv kojih je kazneni postupak pravomoćno završen.

Prijavljena osoba – poznati počinitelj jest punoljetni počinitelj kaznenog djela protiv kojega je postupak po kaznenoj prijavi i prethodni postupak završen odlukom kojom je odbačena prijava, odbačen istražni zahtjev, podnesen zahtjev za donošenje presude u istrazi, prekinuta istraga, obustavljena istraga, podnesena optužnica ili optužni prijedlog.

Prijavljena osoba – nepoznati počinitelj jest nepoznata osoba protiv koje je podnesena kaznena prijava državnom odvjetništvu za počinjeno kazneno djelo, a koja i nakon isteka godine dana od dana podnošenja kaznene prijave nije otkrivena.

Optužena osoba jest punoljetna osoba protiv koje je sudu podnesena optužnica, optužni prijedlog ili privatna tužba, protiv koje je kazneni postupak pravomoćno završen odlukom suda kojom se obustavlja kazneni postupak, donosi oslobađajuća ili odbijajuća presuda, određuje se prisilni smještaj za neubrojivu osobu ili se počinitelj proglašava krivim.

Mlađa punoljetna osoba jest osoba koja je u vrijeme počinjenja djela navršila 18, a nije navršila 21 godinu života i kojoj sud može izreći odgojnu mjeru posebnih obveza, odgojnu mjeru pojačanog nadzora i kaznu maloljetničkog zatvora, a ako počinitelj u vrijeme suđenja nije navršio 21 godinu života, i zavodsku mjeru.

Osuđena osoba jest punoljetna osoba proglašena krivom prema kojoj su izrečene kaznene sankcije: zatvor, novčana kazna, odgojne mjere, sudska opomena i osoba proglašena krivom, a oslobođena od kazne.

U svim onim slučajevima kad jedna osoba počini više kaznenih djela (stjecaj), kao glavno djelo uzima se najteže kazneno djelo. U slučajevima kad više osoba sudjeluje u počinjenju jednoga kaznenog djela, svaki se sudionik (počinitelj) smatra jedinicom promatranja. U tom slučaju svako će se djelo evidentirati kao obilježje kod svakog sudionika, s tim što se odgovorom na posebno pitanje utvrđuje da je riječ o sudioništvu.

U odnosu na obuhvat jedinica promatranja, statističkim istraživanjima obuhvaćeni su svi punoljetni počinitelji kaznenih djela – prijavljeni, optuženi i osuđeni.

Osobni podaci o počinitelju kaznenog djela odnose se na stanje u trenutku počinjenja kaznenog djela.

Pod pojmom **godine života** smatraju se godine starosti koje su osobe navršile u doba počinjenja kaznenog djela, a ne godine starosti u vrijeme donošenja odluke.

Pod **školskom spremom** podrazumijeva se najviša završena škola koju je osoba stekla završavanjem neke redovite škole, škole koja zamjenjuje redovitu školu, polaganjem privatnih ispita u redovitoj školi ili završavanjem tečaja kojim se po važećim propisima stekla određena školska sprema.

Zanimanje podrazumijeva vrstu posla koju osoba obavlja radi stjecanja sredstava za život, a dijelimo ih po vrstama zanimanja prema Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja (NN, br. 111/98.).

Počinitelju kaznenog djela sud određuje kaznu u granicama koje su zakonom propisane za to kazneno djelo. Pritom se uzima u obzir svrha kažnjavanja i sve okolnosti koje su utjecale na to da je kazna manja ili veća, tako da kazna može biti ublažena kad postoje uvjeti za ublažavanje kazne iz članka 57. KZ-a.

Ako počinitelj s jednom ili više radnji počini više kaznenih djela za koja mu se istodobno sudi, riječ je o stjecaju kaznenih djela. Sud za svako kazneno djelo utvrđuje kaznu prema zakonu, a zatim za sva ta djela izriče jedinstvenu kaznu.

Osim glavne kazne, može se izreći i sigurnosna mjera (jedna ili više).

Sigurnosne mjere jesu: obvezno psihijatrijsko liječenje, članak 75. KZ-a, obvezno liječenje od ovisnosti, članak 76. KZ-a, zabrana obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti, članak 77. KZ-a, zabrana upravljanja motornim vozilom, članak 78. KZ-a, protjerivanje stranca iz zemlje, članak 79. KZ-a, oduzimanje predmeta, članak 80. KZ-a. Oduzimanje imovinske koristi posebna je mjera, članak 82. KZ-a.

Kazna zatvora može se izreći samo kao glavna kazna. Kazna zatvora ne može biti kraća od 30 dana ni dulja od 15 godina, a samo za najteže i najpogibelnije oblike teških kaznenih djela iznimno se može propisati kazna zatvora u trajanju od 20 do 40 godina (dugotrajni zatvor). Novčana kazna može se izreći kao glavna i kao sporedna kazna. Propisuje se i izriče u dnevnim dohocima. Novčana kazna ne može biti manja od 10 dnevnih dohodaka niti veća od 300 dnevnih dohodaka, osim za kaznena djela počinjena iz koristoljublja, kad se može izreći i do 500 dnevnih dohodaka.

Kazna zatvora do 2 godine i novčana kazna mogu se izreći uvjetno (članak 67. KZ-a) te se neće izvršiti ako osuđenik u roku od 1 godine do 5 godina ne počini novo kazneno djelo.

Sudska opomena može se izreći za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do 1 godine ili novčana kazna, a počinjena su uz takve okolnosti koje ih čine osobito lakima.

Za određena kaznena djela i uz uvjete predviđene zakonom sudska opomena može se izreći i kad je propisana kazna zatvora do 3 godine ili novčana kazna.

Mlađemu punoljetnom počinitelju (od 18 do 21 godine starosti) koji je počinio kazneno djelo kao punoljetna osoba, sud može izreći maloljetnički zatvor i odgojnu mjeru.

Kazna maloljetničkog zatvora (članak 23. ZSM-a) može se izreći za kaznena djela za koja je zakonom propisana kazna zatvora od 5 godina ili teža kazna, a ne može biti kraća od 6 mjeseci ni dulja od 5 godina, a samo iznimno do 10 godina za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora. Odgojne mjere izriču se na osnovi članka 32. stavka 1. Zakona o sudovima za mladež, a to su posebne obveze, pojačan nadzor i zavodske mjere.

U odnosu na teritorijalnu distribuciju, podaci po županijama prikazani su prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN, br. 10/97., 124/97., 68/98., 22/99., 128/99., 129/00., 92/01., 79/02., 83/02., 25/03., 107/03. i 175/03., 86/06. i 16/07.) sa stanjem na dan 31. prosinca za svaku promatranu godinu.

Podrobnija objašnjenja u vezi s metodologijom prikupljanja i obrade podataka statistike pravosuđa nalaze se u Metodološkim uputama broj 52 pod nazivom "Počinitelji kaznenih djela. Revizija statističkih istraživanja" izdanima u Državnom zavodu za statistiku 2004. te u Metodološkim uputama broj 58 „Klasifikacija kaznenih djela s poredbenim pregledom“ izdanima u Državnom zavodu za statistiku 2007. godine.

Tablica 1.

Punoljetni počinitelji kaznenih djela - odluke tijela kaznenog postupka i udio punoljetnih počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga, članak 173. KZ-a od 1998. do 2007.

	Prijavljeni			Optuženi			Osuđeni		
	sva kaznena djela	zloupotreba opojnih droga		sva kaznena djela	zloupotreba opojnih droga		sva kaznena djela	zloupotreba opojnih droga	
		svega	%		svega	%		svega	%
Ukupno	623 756	46 842	7,5	298 543	31 855	10,7	197 641	28 243	14,3
1998.	48 643	2 867	5,9	28 702	1 218	4,2	12 243	1 041	8,5
1999.	44 893	3 831	8,5	27 648	1 933	7,0	16 205	1 685	10,4
2000.	45 485	4 080	9,0	26 129	2 214	8,5	16 466	1 941	11,8
2001.	52 756	4 212	8,0	26 145	2 499	9,6	16 508	2 107	12,8
2002.	61 889	4 962	8,0	27 887	3 435	12,3	19 040	2 957	15,5
2003.	69 329	4 890	7,1	31 603	3 939	12,5	22 939	3 469	15,1
2004.	75 403	5 179	6,9	32 557	4 373	13,4	23 851	3 940	16,5
2005.	76 409	5 572	7,3	30 322	3 892	12,8	21 731	3 496	16,1
2006.	75 867	5 655	7,5	34 053	4 314	12,7	24 216	3 890	16,1
2007.	73 082	5 594	7,7	33 497	4 038	12,1	24 442	3 717	15,2

U tablici 1. dan je sveobuhvatan pregled broja prijavljenih, optuženih te osuđenih punoljetnih počinitelja svih kaznenih djela te apsolutne frekvencije i relativni udjeli punoljetnih počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga. U promatranome desetogodišnjem razdoblju od 1998. do 2007., državna odvjetništva donijela su odluke za 623 756 počinitelja, a njih 46 842 odnosi se na kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga što je 7,5% svih odluka državnih odvjetništava.

U odnosu na optužene osobe, sudovi su donijeli 298 543 pravomoćne odluke od kojih se 31 855 odnosi na počinitelje kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga što je 10,7% svih odluka. U odnosu na osuđene osobe, sudovi su donijeli 197 641 osuđujuću presudu od kojih se njih 28 243 odnose na počinitelje kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga što je 14,3% svih osuđujućih presuda.

Podaci govore o tome da iz godine u godinu promatranoga desetogodišnjeg razdoblja broj počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga ima razmjerno visok udio kako prijavljenih tako i optuženih te osuđenih osoba.

Na početku promatranoga desetogodišnjeg razdoblja (1998.), udio prijavljenih osoba za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga je 5,9%, udio optuženih osoba je 4,2%, a udio osuđenih osoba je 8,5%. Na kraju istog razdoblja (2007.), udio prijavljenih osoba za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga je 7,7%, udio optuženih osoba je 12,1%, a udio osuđenih osoba je 15,2%.

U odnosu na apsolutne i relativne frekvencije za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju, najveći broj optuženih i osuđenih osoba je u 2004. kada je udio počinitelja kaznenog djela zlouporabe opojnih droga u odnosu na sva optuženja bio 13,4% (4 373 optužene osobe) dok je broj osuđenih osoba bio 3 940, odnosno 16,5% svih osuđujućih presuda u 2004. godini.

2.2. Maloljetni počinitelji kaznenih djela

Podaci o kriminalitetu prijavljenih, optuženih i osuđenih maloljetnih osoba prikupljaju se redovitim statističkim istraživanjima putem statističkih izvještaja i to: Statistički izvještaj za maloljetnu osobu prema kojoj je postupak po kaznenoj prijavi i pripremni postupak završen (obrazac SK-3) i Statistički izvještaj za maloljetnu osobu prema kojoj je kazneni postupak pred vijećem pravomoćno završen (obrazac SK-4).

Statističke izvještaje ispunjavaju nadležna državna odvjetništva, županijski i općinski sudovi koji sude u prvom stupnju kad je postupak pravomoćno završen. Jedinice promatranja jesu maloljetni počinitelji kaznenih djela, koji mogu biti počinitelji, supočinitelji, poticatelji ili pomagatelji.

2.2.1. Metodološka objašnjenja i definicije

Ako jedna osoba počini nekoliko kaznenih djela (stjecaj), kao glavno djelo uzima se najteže kazneno djelo. Kad nekoliko osoba sudjeluje u počinjenju jednoga kaznenog djela, svaki se sudionik (počinitelj) smatra jedinicom promatranja. U tom slučaju svako će se djelo evidentirati kao obilježje kod svakog sudionika, s tim da se odgovorom na posebno pitanje utvrđuje je li riječ o sudioništvu.

Statističkim istraživanjima o maloljetnim počiniteljima kaznenih djela obuhvaćena je pojava od podnošenja prijave za počinjeno kazneno djelo do pravomoćnog okončanja postupka od strane državnog odvjetništva odnosno suda nadležnoga za maloljetnike.

Maloljetni počinitelji kaznenih djela jesu osobe koje su u vrijeme počinjenja kaznenog djela imale navršene 14 godina, a nisu navršile 18 godina života, prema kojima postupak po kaznenoj prijavi nije pokrenut (odbačena prijava), pripremni postupak obustavljen ili je podnesen prijedlog za izricanje sankcije. Kazneni postupak pred vijećem pravomoćno je završen odlukom kojom se postupak pred vijećem obustavlja ili se izriče sankcija.

Mlađi maloljetnik jest osoba koja je u vrijeme počinjenja kaznenog djela navršila 14, a nije navršila 16 godina života, koja se ne može kazniti, nego joj se mogu izreći samo odgojne mjere.

Stariji maloljetnik jest osoba koja je u vrijeme počinjenja kaznenog djela navršila 16, a nije navršila 18 godina života, kojoj se mogu izreći odgojne mjere, a uz uvjete predviđene Zakonom i maloljetnički zatvor.

Prijavljena osoba jest maloljetni počinitelj kaznenog djela prema kojem je postupak po kaznenoj prijavi i pripremni postupak završen.

Optužena osoba jest maloljetna osoba prema kojoj je kazneni postupak pred vijećem pravomoćno završen odlukom kojom je obustavljen postupak pred vijećem ili je izrečena sankcija (maloljetnički zatvor ili odgojne mjere).

Osuđena osoba jest maloljetni počinitelj kaznenog djela prema kojem je izrečena sankcija: maloljetnički zatvor, pridržaj maloljetničkog zatvora ili odgojna mjera. Odgojne mjere jesu sudski ukor, posebne obveze, upućivanje u centar za odgoj, pojačana briga i nadzor, pojačana briga i nadzor uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi, upućivanje u odgojnu ustanovu, upućivanje u odgojni zavod i upućivanje u posebnu odgojnu ustanovu.

Osobni podaci o počinitelju kaznenog djela odnose se na stanje u vrijeme počinjenja kaznenog djela.

Pod pojmom **godine života** smatraju se godine starosti koje su osobe navršile u doba počinjenja kaznenog djela, a ne godine starosti u vrijeme donošenja odluke.

Pod **školskom spremom** podrazumijeva se najviša završena škola koju je osoba stekla završavanjem neke redovite škole, škole koja zamjenjuje redovitu školu, polaganjem privatnih ispita u redovitoj školi ili završavanjem tečaja kojim se po važećim propisima stekla određena školska sprema.

Zanimanje podrazumijeva vrstu posla koju osoba obavlja radi stjecanja sredstava za život, a dijelimo ih po vrstama zanimanja prema Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja (NN, br. 111/98.).

Maloljetnicima se za počinjena kaznena djela kao sankcije izriču odgojne mjere, maloljetnički zatvor i sigurnosne mjere.

Svrha je maloljetničkih sankcija da pružanjem zaštite, brige, pomoći i nadzora te osiguranjem opće i stručne izobrazbe maloljetnog počinitelja kaznenog djela utječu na njegov odgoj, razvoj njegove cjelokupne osobnosti i jačanje njegove osobne odgovornosti.

Odgojne mjere jesu mjere upozorenja, mjere pojačanog nadzora i zavodske mjere.

Mjere upozorenja jesu sudski ukor, posebne obveze i upućivanje u centar za odgoj, a izriču se kad treba utjecati na maloljetnikovu osobnost i ponašanje.

Mjere pojačanog nadzora jesu pojačana briga i nadzor te pojačana briga i nadzor uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi, a izriču se kad za maloljetnikov odgoj i razvoj treba poduzeti trajnije mjere uz odgovarajući stručni nadzor i pomoć, a nije potrebno maloljetnikovo odvajanje od dotadašnje sredine.

Zavodske mjere jesu upućivanje u odgojnu ustanovu, upućivanje u odgojni zavod i upućivanje u posebnu odgojnu ustanovu, a izriču se kad prema maloljetniku treba poduzeti trajnije i intenzivnije odgojne mjere ili mjere liječenja uz njegovo odvajanje od dotadašnje sredine.

Zavodske mjere primjenjuju se kao krajnje sredstvo i smiju trajati, u granicama određenima Zakonom o sudovima za mladež, samo koliko je potrebno da bi se ostvarila svrha odgojnih mjera.

Maloljetnički zatvor jest kazna lišenja slobode s posebnostima u odnosu na uvjete izricanja, trajanje, svrhu i sadržaj sankcije.

Maloljetnički zatvor može se izreći za kaznena djela za koja je zakonom propisana kazna zatvora od 5 godina ili teža kazna, a ne može biti kraća od 6 mjeseci ni dulja od 5 godina, samo iznimno može biti do 10 godina za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora.

Pridržaj maloljetničkog zatvora jest vrsta sankcije kojom se izriče da je maloljetnik kriv za kazneno djelo i istodobno se pridržava izricanje kazne maloljetničkog zatvora jer se smatra da se prijetnjom naknadnog izricanja kazne može počinitelja odvratiti od daljnjih kaznenih djela. U tom slučaju sud maloljetniku uz presudu izriče odgojnu mjeru pojačanog nadzora i jednu ili više posebnih obveza.

Ako počinitelj s jednom ili nekoliko radnji počini više kaznenih djela za koja mu se istodobno sudi, riječ je o stjecaju kaznenih djela. Sud za svako kazneno djelo utvrđuje sankciju prema zakonu, a zatim za sva ta djela izriče jedinstvenu sankciju.

Osim navedenih sankcija, sud može izreći i sigurnosnu mjeru (jednu ili više). Sigurnosne mjere jesu: obvezno psihijatrijsko liječenje, članak 75. KZ-a, obvezno liječenje od ovisnosti, članak 76. KZ-a, zabrana upravljanja motornim vozilom, članak 78. KZ-a, protjerivanje stranca iz zemlje, članak 79. KZ-a te oduzimanje predmeta, članak 80. KZ-a.

Podaci po županijama prikazani su prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN, br. 10/97., 68/98., 22/99., 128/99., 129/00., 92/01., 79/02., 83/02., 25/03., 107/03., 175/03., 86/06. i 16/07.) sa stanjem na dan 31. prosinca za svaku promatranu godinu.

Tablica 2.

Maloljetni počinitelji kaznenih djela – odluke tijela kaznenog postupka i udio maloljetnih počinitelja kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, čl. 173. KZ-a od 1998. do 2007.

	Prijavljeni			Optuženi			Osuđeni		
	sva kaznena djela	zlouporaba opojnih droga		sva kaznena djela	zlouporaba opojnih droga		sva kaznena djela	zlouporaba opojnih droga	
		svega	%		svega	%		svega	%
Ukupno	26 497	4 515	17,0	11 490	1 837	16,0	8 503	1 520	17,9
1998.	1 896	149	7,9	922	34	3,7	506	18	3,6
1999.	2 267	353	15,6	1 026	109	10,6	697	97	13,9
2000.	2 375	445	18,7	1 108	155	14,0	787	134	17,0
2001.	2 846	633	22,2	1 133	217	19,2	884	186	21,0
2002.	2 822	702	24,9	1 277	313	24,5	994	264	26,6
2003.	2 909	642	22,1	1 160	272	23,4	875	227	25,9
2004.	2 731	475	17,4	1 306	228	17,5	963	190	19,7
2005.	2 630	404	15,4	1 096	172	15,7	855	139	16,3
2006.	2 830	399	14,1	1 212	177	14,6	974	135	13,9
2007.	3 191	313	9,8	1 250	160	12,8	968	130	13,4

U tablici 2. dan je pregled broja odluka tijela kaznenog postupka prema maloljetnim počiniteljima svih kaznenih djela te apsolutni i relativni udjeli maloljetnih počinitelja kaznenog djela zlouporabe opojnih droga.

U promatranome desetogodišnjem razdoblju, državna odvjetništva donijela su odluke za 26 497 maloljetnih počinitelja kaznenih djela od kojih je 4 515, odnosno 17% odluka doneseno u odnosu na počinitelje kaznenog djela zlouporabe opojnih droga. Od ukupnog broja optuženih maloljetnih osoba (njih 11 490), za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga optuženo je 1 837 maloljetnika (16% svih optuženja za maloljetnike). Od ukupnog broja osuđenih osoba (njih 8 503), osuđujuće presude za zlouporabu opojnih droga donesene su za 1 520 počinitelja (17,9% svih osuđujućih presuda za maloljetnike).

Najveći udio maloljetnih počinitelja kaznenog djela zlouporabe opojnih droga je u 2002. godini. Udio prijavljenih maloljetnika za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga bio je 24,9%, udio optuženih 24,5%, a udio osuđenih 26,6%.

U nastavku studije detaljno će se analizirati pojavnost i struktura pojedinih oblika kaznenog djela zlouporabe opojnih droga.

2.3. Punoljetni počinitelji prekršaja

Podaci o prekršajima punoljetnih počinitelja prikupljaju se statističkim istraživanjima: "Statistički izvještaj za okrivljenu punoljetnu osobu protiv koje je prekršajni postupak pravomoćno završen" (obrazac SPK-1). Istraživanja se provode prema Godišnjemu provedbenom planu statističkih aktivnosti za svaku godinu, a na osnovi Zakona o službenoj statistici (NN, br. 103/03. i 75/09.). Izvještaje ispunjavaju prekršajni sudovi. Metoda prikupljanja podataka je izvještajna metoda, a provodi se putem obrazaca ili elektroničkim putem. Ispunjeni izvještaji vraćaju se Državnom zavodu za statistiku. Kontrolira se obuhvat i točnost izvještaja, obavlja se šifriranje, unos slogova ili optičko čitanje, provodi se algoritamska kontrola, izrađuju se i objavljuju rezultati istraživanja.

2.3.1. Metodološka objašnjenja i definicije

Prekršaji su povrede javnog poretka, društvene discipline ili druge društvene vrijednosti koje nisu zaštićene Kaznenim zakonom i drugim zakonima u kojima su propisana kaznena djela.

Prekršaji u smislu statističkih istraživanja obuhvaćaju pojavu od podnošenja prijave za počinjeni prekršaj do pravomoćnog okončanja postupka od nadležnoga prekršajnog tijela.

Punoljetni počinitelji prekršaja jesu osobe koje su u vrijeme počinjenja prekršaja imale navršених 18 godina života, protiv kojih je prekršajni postupak pravomoćno završen odlukom kojom je odbačen zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, obustavljen postupak, primijenjena zaštitna mjera bez izricanja kazne ili se proglašavaju krivima.

Osobni podaci počinitelja prekršaja odnose se na stanje u vrijeme počinjenja prekršaja.

Pod pojmom **godine života** smatraju se godine starosti koje su osobe navršile u doba počinjenja prekršaja, a ne godine starosti u vrijeme donošenja odluke.

Za prekršaj se mogu izreći novčana kazna i kazna zatvora. U slučajevima predviđenima Zakonom o prekršajima²¹⁾ koji je bio na pravnoj snazi u razdoblju na koje se odnose podaci u ovoj studiji moglo se počinitelju prekršaja umjesto propisane novčane kazne ili kazne zatvora izreći opomena.

Ako je počinitelj jednom radnjom počinio više prekršaja (stjecaj), kazna mu se izriče prema onom propisu koji predviđa strožu kaznu.

Ako je počinitelj s više radnji počinio više prekršaja o kojima nije doneseno rješenje, a postupak se vodi pred jednim tijelom, prethodno će se utvrditi kazna za svaki prekršaj pa će se izreći sve tako utvrđene kazne, a ako su te kazne iste vrste, izreći će se ukupna kazna koja je jednaka zbroju pojedinih utvrđenih kazni, s tim da ukupna kazna zatvora ne može premašiti dva mjeseca²²⁾.

Osim navedenih sankcija, počiniteljima prekršaja izriču se i zaštitne mjere (jedna ili više): zabrana upravljanja motornim vozilom, zabrana obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti, oduzimanje predmeta, protjerivanje stranca iz zemlje, udaljenje s područja grada, općine ili županije, zabrana prisustvovanja sportskim natjecanjima i ostalo.

Detaljnija objašnjenja u vezi s metodologijom prikupljanja i obrade podataka statistike pravosuđa nalaze se u Metodološkim uputama br. 46 pod nazivom "Počinitelji prekršaja. Revizija statističkih istraživanja", izdanima u Državnom zavodu za statistiku 2003. te u Metodološkim uputama br. 60 pod nazivom „Počinitelji prekršaja. Revizija 2008.“ izdanima u Državnom zavodu za statistiku 2009.

Podaci po županijama, gradovima i općinama prikazani su prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN, br. 10/97., 68/98., 22/99., 128/99., 129/00., 92/01., 79/02., 83/02., 25/03., 107/03., 175/03., 86/06. i 16/07.) sa stanjem na dan 31. prosinca za svaku promatranu godinu.

---

21) Od 1. siječnja 2008. na snazi je Prekršajni zakon (NN, br.107/07.)

22) Po novom Prekršajnom zakonu (čl. 35. st. 2.) za teške prekršaje vezane za zloupotrobu opojnih droga zakonom se može propisati kazna zatvora do devedeset dana. Ukoliko je riječ o stjecaju prekršaja i produljenom prekršaju može se izreći kazna zatvora i do 120 dana (članak 39.)

2.3.2.**Punoljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga**

Tablica 3.

Punoljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga

	Okrivljeni	Proglašeni krivima	Izrečene sankcije			Zaštitne mjere
			novčana kazna	zatvor	opomena	
Ukupno	28 115	19 271	17 185	113	1 973	17 286
1998.	1 580	1 397	1 297	44	56	1 243
1999.	2 157	1 843	1 690	18	135	1 643
2000.	3 021	2 393	2 288	13	92	2 139
2001.	3 347	2 624	2 447	12	165	2 318
2002.	2 069	782	711	1	70	606
2003.	1 939	1 547	1 366	2	179	1 356
2004.	2 660	1 889	1 708	3	178	1 657
2005.	3 387	2 217	1 887	10	320	2 045
2006.	4 007	2 193	1 858	3	332	2 013
2007.	3 948	2 386	1 933	7	446	2 266

U odnosu na punoljetne počinitelje prekršaja u promatranome desetogodišnjem razdoblju, njih 28 115 okrivljeno je za zloupotrebu opojnih droga, a od ukupnog broja okrivljenih, 19 271 počinitelj proglašen je krivim. Najčešća izrečena sankcija je novčana kazna, a izrečeno ih je 17 185 (89% svih prekršajnih sankcija). Opomena je izrečena za 1 973 počinitelja, a kazna zatvora za 113 počinitelja. Prema Prekršajnom zakonu²³⁾ kazna zatvora može se propisati i izreći u trajanju od najmanje tri dana do najdulje trideset dana, a za najteže oblike prekršaja i do šezdeset dana.

Punoljetnim počiniteljima prekršaja izrečeno je 17 286 zaštitnih mjera. Zaštitne mjere²⁴⁾ koje sud može izreći počinitelju prekršaja zloupotrebe opojnih droga su: obvezno psihijatrijsko liječenje, obvezno liječenje od ovisnosti, zabrana obavljanja zvanja, određenih djelatnosti, poslova ili dužnosti fizičkoj osobi, protjerivanje stranca iz zemlje, oduzimanje predmeta te zabrana upravljanja motornim vozilom. Svrha zaštitnih mjera je da se njihovom primjenom otklanjaju uvjeti koji omogućavaju ili poticajno djeluju na počinjenje novog prekršaja.²⁵⁾

23) Članak 35. Prekršajnog zakona (NN, br. 107/07.), odnosno članak 31. prije važećeg Zakona o prekršajima (NN, br. 88/02.)

24) Članak 50. Prekršajnog zakona (NN, br. 107/07.), odnosno članak 36. prije važećeg Zakona o prekršajima (NN, br. 88/02.)

25) Članak 51. Prekršajnog zakona (NN, br. 107/07.), odnosno članak 32. prije važećeg Zakona o prekršajima (NN, br. 88/02.)

Najviše je okrivljenih punoljetnih počinitelja prekršaja zloupotrebe opojnih droga bilo 2006. kada je okrivljeno njih 4 007, a proglašeno krivima 2 193 (54,7%). Najviše proglašeni krivima bilo je 2001. (njih 2 624, odnosno 78,4%). U odnosu na posljednju godinu promatranog razdoblja, od ukupnog broja okrivljenih, njih 60,4% proglašeno je krivima.

2.4.

Maloljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga

Podaci o prekršajima maloljetnih počinitelja prikupljaju se statističkim istraživanjima: "Statistički izvještaj za maloljetnu osobu prema kojoj je prekršajni postupak pravomoćno završen" (obrazac SPK-2).

Maloljetni počinitelji prekršaja jesu osobe koje su u vrijeme počinjenja prekršaja imale navršених 14 godina, a nisu navršile 18 godina života, protiv kojih je prekršajni postupak pravomoćno završen odlukom kojom se odbacuje zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, obustavlja postupak, primjenjuje zaštitna mjera, primjenjuje odgojna mjera ili se proglašavaju krivima²⁶.

Maloljetnom počinitelju prekršaja može se izreći maloljetnički zatvor od 3 do 10 dana, novčana kazna, globa²⁷) i odgojne mjere: sudski ukor, posebne obveze ili upućivanje u centar za odgoj.

U promatranome desetogodišnjem razdoblju okrivljeno je 3 028 maloljetnih počinitelja prekršaja zloupotrebe opojnih droga. Proglašeno je krivima njih 1 444. Najčešće im je izricana odgojna mjera. Izrečeno je 1 006 odgojnih mjera (69,7% svih sankcija).

Novčane kazne izrečene su za 438 maloljetnih počinitelja prekršaja zloupotrebe opojnih droga. Novčanu kaznu sud može izreći počinitelju prekršaja starijem maloljetniku koji ostvaruje prihode vlastitim radom ili imovinom ako utvrdi da s obzirom na narav i težinu počinjenog prekršaja treba izreći tu kaznu.

Neplaćena novčana kazna ne može se zamijeniti mjerom zatvora ni radom za opće dobro na slobodi, ali će se prisilno naplatiti na imovini maloljetnika, njegova roditelja ili druge osobe koja za njega skrbi.²⁸)

Zaštitne mjere izrečene su za njih 935 (64,8%). Najčešće se radi o oduzimanju opojnih droga.

26) Prema Prekršajnom zakonu maloljetnom počinitelju prekršaja rješenjem se primjenjuje odgojna mjera. U izreci tog rješenja navodi se samo koja se mjera primjenjuje, ali se maloljetni počinitelj ne proglašava krivim za prekršaj koji mu se stavlja na teret (članak 227. stavak 3. Prekršajnog zakona).

27) Prema Prekršajnom zakonu globa više ne postoji.

28) Članak 71. Prekršajnog zakona

Tablica 4. **Maloljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga**

	Okrivljeni	Proglašeni krivima	Izrečene sankcije		Zaštitne mjere
			novčana kazna	odgojna mjera	
Ukupno	3 028	1 444	438	1 006	935
1998.	130	85	39	46	53
1999.	218	139	61	78	106
2000.	308	184	96	88	145
2001.	527	270	143	127	171
2002.	454	97	57	40	64
2003.	238	129	15	114	38
2004.	304	170	15	155	93
2005.	268	119	3	116	94
2006.	334	148	3	145	93
2007.	247	103	6	97	78

2.5.

Punoljetni počinitelji kaznenog djela i punoljetni počinitelji prekršaja – osuđeni/proglašeni krivima

U odnosu na sve počinitelje kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga i počinitelje prekršaja zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju 47 514 počinitelja osuđeno je (kazneni postupak), odnosno proglašeno krivima (prekršajni postupak).

Osuda za počinitelje kaznenog djela je 28 243 što je 59,4% svih osuda za punoljetne počinitelje kaznenih djela dok je 19 271 presuda (rješenja) kojima su počinitelji proglašeni krivima u prekršajnom postupku (40,6%).

Analiza kretanja pojava oblika iz godine u godinu promatranoga desetogodišnjeg razdoblja za počinitelje kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga i počinitelje prekršaja, zanimljivo je da je u prvoj polovini promatranoga desetogodišnjeg razdoblja (od 1998. do 2001.) broj počinitelja prekršaja koji su proglašeni krivima za zloupotrabu opojnih droga bio znatno veći u odnosu na broj osuđenih počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga.

U drugoj polovini istog razdoblja (od 2002. do 2007.) podaci pokazuju da je broj počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga znatno veći od broja počinitelja prekršaja.

Usporedbom podataka o pojavnim oblicima zloupotrebe opojnih droga kod počinitelja prekršaja s podacima o počiniteljima kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga²⁹⁾ dolazi se do razmjerno sličnih pokazatelja o udjelima punoljetne i maloljetne populacije kao počinitelja i udjelima onih koji su osuđeni, odnosno proglašeni krivima za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga. U odnosu na optužene počinitelje za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga omjeri su: punoljetnici (95%), a maloljetnici (5%). Kod osuđenih počinitelja omjer je isti – 95% osuda se odnosi na punoljetne počinitelje, a 5% na maloljetne počinitelje.

Tablica 5. **Punoljetni počinitelji kaznenog djela i punoljetni počinitelji prekršaja (osuđeni/proglašeni krivima)**

	Punoljetni počinitelji – osuđeni/proglašeni krivima	Počinitelji kaznenog djela – osuđeni	Počinitelji prekršaja – proglašeni krivima
Ukupno	47 514	28 243	19 271
1998.	2 438	1 041	1 397
1999.	3 528	1 685	1 843
2000.	4 334	1 941	2 393
2001.	4 731	2 107	2 624
2002.	3 739	2 957	782
2003.	50 62	3 469	1 547
2004.	5 829	3 940	1 889
2005.	5 713	3 496	2 217
2006.	6 083	3 890	2 193
2007.	6 103	3 717	2 386

29) Vidi tablice 1. i 2.

2.6.

Maloljetni počinitelji kaznenog djela i počinitelji prekršaja – osuđeni/proглаšeni krivima

U promatranomu desetogodišnjem razdoblju, 2 964 maloljetna počinitelja su osuđena, odnosno proglašena krivima u kaznenom i prekršajnom postupku. Uz opću svrhu kako kaznenopravnih³⁰⁾ tako i prekršajopravnih³¹⁾ sankcija, svrha je maloljetničkih sankcija da se pružanjem zaštite, brige, pomoći i nadzora te osiguranjem opće i stručne izobrazbe maloljetnog počinitelja kaznenog djela i prekršaja utječe na njegov odgoj, razvijanje njegove cjelokupne ličnosti i jačanje njegove osobne odgovornosti. Od ukupnog broja osuđenih/proглаšenih krivima, njih 1 520 (51,3%) osuđeno je za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga dok je 1 444 (48,7%) maloljetnih počinitelja proglašeno krivima za prekršaj zlouporabe opojnih droga. Kretanje broja maloljetnih počinitelja kaznenog djela i maloljetnih počinitelja prekršaja u prvoj polovini promatranog razdoblja (od 1998. do 2001.) pokazuje znatno veći broj maloljetnih počinitelja prekršaja. Kao i kod punoljetnih počinitelja, u drugoj polovini promatranog razdoblja (od 2002. do 2007.) broj maloljetnih počinitelja kaznenog djela znatno je veći od broja počinitelja prekršaja, osim 2006. kad je broj maloljetnih počinitelja prekršaja bio veći od broja maloljetnih počinitelja kaznenog djela.

Tablica 6.

Maloljetni počinitelji kaznenog djela i maloljetni počinitelji prekršaja (osuđeni/proглаšeni krivima)

	Maloljetni počinitelji – osuđeni/proглаšeni krivima	Počinitelji kaznenog djela – osuđeni	Počinitelji prekršaja – proglašeni krivima
Ukupno	2 964	1 520	1 444
1998.	103	18	85
1999.	236	97	139
2000.	318	134	184
2001.	456	186	270
2002.	361	264	97
2003.	356	227	129
2004.	360	190	170
2005.	258	139	119
2006.	283	135	148
2007.	233	130	103

30) Članak 6. Kaznenog zakona (NN, br.110/97.)

31) Članak 6. Prekršajnog zakona (NN, br. 107/07.)

2.7.

Počinitelji kaznenih djela i počinitelji prekršaja po županijama

Podaci po županijama prikazani su prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj.³²⁾ Podaci o osuđenim osobama za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga odnose se na odluke županijskih i općinskih sudova³³⁾ koji imaju sjedište unutar navedene županije. Podaci o počiniteljima prekršaja koji su proglašeni krivima zbog zlouporabe opojnih droga odnose se na odluke prekršajnih sudova³⁴⁾ koji imaju sjedište unutar navedene županije. U promatranome desetogodišnjem razdoblju, 50 478 počinitelja je osuđeno/proglašeno krivima u kaznenom ili prekršajnom postupku za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga, odnosno za prekršaj zlouporabe opojnih droga. Promatrano na razini Republike Hrvatske to znači da je broj osuđenih/proglašanih krivima prosječno 113,8 na 100 000 stanovnika.

Županije koje imaju „iznadprosječan“ broj osuđenih odnosno proglašanih krivima u odnosu na 100 000 stanovnika su:

- Istarska županija (413,1)
- Šibensko-kninska županija (238,2)
- Dubrovačko-neretvanska (221,5)
- Zadarska županija (214,5)
- Splitsko-dalmatinska županija (151,8)
- Primorsko-goranska županija (139,6)
- Grad Zagreb (126,7).

Podaci pokazuju da je broj osuđenih/proglašanih krivima u Istarskoj županiji 3,7 puta veći nego na državnoj razini u odnosu na 100 000 stanovnika. U Šibensko-kninskoj, Dubrovačko-neretvanskoj te Zadarskoj županiji je broj osuđenih/proglašanih krivima dvostruko veći nego na državnoj razini. U Splitsko-dalmatinskoj županiji, Primorsko-goranskoj županiji te u Gradu Zagrebu taj broj je također znatno veći od prosječnog broja osuđenih/proglašanih krivima na državnoj razini.

32) NN, br. 10/97., 68/98., 22/99., 128/99., 129/00., 92/01., 79/02., 83/02., 25/03., 107/03. 175/0, 86/06. i 16/07.

33) Zakon o područjima sjedišta sudova (NN, br. 104/97., 59/01. i 121/05.)

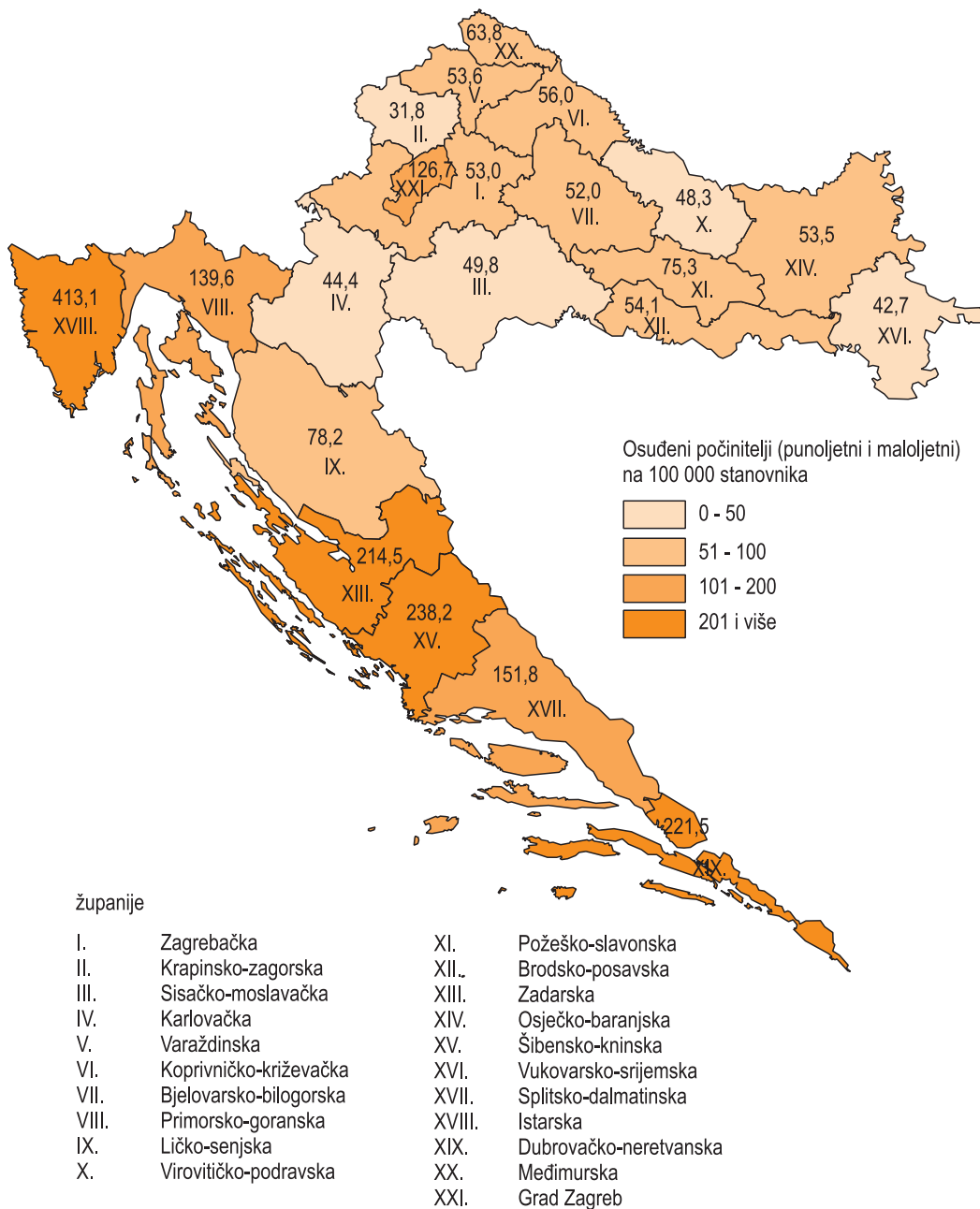
34) Zakon o područjima i sjedištima prekršajnih sudova (NN, br. 36/98.)

Tablica 7. Počinitelji kaznenih djela i počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga – svi počinitelji (punoljetni i maloljetni) osuđeni/proглаšeni krivima na 100 000 stanovnika od 1998. do 2007.

Županija	Ukupno stanovnika ³⁵⁾	Osuđeni/proглаšeni krivima od 1998. do 2007.	Broj osuđenih/proглаšenih krivima na 100 000 stanovnika od 1998. do 2007.	Prosječan godišnji broj osuđenih/proглаšenih krivima na 100 000 stanovnika
Republika Hrvatska	4 437 460	50 478	1 138	113,8
Zagrebačka	309 696	1641	530	53,0
Krapinsko-zagorska	142 432	453	318	31,8
Sisačko-moslavačka	185 387	923	498	49,8
Karlovačka	141 787	630	444	44,4
Varaždinska	184 769	990	536	53,6
Koprivničko-križevačka	124 467	697	560	56,0
Bjelovarsko-bilogorska	133 084	692	520	52,0
Primorsko-goranska	305 505	4 264	1 396	139,6
Ličko-senjska	53 677	420	782	78,2
Virovitičko-podravska	93 389	451	483	48,3
Požeško-slavonska	85 831	646	753	75,3
Brodsko-posavska	176 765	956	541	54,1
Zadarska	162 045	3 476	2 145	214,5
Osječko-baranjska	330 506	1 769	535	53,5
Šibensko-kninska	112 891	2 689	2 382	238,2
Vukovarsko-srijemska	204 768	875	427	42,7
Splitsko-dalmatinska	463 676	7 037	1 518	151,8
Istarska	206 344	8 524	4 131	413,1
Dubrovačko-neretvanska	122 870	2 721	2 215	221,5
Međimurska županija	118 426	755	638	63,8
Grad Zagreb	779 145	9 869	1 267	126,7

35) Podaci o Popisu stanovništva 2001., Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Kartogram 1. Svi počinitelji (punoljetni i maloljetni) – osuđeni/proglašeni krivima na 100 000 stanovnika

2.7.1.

Punoljetni počinitelji po županijama – osuđeni/proглаšeni krivima za zlouporabu opojnih droga

U promatranome desetogodišnjem razdoblju osuđeno/proглаšeno krivima je 47 514 punoljetnih počinitelja kaznenog djela i počinitelja prekršaja zlouporabe opojnih droga. U analizi cijelog razdoblja te broja počinitelja kaznenog djela i počinitelja prekršaja, podaci pokazuju da je u svim županijama, osim Istarske županije, broj osuđenih osoba za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga znatno veći od broja počinitelja prekršaja zlouporabe opojnih droga. Razlog znatnijeg povećanja broja počinitelja prekršaja u Istarskoj županiji u odnosu na sve druge županije mogao bi biti u vezi s povećanim brojem osoba koje su posjedovale i/ili konzumirale opojne droge, a na tom području su boravile kao gosti tijekom turističke sezone.

U odnosu na sve punoljetne počinitelje kaznenog djela i počinitelje prekršaja zlouporabe opojnih droga koji su osuđeni, odnosno proglašeni krivima izračunani su pokazatelji o broju osuđenih/proglašanih krivima na 100 000 stanovnika promatrano na godišnjoj razini. Broj osuđenih/proglašanih krivima odnosi se na prosječnu godišnju stopu osuđenih/proglašanih krivima u kaznenom i prekršajnom postupku i prosječnog broja stanovnika za određenu godinu, izračunano na 100 000 stanovnika pojedine županije. Prosječna godišnja stopa osuđenih/proglašanih krivima na godišnjoj razini za Republiku Hrvatsku iznosi 107,1% na 100 000 stanovnika. Šest županija i Grad Zagreb imaju stopu osuđenih/proglašanih krivima za zlouporabu opojnih droga koja je znatno veća od prosječne godišnje stope na razini Republike Hrvatske, u Istarskoj županiji je 3,7 puta veća od prosječne stope, a u Šibensko-kninskoj, Dubrovačko-neretvanskoj i Zadarskoj županiji gotovo je 2 puta veća od prosječne stope na razini Republike Hrvatske. Županije s najvećim brojem punoljetnih počinitelja koji su osuđeni/proglašeni krivima na 100 000 stanovnika su:

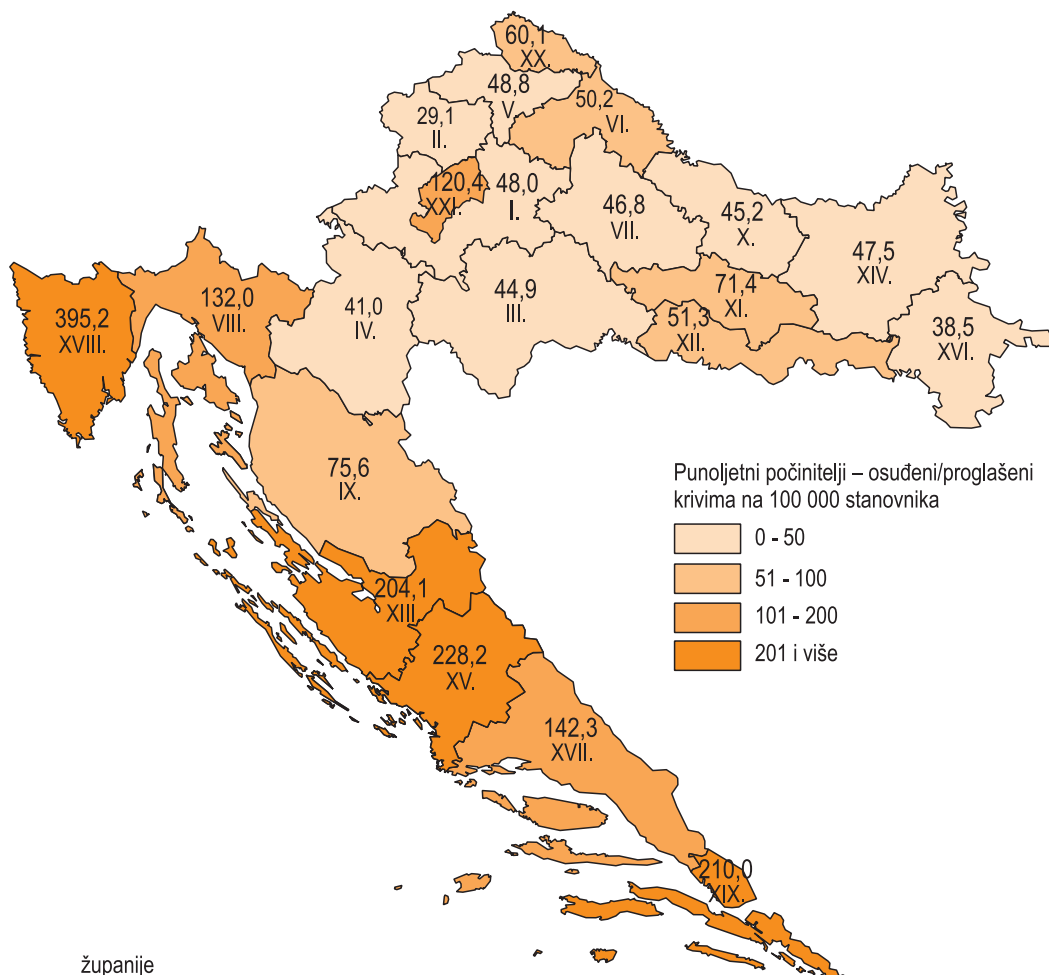
- Istarska (395,2)
- Šibensko-kninska (228,2)
- Dubrovačko-neretvanska (210,0)
- Zadarska (204,1)
- Splitsko-dalmatinska (142,3)
- Primorsko-goranska (132,0)
- Grad Zagreb (120,4).

Tablica 8. **Punoljetni počinitelji po županijama – osuđeni/proглаšeni krivima za zloupotrebu opojnih droga od 1998. do 2007.**

Županija	Ukupno punoljetni počinitelji	Osuđeni za kazneno djelo	Proglašeni krivima za prekršaj	Prosječan godišnji broj osuđenih/proglašanih krivima na 100 000 stanovnika
Republika Hrvatska	47 514	28 243	19 271	107,1
Zagrebačka	1 488	812	676	48,0
Krapinsko-zagorska	415	306	109	29,1
Sisačko-moslavačka	833	455	378	44,9
Karlovačka	581	385	196	41,0
Varaždinska	902	657	245	48,8
Koprivničko-križevačka	625	449	176	50,2
Bjelovarsko-bilogorska	623	346	277	46,8
Primorsko-goranska	4 034	2 551	1 483	132,0
Ličko-senjska	406	180	226	75,6
Virovitičko-podravska	422	254	168	45,2
Požeško-slavonska	613	357	256	71,4
Brodsko-posavska	906	666	240	51,3
Zadarska	3 308	2 100	1 208	204,1
Osječko-baranjska	1 571	1 295	276	47,5
Šibensko-kninska	2 576	1 805	771	228,2
Vukovarsko-srijemska	788	650	138	38,5
Splitsko-dalmatinska	6 599	4 464	2 135	142,3
Istarska	8 154	3 103	5 051	395,2
Dubrovačko-neretvanska	2 580	1 064	1 516	210,0
Međimurska	712	434	278	60,1
Grad Zagreb	9 378	5 910	3 468	120,4

Kartogram 2.

Punoljetni počinitelji – osuđeni/proглаšeni krivima za zlouporabu opojnih droga na 100 000 stanovnika

županije

I.	Zagrebačka	XI.	Požeško-slavonska
II.	Krapinsko-zagorska	XII.	Brodsko-posavska
III.	Sisačko-moslavačka	XIII.	Zadarska
IV.	Karlovačka	XIV.	Osječko-baranjska
V.	Varaždinska	XV.	Šibensko-kninska
VI.	Koprivničko-križevačka	XVI.	Vukovarsko-srijemska
VII.	Bjelovarsko-bilogorska	XVII.	Splitsko-dalmatinska
VIII.	Primorsko-goranska	XVIII.	Istarska
IX.	Ličko-senjska	XIX.	Dubrovačko-neretvanska
X.	Virovitičko-podravska	XX.	Međimurska
		XXI.	Grad Zagreb

2.7.2.**Maloljetni počinitelji po županijama – osuđeni/proглаšeni krivima za zlouporabu opojnih droga**

Tablica 9.

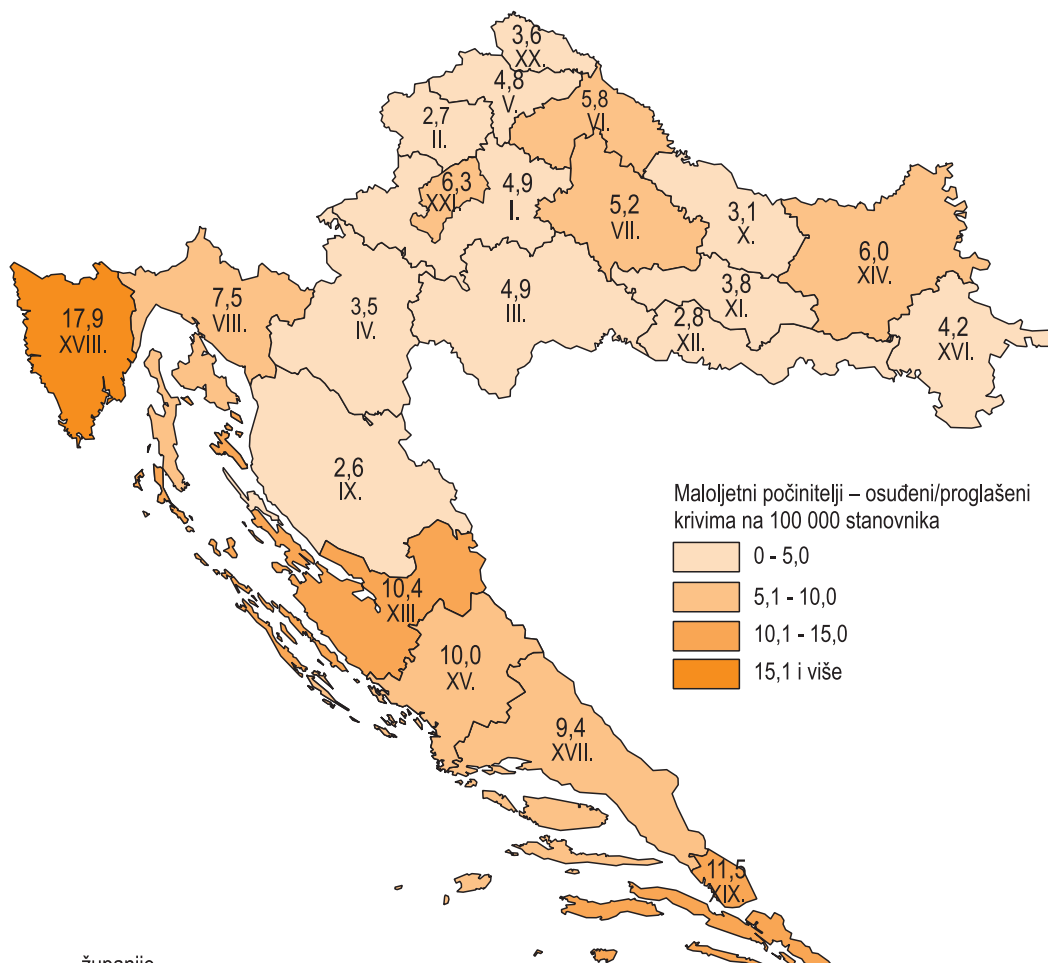
Maloljetni počinitelji – osuđeni/proглаšeni krivima za zlouporabu opojnih droga od 1998. do 2007.

Županija	Ukupno maloljetni počinitelji	Osuđeni za kazneno djelo	Proглаšeni krivima za prekršaj	Prosječan godišnji broj osuđenih/proглаšenih krivima na 100 000 stanovnika
Republika Hrvatska	2 964	1 520	1 444	6,7
Zagrebačka	153	52	101	4,9
Krapinsko-zagorska	38	26	12	2,7
Sisačko-moslavačka	90	43	47	4,9
Karlovačka	49	33	16	3,5
Varaždinska	88	60	28	4,8
Koprivničko-križevačka	72	46	26	5,8
Bjelovarsko-bilogorska	69	34	35	5,2
Primorsko-goranska	230	53	177	7,5
Ličko-senjska	14	1	13	2,6
Virovitičko-podravska	29	21	8	3,1
Požeško-slavonska	33	24	9	3,8
Brodsko-posavska	50	23	27	2,8
Zadarska	168	96	72	10,4
Osječko-baranjska	198	129	69	6,0
Šibensko-kninska	113	46	67	10,0
Vukovarsko-srijemska	87	51	36	4,2
Splitsko-dalmatinska	438	171	267	9,4
Istarska	370	105	265	17,9
Dubrovačko-neretvanska	141	44	97	11,5
Međimurska	43	23	20	3,6
Grad Zagreb	491	439	52	6,3

Kartogram 3.

Maloljetni počinitelji – osuđeni/proглаšeni krivima za zlouporabu opojnih droga na 100 000 stanovnika

županije

I.	Zagrebačka	XI.	Požeško-slavonska
II.	Krapinsko-zagorska	XII.	Brodsko-posavska
III.	Sisačko-moslavačka	XIII.	Zadarska
IV.	Karlovačka	XIV.	Osječko-baranjska
V.	Varaždinska	XV.	Šibensko-kninska
VI.	Koprivničko-križevačka	XVI.	Vukovarsko-srijemska
VII.	Bjelovarsko-bilogorska	XVII.	Splitsko-dalmatinska
VIII.	Primorsko-goranska	XVIII.	Istarska
IX.	Ličko-senjska	XIX.	Dubrovačko-neretvanska
X.	Virovitičko-podravsk	XX.	Međimurska
		XXI.	Grad Zagreb

U odnosu na maloljetne počinitelje koji su osuđeni, odnosno proglašeni krivima zbog zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju njih 1 520 je osuđeno zbog kaznenog djela dok je 1 444 proglašeni krivima zbog prekršaja.

Prema prethodno navedenoj metodologiji izračunat je prosječan godišnji broj maloljetnika koji su osuđeni/proglašeni krivima zbog zloupotrebe opojnih droga na razini Republike Hrvatske te posebno za svaku pojedinu županiju mjereno na 100 000 stanovnika.

Prosječna godišnja stopa maloljetnika koji su osuđeni/proglašeni krivima zbog zloupotrebe opojnih droga u Republici Hrvatskoj je 6,7 na 100 000 stanovnika.

Šest županija ima stopu osuđenih/proglašeni krivima koja je veća od prosječne godišnje stope na razini Republike Hrvatske. To su sljedeće županije:

- Istarska (17,9)
- Dubrovačko-neretvanska (11,5)
- Zadarska (10,4)
- Šibensko-kninska (10,0)
- Splitsko-dalmatinska (9,4)
- Primorsko-goranska (7,5)

Kao što podaci pokazuju, učestalost pojavnih oblika po pojedinim županijama razmjerna je slijedu učestalosti kao i kod punoljetnih počinitelja. Najveći broj maloljetnika koji su osuđeni/proglašeni krivima zbog zloupotrebe opojnih droga je u Istarskoj županiji i to 2,6 puta učestalije nego na razini RH. Nadalje, u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, Zadarskoj, Šibensko-kninskoj i Primorsko-goranskoj također je stopa veća od prosječne stope na razini RH. U Gradu Zagrebu stopa je nešto niža od prosječne za razinu države (6,3). U Osječko-baranjskoj županiji (6,0); u Koprivničko-križevačkoj (5,8); Bjelovarsko-bilogorskoj (5,2) stopa je niža od prosječne za razinu države.

Županije koje imaju stopu od 4,0 do 5,0 su: Zagrebačka (4,9), Sisačko-moslavačka (4,9), Varaždinska (4,8), Vukovarsko-srijemska (4,2).

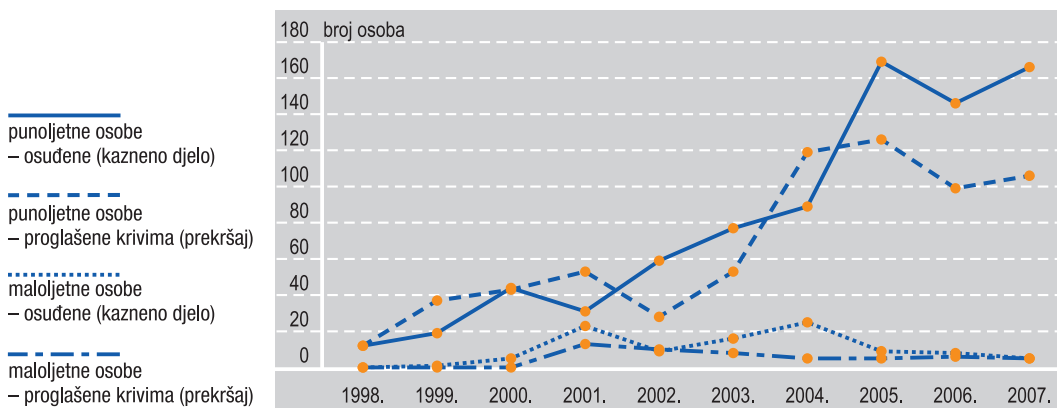
Županije koje imaju najmanju stopu maloljetnika osuđenih/proglašeni krivima na 100 000 stanovnika su:

- Požeško-slavonska (3,8)
- Međimurska (3,6)
- Karlovačka (3,5)
- Virovitičko-podravsko (3,1)
- Brodsko-posavska (2,8)
- Krapinsko-zagorska (2,7)
- Ličko-senjskoj (2,6).

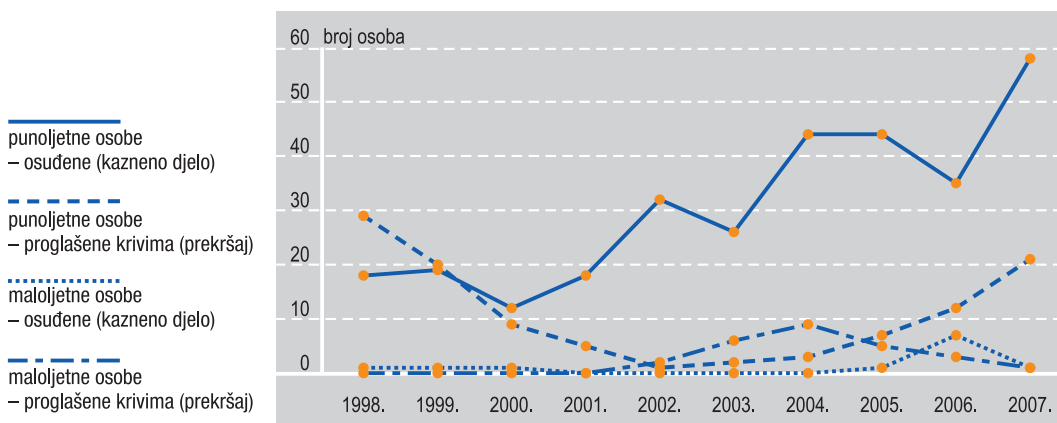
2.7.3. Pregled po županijama - trendovi

U odnosu na podatke o kretanju pojave od 1998. do 2007. u pregledu po županijama daju se samo grafički prikazi - trendovi za punoljetne i maloljetne osobe osuđene za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga te punoljetne i maloljetne počinitelje prekršaja zlouporabe opojnih droga.

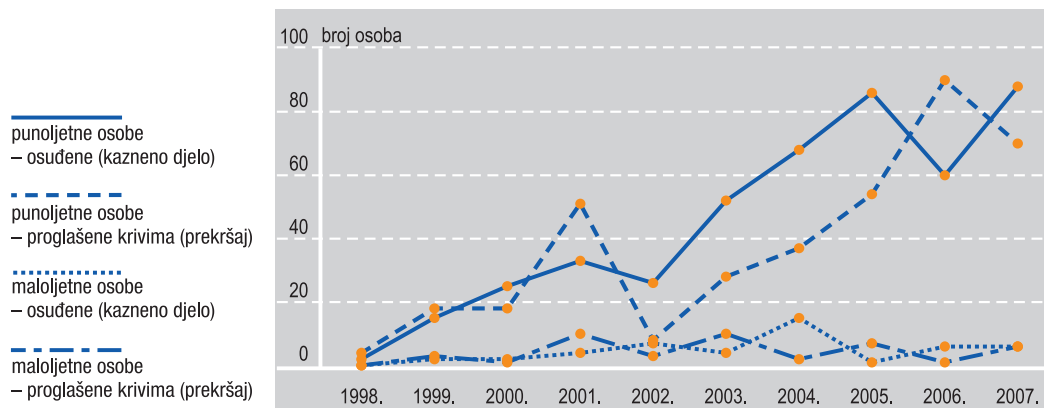
Grafikon 1. Zagrebačka županija

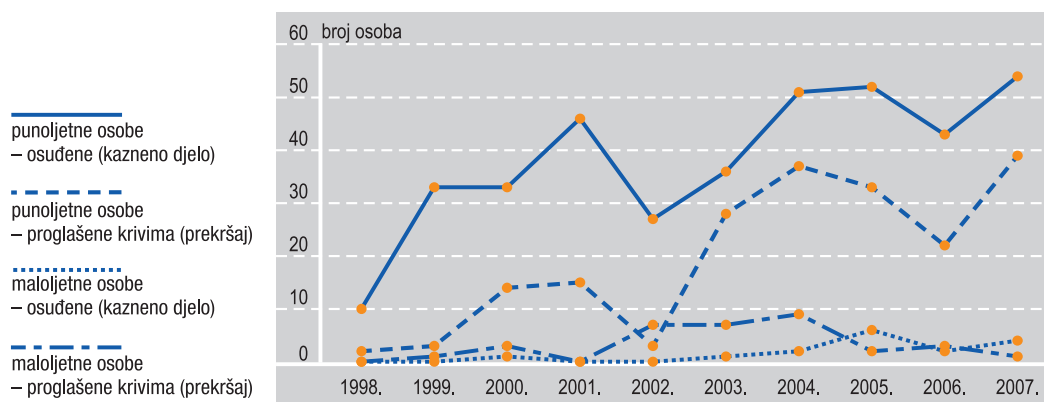
Grafikon 2. Krapinsko-zagorska županija

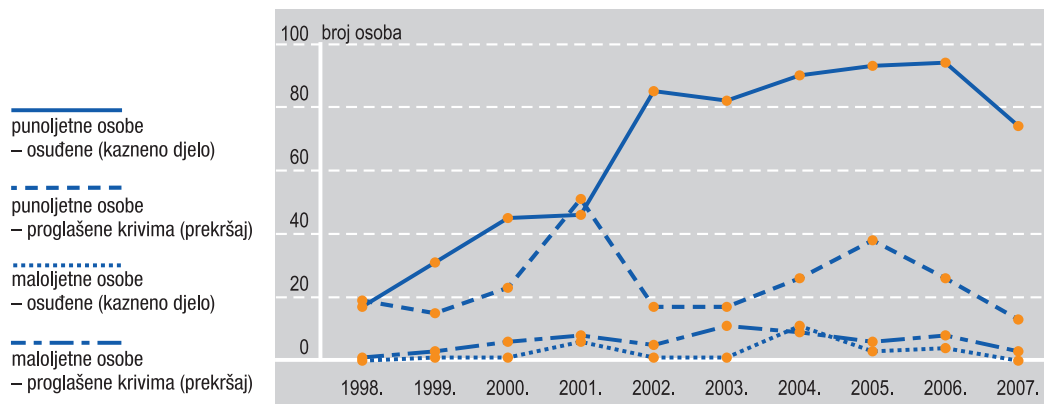
Grafikon 3.
Sisačko-moslavačka županija

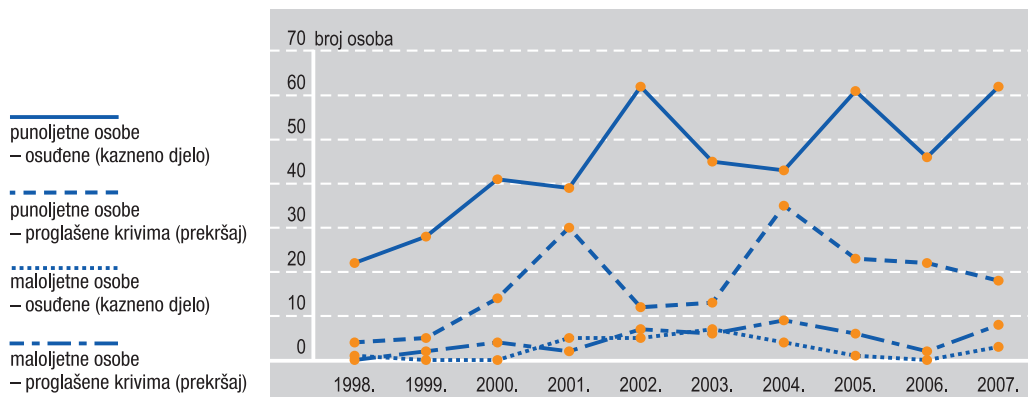
Grafikon 4.
Karlovačka županija

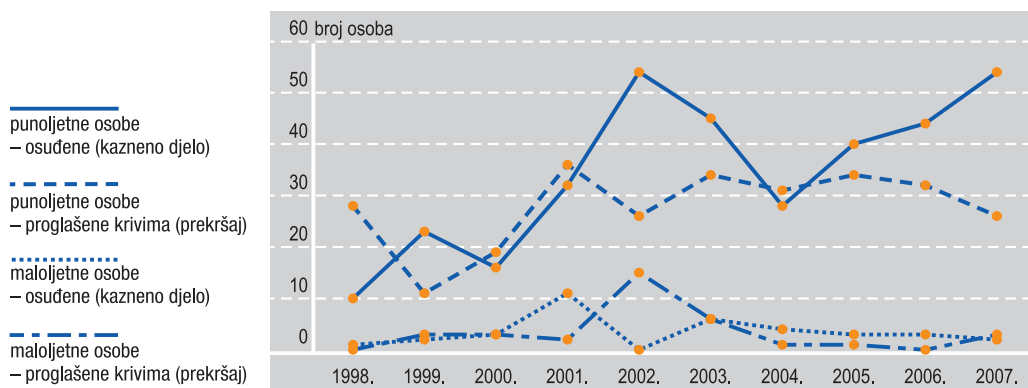
Grafikon 5.
Varaždinska županija

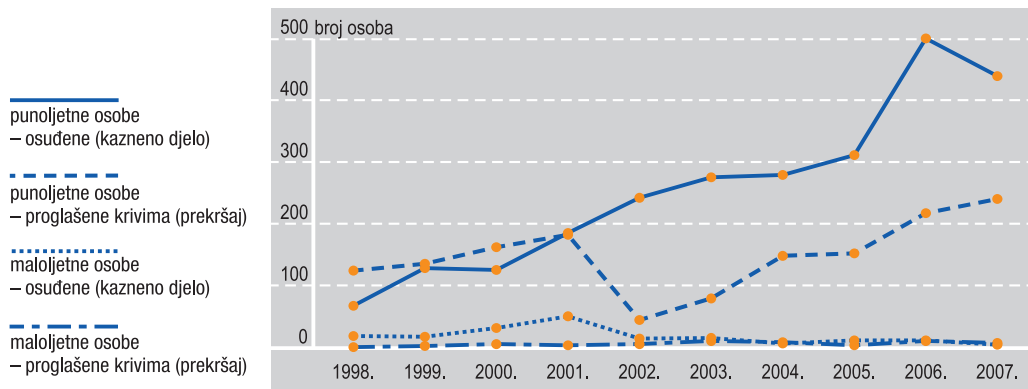
Grafikon 6.
Koprivničko-križevačka županija

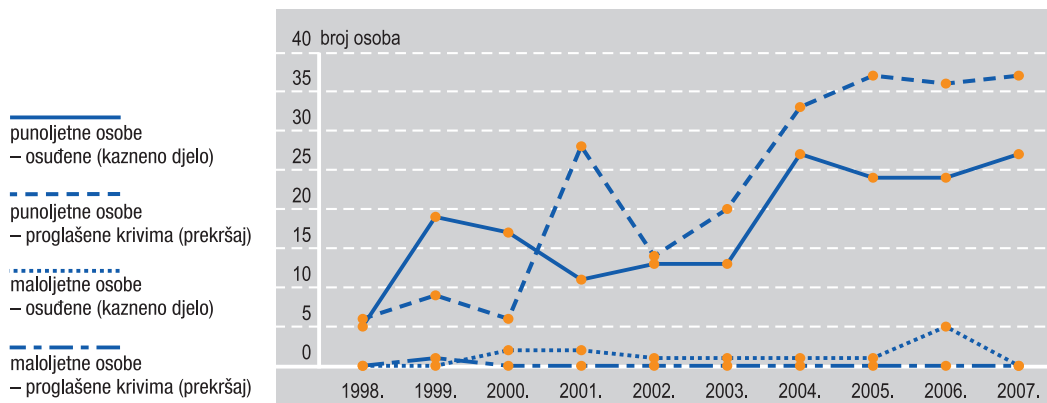
Grafikon 7.
Bjelovarsko-bilogorska županija

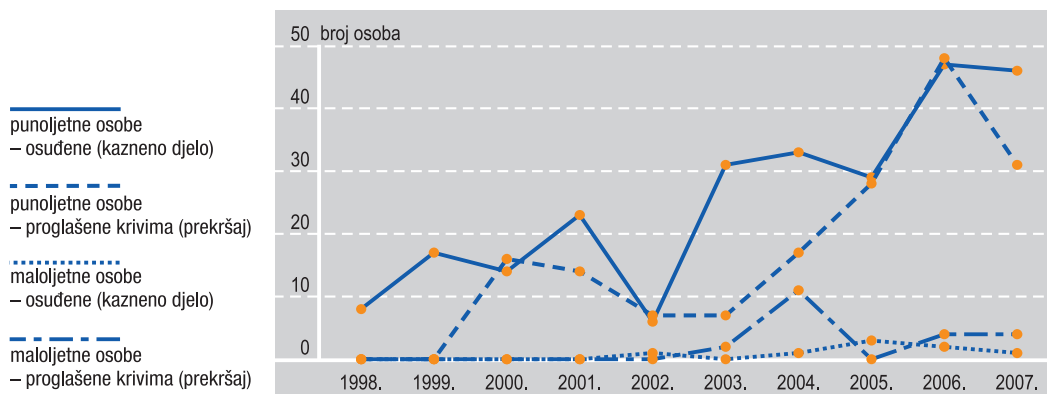
Grafikon 8.
Primorsko-goranska županija

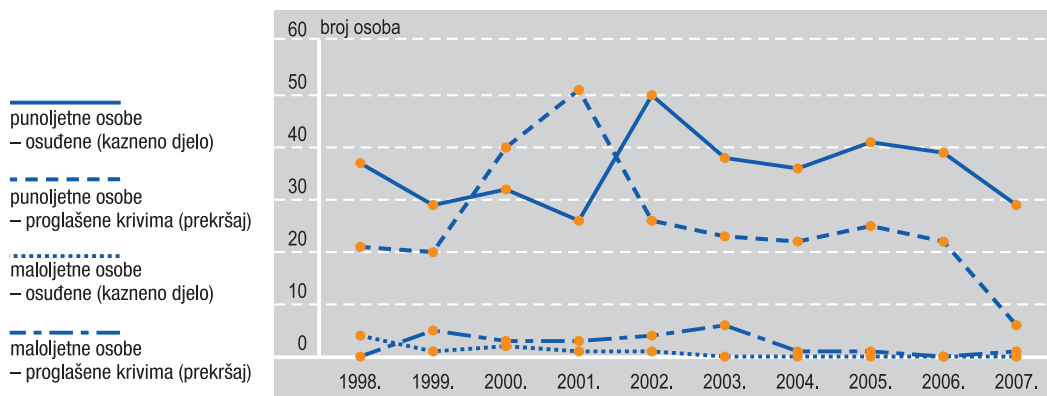
Grafikon 9.
Ličko-senjska županija

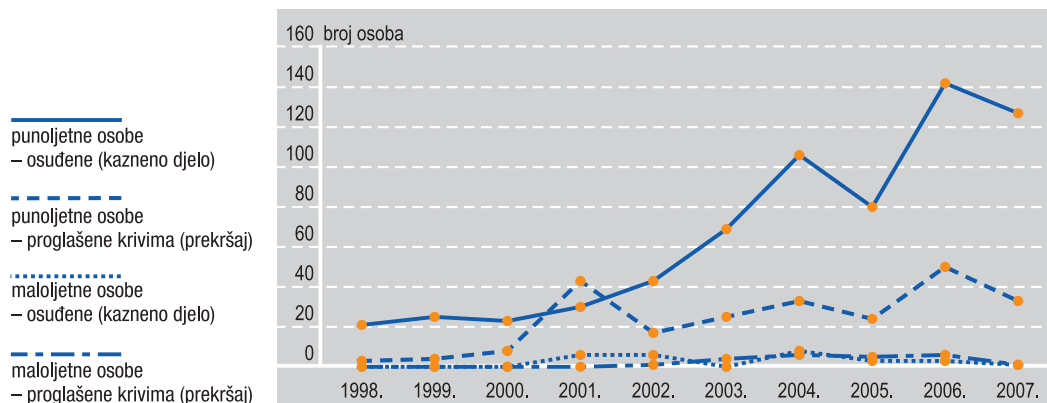
Grafikon 10.
Virovitičko-podravska županija

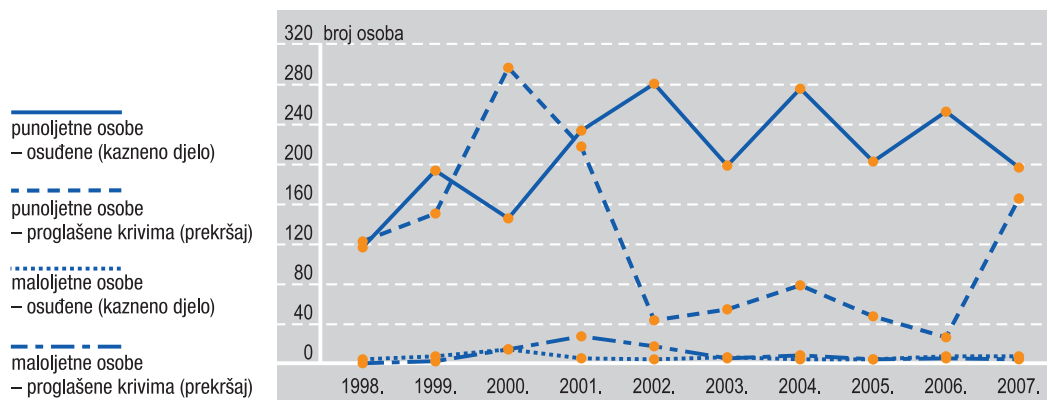
Grafikon 11.
Požeško-slavonska županija

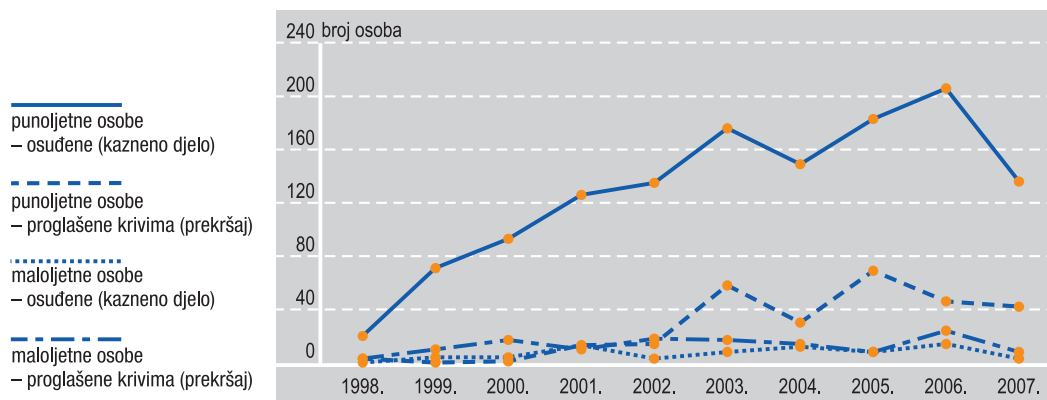
Grafikon 12.
Brodsko-posavska županija

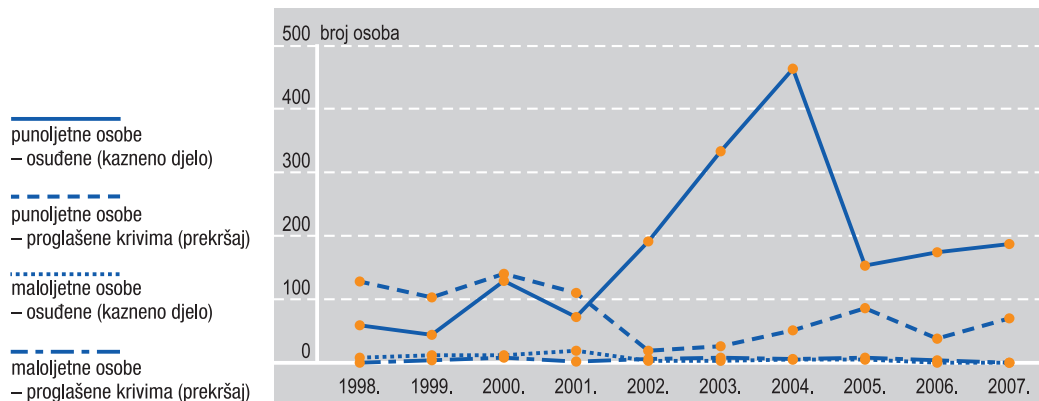
Grafikon 13.
Zadarska županija

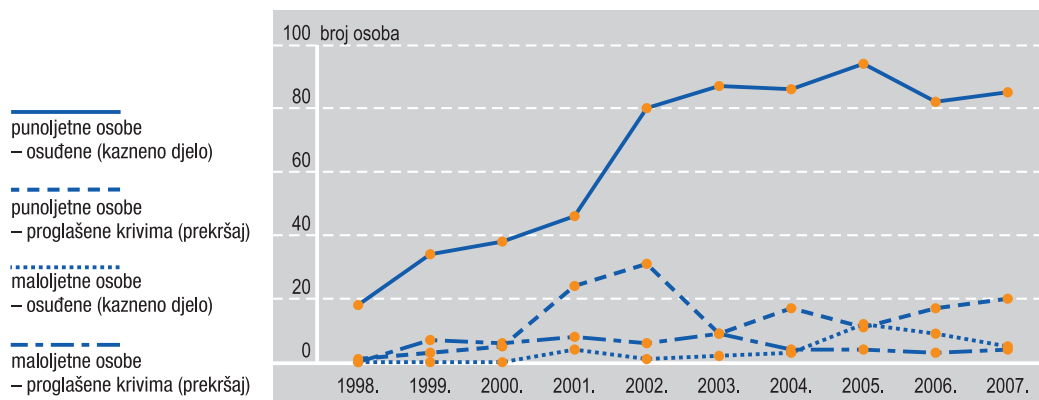
Grafikon 14.
Osječko-baranjska županija

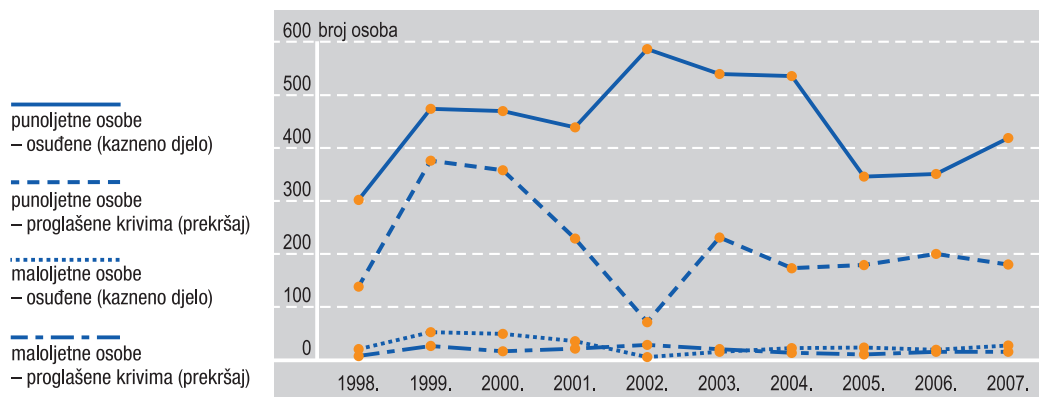
Grafikon 15.
Šibensko-kninska županija

Grafikon 16.
Vukovarsko-srijemska županija

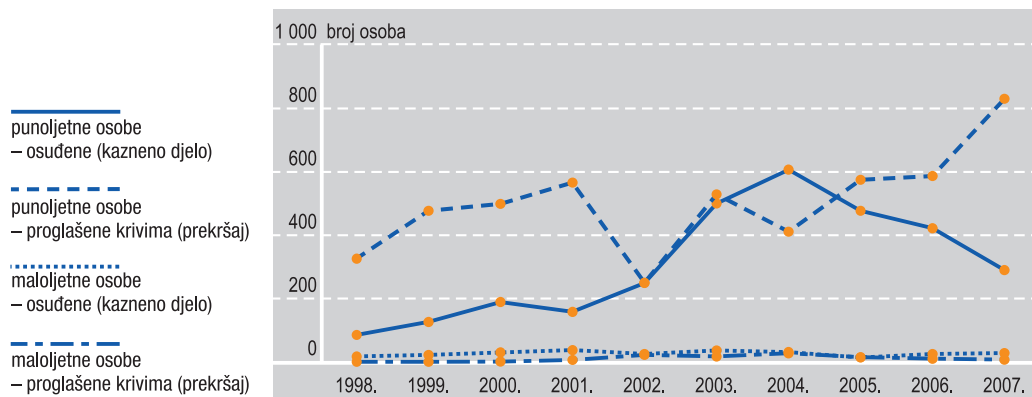

Grafikon 17.
Splitsko-dalmatinska županija

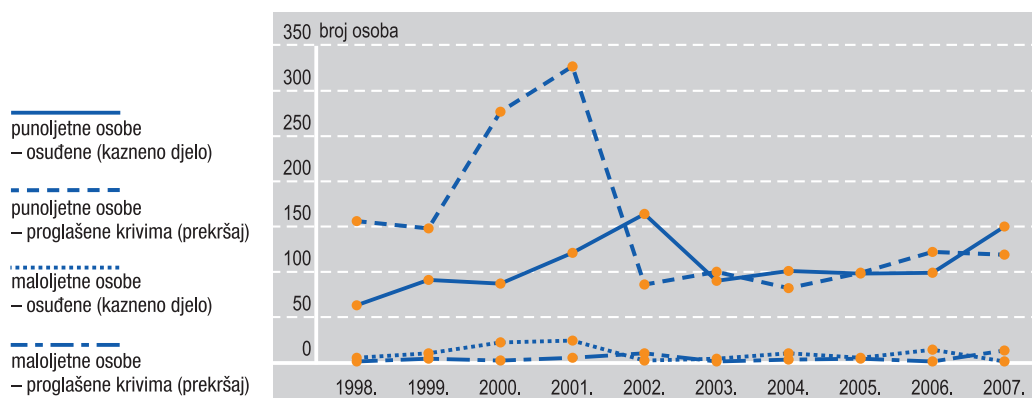

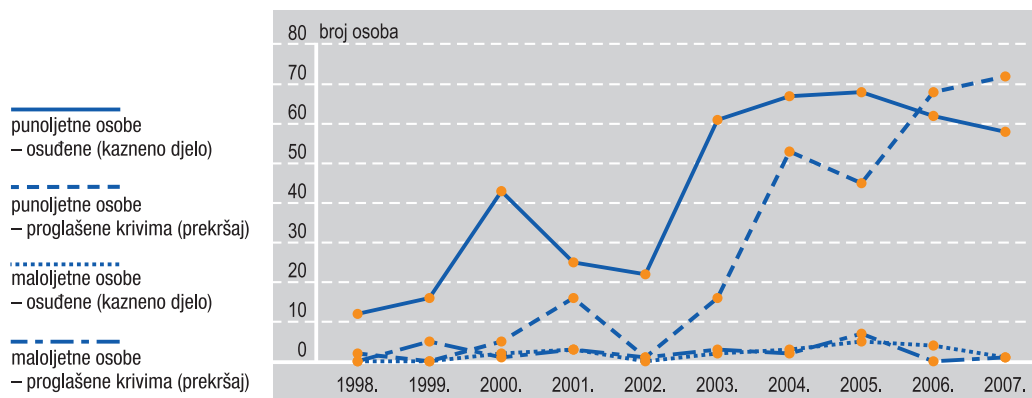
Grafikon 18.
Istarska županija

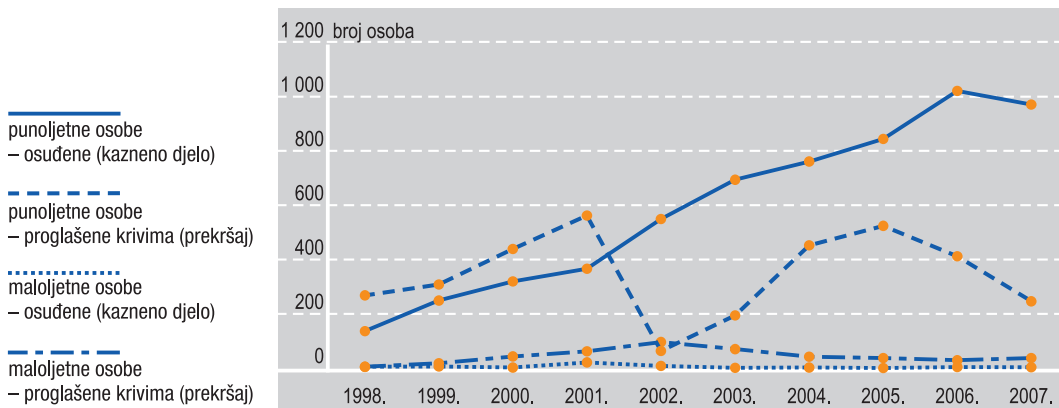
Grafikon 19.
Dubrovačko-neretvanska županija

Grafikon 20.
Međimurska županija

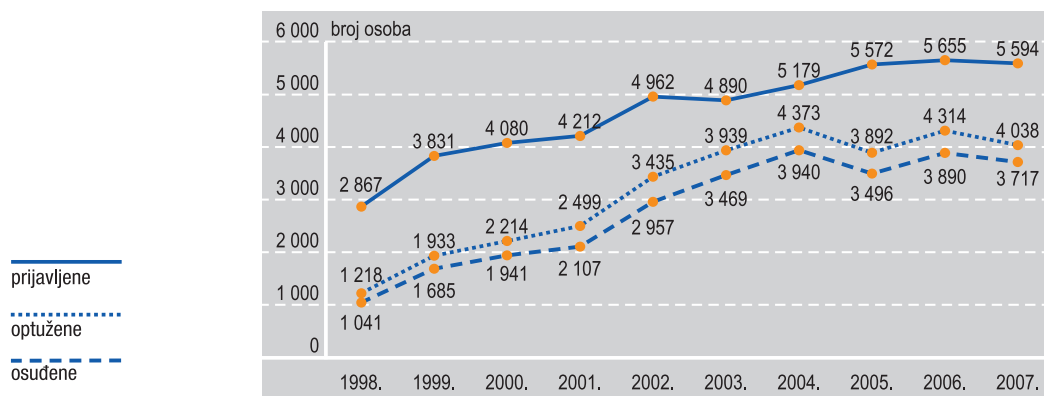
Grafikon 21.
Grad Zagreb

3. TRENDVI – PRIJAVLJENE, OPTUŽENE I OSUĐENE OSOBE

3. 1. Počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga

Grafikon 22.
Prijavljene, optužene i osuđene punoljetne osobe za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga, čl. 173. KZ-a od 1998. do 2007.

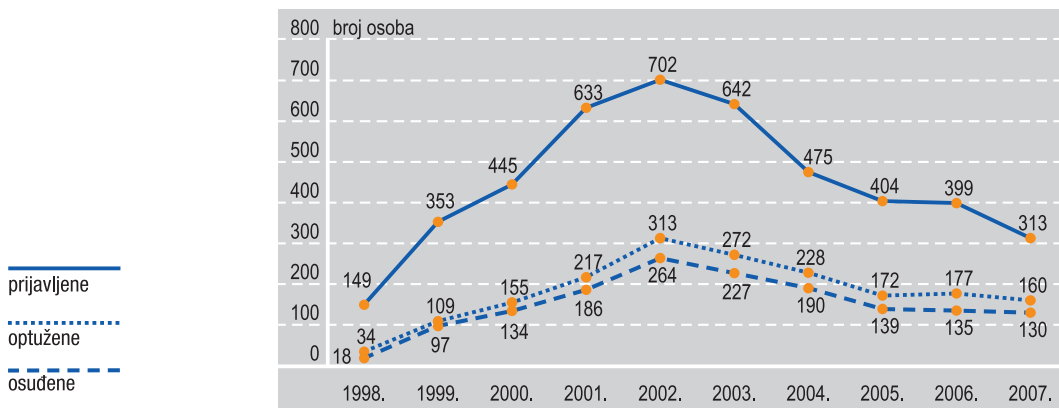
U grafikonu 22. prikazano je kretanje broja prijavljenih, optuženih i osuđenih osoba za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju.

U odnosu na prijavljene osobe, trend pokazuje razmjerni porast pojava oblika zloupotrebe opojnih droga kod punoljetnih počinitelja kaznenih djela s tim da je na kraju razdoblja, 2007. zabilježen neznatan pad u odnosu na prijašnju godinu.

Kod optuženih osoba uočava se vrlo jasan uzlazni trend od 1998. do 2004., a potom pad pojave u 2005., povećanje u 2006. te opet opadanje u 2007.

Trend za osuđene osobe pokazuje gotovo isto kretanje kao i kod optuženih osoba.

Grafikon 23. Prijavljene, optužene i osuđene maloljetne osobe za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga, čl. 173. KZ-a od 1998. do 2007.

U grafikonu 23. prikazano je kretanje broja maloljetnih osoba koje su prijavljene, optužene i osuđene za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga.

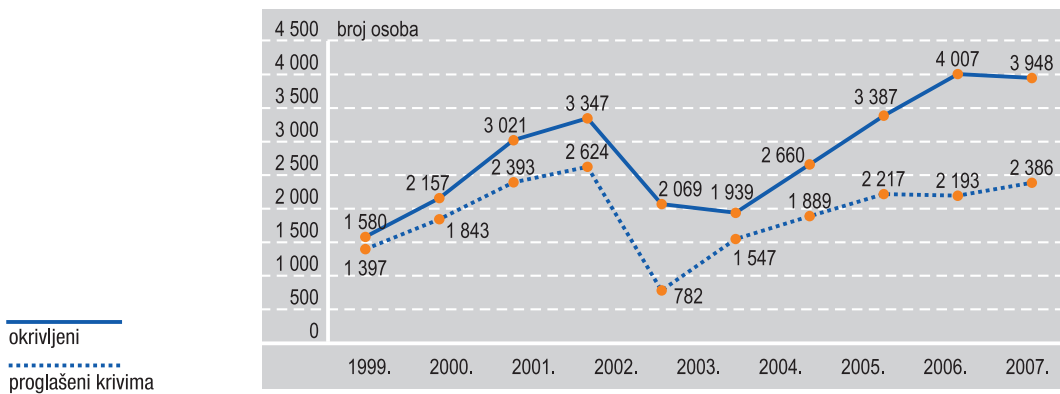
Kretanje broja prijavljenih maloljetnika, odnosno onih maloljetnika za koje su državni odvjetnici za mladež donijeli konačnu odluku pokazuje tendenciju porasta u prvoj polovini promatranog desetgodišnjeg razdoblja (od 1998. do 2002.) te tendenciju pada u drugoj polovini istog razdoblja (od 2003. do 2007.).

U odnosu na optužene i osuđene maloljetnike riječ je o razmjerno uzlaznom trendu od 1998. do 2002., potom blagom silaznom trendu od 2003. do 2007., s neznatnim odstupanjima u 2006. godini.

3.2. Počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga

Grafikon 24.

Punoljetni počinitelji prekršaja - okrivljeni i proglašeni krivima za zloupotrebu opojnih droga od 1998. do 2007.

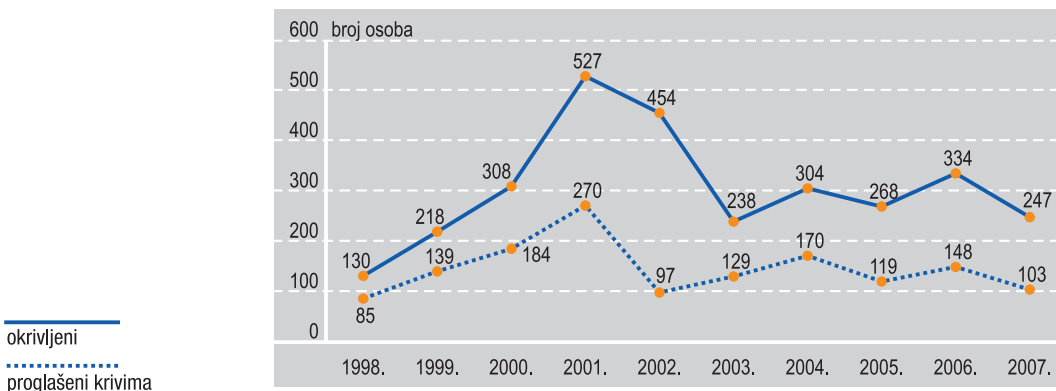
U grafikonu 24. prikazano je kretanje broja punoljetnih počinitelja prekršaja i to onih koji su okrivljeni te onih koji su proglašeni krivima za prekršaj zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju.

U odnosu na okrivljene počinitelje uočava se uzlazna tendencija od 1998. do 2001., potom silazna tendencija od 2002. do 2003. godine. Od 2004. do 2006. može se govoriti o razmjerno rastućem trendu koji je tijekom 2007. u blagom opadanju.

U odnosu na počinitelje prekršaja zloupotrebe opojnih droga koji su proglašeni krivima, trend je po prilici sličan, ali s razlikama učestalosti frekvencija. Tako je u 2002. zabilježen znatan pad pojave u odnosu na prijašnju godinu, a potom od 2003. do 2005. riječ je o razmjernom povećanju pojavnih oblika. U 2006. je zabilježen neznatan pad pojave, a u 2007. porast u odnosu na prijašnju godinu.

Grafikon 25.

Maloljetni počinitelji prekršaja - okrivljeni i proglašeni krivima za zloupotrebu opojnih droga od 1998. do 2007.

U grafikonu 25. prikazano je kretanje broja maloljetnih počinitelja prekršaja koji su okrivljeni te onih koji su proglašeni krivima za zloupotrebu opojnih droga.

Kako za okrivljene počinitelje prekršaja tako i za počinitelje koji su proglašeni krivima, podaci pokazuju jasan uzlazni trend od 1998. do 2001., potom pad tijekom 2002., a nakon toga se iz godine u godinu uočava uzlazno–silazna tendencija pojavnih oblika.

3.3.

Punoljetni počinitelji kaznenog djela i punoljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga

U grafikonu 26. prikazano je kretanje broja punoljetnih počinitelja prijavljenih zbog počinjenja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga i okrivljenih počinitelja prekršaja u promatranome desetogodišnjem razdoblju.

Analizirajući kretanje punoljetnih počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga za koje je donesena konačna odluka županijskih i općinskih državnih odvjetništava te prekršajnih sudova, dolazi se do pokazatelja o tome da je riječ o uzlaznim tendencijama od 1998. do 2001. te silaznim tendencijama u 2002., a koje su još izraženije u 2003. godini. Od 2004. do 2006. riječ je o jasnom uzlaznom trendu i po učestalosti pojavnih oblika frekvencije imaju razmjerno visoke vrijednosti u odnosu na cijelo promatrano razdoblje. U 2007. je zabilježen blagi opadajući trend.

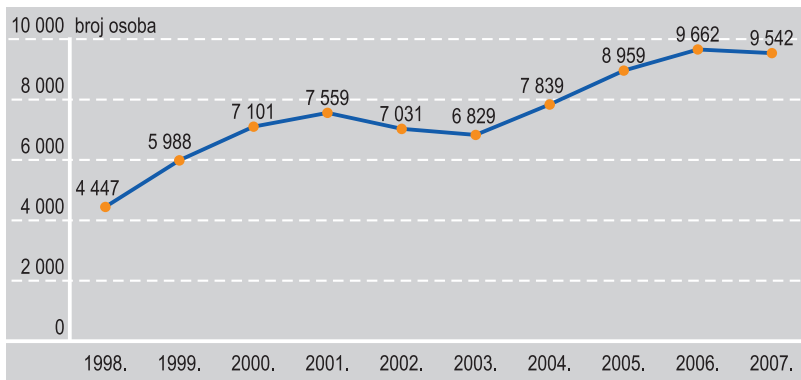
U grafikonu 27. prikazano je kretanje broja punoljetnih počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga za koje je donesena pravomoćna osuđujuća odluka županijskih i općinskih sudova odnosno odluka prekršajnih sudova o tome da su počinitelji proglašeni krivima.

U odnosu na cijelo promatrano razdoblje, od 1998. do 2001. uočava se uzlazni trend.

U 2002. je zabilježen silazni trend, a potom razmjerno povećanje pojave s neznatnim oscilacijama tijekom 2005. i 2006. godine.

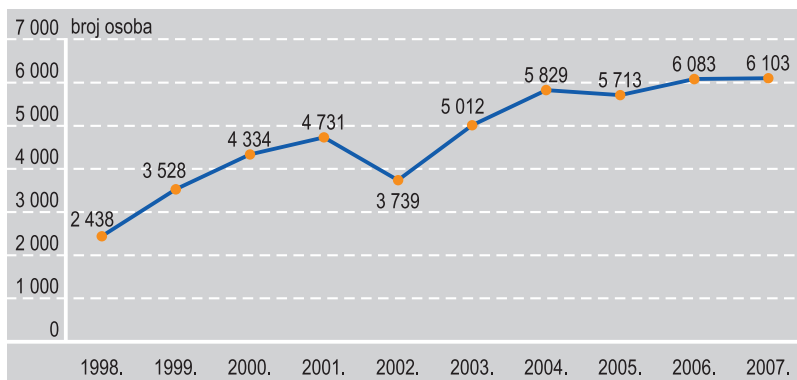
Grafikon 26.

Punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga i počinitelji prekršaja
- prijavljeni/okrivljeni

Grafikon 27.

Punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga i počinitelji prekršaja
- osuđeni/proглаšeni krivima

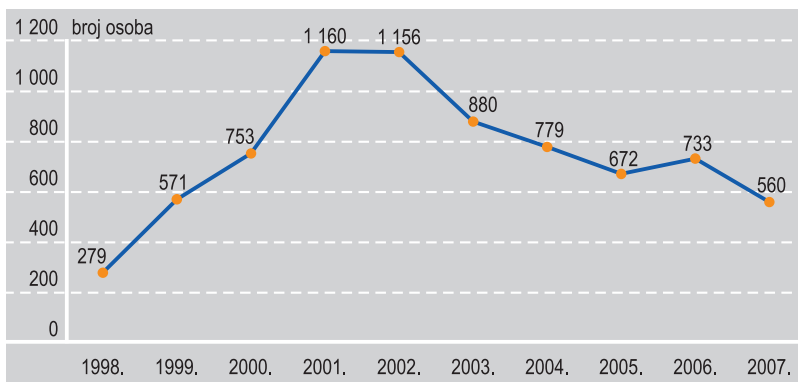

3.4.

Maloljetni počinitelji kaznenog djela i maloljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga

Grafikon 28.

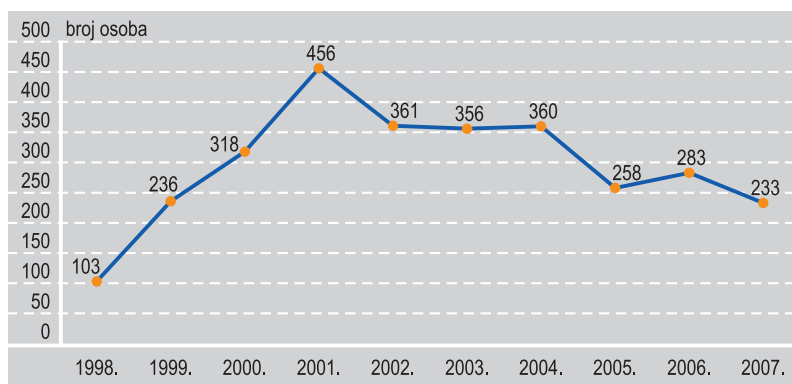
Maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga i počinitelji prekršaja - prijavljeni/okrivljeni

U grafikonu 28. prikazano je kretanje broja maloljetnih počinitelja prijavljenih zbog počinjenja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga i okrivljenih počinitelja prekršaja u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Podaci pokazuju vrlo jasan uzlazni trend od 1998. do 2001., stagnaciju 2002., potom opadajuću tendenciju od 2003. do 2005., rast pojave u 2006. te znatan pad tijekom 2007. godine.

Grafikon 29.

Maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga i počinitelji prekršaja - osuđeni/proглаšeni krivima

U grafikonu 29. prikazano je kretanje broja maloljetnih počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga za koje je donesena osuđujuća presuda te počinitelja prekršaja koji su proglašeni krivima u prekršajnom postupku. Podaci pokazuju razmjerno uzlaznu tendenciju od 1998. do 2001. godine. U 2002. zabilježen je znatan pad pojave, u 2003. i 2004. stagnacija, a potom tijekom 2005. znatan pad. U 2006. je neznan porast, tijekom 2007. znatan pad u odnosu na prijašnju godinu promatranoga desetogodišnjeg razdoblja.

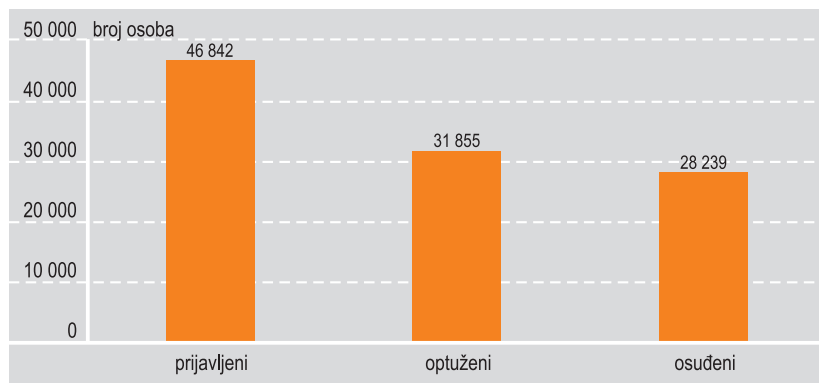
4. PUNOLJETNI POČINITELJI KAZNENOG DJELA ZLOUPORABE OPOJNIH DROGA (članak 173. KZ-a) - OBUJAM I STRUKTURA POJAVNIH OBLIKA

U promatranome desetogodišnjem razdoblju, za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga državna odvjetništva su donijela odluke za 46 842 počinitelja, a sudovi su donijeli pravomoćne odluke za 31 855 počinitelja od kojih su 28 239 osuđujuće presude.

U odnosu na broj prijavljenih počinitelja, odnosno onih za koje su državna odvjetništva donijela konačnu odluku, optuženo je njih 68%, a od ukupnog broja optuženih njih 88,6% je osuđeno za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga.

Grafikon 30.

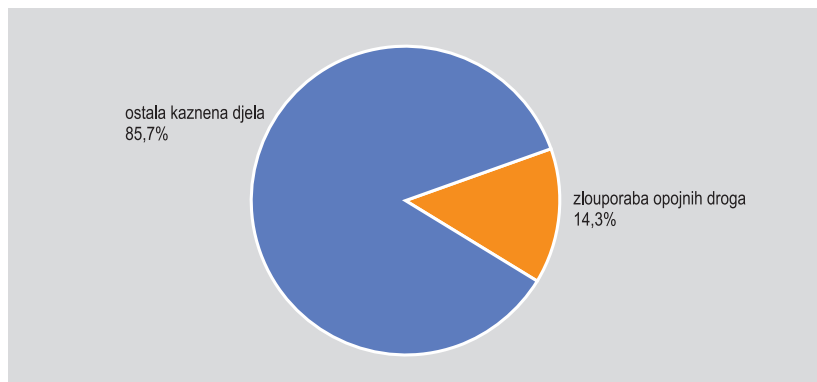
Prijavljeni, optuženi i osuđeni punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

Grafikon 31.

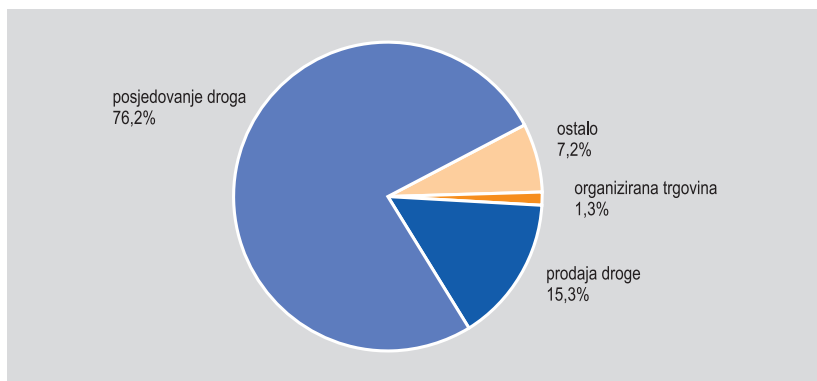
Udio osuđenih punoljetnih počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga, čl. 173. KZ-a od 1998. do 2007.

U grafikonu 31. prikazan je udio osuđenih punoljetnih počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u odnosu na sve osuđene osobe. U promatranome desetogodišnjem razdoblju, od ukupnog broja osuđenih osoba njih 14,3% odnosi se na počinitelje kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga.

Grafikon 32.

Struktura pojedinih oblika kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga - osuđeni punoljetni počinitelji od 1998. do 2007.

Grafikon 32. prikazuje strukturu pojedinih oblika kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga – osuđene punoljetne počinitelje. Najviše je osuđenih osoba za osnovni oblik ovoga kaznenog djela - posjedovanje opojnih droga (njih 76,2%). U odnosu na oblik iz članka 173. stavak 2. KZ-a (prodaja i ostale oblike iz tog stavka) je 15,3% osuđenih osoba, za organiziranu „trgovinu“ je 1,3% osuđenih, dok je za ostale oblike ovoga kaznenog djela osuđeno 7,2% od ukupnog broja osuđenih osoba.

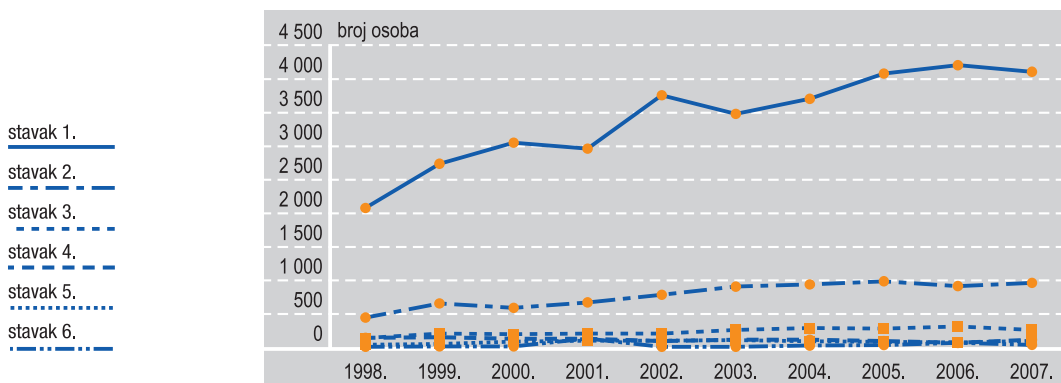
4.1. Prijavljeni punoljetni počinitelji

Tablica 10. Prijavljeni punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	2 867	3 831	4 080	4 212	4 962	4 890	5 179	5 572	5 655	5 594
Stavak 1.	2 080	2 740	3 053	2 964	3 760	3 482	3 708	4 084	4 209	4 111
Stavak 2.	447	658	592	673	787	908	941	988	916	963
Stavak 3.	145	154	130	131	96	117	117	97	70	117
Stavak 4.	11	17	16	134	10	10	30	36	69	40
Stavak 5.	142	208	200	208	207	262	290	282	315	263
Stavak 6.	42	54	89	102	102	111	93	85	76	100

Tablica 10. prikazuje ukupan broj prijavljenih punoljetnih osoba za sve oblike kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga. U promatranome desetogodišnjem razdoblju primjetno je povećanje broja prijavljenih punoljetnih osoba za gotovo 100%. U 1998. je prijavljeno 2 867 osoba, a 2007. je prijavljeno 5 594 osoba. Takav trend zamjetan je kod gotovo svih oblika ovoga kaznenog djela, osim za najteži oblik ovoga kaznenog djela iz članka 173. stavak 3. KZ-a (tzv. organizirana trgovina).

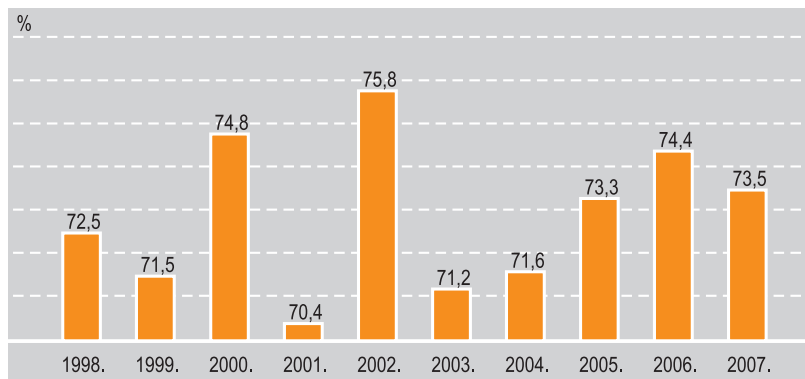
Grafikon 33. Prijavljene punoljetne osobe za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga prema stavcima od 1998. do 2007.

U grafikonu 33. razvidan je rast broja prijavljenih punoljetnih osoba za zloupotrebu opojnih droga osobito za stavak 1. (posjedovanje opojnih droga).

Grafikon 34.

Udio prijavljenih osoba za posjedovanje opojnih droga (stavak 1.) u odnosu na prijavljene osobe za sve oblike ovog kaznenog djela od 1998. do 2007.

Grafikon 34. pokazuje da se udio prijavljenih osoba za kazneno djelo iz članka 173. stavak 1. KZ-a (posjedovanje droge) u odnosu na sve oblike kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju kreće između 70,4% (2001.) i 75,8% (2002.).

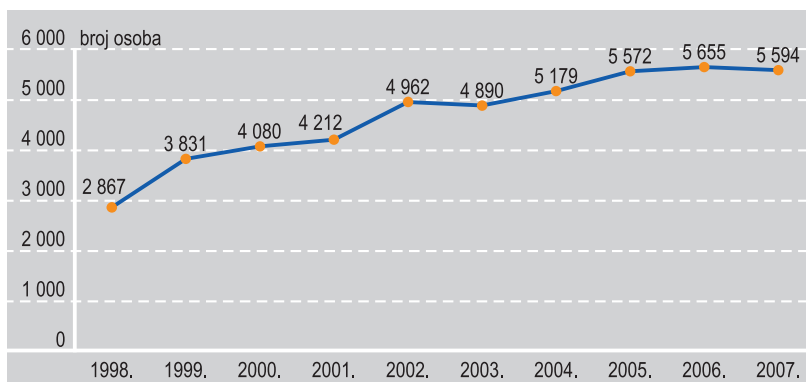
Tablica 11.

Odluke državnih odvjetništava za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

	Ukupno prijavljeni	Poznati počinitelji					Nepoznati počinitelji
		svega	odbačena prijava	prekinuta istraga	obustavljena istraga	podnesena optužnica ili optužni prijedlog	
Ukupno	46 842	46 597	12 818	43	1 389	32 347	245
1998.	2 867	2 862	617	5	108	2 132	5
1999.	3 831	3 818	998	5	159	2 656	13
2000.	4 080	4 066	1 224	3	164	2 675	14
2001.	4 212	4 198	1 229	3	153	2 813	14
2002.	4 962	4 936	1 464	2	145	3 325	26
2003.	4 890	4 858	1 301	5	155	3 397	32
2004.	5 179	5 148	1 308	5	160	3 675	31
2005.	5 572	5 549	1 212	1	116	4 220	23
2006.	5 655	5 616	1 594	-	105	3 917	39
2007.	5 594	5 546	1 871	14	124	3 537	48

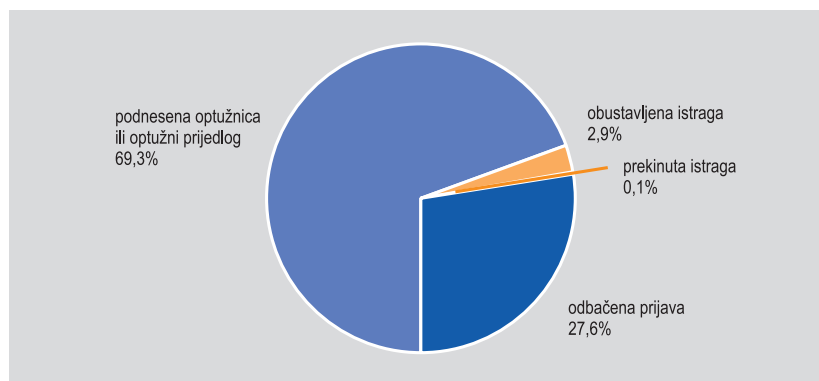
Tablica 11. prikazuje odluke državnih odvjetništva po kaznenim prijavama za sve oblike kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju i to za svaku godinu. U odnosu na poznate počinitelje odbačeno je 27,5% svih kaznenih prijava u istom razdoblju, a podnesena je optužnica ili optužni prijedlog za 69,4% prijavljenih osoba.

Grafikon 35. **Prijavljene punoljetne osobe za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.**

Grafikon 35. prikazuje razmjerno uzlazni trend broja prijavljenih punoljetnih osoba za zloupotrebu opojnih droga. Uočljivo je da u posljednje tri godine promatranoga desetogodišnjeg razdoblja (od 2005. do 2007.) nema znatnijeg porasta broja prijavljenih osoba.

Grafikon 36. **Struktura odluka državnih odvjetništava za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.**

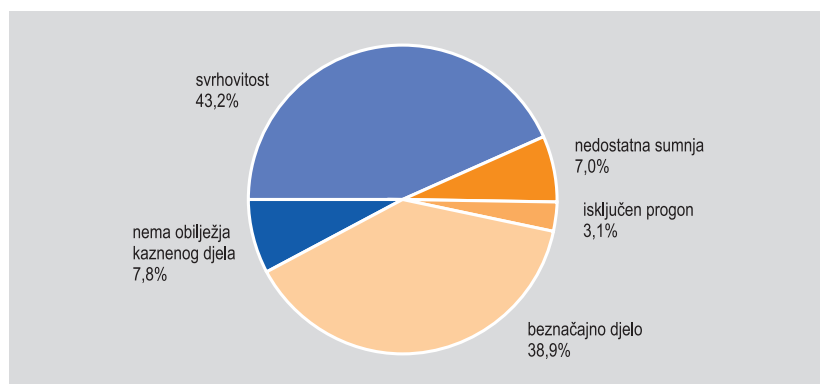
Grafikon 36. prikazuje strukturu odluka državnih odvjetništava za kazneno djelo u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Najveći postotak odnosi se na podnesene optužne akte (njih 69,3%), a najmanji na prekinute istrage. Odbačeno je 27,6% kaznenih prijava, a istraga je obustavljena u odnosu na 2,9% podnesenih kaznenih prijava za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga.

Tablica 12. Razlozi odluke o odbačaju kaznenih prijava za kazneno djelo zlouporebe opojnih droga od 1998.do 2007.

	Ukupno	Nema obilježja kaznenog djela	Beznačajno djelo	Isključen progon	Nedostatna sumnja	Svrhovitost
Ukupno čl.173.	12 818	1 006	4 981	393	899	5 539
Stavak 1.	11 859	880	4 857	346	486	5 290
Stavak 2.	256	34	32	16	169	5
Stavak 3.	31	3	-	1	25	2
Stavak 4.	99	7	30	1	12	49
Stavak 5.	517	72	51	24	187	183
Stavak 6.	56	10	11	5	20	10

Tablica 12. prikazuje razloge odbačaja kaznenih prijava od strane državnih odvjetništva za kazneno djelo zlouporebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju ukupno kao i za svaki pojedini oblik toga kaznenog djela. Za najteži oblik toga kaznenog djela (tzv. organizirana trgovina, članak 173. stavak 3. KZ-a) nema odbačenih kaznenih prijava kod kojih bi razlog bio da se radi o beznačajnom djelu (članak 28. KZ-a).

Grafikon 37. Struktura razloga odluke o odbačaju kaznenih prijava za kazneno djelo zlouporebe opojnih droga od 1998. do 2007.

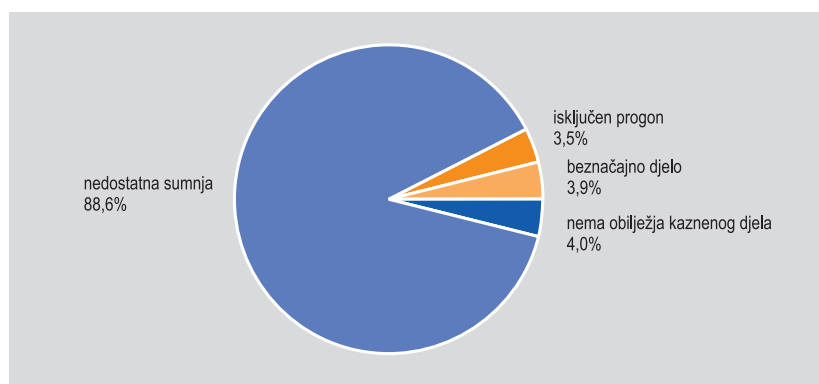
Grafikon 37. prikazuje strukturu razloga odluke o odbačaju kaznenih prijava. Najveći broj kaznenih prijava odbačen je zbog svrhovitosti (43,2%), potom slijedi beznačajno djelo (38,9%), a 7,0% kaznenih prijava odbačeno je jer nisu postojali razlozi sumnje da je počinjeno kazneno djelo zlouporebe opojnih droga, a za 3,1% je isključen progon.

Tablica 13. Razlozi obustave istrage za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

	Ukupno	Nema obilježja kaznenog djela	Isključena krivnja	Isključen progon	Nema dokaza počinjenja kaznenog djela
Ukupno čl.173.	1 389	56	54	48	1 231
Stavak 1.	111	15	13	10	73
Stavak 2.	881	27	31	22	801
Stavak 3.	122	3	1	6	112
Stavak 4.	10	-	-	1	9
Stavak 5.	111	3	1	6	101
Stavak 6.	154	8	8	3	135

Tablica 13. prikazuje obustave istrage za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Istraga je obustavljena u odnosu na 1 389 punoljetnih prijavljenih osoba, a najčešći razlog je izostajanje osnova sumnje da je kazneno djelo počinjeno; taj razlog je za 1 231 osobu. Ostali razlozi su: nisu ostvarena obilježja kaznenog djela (istraga obustavljena za 56 osoba), postoje razlozi za isključenje krivnje (istraga obustavljena za 54 osobe) ili je isključen kazneni progon (istraga obustavljena za 48 osoba).

Grafikon 38. Struktura razloga obustave istrage za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

U grafikonu 38. prikazana je struktura razloga obustave istrage za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Izostanak sumnje (nedostatak dokaza) je najčešći razlog – 88,6% obustava, zbog toga razloga, a mnogo manji i ujednačeniji postoci su u odnosu na obustave istrage iz drugih razloga.

4.2. Optuženi punoljetni počinitelji

Tablica 14. Optuženi punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	1 218	1 933	2 214	2 499	3 435	3 939	4 373	3 892	4 314	4 038
Stavak 1.	917	1 481	1 673	1 979	2 675	3 049	3 450	2 955	3 160	2 793
Stavak 2.	192	266	315	303	486	552	575	645	782	881
Stavak 3.	26	40	67	26	36	53	34	38	67	60
Stavak 4.	6	9	12	8	8	10	26	19	26	15
Stavak 5.	49	99	120	118	156	204	211	166	205	216
Stavak 6.	28	38	27	65	74	71	77	69	74	73

Tablica 14. prikazuje broj optuženih punoljetnih osoba za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Zamjetan je porast broja optuženih osoba, osobito kad se pogleda početna godina promatranog razdoblja, pa potom 2001. i 2002. Sve do 2004. zamjetan je stalan rast broja optuženih osoba. Nakon pada broja optuženih osoba 2005. godine (3 892 osoba), iduće godine dolazi do povećanja (4 314), a onda opet do pada broja optuženih osoba. Te oscilacije odnose se na sve oblike, osim oblika iz članka 173. stavak. 2. KZ-a (prodaja, proizvodnja i ostali oblici iz tog stavka) koji u promatranome razdoblju pokazuju stalan rast broja optuženih punoljetnih osoba.

Tablica 15. Optuženi punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga prema vrstama odluka od 1998. do 2007.

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	1 218	1 933	2 214	2 499	3 435	3 939	4 373	3 892	4 314	4 038
Proglašeni krivima	1 041	1 685	1 941	2 107	2 957	3 469	3 940	3 496	3 890	3 717
Obustavljen postupak	84	82	130	176	237	240	206	207	192	96
Oslobađajuća presuda	36	69	57	80	125	108	109	82	98	106
Odbijajuća presuda	56	93	83	135	114	121	116	107	134	119
Neubrojive osobe	1	4	3	1	2	1	2	-	-	-

Tablica 15. prikazuje broj optuženih punoljetnih osoba prema vrstama odluka koje su donijeli sudovi u promatranome desetgodišnjem razdoblju. Postotak punoljetnih osoba koje su proglašene krivima se kreće od 85,4% u 1998., preko 84,3% u 2001., a potom raste sve do 92% punoljetnih osoba koje su proglašene krive za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga u 2007. Obustava postupka je češća vrsta dovršetka postupka u odnosu na oslobođenje od optužbe, osim u 2007. kada je nešto više osoba oslobođeno od optužbe da su počinile kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga. Optužba je, pak, odbijena u odnosu na veći broj optuženih osoba nego što je donesena oslobađajuća presuda.

4.3. Osuđeni punoljetni počinitelji

Tablica 16. Osuđeni punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	1 041	1 685	1 941	2 107	2 957	3 469	3 940	3 496	3 890	3 717
Stavak 1.	784	1 299	1 462	1 662	2 318	2 687	3 122	2 662	2 872	2 599
Stavak 2.	166	224	283	254	413	486	515	576	695	799
Stavak 3.	24	29	57	21	22	36	23	37	51	54
Stavak 4.	6	9	10	7	7	10	24	17	24	13
Stavak 5.	37	92	107	101	131	184	184	144	180	186
Stavak 6.	24	32	22	62	66	66	72	60	68	66

Tablica 16. pokazuje broj osuđenih punoljetnih osoba za pojedine oblike kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u desetogodišnjem razdoblju. Najveći je broj osoba osuđenih za osnovni oblik – posjedovanje droge (članak 173. stavak 1. KZ-a). Potom slijedi oblik iz članka 173. stavak 2. KZ-a (proizvodnja, prodaja, prenošenje itd.), a zatim navođenje na ili omogućavanje trošenja opojne droge (članak 173. stavak 5. KZ-a). Najmanje je osuđenih punoljetnih osoba za neovlašteno pravljenje, nabavljanje, posjedovanje ili davanje na uporabu opreme, materijala ili tvari za koje su znale da su namijenjene za proizvodnju droge (članak 173. stavak 4. KZ-a).

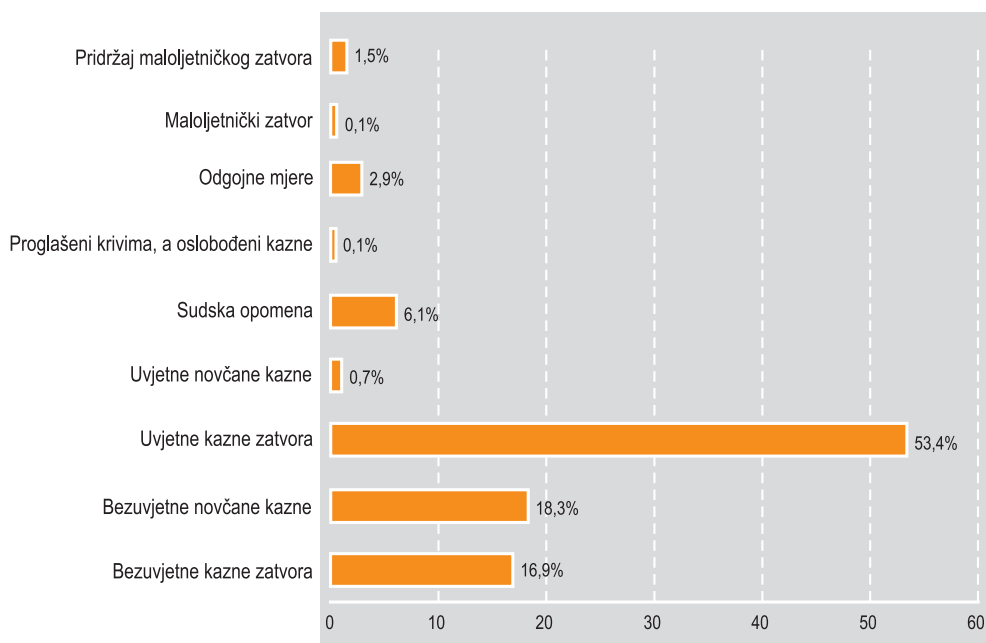

Tablica 17. **Osuđeni punoljetni počinitelji za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga prema izrečenim sankcijama od 1998. do 2007.**

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	1 041	1 685	1 941	2 107	2 957	3 469	3 940	3 496	3 890	3 717
Bezuvjatna kazna zatvora	177	260	357	286	422	448	473	623	783	957
Bezuvjatna novčana kazna	146	160	224	281	543	786	772	732	776	757
Uvjetna kazna zatvora	643	1 130	1 150	1 232	1 579	1 753	2 135	1 760	1 974	1 713
Uvjetna novčana kazna	26	7	16	19	15	33	23	10	18	24
Sudska opomena	30	58	105	136	189	246	352	246	201	160
Proglašeni krivima, a oslobođeni kazne	-	5	3	2	6	1	5	5	6	8
Odgojna mjera	16	59	73	132	170	123	98	48	49	44
Maloljetnički zatvor	-	1	1	3	1	3	7	7	2	8
Pridržaj maloljetničkog zatvora	3	5	12	16	32	76	75	65	81	46

U Tablici 17. prikazane su vrste odluka/kaznenopravnih sankcija koje su izrečene osuđenim punoljetnim osobama za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga u desetogodišnjem razdoblju. Najčešća kaznenopravna sankcija je kazna zatvora u odnosu na koju je primijenjena uvjetna osuda. Iduća je (bezuvjatna) novčana kazna, a potom slijedi (bezuvjatna) kazna zatvora u odnosu na koju je očit stalan porast broja punoljetnih osoba koje su osuđene na tu kaznu. Novčana kazna koja je uvjetovana razmjerno je rijetka. Posljednja godina promatranoga desetogodišnjeg razdoblja pokazuje pad izrečenih sudskih opomena čime se nastavlja takav trend započeo 2005.

Grafikon 39. Udio pojedinih izrečenih sankcija za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

U grafikonu 39. očito je da je uvjetna osuda najčešća kaznenopravna sankcija za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju, a potom slijedi bezuvjetna novčana kazna. Pri tome valja voditi računa da je najčešći oblik zloupotrebe opojnih droga upravo onaj po zapriječenoj kazni i najblaži – posjedovanje droge iz članka 173. stavak 1. KZ-a. Na bezuvjetnu kaznu zatvora osuđeno je 16,9% počinitelja, na bezuvjetnu novčanu kaznu 18,3% počinitelja, sudska opomena izrečena je u odnosu na 6,1% punoljetnih počinitelja, dok je udio ostalih sankcija znatno manji.

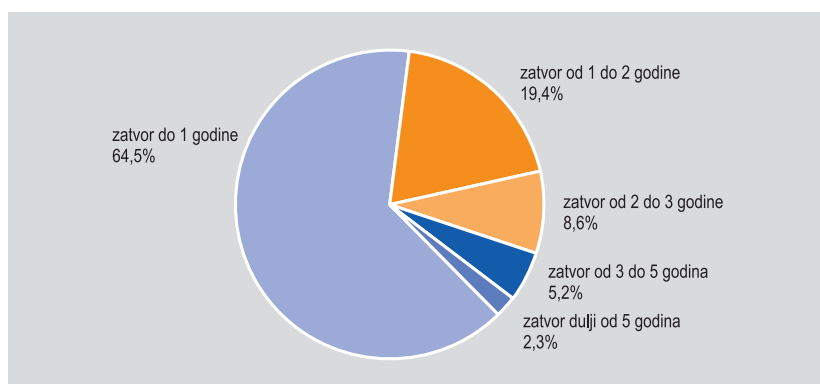
Tablica 18. **Osuđeni punoljetni počinitelji prema izrečenim sankcijama – detaljan prikaz izrečenih sankcija za sve oblike kaznenog djela zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2007.**

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	1 041	1 685	1 941	2 107	2 957	3 469	3 940	3 496	3 890	3 717
Bezuvjetna kazna zatvora	177	260	357	286	422	448	473	623	783	957
Dugotrajni zatvor	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1
Od 20 godina	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Od 15 godina	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Od 10 do 15 godina	-	-	1	1	1	3	3	1	4	-
Od 5 do 10 godina	1	1	2	3	4	14	9	12	18	23
Od 3 do 5 godina	12	16	23	19	19	15	20	32	44	48
Od 2 do 3 godine	18	24	35	26	43	32	49	51	52	82
Od 1 do 2 godine	43	46	89	47	83	91	103	115	152	161
Do 1 godine	103	172	207	189	272	293	289	409	513	641
Uvjetna kazna zatvora	643	1 130	1 150	1 232	1 579	1 753	2 135	1 760	1 974	1 713
Od 1 do 2 godine	15	16	17	14	29	23	23	13	12	22
Od 6 do 12 mjeseci	62	87	91	117	156	213	231	200	223	229
Od 3 do 6 mjeseci	144	293	291	354	456	501	584	517	556	453
Od 2 do 3 mjeseca	138	256	256	256	332	422	574	435	569	472
Od 1 do 2 mjeseca	115	189	239	235	331	281	318	296	310	280
Od 30 dana	169	289	256	256	275	313	405	299	304	257
Maloljetnički zatvor	-	1	1	3	1	3	7	7	2	8
Pridržaj maloljetničkog zatvora	3	5	12	16	32	76	75	65	81	46
Bezuvjetna novčana kazna	146	160	224	281	543	786	772	732	776	757
Od 10 do 25 dnevnih dohodaka	128	120	173	242	457	607	616	555	602	537
Od 26 do 50 dnevnih dohodaka	18	34	47	36	76	167	146	160	154	203
Od 51 do 75 dnevnih dohodaka	-	3	3	3	10	8	6	10	12	14
Od 76 do 150 dnevnih dohodaka	-	2	-	-	-	3	4	4	3	3
Od 151 do 300 dnevnih dohodaka	-	-	1	-	-	1	-	2	-	-
Od 301 do 500 dnevnih dohodaka	-	1	-	-	-	-	-	1	5	-
Uvjetna novčana kazna	26	7	16	19	15	33	23	10	18	24
Od 10 do 25 dnevnih dohodaka	24	7	14	18	13	28	15	4	8	14
Od 26 do 50 dnevnih dohodaka	2	-	2	1	2	5	7	5	9	9
Od 76 do 100 dnevnih dohodaka	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1
Sudska opomena	30	58	105	136	189	246	352	246	201	160
Odgojna mjera	16	59	73	132	170	123	98	48	49	44
Proglašeni krivima, a oslobođeni kazne	-	5	3	2	6	1	5	5	6	8

Tablica 18. prikazuje izrečene sankcije u promatranome desetogodišnjem razdoblju, razvrstane detaljno prema dužini trajanja kazne zatvora odnosno prema visini izrečene novčane kazne. Kod razmatranja i raščlanjenja uvjetne osude s kaznom zatvora na koju je počinitelj osuđen treba ponoviti da je najčešći oblik zloupotrebe opojnih droga onaj po zapriječenoj kazni i najblaži (članak 173. stavak 1. KZ-a – posjedovanje droge). Nakon 2003. zamjetan je izostanak uzlaznog trenda bezuvjetne novčane kazne, dok bezuvjetna kazna zatvora ima stalan uzlazni trend. Uvjetna osuda s kaznom zatvora od 2003. do kraja promatranoga desetogodišnjeg razdoblja pokazuje oscilacije.

Grafikon 40.

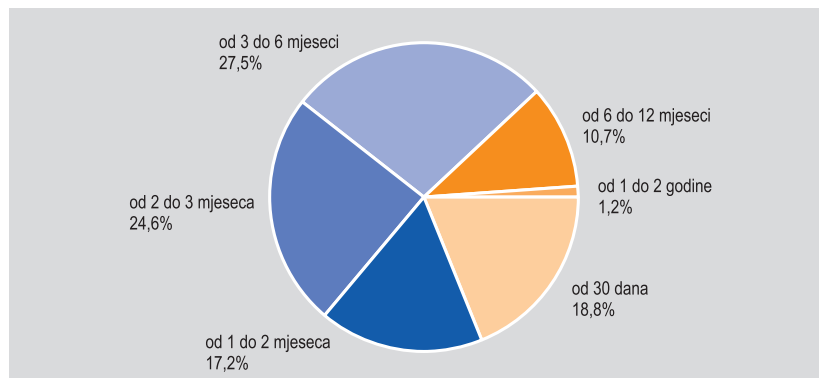
Struktura raspona izrečenih bezuvjetnih kazni zatvora za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

U grafikonu 40. prikazana je struktura raspona izrečenih bezuvjetnih kazni zatvora u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Najčešća je kazna zatvora u trajanju do 1 godine, a potom slijedi kazna zatvora od jedne do dvije godine na koju je osuđeno 19,4% počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u promatranom razdoblju, 8,6% počinitelja osuđeno je na kaznu zatvora u trajanju od 2 do 3 godine, 5,2% počinitelja osuđeno je na kaznu zatvora od 3 do 5 godina, a na zatvor u trajanju duljem od 5 godina osuđeno je 2,3% punoljetnih počinitelja.

Grafikon 41.

Struktura raspona izrečenih uvjetnih kazni zatvora za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

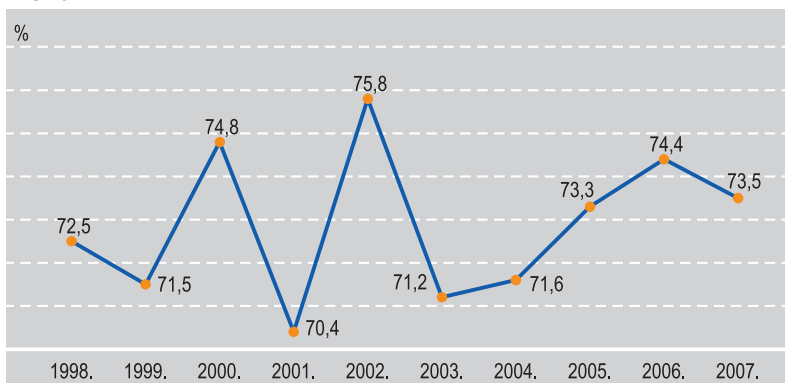
Grafikon 41. prikazuje strukturu raspona izrečenih uvjetnih kazni zatvora u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Uz primjenu uvjetne osude, na kaznu zatvora u trajanju od 2 do 3 mjeseca osuđeno je 24,6% počinitelja, a na kaznu zatvora od 3 do 6 mjeseci osuđeno je 27,5% počinitelja i ta kazna zatvora unutar uvjetne osude je najčešća.

4.4.

Posjedovanje opojnih droga (stavak 1.)³⁶⁾

Grafikon 42.

Udio prijavljenih osoba za posjedovanje opojnih droga (stavak 1.) u odnosu na prijavljene osobe za sve oblike ovog kaznenog djela od 1998. do 2007.

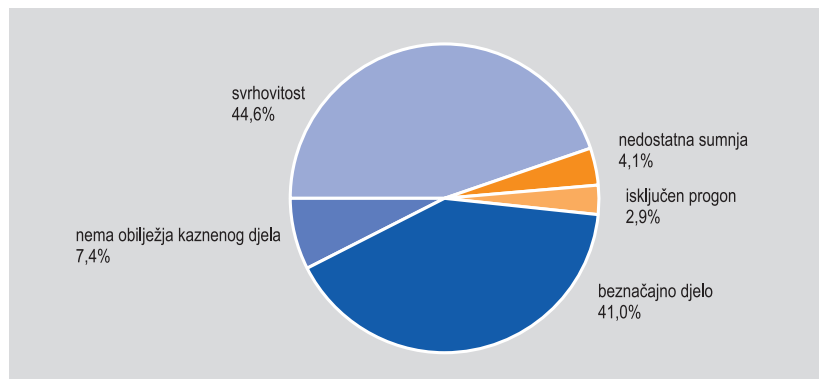

36) Članak 173. stavak 1. KZ-a: „Tko neovlašteno posjeduje stvari ili pripravke koji su propisom proglašeni opojnim drogama, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.“

Grafikon 42. prikazuje udio prijavljenih osoba za posjedovanje opojne droge u odnosu na prijavljene osobe za sve oblike kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Očito je da je najmanji udio bio 2001. (70,4%), a najveći udio bio je 2002. (75,8%).

Grafikon 43.

Struktura razloga odbačaja kaznenih prijava za stavak 1. kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga od 1998. do 2007.

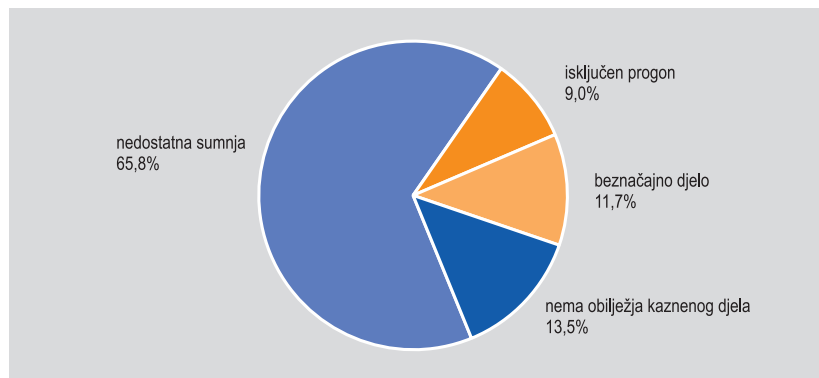
U grafikonu 43. prikazana je struktura odbačaja kaznenih prijava za kazneno djelo posjedovanja droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Najčešći razlog je svrhovitost (44,6%),³⁷⁾ a potom slijedi beznačajno djelo (41,0%)³⁸⁾. U odnosu na 7,4% počinitelja kaznena prijava je odbačena jer prijavljeno kazneno djelo nema obilježja kaznenog djela, za 4,1% počinitelja nije bilo osnove sumnje, a kazneni progon je kao razlog odbačaja kaznene prijave bio u odnosu na 2,9% počinitelja.

37) Odlučivanje o kaznenom progonu prema načelu svrhovitosti propisano je člankom 175. Zakona o kaznenom postupku. Prema toj odredbi, državni odvjetnik može odlučiti o odgodi početka započinjanja kaznenog progona ako je kaznena prijava podnesena za kazneno djelo za koje je predviđena novčana kazna ili kazna zatvora do tri godine, a djelo je nižeg stupnja krivnje kod kojega razmjeri štetnih posljedica ne nalažu javni probitak kaznenog progona.

38) Članak 28. KZ-a: „Nema kaznenog djela iako su ostvarena njegova zakonska obilježja ako je djelo očito beznačajno s obzirom na način postupanja počinitelja, njegovu krivnju i nastupjelu posljedicu za zaštićeno dobro i pravni sustav“.

Grafikon 44.

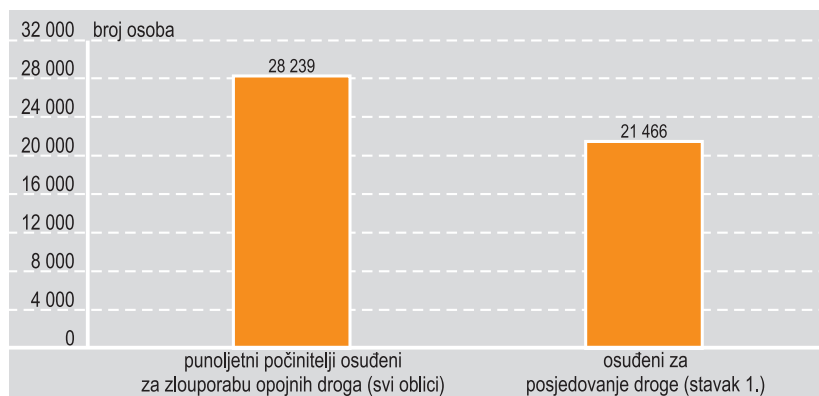
Struktura razloga obustave istrage za stavak 1. kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

Grafikon 44. prikazuje strukturu razloga obustave istrage za kazneno djelo iz članka 173. stavak 1. KZ-a (posjedovanje droge) u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Najčešći razlog je izostanak sumnje (nema dokaza) i to za 65,8% počinitelja u odnosu na one za koje je pokrenuta istraga. Zbog nepostojanja obilježja kaznenog djela obustavljena je istraga za 13,5% počinitelja. Primjena članka 28. KZ-a (beznačajno djelo) je razlog obustave istrage za 11,7% počinitelja, a postojanje razloga za isključenje kaznenog progona bio je razlog obustave istrage za 9,0% počinitelja.

Grafikon 45.

Osude za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga te osude zbog posjedovanja droge od 1998. do 2007.

U grafikonu 45. prikazan je omjer između broja osoba osuđenih za posjedovanje droge u odnosu na broj osoba ukupno osuđenih za sve oblike kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju.

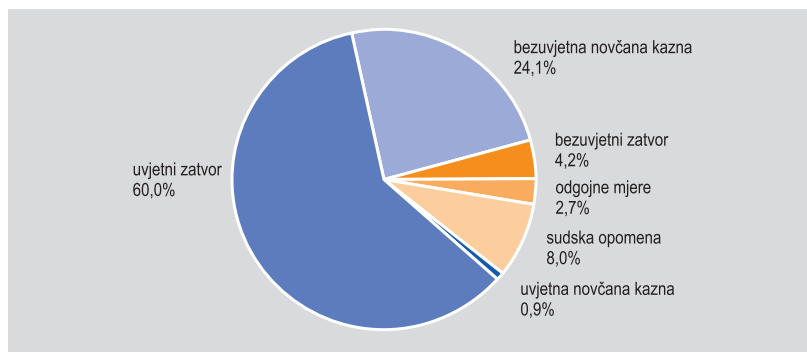
Tablica 19. **Osuđeni punoljetni počinitelji za stavak 1. kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga (posjedovanje opojnih droga) od 1998. do 2007.**

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	784	1 299	1 462	1 662	2 318	2 687	3 122	2 662	2 872	2 599
Bezuvjetna kazna zatvora	50	83	86	66	94	73	69	94	122	162
Bezuvjetna novčana kazna	146	160	224	281	543	786	772	732	776	756
Uvjetna kazna zatvora	519	941	971	1 062	1 350	1 468	1 827	1 546	1 712	1 458
Uvjetna novčana kazna	26	7	16	19	15	33	23	10	18	24
Sudska opomena	30	58	105	136	189	246	350	244	201	159
Proglašeni krivima, a oslobođeni kazne	-	4	3	1	2	-	1	-	4	3
Odgojna mjere	13	46	56	96	122	77	76	32	37	33
Maloljetnički zatvor	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1
Pridržaj maloljetničkog zatvora	-	-	1	1	2	4	3	1	2	3

Tablica 19. prikazuje broj punoljetnih osoba koje su proglašene krivima za kazneno djelo iz članka 173. stavak 1. KZ-a (posjedovanje opojne droge) u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Najveći broj osoba koje su proglašene krivima bio je 2004. (3 122 osobe), nakon čega slijedi pad te oscilacije. Posljednje godine promatranoga desetogodišnjeg razdoblja (2007.) broj osoba koje su proglašene krivima je 2 599 što je za 523 osobe manje od najvećeg broja osuda 2004. godine.

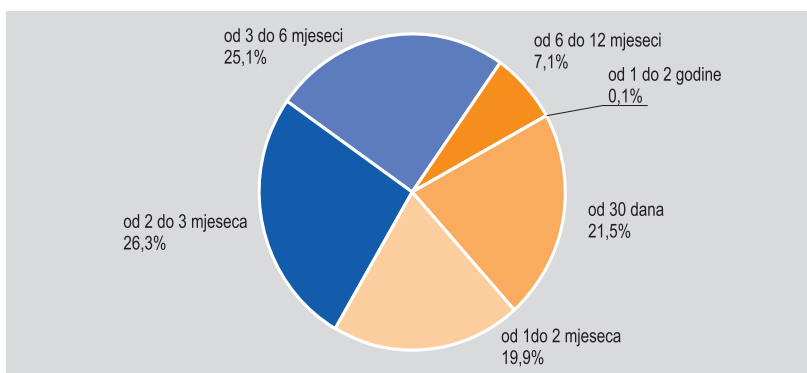

Grafikon 46. Struktura izrečenih sankcija za posjedovanje opojnih droga (stavak 1.) od 1998. do 2007.

Grafikon 46. prikazuje strukturu kaznenopravnih sankcija izrečenih počiniteljima osuđenim za kazneno djelo iz članka 173. stavak 1. KZ-a u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Najčešća sankcija je osuda na kaznu zatvora uz koju je primijenjena uvjetna osuda; 60,0% počinitelja je osuđeno na tu kaznenopravnu sankciju. Slijedi osuda na novčanu kaznu koja kazna je izrečena u odnosu na 24,1% počinitelja, potom sudska opomena koja je izrečena u odnosu na 8,0% počinitelja i potom osuda na (bezuvjeta) kaznu zatvora na koju je osuđeno 4,2% počinitelja.

Grafikon 47. Struktura raspona izrečenih uvjetnih kazni zatvora za posjedovanje opojnih droga (stavak 1.) od 1998. do 2007.

Grafikon 47. prikazuje strukturu raspona izrečenih uvjetnih kazni zatvora u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Uz primjenu uvjetne osude, na kaznu zatvora u trajanju 30 dana osuđeno je 21,5% osoba, na kaznu zatvora od 1 do 2 mjeseca 19,9% počinitelja, a na kaznu zatvora od 2 do 3 mjeseca osuđeno je 26,3% počinitelja, i to je najčešća kaznenopravna sankcija ovdje. Na kaznu zatvora od 3 do 6 mjeseci osuđeno je 25,1% počinitelja, na kaznu zatvora od 6 do 12 mjeseci osuđeno je 7,1% punoljetnih osoba, na kaznu zatvora u trajanju od 1 do 2 godine osuđeno je 0,1% počinitelja, a u odnosu na sve primijenjena je uvjetna osuda.

Tablica 20. **Osuđeni punoljetni počinitelji prema izrečenim sankcijama – detaljan prikaz izrečenih sankcija za stavak 1. kaznenog djela zloupotrobe opojnih droga (posjedovanje opojnih droga) od 1998. do 2007.**

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	784	1 299	1 462	1 662	2 318	2 687	3 122	2 662	2 872	2 599
Bezuvjetna kazna zatvora	50	83	86	66	94	73	69	94	122	162
Do 1 godine	50	83	86	66	94	73	69	94	122	162
Uvjetna kazna zatvora	519	941	971	1 062	1 350	1 468	1 827	1 549	1 712	1 458
Od 1 do 2 godine	-	-	-	-	2	1	1	-	3	-
Od 6 do 12 mjeseci	25	41	52	72	89	123	132	134	124	119
Od 3 do 6 mjeseci	95	206	209	282	361	376	456	416	449	372
Od 2 do 3 mjeseca	118	225	224	222	304	384	530	409	530	438
Od 1 do 2 mjeseca	115	188	238	233	326	277	311	293	306	275
Od 30 dana	166	281	248	253	268	307	397	297	300	254
Maloljetnički zatvor	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1
Pridržaj maloljetničkog zatvora	-	-	1	1	2	4	3	1	2	3
Bezuvjetna novčana kazna	146	160	224	281	543	786	772	732	776	756
Od 10 do 25 dnevnih dohodaka	128	120	173	242	457	607	616	555	602	537
Od 26 do 50 dnevnih dohodaka	18	34	47	36	76	167	146	160	154	202
Od 51 do 75 dnevnih dohodaka	-	3	3	3	10	8	6	10	12	14
Od 76 do 150 dnevnih dohodaka	-	2	-	-	-	3	4	4	3	3
Od 151 do 300 dnevnih dohodaka	-	-	1	-	-	1	-	2	-	-
Od 301 do 500 dnevnih dohodaka	-	1	-	-	-	-	-	1	5	-
Uvjetna novčana kazna	26	7	16	19	15	33	23	10	18	24
Od 10 do 25 dnevnih dohodaka	24	7	14	18	13	28	15	4	8	14
Od 26 do 50 dnevnih dohodaka	2	-	2	1	1	5	7	5	9	9
Od 51 do 200 dnevnih dohodaka	-	-	-	-	1	-	1	1	1	1
Sudska opomena	30	58	105	136	189	246	350	244	201	159
Odgojna mjera	13	46	56	96	122	77	76	32	37	33
Proglašeni krivima, a oslobođeni kazne	-	4	3	1	2	-	1	-	4	3

Tablica 20. prikazuje izrečene sankcije u promatranome desetogodišnjem razdoblju razvrstane detaljno prema duljini trajanja kazne zatvora odnosno prema visini izrečene novčane kazne. Kod razmatranja i raščlanjivanja uvjetne osude s kaznom zatvora na koju je počinitelj osuđen, treba ponoviti da je najčešći oblik zloupotrebe opojnih droga članak (173. stavak 1. KZ-a – posjedovanje droge) onaj koji je po zapriječenoj kazni i najblaži. Bezuvjetne kazne zatvora osciliraju od broja 50 (1998.) do broja 69 (2004.) nakon čega slijedi uzlazni trend do 162 počinitelja koji su osuđeni bezuvjetno 2007. Uvjetne kazne zatvora nakon najvećeg broja počinitelja 2004. (1 827) u sljedećim godinama osciliraju. U posljednjih pet godina bezuvjetne novčane kazne osciliraju manje; 2003. – 786 počinitelja, 2004. – 772 počinitelja, 2005. – 732 počinitelja, 2006. – 776 počinitelja i 2007. – 756 počinitelja je osuđeno na tu kaznu.

4.5. Prodaja opojnih droga (stavak 2.)³⁹⁾

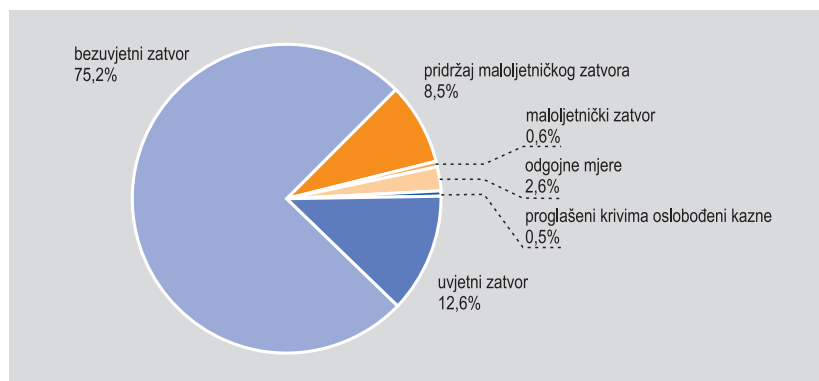
Tablica 21. **Osuđeni punoljetni počinitelji za stavak 2. kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga (prodaja opojnih droga) od 1998. do 2007.**

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	166	224	283	254	413	486	515	576	695	799
Bezuvjetna kazna zatvora	94	130	189	177	288	326	365	467	584	696
Uvjetna kazna zatvora	67	84	71	48	67	71	57	23	28	39
Sudska opomena	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1
Proglašeni krivima, a oslobođeni kazne	.-	1	-	1	3	1	4	5	1	5
Odgojna mjera	2	6	12	12	26	22	13	10	5	9
Maloljetnički zatvor	-	-	1	2	-	2	5	7	1	7
Pridržaj maloljetničkog zatvora	3	3	10	14	29	64	71	62	76	42

Tablica 21. prikazuje broj punoljetnih osoba proglašanih krivima za oblik kaznenog djela opisanog u članku 173. stavak 2. KZ-a u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Nakon 2001. kada je proglašeno krivima manji broj punoljetnih osoba nego prethodnih godina, uočljivo je veće povećanje 2002. i od tada je očit stalan rast broja osuđenih punoljetnih osoba za ovaj oblik zloupotrebe opojnih droga, kao i stalan rast (bezuovjetnih) kazni zatvora. Tablica prikazuje također i vrste kaznenopravnih sankcija izrečenih punoljetnim osobama kao i broj osoba koje su proglašene krivima, a oslobođene od kazne.

39) Članak 173. stavak 2. KZ-a: „Tko neovlašteno proizvodi, prerađuje, prodaje ili nudi na prodaju, ili radi prodaje kupuje, posjeduje ili prenosi, ili posreduje u prodaji ili kupnji, ili na drugi način neovlašteno stavlja u promet stvari ili pripravke koji su propisom proglašeni opojnim drogama, kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine“. Promjene zapriječene kazne za ovaj oblik: na snazi od 01. 01. 1998. do 29. 12. 2000.: od jedne do deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora. Od 30. 12. 2000. do 30. 09. 2006.: od jedne do dvanaest godina. Od 01. 10. do 2006. i dalje: najmanje tri godine.

Grafikon 48.
Struktura izrečenih sankcija za prodaju opojnih droga (stavak 2.) od 1998. do 2007.

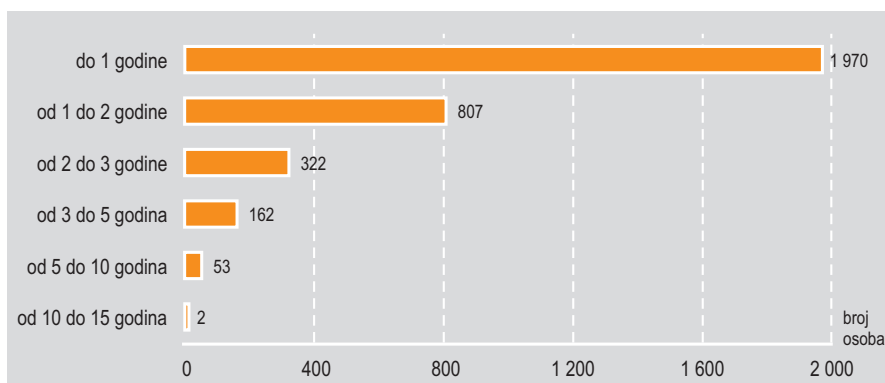
Grafikon 48. prikazuje strukturu izrečenih kaznenopravnih sankcija za oblik kaznenog djela opisanog u članku 173. stavak 2. KZ-a u promatranom desetogodišnjem razdoblju. Tri četvrtine kaznenopravnih sankcija su osude na (bezuvjettu) kaznu zatvora.

Tablica 22.
Osuđeni punoljetni počinitelji prema izrečenim sankcijama – detaljan prikaz izrečenih sankcija za stavak 2. kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga (prodaja opojnih droga) od 1998. do 2007.

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	166	224	283	254	413	486	515	576	695	799
Bezuvjatna kazna zatvora	94	130	189	177	288	326	365	467	584	696
Od 10 do 15 godina	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Od 5 do 10 godina	1	-	-	1	4	7	7	8	11	14
Od 3 do 5 godina	7	9	8	11	14	12	15	26	26	34
Od 2 do 3 godine	10	17	19	20	35	26	44	41	42	68
Od 1 do 2 godine	33	36	66	41	76	77	95	101	141	141
Do 1 godine	43	68	96	104	159	204	203	291	363	439
Uvjetna kazna zatvora	67	84	71	48	67	71	57	23	28	39
Od 1 do 2 godine	10	14	12	7	15	13	14	4	3	2
Od 6 do 12 mjeseci	27	26	21	16	20	24	24	8	7	15
Od 3 do 6 mjeseci	19	29	26	18	19	22	8	7	9	10
Od 2 do 3 mjeseca	10	12	12	4	9	7	8	3	5	7
Od 1 do 2 mjeseca	-	1	-	2	1	2	2	-	3	2
Od 30 dana	1	2	-	1	3	3	1	1	1	3
Maloljetnički zatvor	-	-	1	2	-	2	5	7	1	7
Pridržaj maloljetničkog zatvora	3	3	10	14	29	64	71	62	76	42
Sudska opomena	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1
Odgojna mjera	2	6	12	12	26	22	13	10	5	9
Proglašeni krivima, a oslobođeni kazne	-	1	-	1	3	1	4	5	1	5

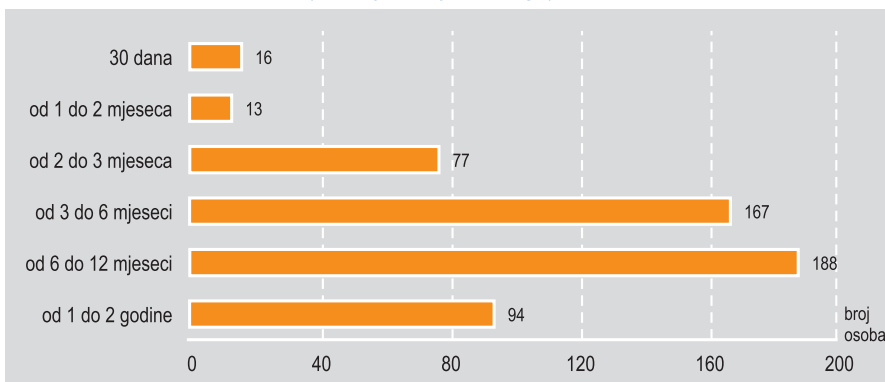
Tablica 22. prikazuje izrečene sankcije u promatranome desetogodišnjem razdoblju razvrstane detaljno prema dužini trajanja kazne zatvora. Najčešća duljina kazne zatvora na koju su osuđeni počinitelji ovog oblika kaznenog djela je ona do jedne godine zatvora, a koja upravo predstavlja i zakonom predviđeni minimum za kazneno djelo iz članka 173. stavak 2. KZ-a. U tablici su također razvrstane detaljno uvjetne osude prema duljini kazne zatvora na koju su u okviru uvjetne osude osuđeni počinitelji ovog oblika kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga. Tablica prikazuje i sankcije izrečene mlađim punoljetnicima.

Grafikon 49. Izrečene bezuvjetne kazne zatvora za stavak 2. (prodaja opojnih droga) od 1998. do 2007.

U grafikonu 49. očita je struktura (bezuovjetne) kazne zatvora na koju su osuđeni počinitelji kaznenog djela iz članka 173. stavak 2. KZ-a u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Ukoliko je zapriječena kazna stroža, utoliko se smanjuje broj osuđenih počinitelja na kazne zatvora u duljem trajanju pa je u promatranom razdoblju 1970 osoba osuđeno na kaznu zatvora do jedne godine, a dvije su osobe osuđene na kaznu zatvora od 10 do 15 godina za kazneno djelo iz članka 173. stavak 2. KZ-a.

Grafikon 50. Izrečene uvjetne kazne zatvora za stavak 2. (prodaja opojnih droga) od 1998. do 2007.

Grafikon 50. prikazuje uvjetne osude prema duljini kazne zatvora na koju su u okviru uvjetne osude osuđeni počinitelji ovog oblika kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Očito je da je najčešća kazna zatvora od 6 do 12 mjeseci (188 počinitelja), a najrjeđa je kazna zatvora od 1 do 2 mjeseca (13 počinitelja).

4.6. Organizirana „trgovina“ opojnim drogama (stavak 3.)

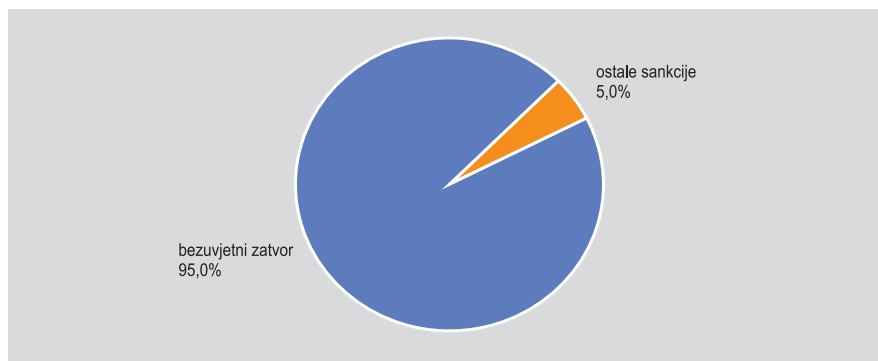
Tablica 23. Osuđeni punoljetni počinitelji za stavak 3. kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga (organizirana „trgovina“) od 1998. do 2007.

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	24	29	57	21	22	36	23	37	51	54
Bezuvjetna kazna zatvora	22	28	57	19	19	32	20	37	48	54
Uvjetna kazna zatvora	1	-	-	2	2	1	3	-	-	-
Maloljetnički zatvor	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Pridržaj maloljetničkog zatvora	-	1	-	-	-	3	-	-	1	-
Odgojna mjera	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Proglašeni krivima, a oslobođeni kazne	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-

U Tablici 23. podaci pokazuju broj osuđenih punoljetnih osoba za najteži oblik kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga (članak 173. stavak 3. KZ-a), a također i vrste sankcija koje su izrečene. U promatranome desetogodišnjem razdoblju razdoblju jedna osoba je proglašena krivom, a oslobođena od kazne i to 2002. godine.

Grafikon 51.

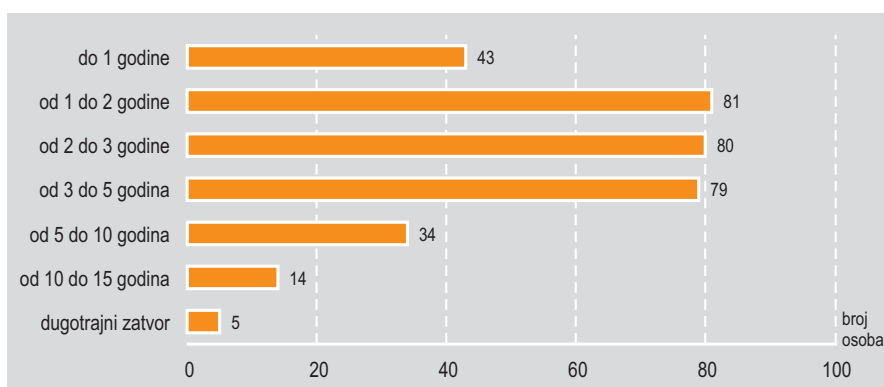
Struktura izrečenih sankcija za stavak 3. kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga ("organizirana trgovina") od 1998. do 2007.

Grafikon 51. prikazuje strukturu izrečenih sankcija za najteži oblik kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga ("organiziranu trgovinu") u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Najveći je postotak bezuvjetne kazne zatvora i to 95%, dok su 5% ostale izrečene sankcije u koju je uključena i jedna osoba koja je proglašena krivom, a oslobođena od kazne.

Grafikon 52.

Izrečene bezuvjetne kazne zatvora za stavak 3. (organizirana "trgovina") od 1998. do 2007.

U grafikonu 52. prikazane su izrečene bezuvjetne kazne zatvora za kazneno djelo iz članka 173. stavak 3. KZ-a, odnosno rasponi dužine izrečene kazne zatvora u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Najveći broj osoba (81) osuđeno je na kaznu zatvora u trajanju od jedne do dvije godine, 80 osoba osuđeno je na kazne zatvora u trajanju od dvije do tri godine, a 79 osoba je osuđeno na kazne zatvora u trajanju od tri do pet godina. Na kazne zatvora od pet do deset godina osuđene su 34 osobe, a na kazne zatvora od 10 do 15 godina osuđeno je 14 osoba. Pet osoba osuđeno je na dugotrajni zatvor.

Tablica 24. **Osuđeni punoljetni počinitelji prema izrečenim sankcijama – detaljan prikaz izrečenih sankcija za stavak 3. kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga (organizirana “trgovina”) od 1998. do 2007.**

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	24	29	57	21	22	36	23	37	51	54
Bezuvjetna kazna zatvora	22	28	57	19	19	32	20	37	48	54
Dugotrajni zatvor	-	-	-	1	-	-	-	3	-	1
Od 10 do 15 godina	-	1	1	1	1	3	2	1	3	1
Od 5 do 10 godina	-	1	2	2	-	7	2	4	7	9
Od 3 do 5 godina	5	7	12	8	3	3	5	5	18	13
Od 2 do 3 godine	6	7	15	5	7	4	5	10	9	12
Od 1 do 2 godine	6	8	15	2	4	9	5	9	7	16
Do 1 godine	5	4	12	-	4	6	1	5	4	2
Uvjetna kazna zatvora	1	-	-	2	2	1	3	-	-	-
Od 1 do 2 godine	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-
Od 6 do 12 mjeseci	1	-	-	1	2	1	1	-	-	-
Maloljetnički zatvor	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Pridržaj maloljetničkog zatvora	-	1	-	-	-	3	-	-	1	-
Odgojna mjera	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Proglašeni krivima, a oslobođeni kazne	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-

Tablica 24. prikazuje izrečene sankcije u promatranome desetogodišnjem razdoblju razvrstane detaljno prema dužini trajanja kazne zatvora. U tablici su također razvrstane detaljno uvjetne osude prema duljini kazne zatvora na koju su u okviru uvjetne osude osuđeni počinitelji ovog oblika kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga. Tablica prikazuje i sankcije izrečene mlađim punoljetnicima. Iz tablice je očito i to da broj osuđenih osoba nakon 2004. (njih 23) raste, sve do 54 osobe u 2007.

4.7. Ostali oblici kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga

4.7.1. Stavak 4. (pripreme radnje /pomaganje u počinjenju)

Tablica 25.

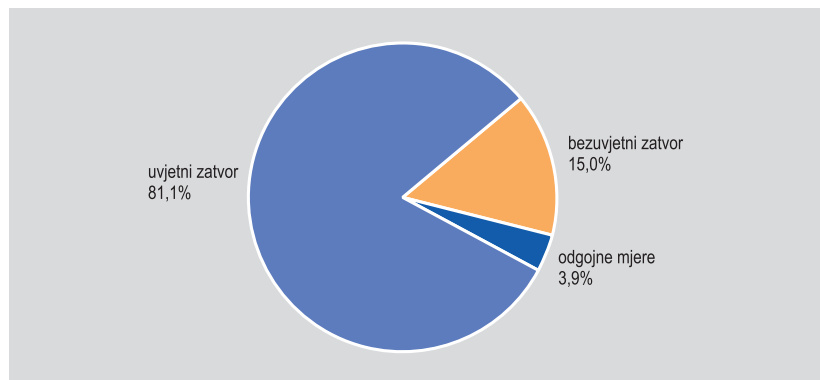
Osuđeni punoljetni počinitelji prema izrečenim sankcijama – detaljan prikaz izrečenih sankcija za stavak 4. kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga (pripreme radnje/pomaganje u počinjenju) od 1998. do 2007.

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	6	9	10	7	7	10	24	17	24	13
Bezuvjetna kazna zatvora	5	1	-	2	1	1	3	2	4	-
od 2 do 3 godine	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od 1 do 2 godine	3	-	-	-	1	-	-	1	2	-
do 1 godine	-	1	-	2	-	1	3	1	2	-
Uvjetna kazna zatvora	1	7	10	4	5	8	21	14	20	13
od 1 do 2 godine	1	-	-	1	4	1	-	1	1	4
od 6 do 12 mjeseci	-	2	2	1	-	2	3	2	4	4
od 3 do 6 mjeseci	-	4	6	2	1	4	11	7	12	3
od 2 do 3 mjeseca	-	-	2	-	-	-	2	3	2	2
od 1 do 2 mjeseca	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
od 30 dana	-	1	-	-	-	-	4	1	1	-
Odgojna mjera	-	1	-	1	1	1	-	1	-	-

Tablica 25. detaljno prikazuje izrečene sankcije za oblik kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga opisan u članku 173. stavak 4. KZ-a (pripreme radnje/pomaganje u počinjenju kaznenog djela) i to razvrstane detaljno prema dužini trajanja kazne zatvora u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Najčešća kaznenopravna sankcija je uvjetna osuda, a u tablici su također detaljno razvrstane uvjetne osude prema duljini kazne zatvora na koju su u okviru uvjetne osude osuđeni počinitelji ovog oblika kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga.

Grafikon 53.

Struktura izrečenih sankcija za stavak 4. kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

Grafikon 53. prikazuje strukturu izrečenih kaznenopravnih sankcija za oblik kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga iz članka 173. stavak 4. KZ-a u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Izrečeno je 81,1% uvjetnih osuda, 15,0% bezuvjetnog zatvora, a 3,9% odgojnih mjera odnosi se na mlađe punoljetne osobe.

4.7.2.**Stavak 5. (omogućavanje drugome trošenja opojnih droga)**

Tablica 26.

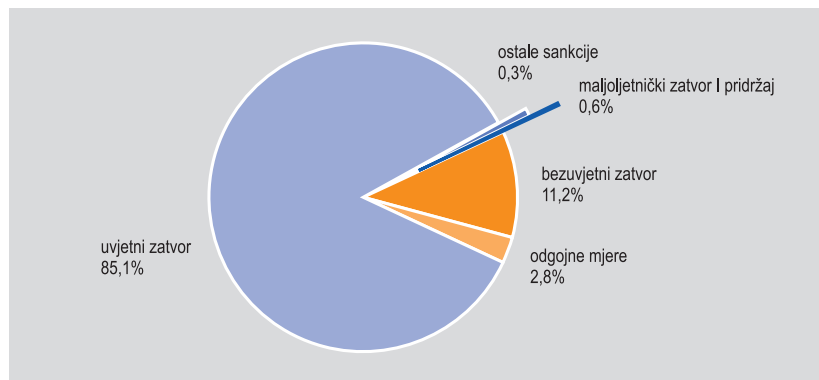
Osuđeni punoljetni počinitelji prema izrečenim sankcijama – detaljan prikaz izrečenih sankcija za stavak 5. kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga (omogućavanje drugome trošenja opojnih droga) od 1998. do 2007.

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	37	92	107	101	131	184	184	144	180	186
Bezuvjetna kazna zatvora	4	14	22	9	14	12	13	17	16	30
Od 3 do 5 godina	-	-	3	-	1	-	-	-	-	1
Od 2 do 3 godine	-	-	1	1	-	1	-	-	-	2
Od 1 do 2 godine	1	2	7	1	1	4	2	3	-	3
Do 1 godine	3	12	11	7	12	7	11	14	16	24
Bezuvjetna novčana kazna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Uvjetna kazna zatvora	33	75	81	85	110	159	166	125	158	154
Od 1 do 2 godine	1	1	3	2	2	5	2	3	3	11
Od 6 do 12 mjeseci	6	12	11	18	26	35	39	34	47	63
Od 3 do 6 mjeseci	17	39	41	38	59	85	90	70	76	55
Od 2 do 3 mjeseca	7	18	17	25	17	30	28	16	30	23
Od 1 do 2 mjeseca	-	-	1	-	3	1	4	2	-	2
Od 30 dana	2	5	8	2	3	3	3	-	2	-
Maloljetnički zatvor	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Pridržaj maloljetničkog zatvora	-	-	-	-	1	1	-	2	2	-
Sudska opomena	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Odgojna mjera	-	2	4	7	6	11	3	-	3	1
Proglašen krivim, oslobođen kazne	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-

Tablica 26. detaljno prikazuje izrečene sankcije za oblik kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga opisan u članku 173. stavak 5. KZ-a (omogućavanje drugome trošenje opojnih droga) i to detaljno razvrstane prema duljini trajanja kazne zatvora u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Najčešća kaznenopravna sankcija je uvjetna osuda, a u tablici su također detaljno razvrstane uvjetne osude prema duljini kazne zatvora na koju su u okviru uvjetne osude osuđeni počinitelji ovog oblika kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga.

Grafikon 54.

Struktura izrečenih sankcija za stavak 5. kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

Grafikon 54. prikazuje strukturu izrečenih kaznenopravnih sankcija za oblik kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga iz članka 173. stavak 5. KZ-a u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Izrečeno je 85,1% uvjetnih osuda, 11,2% bezuvjetnog zatvora, a 2,8% odgojnih mjera i 0,6% maloljetničkog zatvora i pridržaja odnosi se na mlađe punoljetne osobe. U 0,3% ostalih sankcija ulaze izrečene dvije sudske opomene, jedna bezuvjetna novčana kazna, ali i jedna osoba koje je proglašena krivom te oslobođena od kazne.

4.7.3.**Stavak 6. (teži oblik djela iz stavka 5., počinjenje prema djetetu, maloljetnoj, duševno bolesnoj,... ili prema više osoba)**

Tablica 27.

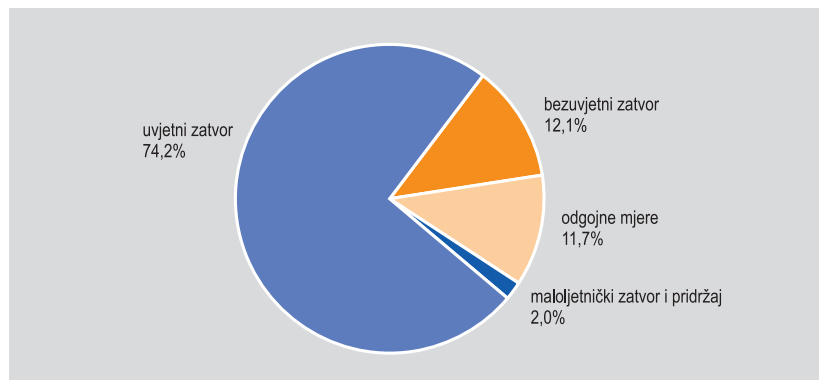
Osuđeni punoljetni počinitelji prema izrečenim sankcijama – detaljan prikaz izrečenih sankcija za stavak 6. kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga (teži oblik djela iz stavka 5.) od 1998. do 2007.

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	24	32	22	62	66	66	72	60	68	66
Bezuvjetna kazna zatvora	2	4	3	13	6	4	3	6	9	15
Od 3 do 5 godina	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Od 2 do 3 godine	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-
Od 1 do 2 godine	-	-	1	2	1	1	1	1	2	1
Do 1 godine	2	4	2	11	3	2	2	4	6	14
Uvjetna kazna zatvora	22	23	17	31	45	46	61	49	56	49
Od 1 do 2 godine	3	1	2	3	6	3	4	5	2	5
Od 6 do 12 mjeseci	3	6	5	9	19	28	32	22	41	28
Od 3 do 6 mjeseci	13	15	9	14	16	14	19	17	10	13
Od 2 do 3 mjeseca	3	1	1	5	2	1	6	4	2	2
Od 1 do 2 mjeseca	-	-	-	-	1	-	-	1	1	1
Od 30 dana	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Maloljetnički zatvor	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
Pridržaj maloljetničkog zatvora	-	1	1	1	-	4	1	-	-	1
Odgojna mjera	-	4	1	16	15	12	6	5	3	1

Tablica 27. detaljno prikazuje sankcije izrečene za oblik kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga opisan u članku 173. stavak 6. KZ-a (kvalifikatorni oblik iz stavka 5. u odnosu na objekt kaznenog djela) u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Sankcije su detaljno razvrstane prema duljini trajanja kazne zatvora. Uvjetna osuda je najčešća kaznenopravna sankcija, a u tablici su razvrstane detaljno uvjetne osude prema duljini kazne zatvora na koju su u okviru uvjetne osude osuđeni počinitelji ovog oblika kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga. Tablica prikazuje i maloljetničke kaznenopravne sankcije izrečene mlađim punoljetnicima – od 18 do 21 godine života.

Grafikon 55.

Struktura izrečenih sankcija za stavak 6. kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

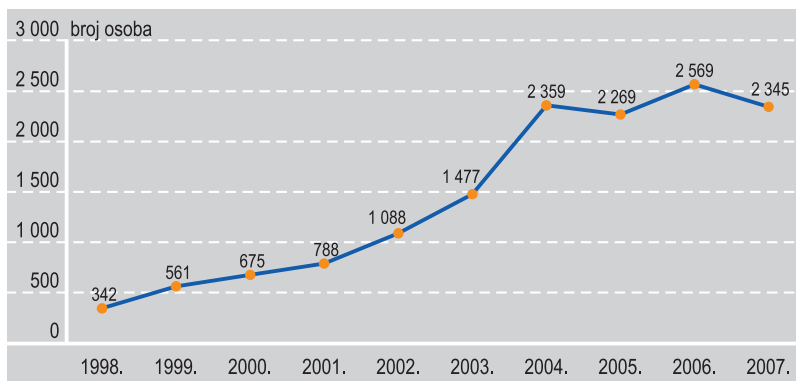

U grafikonu 55. prikazana je struktura izrečenih kaznenopravnih sankcija za oblik kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga iz članka 173. stavak 6. KZ-a u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Izrečeno je 74,2% uvjetnih osuda, 12,1% bezuvjetnog zatvora te 11,7% odgojnih mjera i 2,0% maloljetničkog zatvora i pridržaja odnosi se na mlađe punoljetne osobe.

4.8. Sigurnosne mjere

Grafikon 56.

Izrečene sigurnosne mjere punoljetnim počiniteljima kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

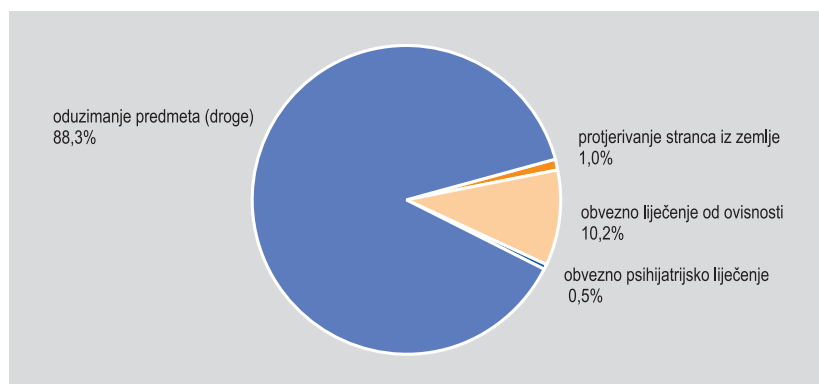
Grafikon 56. prikazuje broj izrečenih sigurnosnih mjera punoljetnim počiniteljima kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Podaci pokazuju veći porast broja izrečenih sigurnosnih mjera od 2003. do 2004. godine.

Tablica 28. Izrečene sigurnosne mjere punoljetnim počiniteljima kaznenog djela zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2007.

	Ukupno	Obvezno psihijatrijsko liječenje	Obvezno liječenje od ovisnosti	Protjerivanje stranca iz zemlje	Oduzimanje predmeta
Ukupno	14 473	73	1 475	148	12 777
1998.	342	1	56	17	268
1999.	561	-	89	10	462
2000.	675	2	127	14	532
2001.	788	-	104	4	680
2002.	1 088	7	123	12	946
2003.	1 477	5	145	10	1 317
2004.	2 359	5	158	15	2 181
2005.	2 269	19	170	23	2 057
2006.	2 569	13	230	20	2 306
2007.	2 345	21	273	23	2 028

U tablici 28. prikazan je ukupan broj sigurnosnih mjera izrečenih punoljetnim počiniteljima kaznenog djela zlouporabe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Tablica prikazuje broj počinitelja za svaku godinu te broj izrečenih sigurnosnih mjera prema vrstama.

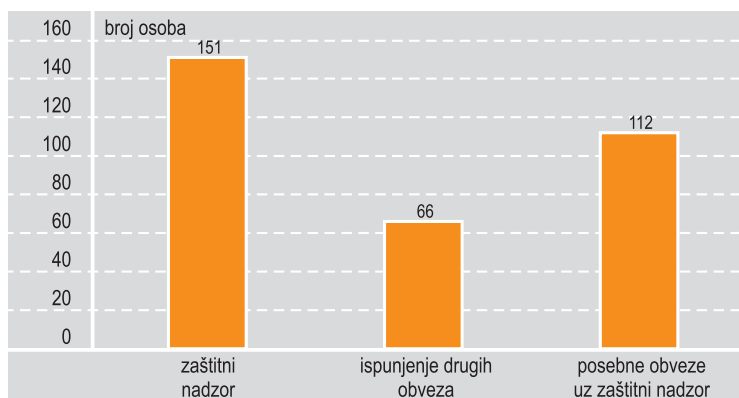
Grafikon 57. Struktura izrečenih sigurnosnih mjera za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2007.

Grafikon 57. prikazuje strukturu izrečenih sigurnosnih mjera za zlouporabu opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Najčešća sigurnosna mjera je oduzimanje predmeta (88,3%), potom obvezno liječenje od ovisnosti (10,2%), protjerivanje stranca iz zemlje (1,0%), a obvezno psihijatrijsko liječenje izrečeno je za 0,5% počinitelja.

4.9. Posebna mjera ili obveza uz uvjetnu osudu

Grafikon 58. Punoljetni počinitelji kojima je uz uvjetnu osudu određena posebna mjera ili obveza od 1998. do 2007.

Grafikon 58. prikazuje broj punoljetnih počinitelja kojima je uz uvjetnu osudu određena posebna mjera ili obveza u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Zaštitni nadzor određen je za 151 počinitelja, posebne obveze uz zaštitni nadzor određene su za 112 počinitelja, a za 66 počinitelja određeno je ispunjenje drugih obveza.

4.10. Stjecaj i sudioništvo

Pod pojmom kaznenih djela u stjecaju podrazumijeva se počinjenje više kaznenih djela za koja počinitelj odgovara istovremeno.

U tablici 29. prikazan je broj osuđenih punoljetnih osoba za sve oblike kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, i to prema broju djela u stjecaju i za sudioništvo u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Od ukupnog broja djela u stjecaju, najviše se odnosi na dva počinjena kaznena djela u stjecaju (931 počinitelj). Za sudioništvo osuđen je 4 321 punoljetni počinitelj kaznenih djela zlouporabe opojnih droga.

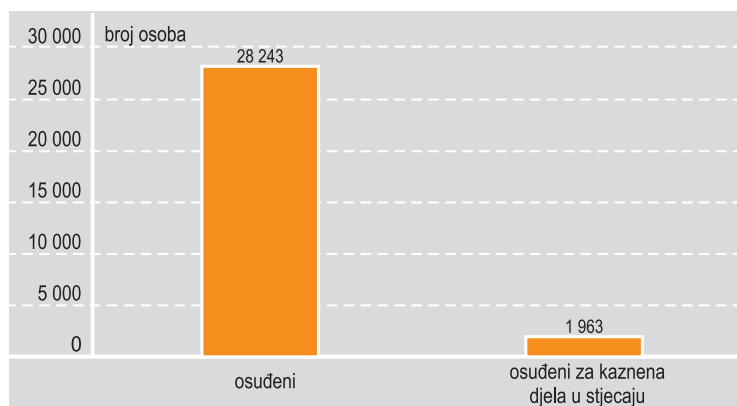
Tablica 29.

Osuđene punoljetne osobe za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga prema broju djela u stjecaju te sudioništvu od 1998. do 2007.

	Svi osuđeni					
	ukupno	broj djela u stjecaju			sudioništvo	
		jedno	dva	tri i više	ne	da
Ukupno	28 243	789	931	243	23 922	4 321
čl.173.1.	21 467	263	355	96	19 488	1 979
čl.173.2.	4 411	295	273	88	2 919	1 492
čl.173.3.	354	14	29	7	39	315
čl.173.4.	127	12	13	6	102	25
čl.173.5.	1 346	144	189	34	933	413
čl.173.6.	538	61	72	12	441	97

Grafikon 59.

Broj osuđenih za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga i broj počinitelja koji su osuđeni za kaznena djela u stjecaju od 1998. do 2007.

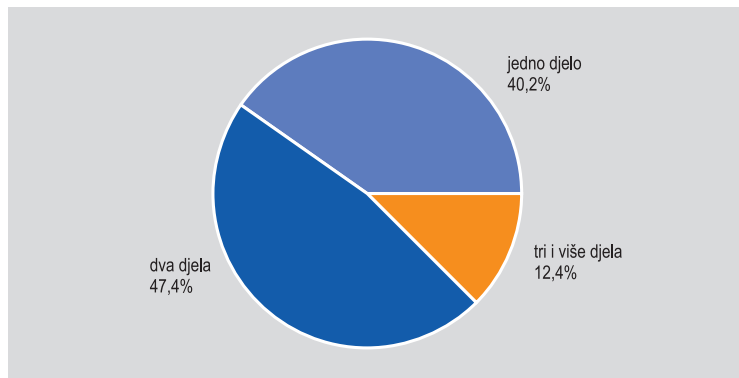

Grafikon 59. prikazuje ukupan broj počinitelja osuđenih za sve oblike kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju, (28 243) i ukupan broj počinitelja osuđenih za kaznena djela počinjena u stjecaju (1 963.).

Podaci pokazuju da je od ukupnog broja osuđenih osoba njih 7% osuđeno i za kaznena djela u stjecaju (najčešće imovinska kaznena djela).

Grafikon 60.

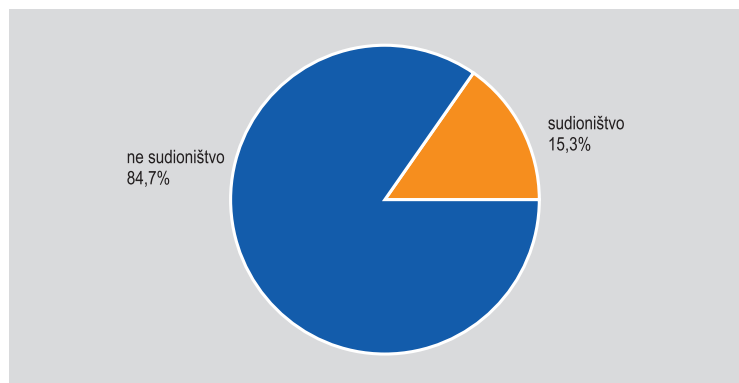
Udio kaznenih djela u stjecaju za sve osuđene punoljetne počinitelje kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

U grafikonu 60. prikazan je postotni udio kaznenih djela u stjecaju za sve osuđene punoljetne počinitelje svih oblika kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Za jedno kazneno djelo osuđeno je 40,2% osuđenih punoljetnih osoba, za dva djela u stjecaju osuđeno je 47,4% punoljetnih počinitelja, a za tri i više kaznenih djela u stjecaju osuđeno je 12,4% punoljetnih počinitelja.

Grafikon 61.

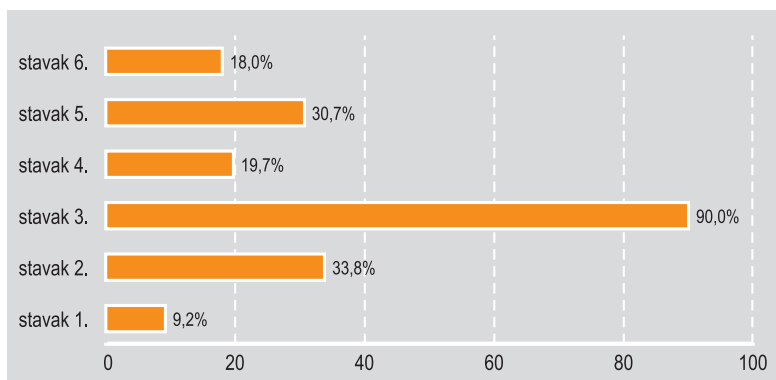
Udio punoljetnih osoba koje su počinile kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga - u sudioništvu od 1998. do 2007.

Grafikon 61. prikazuje postotni udio punoljetnih počinitelja svih oblika kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u odnosu na sudioništvo u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Osuđenih punoljetnika kao samostalnih počinitelja bilo je 84,7%, a 15,3% osuđenih punoljetnih osoba koje su proglašene krivima za neki od oblika sudioništva (supočinitelj, poticatelj ili pomagatelj).

Grafikon 62.

Punoljetni počinitelji prema udjelu sudioništva u odnosu na pojedine stavke članka 173. KZ-a od 1998. do 2007.

U grafikonu 62. prikazan je postotni udio punoljetnih počinitelja prema udjelu sudioništva u odnosu na pojedine oblike kaznenog djela zlouporabe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Najveći udio je kod najtežeg oblika zlouporabe opojnih droga („organizirana trgovina“, članak 173. stavak 3.); 90,0% počinitelja osuđeno je za neki oblik sudioništva. Najmanji postotak je kod najblažeg, a ujedno i najčešćeg oblika kaznenog djela iz članka 173. KZ-a (posjedovanje droge, članak 173. stavak 1. KZ-a); 9,2% počinitelja osuđeno je za neki oblik sudioništva.

4.11. Povratnici - recidivisti

Tablica 30.

Ranije osuđivani punoljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno osuđeni	1 041	1 685	1 941	2 107	2 957	3 469	3 940	3 496	3 890	3 717
Ranije osuđivani	188	234	315	305	486	568	768	743	884	1 088
% od ukupno osuđenih	18,1	13,9	16,2	14,5	16,4	16,4	19,5	21,3	22,7	29,3
za istovrsna djela	55	88	120	144	220	289	384	310	370	467
% od ukupno ranije osuđ.	29,3	37,6	38,1	47,2	45,3	50,9	50,0	41,7	41,8	42,9
za druga djela	110	118	148	116	192	189	234	225	249	322
% od ukupno ranije osuđ.	58,5	50,4	47,0	38,0	39,5	33,3	30,5	30,3	28,2	29,6
za istovrsna i druga	23	28	47	45	74	90	150	208	265	299
% od ukupno ranije osuđ.	12,2	12,0	14,9	14,8	15,2	15,8	19,5	28,0	30,0	27,5

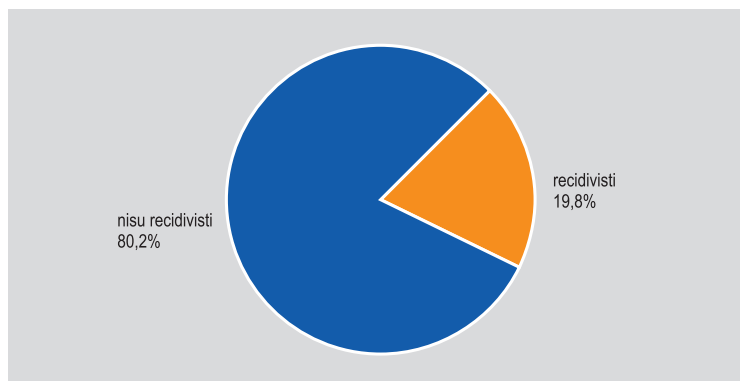
Tablica 30. prikazuje ukupan broj osuđivanih punoljetnih počinitelja svih oblika kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju i ukupan broj osuđenika koji su i ranije osuđivani (tzv. recidivisti).

Prikazan je i postotni udio ranije osuđivanih osoba u odnosu na ukupan broj osuđenika za ovo kazneno djelo pa je uočljivo ne samo to da raste broj punoljetnih osoba koje su već osuđivane, već i njihov postotni udio u odnosu na ukupni broj osuđenika za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga.

Tako je 1998. udio recidivista u odnosu na ukupan broj osuđenika za kazneno djelo iz članka 173. KZ-a (svi oblici) bio 18,1%, a 2007. taj udio raste na 29,3% punoljetnih osuđenih recidivista.

Udio punoljetnih osuđenika za istovrsna djela raste do 50,9% 2003., a zatim pada, ali se od 2005. do 2007. kreće od 41,7% do 42,9%. Udio osuđenih recidivista samo za druga kaznena djela stalno pada; od 58,5% 1998. do 29,6% 2007. Udio recidivista za istovrsna i za druga djela iznosi 12,2% 1998. i zatim raste do 30,0% 2006., a 2007. je zabilježen pad na 27,5% recidivista osuđenih za istovrsna i druga djela od ukupnog broja ranije osuđenih za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga.

Grafikon 63. Udio ranije osuđenih osoba te onih osoba koje nisu osuđivane od 1998. do 2007.

U grafikonu 63. prikazano je da je u promatranome desetogodišnjem razdoblju bilo 80,2% osuđenika za sve oblike kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga koji nisu ranije bili osuđivani, dok je recidivista bilo prosječno 19,8% (svaki peti osuđenik).

Promatrano po godinama desetogodišnjeg razdoblja najveći je broj recidivista u 2007. (svaki treći osuđenik).

Grafikon 64.

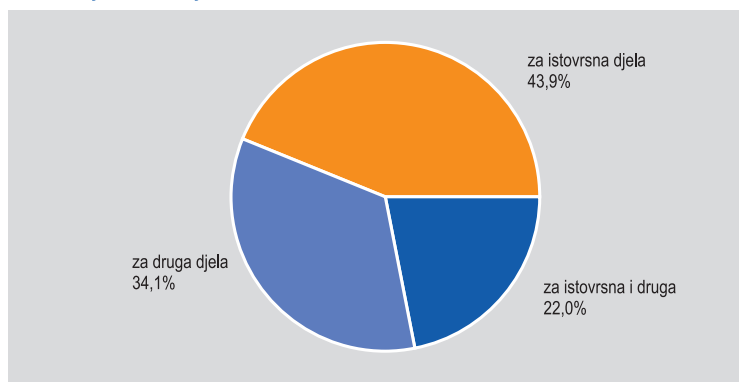
Udio punoljetnih povratnika (recidivista) za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

Grafikon 64. prikazuje u promatranome desetogodišnjem razdoblju stalni rast udjela punoljetnih povratnika za zloupotrebu opojnih droga od 2001. kada je taj udio iznosio 14,5% do 2007. kada je taj udio iznosio 29,3%. Također je zamjetan značajniji rast u 2007. u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 65.

Recidivisti prema vrstama kaznenih djela za koja su osuđivani od 1998. do 2007.

Grafikon 65. prikazuje udjele punoljetnih povratnika prema vrstama kaznenih djela za koja su osuđivani u promatranome desetogodišnjem razdoblju. 43,9% recidivista osuđivano je za istovrsne oblike⁴⁰⁾ kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga, njih 34,1% osuđivano je za druga kaznena djela, a 22,0% ranije osuđivanih već su bili proglašeni krivima za istovrsna i za druga kaznena djela.

40) Istovrsnost kaznenih djela postoji kad kaznena djela imaju isti zaštitni objekt, ili kad su izvršena iz istih pobuda. Po pravilu isti zaštitni objekt imaju kaznena djela koja su sadržana u istoj glavi Kaznenog zakona.

4.11.1. Stjecaj i sudioništvo u odnosu na recidiviste

Tablica 31. Ranije osuđivane punoljetne osobe – recidivisti kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga prema broju djela u stjecaju i sudioništvu od 1998. do 2007.

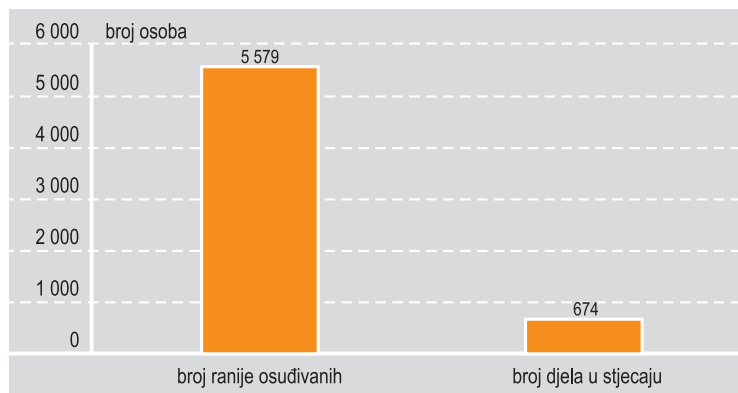
	Ranije osuđivani					
	ukupno	broj djela u stjecaju			sudioništvo	
		jedno	dva	tri i više	ne	da
Ukupno	5 579	292	276	106	4 577	1 002
čl.173.1.	3 529	85	85	34	3 258	271
čl.173.2.	1 513	138	130	49	1 029	484
čl.173.3.	146	6	14	3	14	132
čl.173.4.	40	4	5	5	32	8
čl.173.5.	268	42	32	9	170	98
čl.173.6.	83	17	10	6	74	9

Tablica 31. prikazuje ukupan broj ranije osuđivanih punoljetnih osoba prema broju djela i sudioništvu u promatranome desetogodišnjem razdoblju te njihov broj za svaki od oblika kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga.

U odnosu na ranije osuđivane počinitelje, gotovo svaki deseti počinitelj kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga to je djelo počinio u stjecaju s nekim drugim kaznenim djelom.

Zanimljiv je podatak da je gotovo svaki četvrti počinitelj kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga to kazneno djelo počinio u sudioništvu.

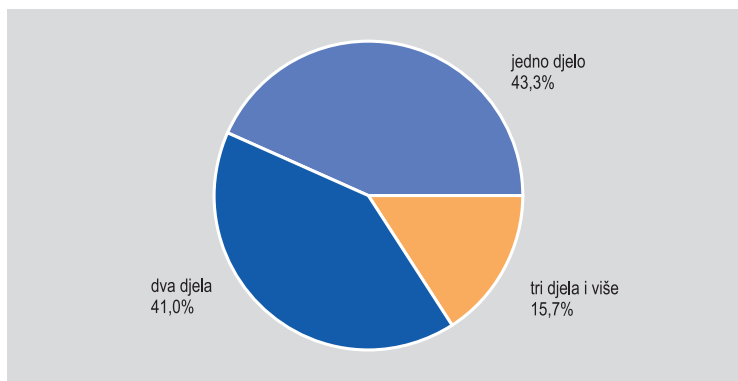
Grafikon 66. Broj ranije osuđivanih punoljetnih počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga te broj djela u stjecaju od 1998. do 2007.

U grafikonu 66. prikazan je broj ranije osuđivanih punoljetnih počinitelja svih oblika kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju (5 579) te broj kaznenih djela u stjecaju (674).

Grafikon 67.

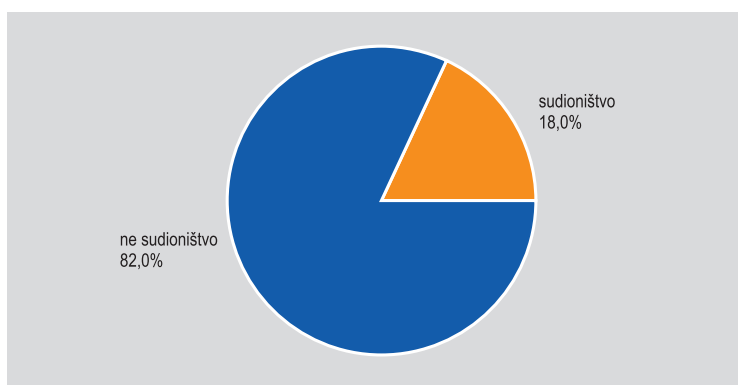
Ranije osuđivani počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga prema udjelu kaznenih djela u stjecaju od 1998. do 2007.

Grafikon 67. prikazuje postotni udio ranije osuđivanih počinitelja svih oblika zloupotrebe opojnih droga prema udjelu kaznenih djela počinjenih u stjecaju u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Od ukupnog broja recidivista, njih 43,3% osuđeno je za počinjenje jednoga kaznenog djela, 41,0% povratnika osuđeno je za dva kaznena djela, a 15,7% recidivista osuđeno je za tri i više kaznenih djela.

Grafikon 68.

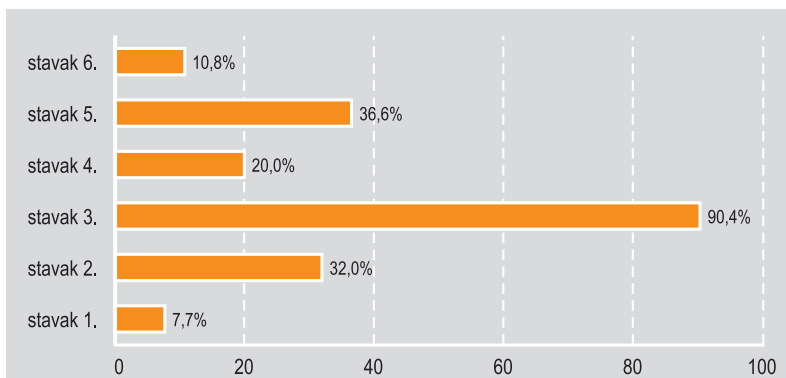
Ranije osuđivani punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u odnosu na sudioništvo od 1998. do 2007.

U grafikonu 68. prikazano je da je 18,0% povratnika osuđeno kao počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u sudioništvu, a 82,0% je osuđeno da su kazneno djelo počinili sami.

Grafikon 69.

Ranije osuđivani prema udjelu sudioništva u odnosu na pojedine stavke članka 173. KZ-a od 1998. do 2007.

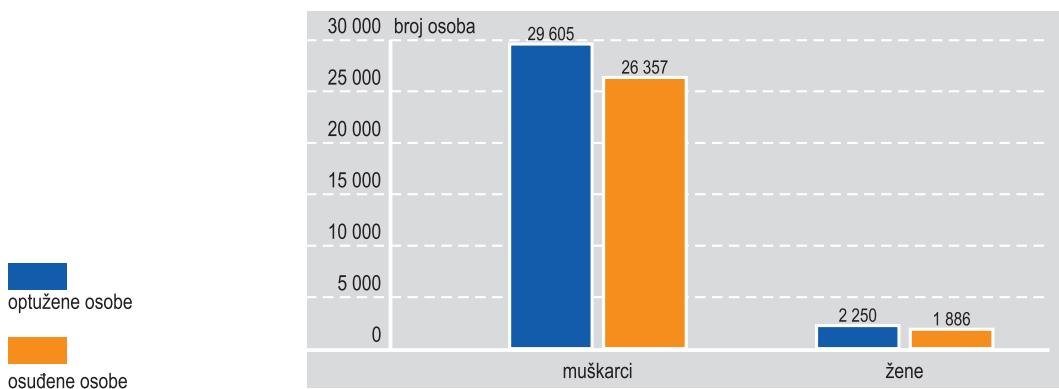

U grafikonu 69. prikazan je postotni udio povratnika prema udjelu sudioništva u odnosu na pojedine oblike kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Najveći udio je kod najtežeg oblika zloupotrebe opojnih droga (tzv. „organizirana trgovina“, članak 173. stavak 3.) 90,4% počinitelja osuđeno je za neki oblik sudioništva. Najmanji postotak je kod najblažeg, a ujedno i najčešćeg, oblika kaznenog djela iz članka 173. KZ-a (tzv. „posjedovanje droge“, članak 173. stavak 1. KZ-a) 7,7% recidivista osuđeno je za neki oblik sudioništva.

4.12. Spol i dob

Grafikon 70.

Punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga prema spolu od 1998. do 2007.

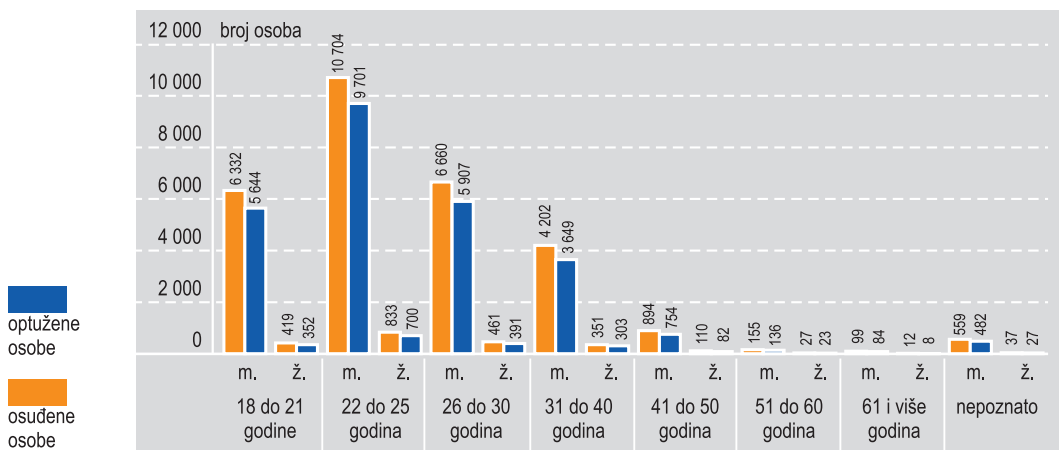

Grafikon 70. prikazuje broj punoljetnih osoba optuženih i osuđenih za sve oblike kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju prema spolu. Optuženo je 29 605, a osuđeno 26 357 muškaraca. Od 2 250 optuženih žena osuđeno je njih 1 886.

Grafikon 71.

Punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga prema spolu i godinama života od 1998. do 2007.

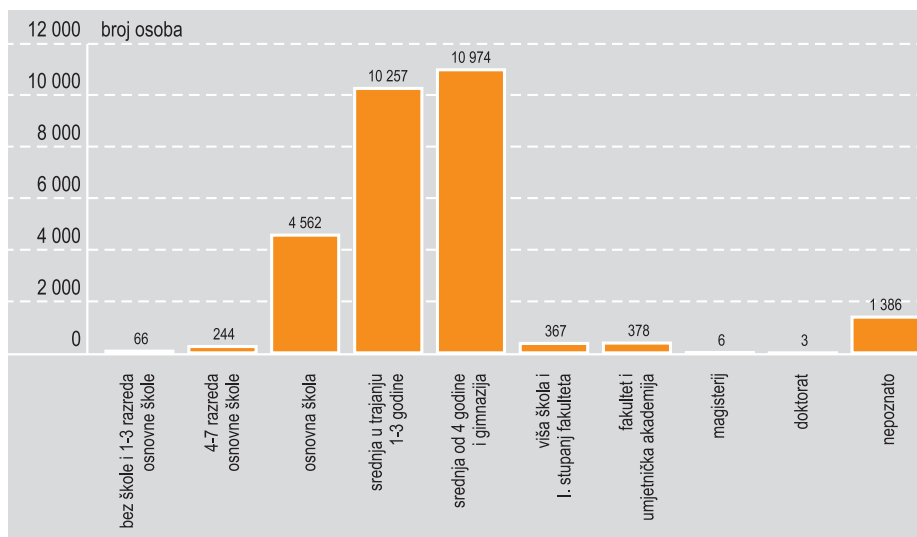
Grafikon 71. prikazuje broj punoljetnih osoba optuženih i osuđenih za zloupotrebu opojnih droga i to prema spolu i prema godinama života u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Podaci pokazuju da je znatno veći broj punoljetnih osoba – počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u starosnoj dobi od 22 do 25 godina života potom od 26 do 30 godina te od 31 do 40 godina života. Promatrano prema rasponima godina života, broj punoljetnih počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga znatno je manji nakon njihove 40. godine.

Analizirajući broj optuženih te osuđenih osoba kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju, trendovi su razmjerno isti kako u odnosu na godine života (starosti) tako i u odnosu na spol počinitelja.

4.13. Školska sprema

Grafikon 72.

Punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga prema školskoj spremi od 1998. do 2007.

Grafikon 72. prikazuje punoljetne počinitelje svih oblika kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u promatranu desetogodišnjem razdoblju prema školskoj spremi. Razmjerno najveći broj osuđenika odnosi se na počinitelje koji imaju završenu srednju školu (njih 21 231). Znatno je broj punoljetnih osuđenika koji imaju završenu samo osnovnu školu ili su čak bez škole (4 872). Najmanji broj počinitelja je onih s magisterijem ili doktoratom (9 počinitelja). Za 1 386 počinitelja podaci o školskoj spremi su nepoznati.

4.14. Pregled po županijama

Tablica 32
Prijavljene punoljetne osobe za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga, čl. 173. KZ-a po županijama od 1998. do 2007.

Županija	Ukupno	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Republika Hrvatska	46 842	2 867	3 831	4 080	4 212	4 962	4 890	5 179	5 572	5 655	5 594
Zagrebačka	1 171	30	40	39	117	142	140	156	153	164	190
Krapinsko-zagorska	458	25	35	26	40	57	48	64	38	61	64
Sisačko-moslavačka	930	27	41	62	75	86	86	150	117	152	134
Karlovačka	738	56	64	79	78	66	79	65	67	87	97
Varaždinska	1 087	72	80	79	108	138	131	118	129	121	111
Koprivničko-križevačka	565	39	34	50	63	65	76	67	54	47	70
Bjelovarsko-bilogorska	781	36	63	71	92	107	95	71	77	86	83
Primorsko-goranska	4 955	171	294	411	437	521	582	759	684	609	487
Ličko-senjska	1 284	84	73	114	144	135	102	115	140	197	180
Virovitičko-podravska	365	23	25	27	27	28	42	34	46	64	49
Požeško-slavonska	753	49	74	85	74	90	124	94	64	64	35
Brodsko-posavska	1 053	33	38	38	71	123	103	128	177	213	129
Zadarska	2 810	240	287	281	319	350	282	242	267	277	265
Osječko-baranjska	2 060	88	126	148	200	245	247	236	323	262	185
Šibensko-kninska	2 130	158	209	214	214	267	242	245	173	196	212
Vukovarsko-srijemska	1 008	41	86	67	80	132	131	105	138	109	119
Splitsko-dalmatinska	7 507	840	1 048	1 021	839	896	779	517	523	479	565
Istarska	6 654	327	584	593	589	653	782	606	742	774	1 004
Dubrovačko-neretvanska	2 941	180	247	272	251	357	295	266	306	396	371
Međimurska	693	26	18	51	39	71	89	92	83	98	126
Grad Zagreb	6 899	322	365	352	355	433	435	1 049	1 271	1 199	1 118

Tablica 33. Optužene punoljetne osobe za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga, čl. 173. KZ-a po županijama od 1998. do 2007.

Županija	Ukupno	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Republika Hrvatska	31 855	1 218	1 933	2 214	2 499	3 435	3 939	4 373	3 892	4 314	4 038
Zagrebačka	877	13	19	49	37	62	84	100	177	166	170
Krapinsko-zagorska	328	18	22	13	27	34	27	45	44	37	61
Sisačko-moslavačka	502	2	20	33	38	29	54	68	94	68	96
Karlovačka	418	17	37	37	50	30	37	53	55	45	57
Varaždinska	721	18	34	50	53	92	98	98	94	103	81
Koprivničko-križevačka	481	26	30	42	41	62	47	48	68	50	67
Bjelovarsko-bilogorska	408	16	31	25	39	64	50	31	44	48	60
Primorsko-goranska	2 963	89	186	144	233	286	311	316	355	555	488
Ličko-senjska	339	6	21	23	13	38	50	56	56	48	28
Virovitičko-podravska	283	8	20	16	25	9	33	34	32	54	52
Požeško-slavonska	375	38	33	34	26	52	39	38	41	41	33
Brodsko-posavska	735	28	26	25	33	47	76	123	89	151	137
Zadarska	2 409	129	219	170	264	370	238	307	213	280	219
Osječko-baranjska	1 401	27	94	103	134	145	182	161	191	218	146
Šibensko-kninska	1 908	59	45	145	85	211	355	477	161	180	190
Vukovarsko-srijemska	707	20	37	38	55	92	93	94	99	87	92
Splitsko-dalmatinska	5 012	319	509	519	551	648	622	613	378	403	450
Istarska	3 475	140	148	217	190	293	544	650	532	455	306
Dubrovačko-neretvanska	1 266	77	114	112	140	195	111	116	120	121	160
Međimurska	463	13	18	47	26	24	64	76	70	65	60
Grad Zagreb	6 784	155	270	372	439	652	824	869	979	1 139	1 085

Podaci o odlukama državnih odvjetništava (tablica 32.) po županijama odnose se na odluke državnih odvjetništava koja imaju sjedište unutar navedene županije.

Podaci o odlukama sudova (tablica 33. i 34.) po županijama uključuju odluke sudova koji imaju sjedište unutar navedene županije.

U odnosu na punoljetne počinitelje kaznenog djela zlouporabe opojnih droga prikazane su apsolutne i relativne frekvencije za svaku pojedinu županiju.

Uzimajući u obzir činjenicu da su, kako prostorno tako i promatrano prema broju stanovnika, pojedine županije razmjerno veće od drugih županija, te da apsolutne i relativne frekvencije ovisno o tome mogu biti veće ili manje, izračunani su pokazatelji u odnosu na 100 000 stanovnika pojedine županije. Takvi pokazatelji, u svakom slučaju daju realniju sliku o stvarnom stanju pojave unutar svake županije, a mogu biti korisni kao dobar instrument za donošenje odluka, kako na državnoj razini tako i na županijskim razinama, o određenim preventivnim programima za počinitelje kaznenog djela zlouporabe opojnih droga.

U tablici 32. prikazan je broj prijavljenih punoljetnih osoba za sve oblike kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga po županijama za svaku pojedinu godinu promatranoga desetogodišnjeg razdoblja. Iz tablice je očito da je najveći broj prijavljenih osoba u Splitsko-dalmatinskoj županiji (7 507), zatim slijedi Grad Zagreb s 6 899 prijavljenih punoljetnih osoba, a najmanji broj je u Virovitičko-podravskoj županiji gdje je prijavljeno 365 punoljetnih osoba.

U tablici 33. prikazan je broj optuženih punoljetnih po pojedinim županijama za svaku pojedinu godinu promatranoga desetogodišnjeg razdoblja. U tablici je prikazano da je najveći broj optuženih osoba u Gradu Zagrebu (6 784), zatim slijedi Splitsko-dalmatinska županija (5 012 optuženih osoba), a najmanji broj je u Virovitičko-podravskoj županiji gdje su optužene 283 punoljetne osobe.

Tablica 34. prikazuje broj osuđenih punoljetnih osoba po županijama za svaku pojedinu godinu promatranoga desetogodišnjeg razdoblja. Iz tablice je očito da je najveći broj osuđenih osoba u Gradu Zagrebu (5 910), zatim slijedi Splitsko-dalmatinska županija (4 464 osuđenih osoba), a najmanji broj je u Ličko-senjskoj županiji gdje je osuđeno 180 punoljetnih osoba.

Tablica 34. Osuđene punoljetne osobe za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga, čl. 173. KZ-a po županijama od 1998. do 2007.

Županija	Ukupno	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Republika Hrvatska	28 243	1 041	1 685	1 941	2 107	2 957	3 469	3 940	3 496	3 890	3 717
Zagrebačka	812	12	19	44	31	59	77	89	169	146	166
Krapinsko-zagorska	306	18	19	12	18	32	26	44	44	35	58
Sisačko-moslavačka	455	2	15	25	33	26	52	68	86	60	88
Karlovačka	385	10	33	33	46	27	36	51	52	43	54
Varaždinska	657	17	31	45	46	85	82	90	93	94	74
Koprivničko-križevačka	449	22	28	41	39	62	45	43	61	46	62
Bjelovarsko-bilogorska	346	10	23	16	32	54	45	28	40	44	54
Primorsko-goranska	2 551	67	128	125	185	242	275	279	311	500	439
Ličko-senjska	180	5	19	17	11	13	13	27	24	24	27
Virovitičko-podravska	254	8	17	14	23	6	31	33	29	47	46
Požeško-slavonska	357	37	29	32	26	50	38	36	41	39	29
Brodsko-posavska	666	21	25	23	30	43	69	106	80	142	127
Zadarska	2 100	117	194	146	234	281	199	276	203	253	197
Osječko-baranjska	1 295	20	71	93	126	135	176	149	183	206	136
Šibensko-kninska	1 805	59	44	129	72	191	333	463	153	174	187
Vukovarsko-srijemska	650	18	34	38	46	80	87	86	94	82	85
Splitsko-dalmatinska	4 464	302	474	470	439	587	540	536	346	351	419
Istarska	3 103	85	126	189	158	249	500	607	477	422	290
Dubrovačko-neretvanska	1 064	63	91	87	121	164	90	101	98	99	150
Međimurska	434	12	16	43	25	22	61	67	68	62	58
Grad Zagreb	5 910	136	249	319	366	549	694	761	844	1 021	971

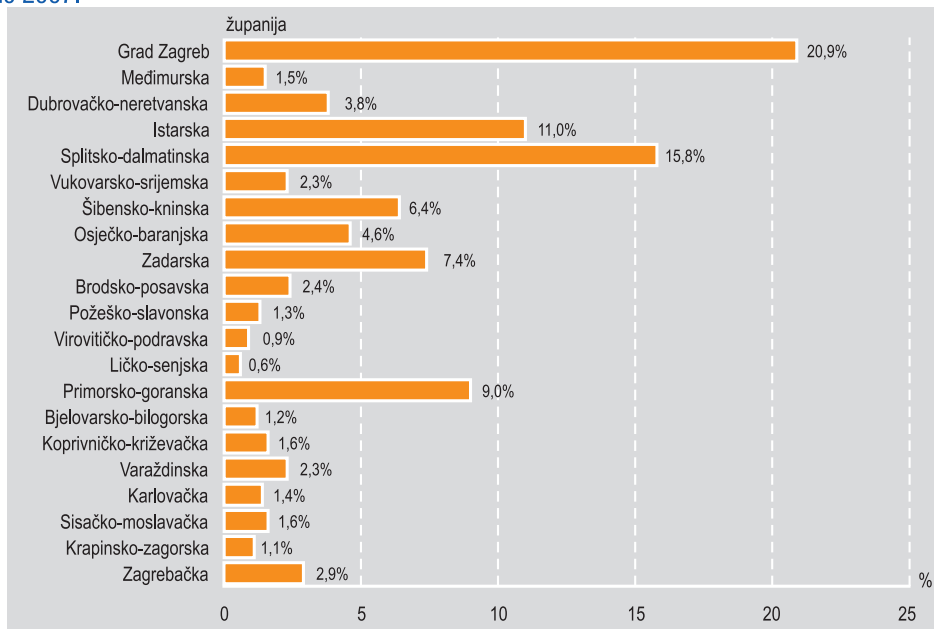
Tablica 35. Punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga, članak 173. KZ-a od 1998. do 2007.

Županija	Prijavljeni	Optuženi	Osuđeni	Udio osuđenih (%)
Republika Hrvatska	46 842	31 855	28 243	100,0
Zagrebačka	1 171	877	812	2,9
Krapinsko-zagorska	458	328	306	1,1
Sisačko-moslavačka	930	502	455	1,6
Karlovačka	738	418	385	1,4
Varaždinska	1 087	721	657	2,3
Koprivničko-križevačka	565	481	449	1,6
Bjelovarsko-bilogorska	781	408	346	1,2
Primorsko-goranska	4 955	2 963	2 551	9,0
Ličko-senjska	1 284	339	180	0,6
Virovitičko-podravska	365	283	254	0,9
Požeško-slavonska	753	375	357	1,3
Brodsko-posavska	1 053	735	666	2,4
Zadarska	2 810	2 409	2 100	7,4
Osječko-baranjska	2 060	1 401	1 295	4,6
Šibensko-kninska	2 130	1 908	1 805	6,4
Vukovarsko-srijemska	1 008	707	650	2,3
Splitsko-dalmatinska	7 507	5 012	4 464	15,8
Istarska	6 654	3 475	3 103	11,0
Dubrovačko-neretvanska	2 941	1 266	1 064	3,8
Međimurska	693	463	434	1,5
Grad Zagreb	6 899	6 784	5 910	20,9

Tablica 35. prikazuje broj prijavljenih, optuženih i osuđenih punoljetnih osoba za sve oblike kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju po županijama. Tablica također prikazuje postotni udio osuđenih punoljetnih osoba po županijama u odnosu na ukupan broj osuđenih osoba u Republici Hrvatskoj. Tako je očito da se od ukupnog broja osuđenika, njih 20,9% odnosi na osuđene punoljetne osobe u Gradu Zagrebu i to je najveći postotni udio. Najmanji postotni udio osuđenih osoba za zloupotrebu opojnih droga u odnosu na Republiku Hrvatsku je u Ličko-senjskoj županiji (0,6%).

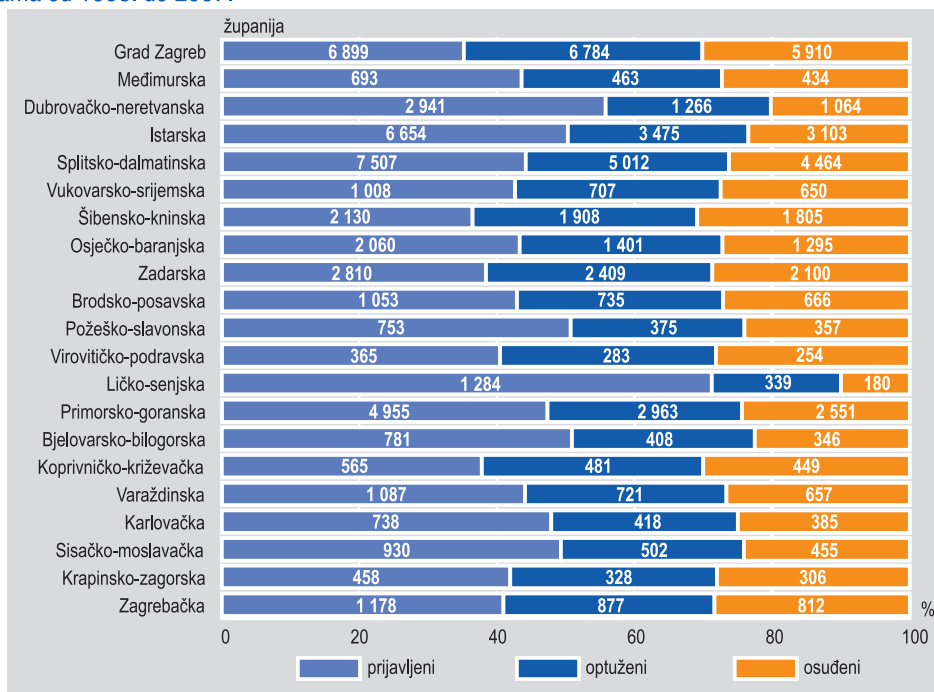
Grafikon 73.

Udio punoljetnih počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.

Grafikon 74.

Prijavljeni, optuženi i osuđeni punoljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.

Tablica 36.

Punoljetni počinitelji – broj osuđenih na 100 000 stanovnika za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

Županija	Ukupno stanovnika ⁴¹⁾	Osuđeni od 1998. do 2007.	Broj osuđenih na 100 000 stanovnika od 1998. do 2007.	Prosječan godišnji broj osuđenih na 100 000 stanovnika
Republika Hrvatska	4 437 460	28 243	636	63,6
Zagrebačka	309 696	812	262	26,2
Krapinsko-zagorska	142 432	306	215	21,5
Sisačko-moslavačka	185 387	455	245	24,5
Karlovačka	141 787	385	272	27,2
Varaždinska	184 769	657	356	35,6
Koprivničko-križevačka	124 467	449	361	36,1
Bjelovarsko-bilogorska	133 084	346	260	26,0
Primorsko-goranska	305 505	2 551	835	83,5
Ličko-senjska	53 677	180	335	33,5
Virovitičko-podravska	93 389	254	272	27,2
Požeško-slavonska	85 831	357	416	41,6
Brodsko-posavska	176 765	666	377	37,7
Zadarska	162 045	2 100	1 296	129,6
Osječko-baranjska	330 506	1 295	392	39,2
Šibensko-kninska	112 891	1 805	1 599	159,9
Vukovarsko-srijemska	204 768	650	317	31,7
Splitsko-dalmatinska	463 676	4 464	963	96,3
Istarska	206 344	3 103	1 504	150,4
Dubrovačko-neretvanska	122 870	1 064	866	86,6
Međimurska	118 426	434	366	36,6
Grad Zagreb	779 145	5 910	758	75,8

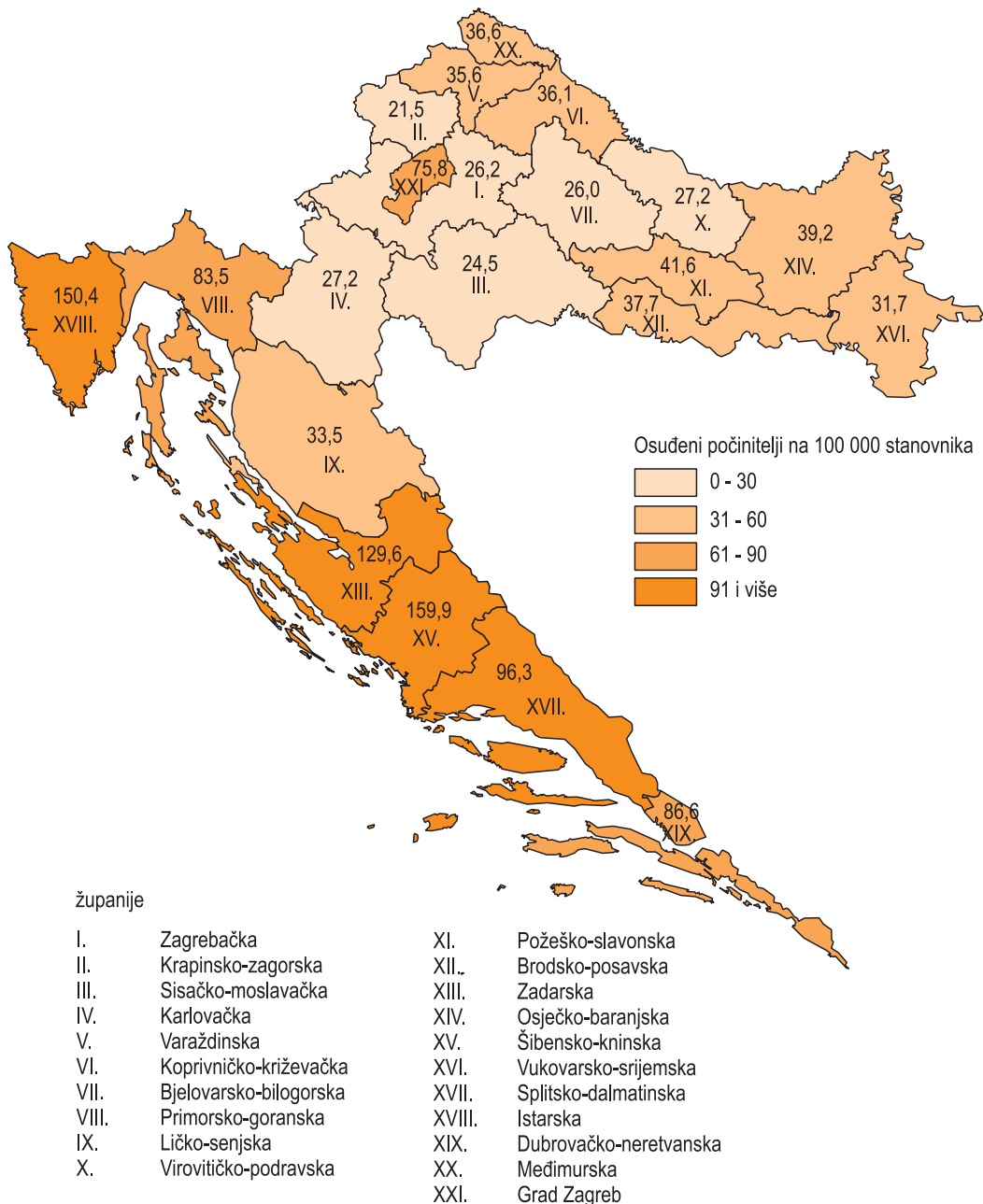
U tablici 36. prikazan je ukupan broj stanovnika u Republici Hrvatskoj i broj stanovnika u pojedinoj županiji, ukupan broj osuđenih punoljetnih osoba u Republici Hrvatskoj i u svakoj županiji, broj osuđenih osoba na 100 000 stanovnika te prosječan broj osuđenih punoljetnih osoba na 100 000 stanovnika u promatranome desetogodišnjem razdoblju za sve oblike kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga u Republici Hrvatskoj po županijama. Prosječan godišnji broj osuđenih osoba na 100 000 stanovnika u Republici Hrvatskoj jest 63,6. Najmanji prosječni broj osuđenih osoba na 100 000 stanovnika jest u Krapinsko-zagorskoj županiji (21,5), a najveći broj jest u Šibensko-kninskoj županiji; prosječno 159,9 osoba na 100 000 stanovnika.

41) Podaci o Popisu stanovništva 2001., Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

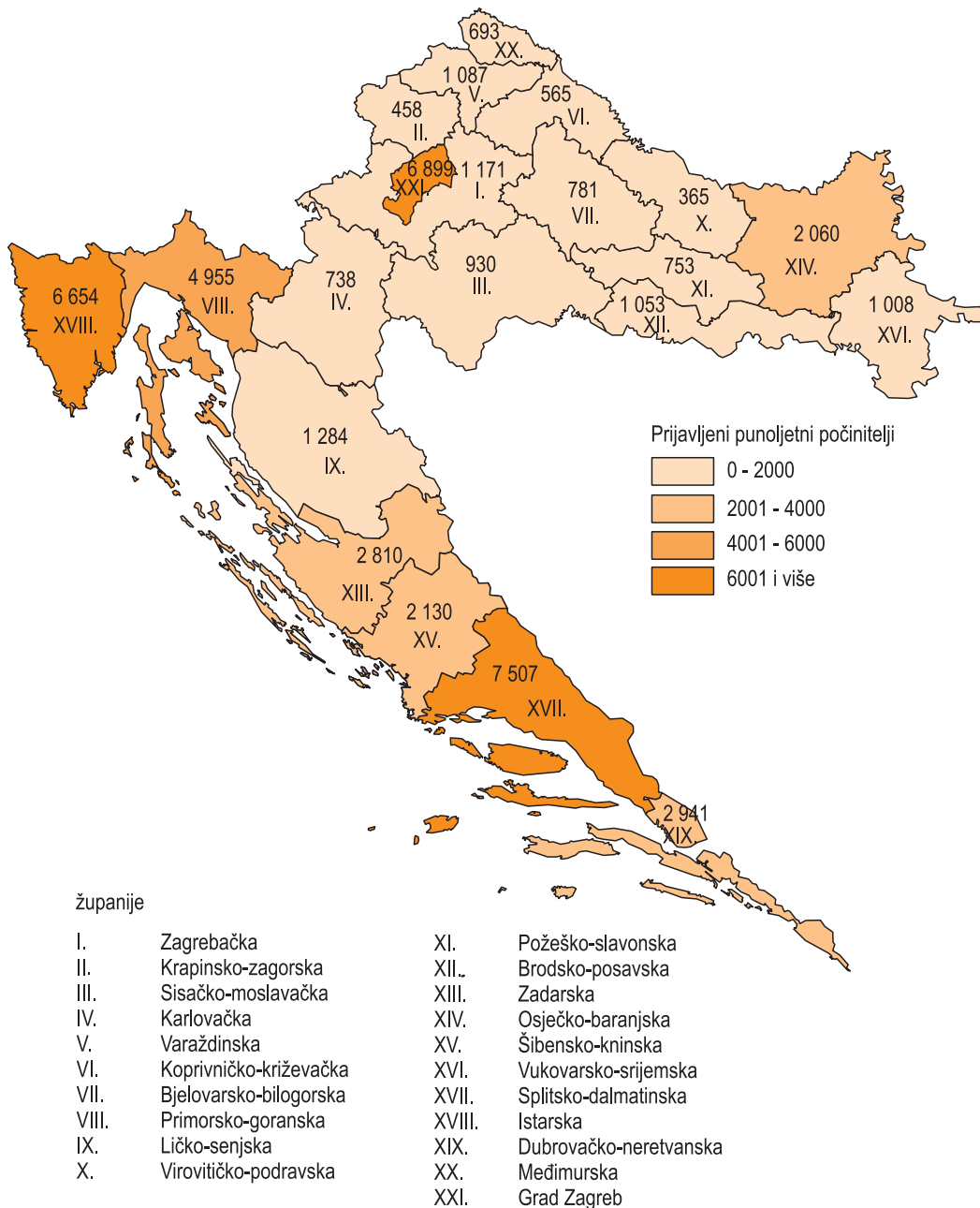
Kartogram 4.

Punoljetni počinitelji – broj osuđenih na 100 000 stanovnika za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2007.

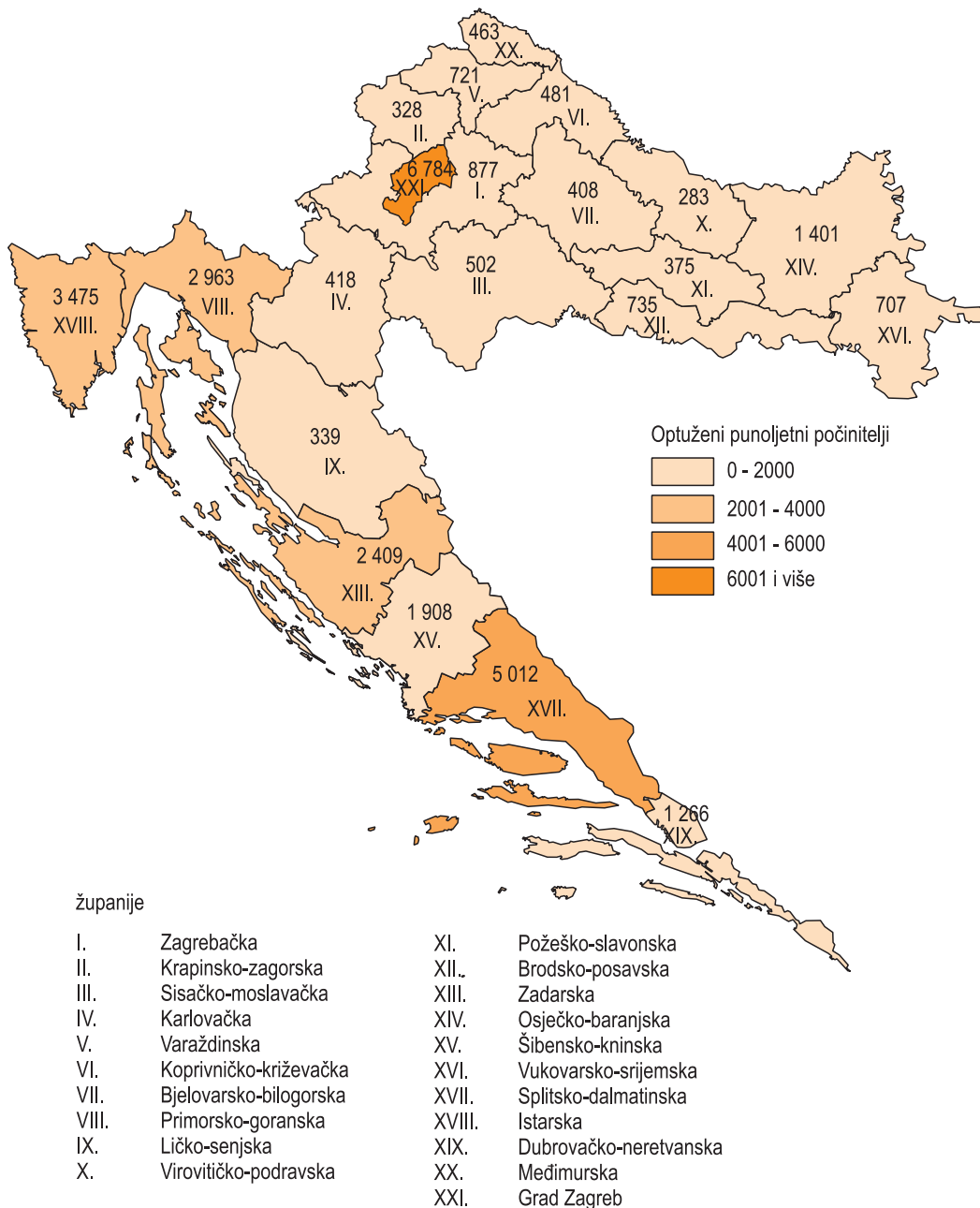
Kartogram 5.

Prijavljeni punoljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, članak 173. KZ-a od 1998. do 2007.

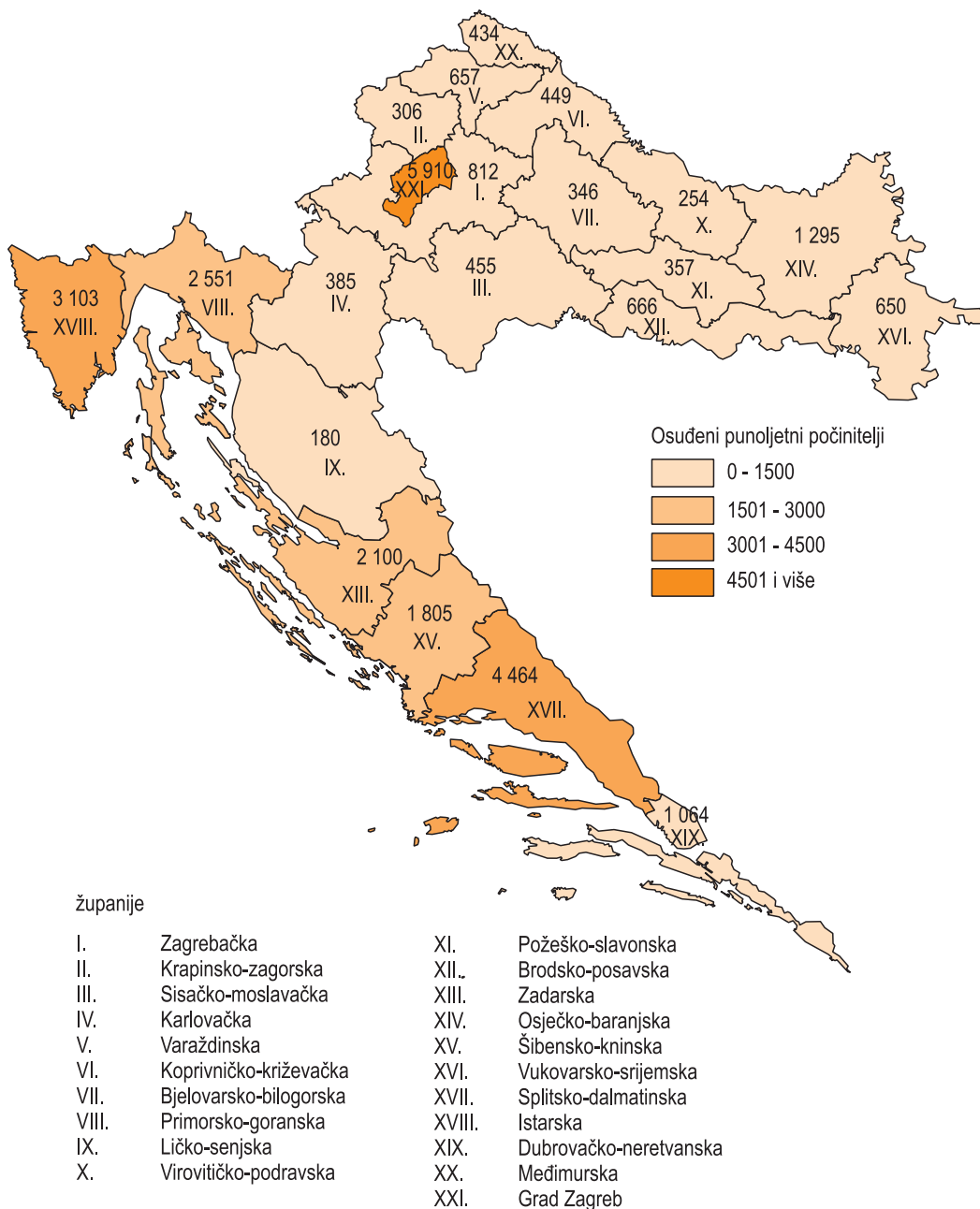
Kartogram 6.

Optuženi punoljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, članak 173. KZ-a od 1998. do 2007.

Kartogram 7.

Osuđeni punoljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, članak 173. KZ-a od 1998. do 2007.

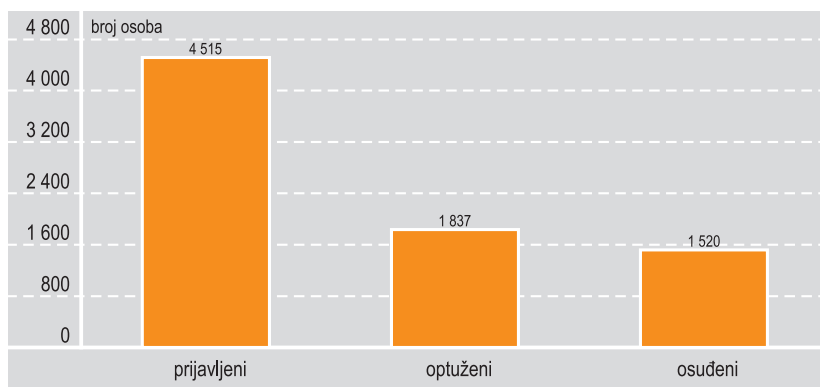

5. MALOLJETNI POČINITELJI KAZNENOG DJELA ZLOUPORABE OPOJNIH DROGA (članak 173. KZ-a)

Grafikon 75.

Prijavljeni, optuženi i osuđeni maloljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2007.

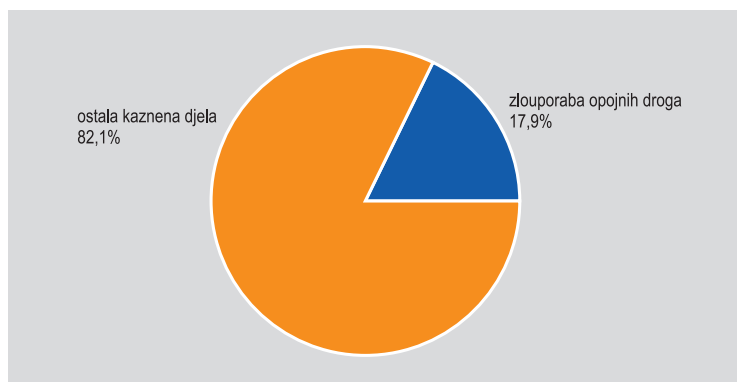
U grafikonu 75. prikazan je broj prijavljenih, optuženih i osuđenih maloljetnih počinitelja kaznenog djela zlouporabe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Prijavljeno je 4 515 počinitelja od kojih je optuženo 1 837 (40,7% od ukupno prijavljenih), a osuđeno njih 1 520 (82,7% od ukupno optuženih).

Uspoređujući podatke o broju prijave, optuženja i osuda punoljetnih osoba, podaci govore o tome da je udio optuženih punoljetnih osoba u odnosu na prijave znatno veći (68%) nego kod maloljetnika.

U odnosu na sve osobe (punoljetne i maloljetne) prijavljene za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga, udio maloljetnika je 8,8%.

Grafikon 76.

Udio osuđenih maloljetnih počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga, čl. 173. KZ-a od 1998. do 2007.

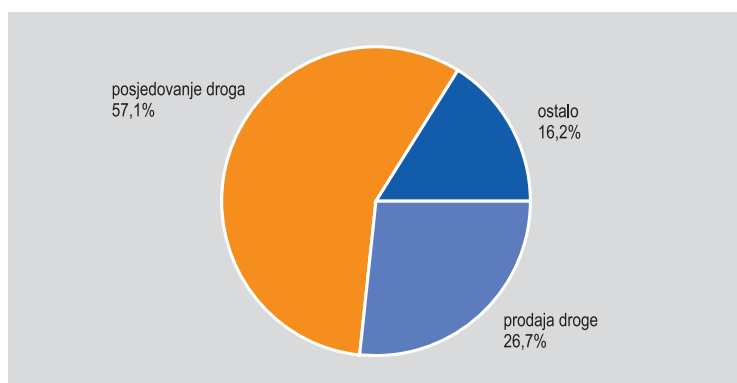

U odnosu na sva kaznena djela za koja su osuđeni maloljetni počinitelji u promatranome desetogodišnjem razdoblju, na kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga otpada 17,9%.

Kod punoljetnih počinitelja udio osuđenih počinitelja u odnosu na sva kaznena djela nešto je manji – 14,3% u istom razdoblju.

Grafikon 77.

Struktura pojedinih oblika kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga - osuđeni maloljetni počinitelji od 1998. do 2007.

Promatrajući strukturu pojedinih oblika kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga kod osuđenih maloljetnih počinitelja te uspoređujući navedenu strukturu u odnosu na broj punoljetnih počinitelja u promatranome desetogodišnjem razdoblju dolazi se do vrlo zanimljivih podataka. Naime, maloljetnici koji su osuđeni zbog posjedovanja opojnih droga imaju udio 57,1% dok je kod punoljetnika udio osuđenih zbog posjedovanja droga znatno veći (76,2%) u istom razdoblju.

U odnosu na stavak 2. (prodaja opojnih droga), udio kod maloljetnika je visokih 26,7%, dok je taj udio kod punoljetnika 15,3%.

Tablica 37.

Prijavljeni maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	149	353	445	633	702	642	475	404	399	313
Stavak 1.	119	259	290	460	500	478	318	292	285	239
Stavak 2.	16	59	104	97	132	93	104	72	60	39
Stavak 3.	2	10	6	16	3	4	1	1	4	1
Stavak 4.	-	2	2	3	-	3	-	-	-	3
Stavak 5.	4	10	11	17	15	14	19	11	15	6
Stavak 6.	8	13	32	40	52	50	33	28	35	25

Analizirajući kretanje pojave iz godine u godinu promatranoga desetogodišnjeg razdoblja može se zaključiti da je broj prijavljenih maloljetnika razmjerno manji nakon 2003. To se odnosi na stavak 1. (posjedovanje opojnih droga) i stavak 2. (prodaja opojnih droga).

U 2001., 2002. i 2003. zabilježen je znatno veći broj počinitelja u odnosu na druge godine promatranoga desetogodišnjeg razdoblja.

U 2002. zabilježen je i najveći broj prijavljenih maloljetnih počinitelja za stavak 2. (preprodaja opojnih droga).

U 2007. broj prijavljenih maloljetnika više je nego dvostruko manji nego sredinom promatranoga desetogodišnjeg razdoblja.

Tablica 38.

Prijavljeni maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga prema vrsti odluke i razlozima odluke od 1998. do 2007.

	Ukupno	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	4 515	149	353	445	633	702	642	475	404	399	313
Podnesen prijedlog za izricanje sankcije	1 369	34	113	121	176	214	156	159	142	142	112
Postupak nije pokrenut	2 647	98	202	253	383	416	421	245	223	228	178
Razlozi svrhovitosti	2 318	75	188	203	325	356	386	220	200	201	164
Beznačajno djelo	195	13	5	28	42	27	19	17	17	17	10
Postoje okolnosti koje isključuju krivnju ili kazneni progon	35	2	2	9	1	7	6	3	1	4	-
Ne postoji sumnja	60	6	5	9	10	16	4	1	3	3	3
Nije kazneno djelo	39	2	2	4	5	10	6	4	2	3	1
Pripremi postupak obustavljen	499	17	38	71	74	72	65	71	39	29	23
Razlozi svrhovitosti	234	12	22	27	31	29	33	44	18	8	10
Nema dokaza	55	-	-	-	-	-	-	16	16	17	6
Državni odvjetnik odustao	13	-	-	-	-	-	-	5	-	3	5
Ostali razlozi	197	5	16	44	43	43	32	6	5	1	2

U tablici 38. prikazan je broj prijavljenih maloljetnih počinitelja kaznenog djela zlouporabe opojnih droga prema vrsti odluke i razlozima odluke u promatranome desetogodišnjem razdoblju.

U odnosu na sve prijavljene maloljetne počinitelje kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, za gotovo jednu trećinu njih podnesen je prijedlog za izricanje sankcije.

Kazneni postupak nije pokrenut za 58,6% maloljetnih počinitelja i to najčešće zbog razloga svrhovitosti.

Pripremni postupak je obustavljen za 11,1% maloljetnika, a najčešći razlozi su također razlozi svrhovitosti.

Tablica 39. Optuženi maloljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2007.

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	34	109	155	217	313	272	228	172	177	160
Stavak 1.	24	67	92	128	190	169	129	91	86	83
Stavak 2.	6	31	45	53	81	55	67	50	59	37
Stavak 3.	-	1	1	7	5	2	-	2	3	2
Stavak 4.	1	-	1	1	-	-	-	-	-	1
Stavak 5.	2	5	6	6	9	8	7	12	2	10
Stavak 6.	1	5	10	22	28	38	25	17	27	27

U odnosu na optužene maloljetne počinitelje kaznenog djela zlouporabe opojnih droga u promatranom desetogodišnjem razdoblju, trendovi su razmjerno isti kao i kod prijavljenih osoba kako u pogledu kretanja po godinama promatranog razdoblja tako i po pojedinim oblicima kaznenog djela.

U tablici 40. prikazane su vrste odluka i razlozi odluka za optužene maloljetnike. Od ukupnog broja optuženih maloljetnika, za njih 1 520 izrečene su sankcije. Kazneni postupak je obustavljen za 317 maloljetnih osoba. U odnosu na razloge obustave kaznenog postupka, najčešći je razlog taj što je državni odvjetnik odustao od prijedloga za izricanje sankcija (156 osoba) te razlozi svrhovitosti (102 osobe).

Tablica 40. Optuženi maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga prema vrsti odluke i razlozima odluke od 1998. do 2007.

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	34	109	155	217	313	272	228	172	177	160
Izrečene sankcije	18	97	134	186	264	227	190	139	135	130
Obustavljen postupak	16	12	21	31	49	45	38	33	42	30
Državni odvjetnik odustao od prijedloga za izricanje sankcije	8	5	14	19	26	26	13	15	16	14
Razlozi svrhovitosti	7	6	5	9	18	14	17	8	18	-
Postoje okolnosti koje isključuju krivnju ili kazneni progon	1	-	-	1	-	2	3	1	2	1
Nema dokaza da je maloljetnik počinio kazneno djelo	-	1	2	2	5	2	4	5	6	2
Ostali razlozi	-	-	-	-	-	1	1	4	-	13

Tablica 41. Osuđeni maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	18	97	134	186	264	227	190	139	135	130
Stavak 1.	10	59	80	113	155	140	107	74	72	66
Stavak 2.	5	28	36	44	73	45	56	39	40	33
Stavak 3.	-	1	1	7	4	2	-	1	-	1
Stavak 4.	1	-	1	1	-	-	-	-	-	1
Stavak 5.	2	4	6	4	6	7	6	10	2	9
Stavak 6.	-	5	10	17	26	33	21	15	21	20

U tablici 41. i tablici 42. prikazan je broj osuđenih maloljetnih počinitelja za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga prema izrečenim sankcijama.

U tablici 41. prikazan je broj osuđenih maloljetnika po godinama promatranog desetogodišnjeg razdoblja i prema oblicima kaznenog djela, a u tablici 42. prikazan je broj osuđenih maloljetnih počinitelja za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga prema izrečenim sankcijama.

U promatranome desetogodišnjem razdoblju, za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga osuđeno je 1 520 počinitelja, od kojih je 1 246 starijih maloljetnika (16 – 18 godina), a 274 su mlađa maloljetnika (14 – 16 godina).

U odnosu na starije maloljetnike izrečeno je 9 kazni maloljetničkog zatvora, 70 pridržaja maloljetničkog zatvora te 1 167 odgojnih mjera. Od svih odgojnih mjera najčešće su izricane mjere pojačane brige i nadzora (534) te posebne obveze (488).

Mlađim maloljetnicima izrečene su odgojne mjere: pojačana briga i nadzor (136), posebne obveze (84), sudski ukor (29), upućivanje u odgojnu ustanovu (13), pojačana briga i nadzor uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi (8), upućivanje u odgojni zavod (3) te upućivanje u centar za odgoj (1).

Tablica 42. **Osuđeni maloljetni počinitelji za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga prema izrečenim sankcijama od 1998. do 2007.**

	Ukupno	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno	1 520	18	97	134	186	264	227	190	139	135	130
Stariji maloljetnici	1 246	12	84	110	150	218	175	163	116	109	109
Maloljetnički zatvor	9	-	-	2	2	1	1	-	1	1	1
do 2 godine	9	-	-	2	2	1	1	-	1	1	1
Pridržaj maloljetničkog zatvora	70	-	1	2	4	5	13	15	11	11	8
Odgojne mjere	1 167	12	83	106	144	212	161	148	104	97	100
Sudski ukor	75	-	12	13	9	9	4	11	3	5	9
Posebne obveze	488	1	15	39	43	99	66	61	59	50	55
Upućivanje u centar za odgoj	25	1	6	3	3	2	2	2	3	2	1
Pojačana briga i nadzor	534	10	48	46	80	95	84	66	37	34	34
Pojačana briga i nadzor uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi	19	-	2	2	4	1	-	5	1	3	1
Upućivanje u odgojnu ustanovu	14	-	-	1	2	4	4	2	1	-	-
Upućivanje u odgojni zavod	11	-	-	2	3	2	1	-	-	3	-
Upućivanje u posebnu odgojnu ustanovu	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Mlađi maloljetnici	274	6	13	24	36	46	52	27	23	26	21
Odgojne mjere	274	6	13	24	36	46	52	27	23	26	21
Sudski ukor	29	2	3	1	1	5	5	4	4	4	-
Posebne obveze	84	-	-	7	11	13	11	11	11	11	9
Upućivanje u centar za odgoj	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Pojačana briga i nadzor	136	4	7	15	19	26	28	11	7	10	9
Pojačana briga i nadzor uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi	8	-	1	-	2	1	1	-	-	1	2
Upućivanje u odgojnu ustanovu	13	-	2	-	2	-	6	1	1	-	1
Upućivanje u odgojni zavod	3	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-
Upućivanje u posebnu odgojnu ustanovu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

5.1. Sigurnosne mjere

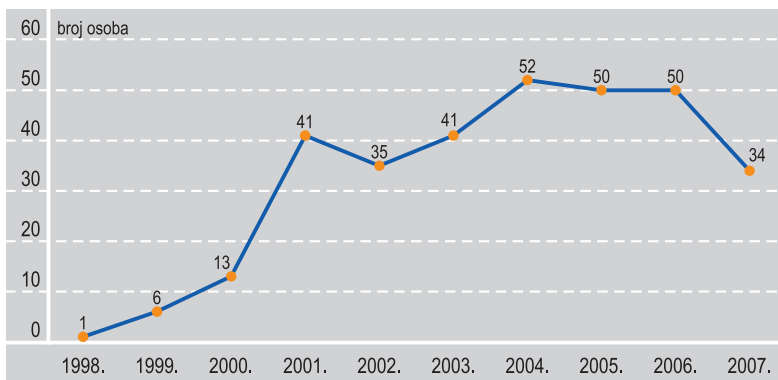
Maloljetnim počiniteljima kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga izrečene su 323 sigurnosne mjere. Najčešće je izricana sigurnosna mjera oduzimanja predmeta – opojne droge (njih 277) te mjera obveznog liječenja od ovisnosti (41). Izrečene su četiri mjere obveznoga psihijatrijskog liječenja te jedna mjera protjerivanja stranca iz zemlje.

Tablica 43. Izrečene sigurnosne mjere maloljetnim počiniteljima kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

Godina	Ukupno	Obvezno psihijatrijsko liječenje	Obvezno liječenje od ovisnosti	Protjerivanje stranca iz zemlje	Oduzimanje predmeta
Ukupno	323	4	41	1	277
1998.	1	-	-	-	1
1999.	6	-	2	-	4
2000.	13	-	-	-	13
2001.	41	1	5	-	35
2002.	35	1	1	-	33
2003.	41	-	2	-	39
2004.	52	-	5	-	47
2005.	50	-	12	1	37
2006.	50	-	8	-	42
2007.	34	2	6	-	26

Grafikon 78.

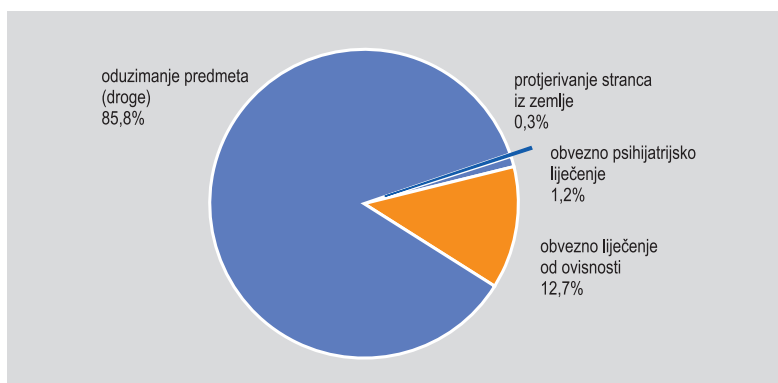
Izrečene sigurnosne mjere maloljetnim počiniteljima kaznenih djela za zloupotrebu opojnih droga od 1998. do 2007.

U grafikonu 78. prikazan je trend izricanja sigurnosnih mjera po godinama promatranoga desetogodišnjeg razdoblja. U grafikonu 79. prikazana je struktura izrečenih sigurnosnih mjera maloljetnim počiniteljima kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga koja pokazuje da se najveći udio odnosi na oduzimanje predmeta (85,8%) te obvezno liječenje od ovisnosti (12,7%).

Grafikon 79.

Struktura izrečenih sigurnosnih mjera maloljetnim počiniteljima kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

5.2. Recidivism

U promatranom desetogodišnjem razdoblju u odnosu na ukupan broj osuđenih maloljetnika (1 520), njih 47 su već ranije bili osuđivani. Za istovrsna djela je osuđivano njih 15, za druga djela 31 te za istovrsna i druga djela 1 maloljetnik. Promatrano po pojedinim stavcima kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, najviše je ranije osuđivanih maloljetnika (njih 28) ranije za stavak 1. (posjedovanje opojnih droga), potom 14 za stavak 2. (preprodaja opojnih droga).

Tablica 44. Ranije osuđivani maloljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2007.

	Ukupno	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno osuđeni	1 520	18	97	134	186	264	227	190	139	135	130
Ranije osuđivani	47	2	5	2	2	10	8	7	3	7	1
Za istovrsna djela	15	-	1	1	1	2	5	1	1	3	-
Za druga djela	31	2	4	1	1	8	3	6	2	3	1
Za istovrsna i druga	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-

Tablica 45. Ranije osuđivani maloljetni počinitelji prema stavcima članka 173. KZ-a te prema stjčaju od 1998. do 2007.

	Ranije osude					Stječaj					
	svega	istovrsna djela	druga djela	istovrsna i druga djela	nema djela u stjčaju	broj djela			vrsta djela		
						jedno	dva	tri i više	istovrsna	druga	istovrsna i druga
Ukupno	47	16	30	1	1 362	53	87	18	124	23	11
Zlouporaba opojnih droga, čl. 173. st. 1.	28	7	20	1	814	20	36	6	48	10	4
čl. 173. st. 2.	14	7	7	-	360	15	17	7	27	6	6
čl. 173. st. 3.	1	-	1	-	15	1	-	1	2	-	-
čl. 173. st. 4.	-	-	-	-	3	1	-	-	1	-	-
čl. 173. st. 5.	-	-	-	-	38	8	10	-	16	2	-
čl. 173. st. 6.	4	2	2	-	132	8	24	4	30	5	1

5.3. Sudioništvo

U promatranome desetogodišnjem razdoblju od ukupnog broja maloljetnih počinitelja koji su osuđeni, njih 314 počinili su kazneno djelo u sudioništvu. Najveći je broj maloljetnika koji su počinili kazneno djelo u sudioništvu s maloljetnicima (njih 263), potom njih 34 počinili su kazneno djelo s punoljetnim osobama te 17 maloljetnika počinilo je kazneno djelo zlouporabe opojnih droga s maloljetnicima i punoljetnicima.

Tablica 46. Osuđene maloljetne osobe prema sudioništvu od 1998. do 2007.

	Ukupno	Kazneno djelo počinio kao				Kazneno djelo počinio u sudioništvu		
		počinitelj	supočinitelj	poticatelj	pomagatelj	s punoljetnim osobama	s maloljetnicima ili djecom	s maloljetnicima ili djecom i punoljetnim osobama
Ukupno	1 520	1 206	308	1	5	34	263	17
Zlouporaba opojnih droga, čl. 173. st. 1.	876	781	93	-	2	3	90	2
čl. 173. st. 2.	399	252	143	1	3	26	113	8
čl. 173. st. 3.	17	5	12	-	-	2	8	2
čl. 173. st. 4.	4	3	1	-	-	-	1	-
čl. 173. st. 5.	56	47	9	-	-	2	7	-
čl. 173. st. 6.	168	118	50	-	-	1	44	5

5.4. Demografska i socijalna obilježja

Analizirajući optužene maloljetne počinitelje kaznenog djela zlouporabe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju prema spolu i godinama života, podaci pokazuju da je optuženo 1 686 (91,8%) maloljetnika muškog spola te 151 maloljetnica ženskog spola (8,2%). U odnosu na optužene maloljetnike koji su u trenutku počinjenja kaznenog djela zlouporabe opojnih droga imali 14 godina, njih 73 su muškog spola a 8 je ženskog spola. Kod optuženih 15-godišnjaka, njih 215 su muškog spola, a 25 su ženskog spola.

Promatrano prema godinama života i spolu, za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga najčešće su osuđivani 16-godišnjaci (449 muškog spola i 43 ženskog spola) i 17-godišnjaci (696 muškog spola i 58 ženskog spola).

Tablica 47.

Optuženi maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga prema spolu i godinama života od 1998. do 2007.

	Ukupno			14 godina		15 godina		16 godina		17 godina	
	svega	m.	ž.	m.	ž.	m.	ž.	m.	ž.	m.	ž.
Ukupno	1 837	1 686	151	73	8	215	25	542	49	856	69
1998.	34	32	2	-	-	7	-	6	-	19	2
1999.	109	99	10	4	-	11	-	36	5	48	5
2000.	155	142	13	6	1	21	1	36	3	79	8
2001.	217	205	12	9	1	29	2	75	6	92	3
2002.	313	292	21	11	1	36	5	104	10	141	5
2003.	272	247	25	13	3	32	7	81	4	121	11
2004.	228	205	23	10	1	20	2	65	11	110	9
2005.	172	159	13	8	-	21	5	46	2	84	6
2006.	177	161	16	5	1	21	2	46	5	89	8
2007.	160	144	16	7	-	17	1	47	3	73	12

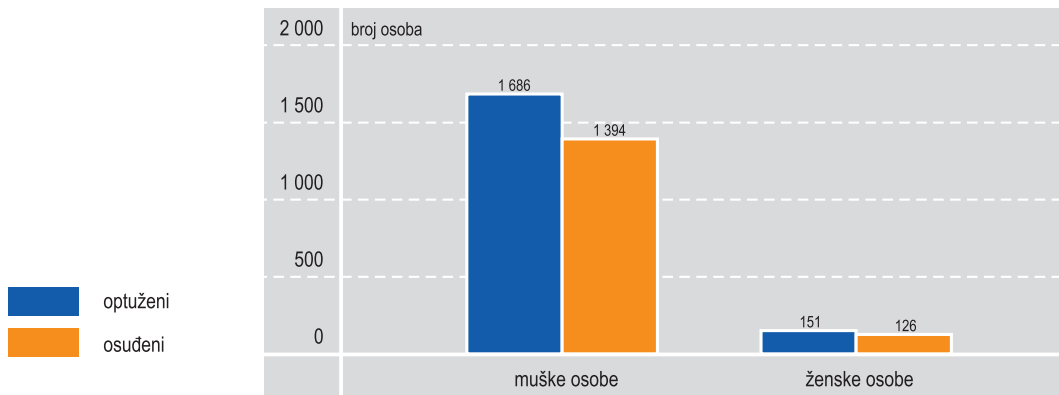
Tablica 48.

Osuđeni maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga prema spolu i godinama života od 1998. do 2007.

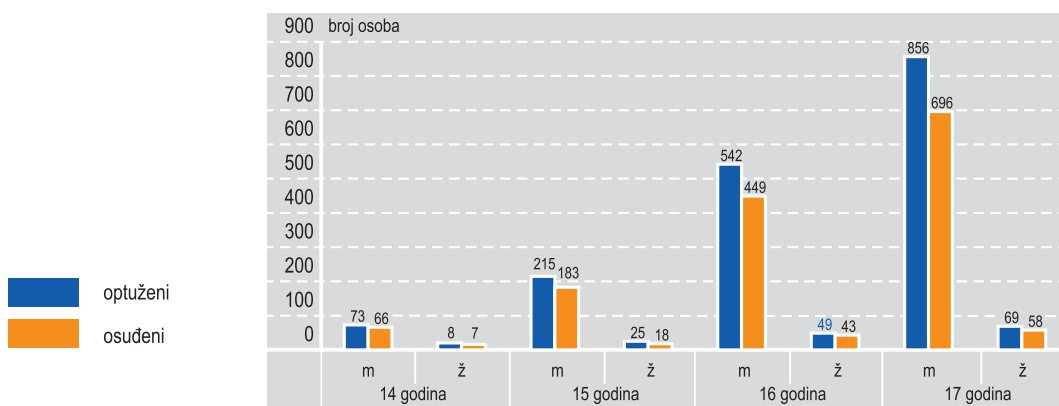
	Ukupno			14 godina		15 godina		16 godina		17 godina	
	svega	m.	ž.	m.	ž.	m.	ž.	m.	ž.	m.	ž.
Ukupno	1 520	1 394	126	66	7	183	18	449	43	696	58
1998.	18	17	1	-	-	6	-	4	-	7	1
1999.	97	87	10	4	-	9	-	35	5	39	5
2000.	134	123	11	6	-	17	1	33	3	67	7
2001.	186	176	10	8	1	26	1	66	5	76	3
2002.	264	246	18	10	1	32	3	89	9	115	5
2003.	227	204	23	13	3	29	7	65	3	97	10
2004.	190	171	19	8	1	18	-	52	10	93	8
2005.	139	128	11	5	-	14	4	37	2	72	5
2006.	135	123	12	5	1	19	1	30	4	69	6
2007.	130	119	11	7	-	13	1	38	2	61	8

Grafikon 80. Maloljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga prema spolu od 1998. do 2007.

Grafikon 81. Maloljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga prema spolu i godinama života od 1998. do 2007.

U tablici 49. i 50. prikazani su podaci o maloljetnim počiniteljima kaznenog djela zlouporabe opojnih droga prema obiteljskim prilikama i prema tome s kim žive u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Promatrajući broj osuđenih maloljetnika prema tome žive li roditelji maloljetnika zajedno ili odvojeno, od ukupnog broja osuđenih maloljetnika (njih 1 520) roditelji žive zajedno u odnosu na 1 026 osuđenih, a žive odvojeno u odnosu na 337 osuđenih maloljetnika. Usporedbom ovih podataka prema podacima o obiteljskim prilikama za sva kaznena djela koja počine maloljetnici, može se zaključiti da je riječ o razmjerno istim udjelima jer gotovo dvije trećine roditelja osuđenih maloljetnika žive zajedno dok malo manje od jedne trećine njih žive odvojeno.

U odnosu na osuđene maloljetnike kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga te njihove obiteljske prilike, podaci pokazuju da je riječ o tome da je znatan broj osuđenih maloljetnika bez oca (njih 126) ili majke (njih 18) ili im je čak oboje roditelja umrlo (njih 4). Najčešće su osuđivani za posjedovanje opojnih droga (90 osuđenih) te za preprodaju opojnih droga (34 osuđena maloljetnika).

U odnosu na obiteljske prilike prema tome s kim žive maloljetnici koji su osuđeni za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga, njih 67% živi s oba roditelja. Samo s ocem živi njih 4%, a samo s majkom 25% osuđenih maloljetnika. S rodbinom ili drugim osobama živi njih 45. U drugoj obitelji po odluci socijalne skrbi žive 4 maloljetnika, u ustanovi socijalne skrbi njih 6. U odgojnoj ustanovi ili kaznionici živi 7 maloljetnika dok njih 8 žive posve sami i bez ičije brige o njima.

Tablica 49. **Maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007. prema obiteljskim prilikama**

	Ukupno	Roditelji žive		Otac umro	Majka umrla	Oboje umrlo	Nepoznato
		zajedno	odvojeno				
Ukupno	1 520	1 026	337	126	18	4	9
čl. 173. st. 1.	876	573	206	77	11	2	7
čl. 173. st. 2.	399	278	86	30	2	2	1
čl. 173. st. 3.	17	9	4	4	-	-	-
čl. 173. st. 4.	4	3	-	-	1	-	-
čl. 173. st. 5.	56	42	9	3	2	-	-
čl. 173. st. 6.	168	121	32	12	2	-	1

Tablica 50.

Maloljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2007. prema tome s kim žive

	Ukupno	Maloljetnik živi									
		s oba roditelja	samo s ocem	samo s majkom	s bračnim drugom	s rodbinom	s drugim osobama	u drugoj obitelji po odluci socijalne skrbi	u ustanovi socijalne skrbi	u odgojnoj ustanovi ili kaznionici	sam
Ukupno	1 520	1 011	64	374	1	35	10	4	6	7	8
čl. 173. st. 1.	876	565	30	232	-	25	8	2	6	5	3
čl. 173. st. 2.	399	271	21	92	1	9	1	1	-	1	3
čl. 173. st. 3.	17	9	1	6	-	-	-	1	-	-	-
čl. 173. st. 4.	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
čl. 173. st. 5.	56	42	3	10	-	-	-	-	-	-	-
čl. 173. st. 6.	168	121	8	34	-	1	1	-	-	1	2

5.5.

Pregled po županijama

Podaci za maloljetne počinitelje kaznenog djela zlouporabe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju prikazani prema teritorijalnoj distribuciji pokazuju apsolutne i relativne frekvencije promatrano na razini Republike Hrvatske te apsolutne i relativne frekvencije u odnosu na pojedinu županiju.

Apsolutne i relativne frekvencije o broju prijavljenih, optuženih i osuđenih maloljetnika upravo govore o tome da je broj maloljetnih počinitelja najveći u onim županijama koje imaju najviše stanovnika. Tako podaci pokazuju da Grad Zagreb ima najveći udio osuđenih u odnosu na sve osuđene maloljetnike (28,9%).

Međutim, ako promatramo broj osuđenih maloljetnika za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga kroz prosječan godišnji broj osuđenih maloljetnika na 100 000 stanovnika podaci su bitno drugačiji. Analiza ovih podataka pokazuje da je prosječan godišnji broj osuđenih maloljetnika najveći u Zadarskoj županiji (5,9), Gradu Zagrebu (5,6), Istarskoj županiji (5,1), Šibensko-kninskoj županiji (4,1) te Osječko-baranjskoj županiji (3,9).

Podaci po županijama, po pojedinim godinama promatranoga desetogodišnjeg razdoblja pokazuju da je riječ o razmjerno istim trendovima kako po godinama promatranoga razdoblja tako i prema tome je li riječ o prijavljenim, optuženim ili osuđenim maloljetnicima.

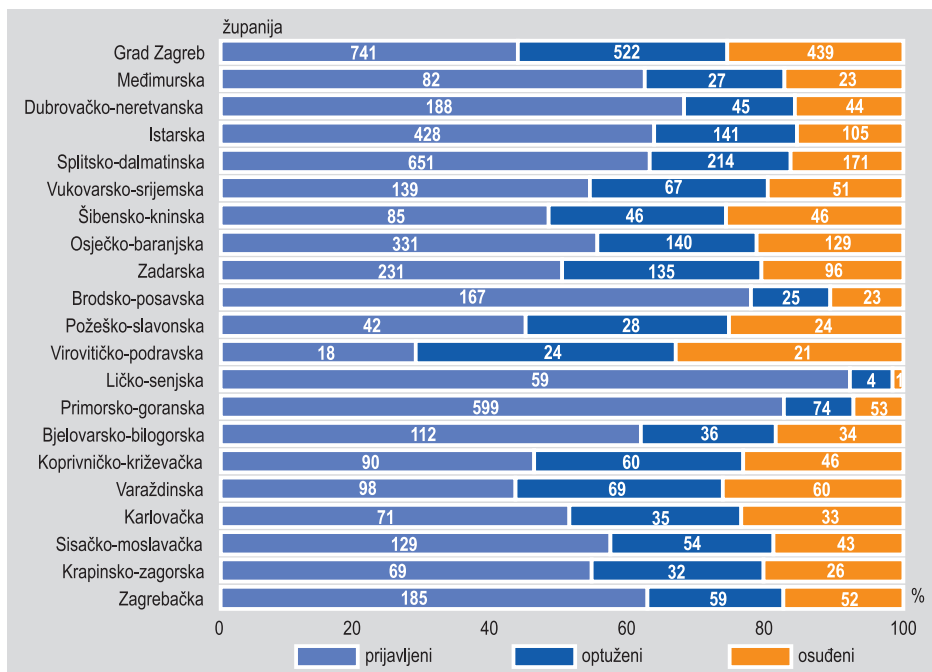
U promatranome desetogodišnjem razdoblju, najveći porast prijavljenih, optuženih i osuđenih maloljetnih osoba za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga zabilježen je od 2001. do 2003. godine.

Tablica 51. Maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga, članak 173. KZ-a po županijama od 1998. do 2007.

Županija	Prijavljeni	Optuženi	Osuđeni	Udio osuđenih (%)
Republika Hrvatska	4515	1837	1520	100,0
Zagrebačka	185	59	52	3,4
Krapinsko-zagorska	69	32	26	1,7
Sisačko-moslavačka	129	54	43	2,8
Karlovačka	71	35	33	2,2
Varaždinska	98	69	60	3,9
Koprivničko-križevačka	90	60	46	3,0
Bjelovarsko-bilogorska	112	36	34	2,2
Primorsko-goranska	599	74	53	3,5
Ličko-senjska	59	4	1	0,1
Virovitičko-podravska	18	24	21	1,4
Požeško-slavonska	42	28	24	1,6
Brodsko-posavska	167	25	23	1,5
Zadarska	231	135	96	6,3
Osječko-baranjska	331	140	129	8,5
Šibensko-kninska	85	46	46	3,0
Vukovarsko-srijemska	139	67	51	3,4
Splitsko-dalmatinska	651	214	171	11,3
Istarska	428	141	105	6,9
Dubrovačko-neretvanska	188	45	44	2,9
Međimurska	82	27	23	1,5
Grad Zagreb	741	522	439	28,9

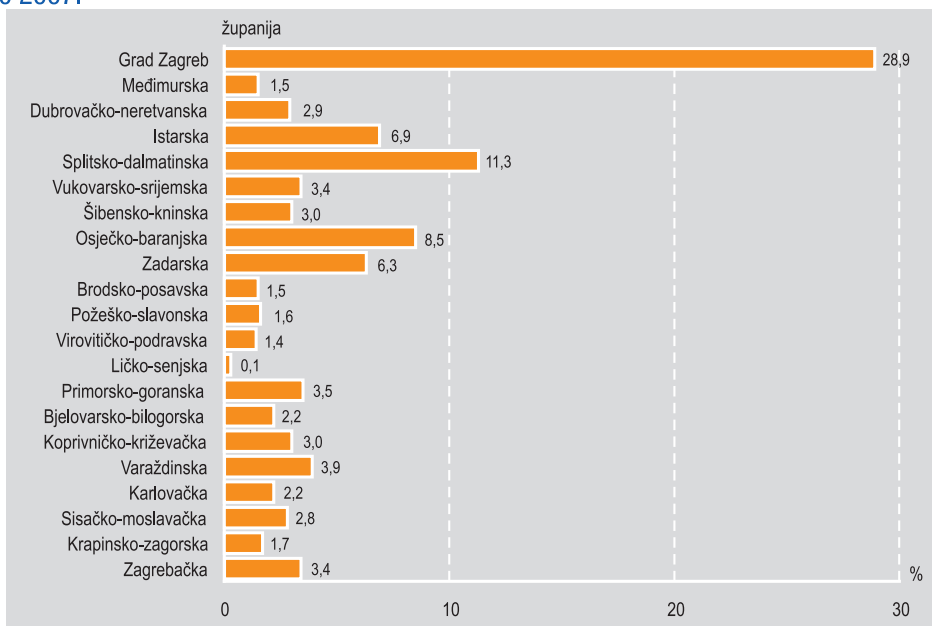
Grafikon 82.

Prijavljeni, optuženi i osuđeni maloljetni počinitelji kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.

Grafikon 83.

Udio osuđenih maloljetnih počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.

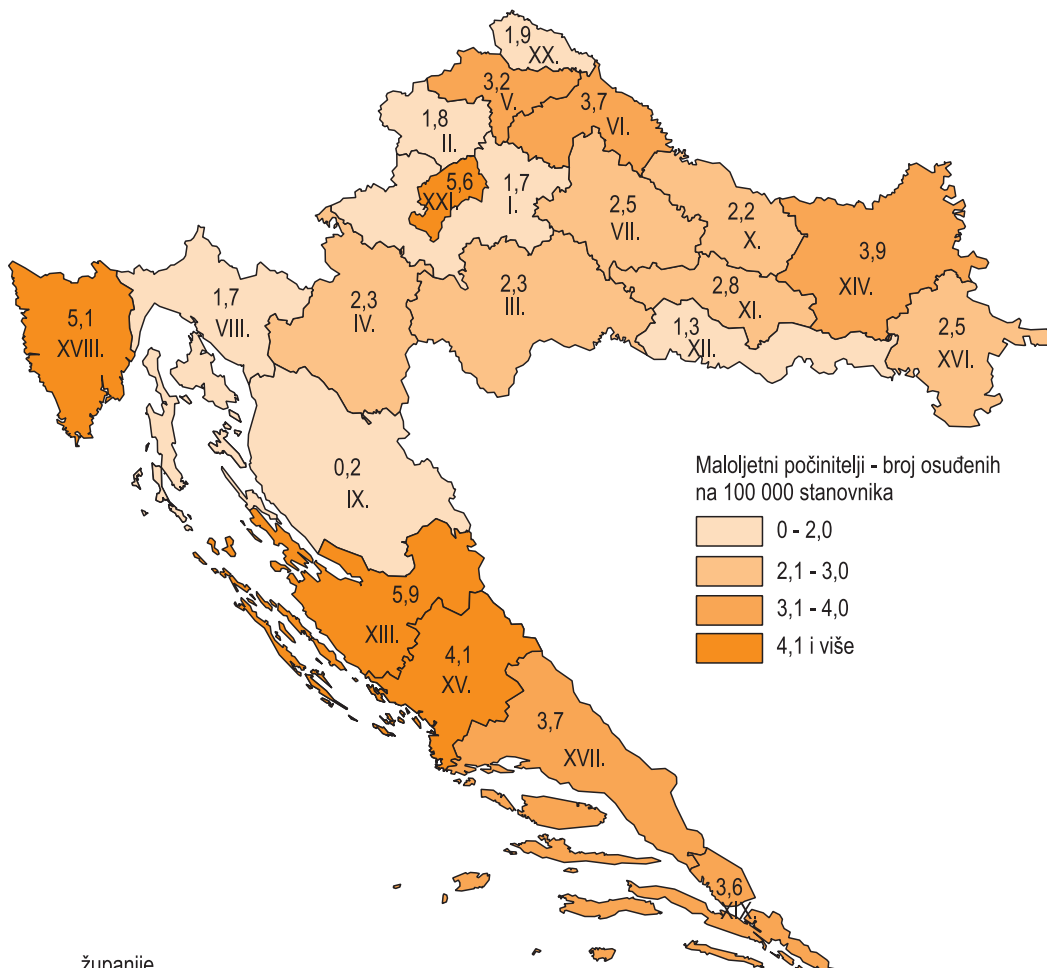
Tablica 52. **Maloljetni počinitelji – broj osuđenih na 100 000 stanovnika za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.**

Županija	Ukupno stanovnika ⁴²⁾	Osuđeni od 1998. do 2007.	Broj osuđenih na 100 000 stanovnika od 1998. do 2007.	Prosječan godišnji broj osuđenih na 100 000 stanovnika
Republika Hrvatska	4 437 460	1 520	34	3,4
Zagrebačka	309 696	52	17	1,7
Krapinsko-zagorska	142 432	26	18	1,8
Sisačko-moslavačka	185 387	43	23	2,3
Karlovačka	141 787	33	23	2,3
Varaždinska	184 769	60	32	3,2
Koprivničko-križevačka	124 467	46	37	3,7
Bjelovarsko-bilogorska	133 084	34	25	2,5
Primorsko-goranska	305 505	53	17	1,7
Ličko-senjska	53 677	1	2	0,2
Virovitičko-podravska	93 389	21	22	2,2
Požeško-slavonska	85 831	24	28	2,8
Brodsko-posavska	176 765	23	13	1,3
Zadarska	162 045	96	59	5,9
Osječko-baranjska	330 506	129	39	3,9
Šibensko-kninska	112 891	46	41	4,1
Vukovarsko-srijemska	204 768	51	25	2,5
Splitsko-dalmatinska	463 676	171	37	3,7
Istarska	206 344	105	51	5,1
Dubrovačko-neretvanska	122 870	44	36	3,6
Međimurska	118 426	23	19	1,9
Grad Zagreb	779 145	439	56	5,6

42) Podaci o Popisu stanovništva 2001., Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Kartogram 8.

Maloljetni počinitelji – broj osuđenih na 100 000 stanovnika za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2007.

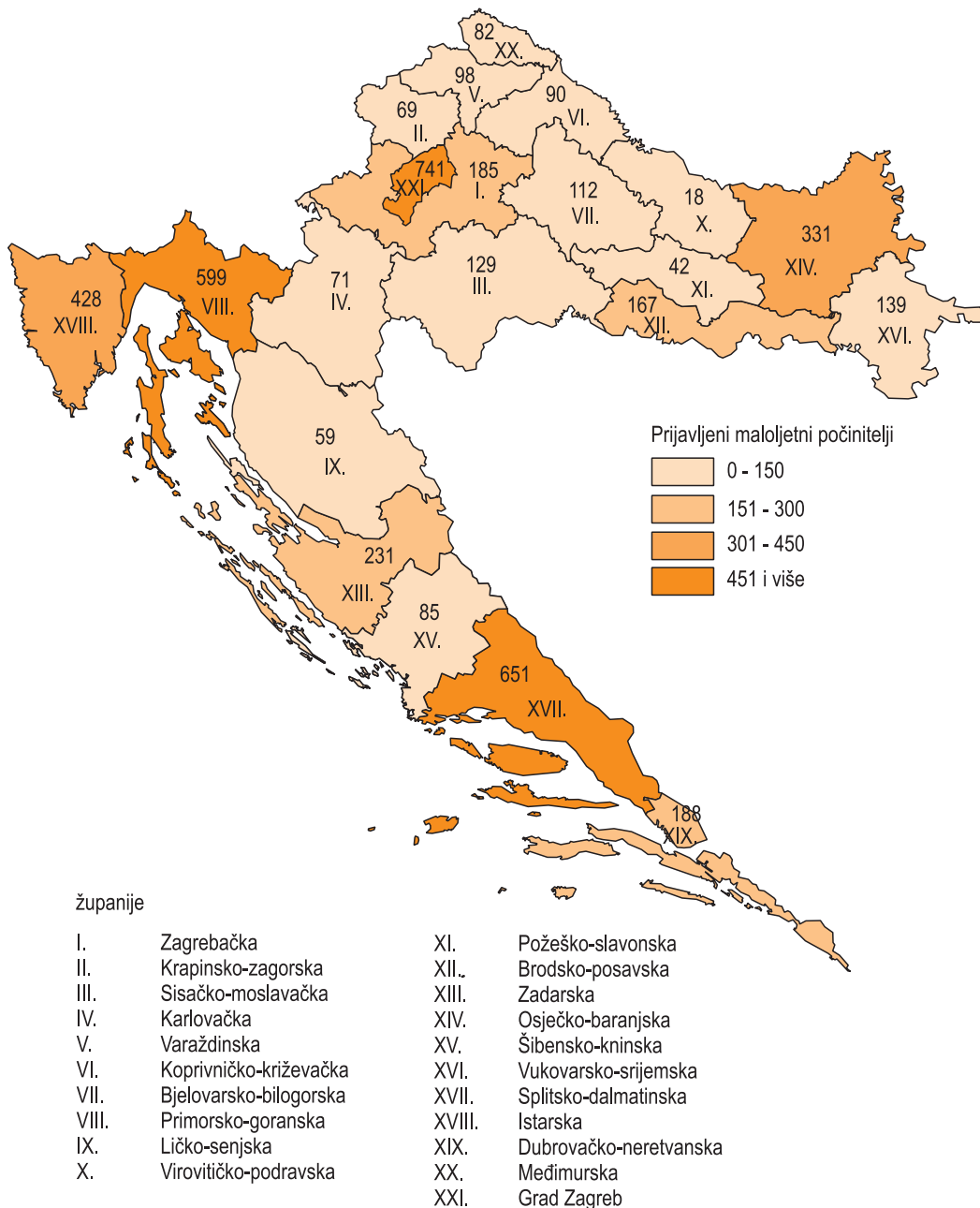

županije

I.	Zagrebačka	XI.	Požeško-slavonska
II.	Krapinsko-zagorska	XII.	Brodsko-posavska
III.	Sisačko-moslavačka	XIII.	Zadarska
IV.	Karlovačka	XIV.	Osječko-baranjska
V.	Varaždinska	XV.	Šibensko-kninska
VI.	Koprivničko-križevačka	XVI.	Vukovarsko-srijemska
VII.	Bjelovarsko-bilogorska	XVII.	Splitsko-dalmatinska
VIII.	Primorsko-goranska	XVIII.	Istarska
IX.	Ličko-senjska	XIX.	Dubrovačko-neretvanska
X.	Virovitičko-podravska	XX.	Međimurska
		XXI.	Grad Zagreb

Kartogram 9.

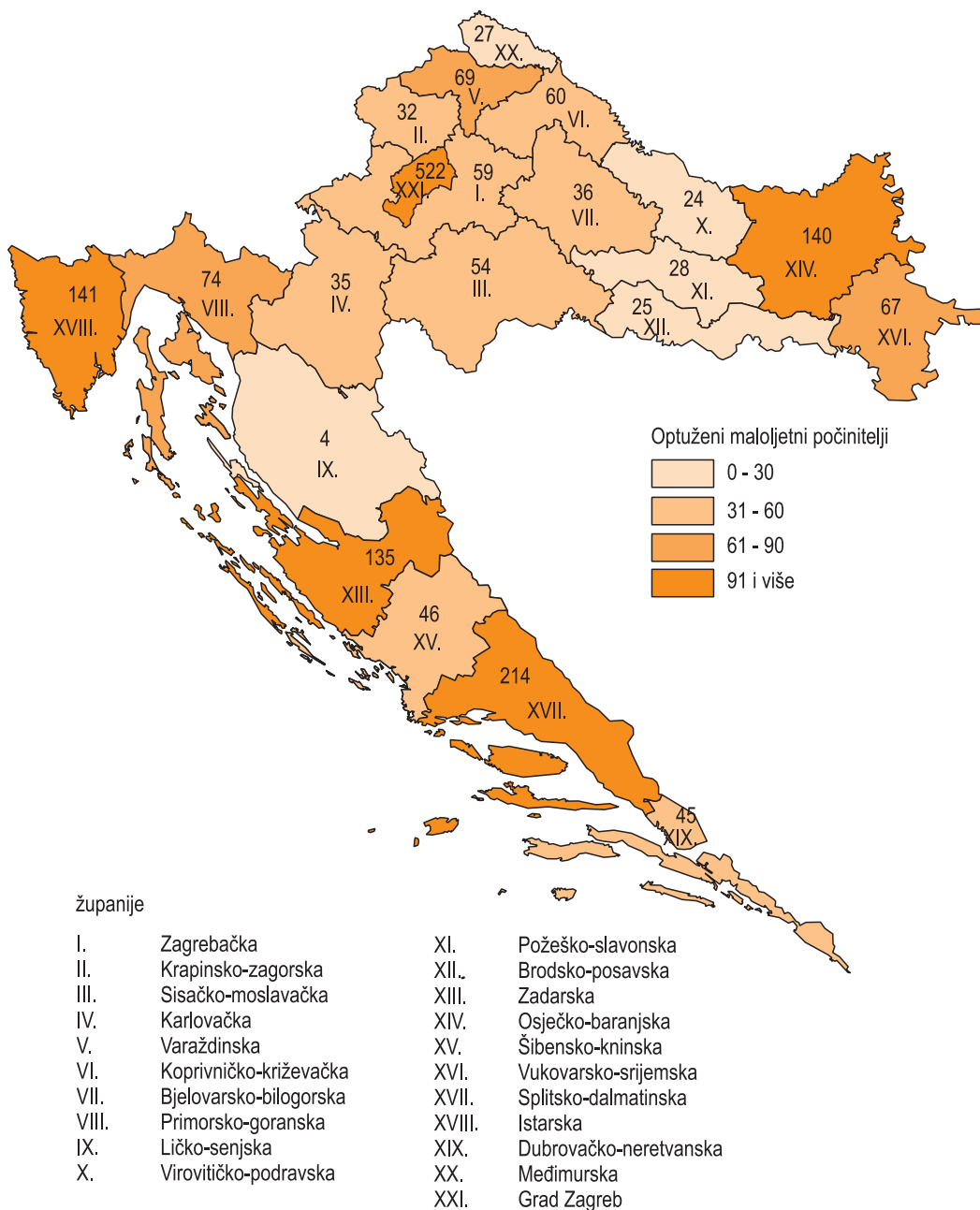
Prijavljeni maloljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, članak 173. KZ-a, od 1998. do 2007.

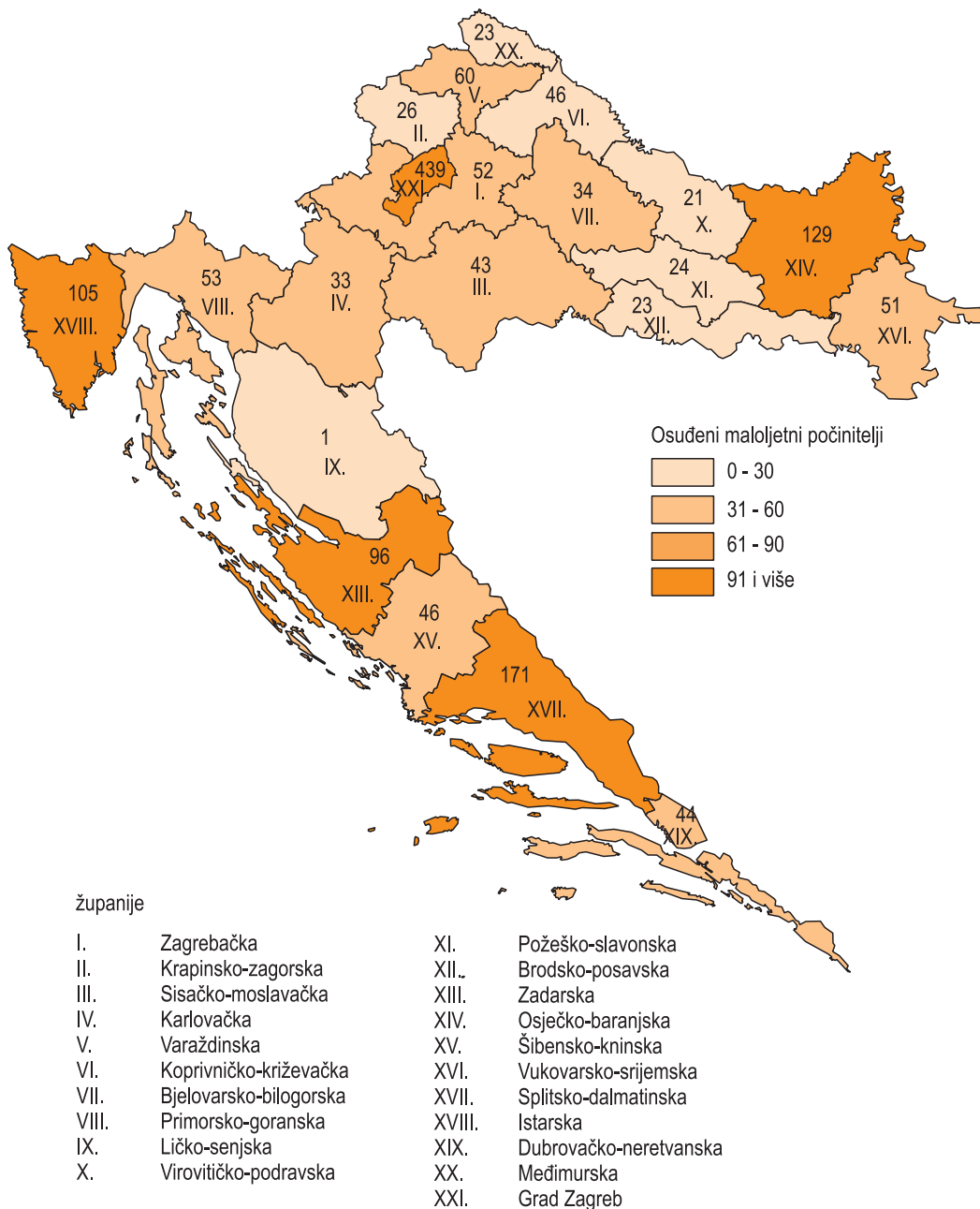
Kartogram 10.

Optuženi maloljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, članak 173. KZ-a, od 1998. do 2007.

Kartogram 11.

Osuđeni maloljetni počinitelji kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, članak 173. KZ-a, od 1998. do 2007.

Tablica 53. Prijavljene maloljetne osobe za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga, čl. 173. KZ-a po županijama, od 1998. do 2007.

Županija	Ukupno	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Republika Hrvatska	4 515	149	353	445	633	702	642	475	404	399	313
Zagrebačka	185	-	-	1	35	41	46	23	13	16	10
Krapinsko-zagorska	69	-	-	-	4	13	15	16	12	7	2
Sisačko-moslavačka	129	1	7	9	23	22	20	22	8	9	8
Karlovačka	71	-	2	6	5	13	8	15	7	11	4
Varaždinska	98	-	5	10	16	1	17	17	9	16	7
Koprivničko-križevačka	90	3	1	6	7	20	20	13	11	4	5
Bjelovarsko-bilogorska	112	3	9	9	20	27	16	11	5	8	4
Primorsko-goranska	599	20	50	100	91	90	67	90	35	36	20
Ličko-senjska	59	-	6	3	10	16	8	3	3	7	3
Virovitičko-podravska	18	-	-	-	-	-	4	2	2	5	5
Požeško-slavonska	42	1	3	5	4	6	12	5	-	2	4
Brodsko-posavska	167	-	-	6	17	30	30	14	32	20	18
Zadarska	231	8	23	29	40	42	21	14	12	14	28
Osječko-baranjska	331	8	14	18	36	44	69	41	45	40	16
Šibensko-kninska	85	10	20	13	19	13	3	3	2	1	1
Vukovarsko-srijemska	139	1	14	9	21	30	14	9	15	15	11
Splitsko-dalmatinska	651	43	97	83	126	75	82	30	39	34	42
Istarska	428	7	19	34	61	69	95	39	27	42	35
Dubrovačko-neretvanska	188	16	15	16	18	19	23	14	21	26	20
Međimurska	82	-	4	9	16	14	18	9	6	3	3
Grad Zagreb	741	28	64	79	64	117	54	85	100	83	67

Tablica 54. Optužene maloljetne osobe za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga, čl. 173. KZ-a po županijama, od 1998. do 2007

Županija	Ukupno	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Republika Hrvatska	1 837	34	109	155	217	313	272	228	172	177	160
Zagrebačka	59	-	-	-	13	10	8	9	5	7	7
Krapinsko-zagorska	32	-	-	-	-	2	7	11	5	5	2
Sisačko-moslavačka	54	-	3	2	10	5	11	4	9	3	7
Karlovačka	35	-	1	4	1	7	7	9	2	3	1
Varaždinska	69	1	3	6	8	7	13	9	8	10	4
Koprivničko-križevačka	60	-	2	4	5	7	6	9	10	9	8
Bjelovarsko-bilogorska	36	-	3	3	3	15	7	1	1	-	3
Primorsko-goranska	74	-	2	6	5	5	13	14	5	13	11
Ličko-senjska	4	1	1	-	-	2	-	-	-	-	-
Virovitičko-podravska	24	-	-	-	-	-	2	11	-	5	6
Požeško-slavonska	28	2	5	3	3	4	6	1	1	-	3
Brodsko-posavska	25	-	-	-	-	1	4	8	5	6	1
Zadarska	135	4	3	20	36	26	15	11	6	7	7
Osječko-baranjska	140	3	10	18	10	19	18	17	8	28	9
Šibensko-kninska	46	-	4	8	2	6	8	6	8	4	-
Vukovarsko-srijemska	67	-	10	10	9	6	14	5	5	3	5
Šplitsko-dalmatinska	214	15	29	22	25	33	22	14	14	23	17
Istarska	141	-	-	1	11	34	21	30	19	14	11
Dubrovačko-neretvanska	45	1	5	2	5	10	1	3	4	1	13
Međimurska	27	-	6	2	3	1	5	2	7	-	1
Grad Zagreb	522	7	22	44	68	113	84	54	50	36	44

Tablica 55. Osuđene maloljetne osobe za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga, čl. 173. KZ-a po županijama, od 1998. do 2007

Županija	Ukupno	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Republika Hrvatska	1 520	18	97	134	186	264	227	190	139	135	130
Zagrebačka	52	-	-	-	13	10	8	5	5	6	5
Krapinsko-zagorska	26	-	-	-	-	2	6	9	5	3	1
Sisačko-moslavačka	43	-	3	1	10	3	10	2	7	1	6
Karlovačka	33	-	1	3	-	7	7	9	2	3	1
Varaždinska	60	1	3	6	8	5	11	9	6	8	3
Koprivničko-križevačka	46	-	2	4	2	7	6	9	6	2	8
Bjelovarsko-bilogorska	34	-	3	3	2	15	6	1	1	-	3
Primorsko-goranska	53	-	2	5	3	5	10	8	3	10	7
Ličko-senjska	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Virovitičko-podravska	21	-	-	-	-	-	2	11	-	4	4
Požeško-slavonska	24	-	5	3	3	4	6	1	1	-	1
Brodsko-posavska	23	-	-	-	-	1	4	6	5	6	1
Zadarska	96	1	3	15	28	18	6	9	5	6	5
Osječko-baranjska	129	3	10	17	10	18	17	14	8	24	8
Šibensko-kninska	46	-	4	8	2	6	8	6	8	4	-
Vukovarsko-srijemska	51	-	7	6	8	6	9	4	4	3	4
Splitsko-dalmatinska	171	7	26	16	21	28	20	13	10	15	15
Istarska	105	-	-	1	6	22	17	27	15	10	7
Dubrovačko-neretvanska	44	1	4	2	5	10	1	3	4	1	13
Međimurska	23	-	5	1	3	1	3	2	7	-	1
Grad Zagreb	439	5	18	43	62	96	70	42	37	29	37

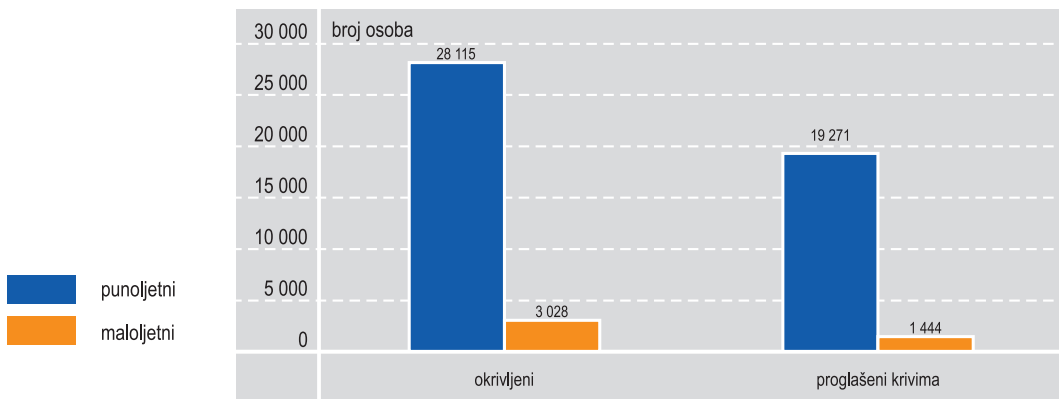
6. POČINITELJI PREKRŠAJA ZLOUPORABE OPOJNIH DROGA

U promatranome desetogodišnjem razdoblju okrivljena su 31 143 počinitelja za prekršaj zloupotrebe opojnih droga. Od ukupnog broja okrivljenih počinitelja njih 28 115 su punoljetni počinitelji (90,3%), a 3 028 počinitelja prekršaja zloupotrebe opojnih droga su maloljetnici (9,7%). Od ukupnog broja počinitelja prekršaja koji su proglašeni krivima (20 715), njih 93% su punoljetnici, a 7% je maloljetnih počinitelja.

U odnosu na punoljetne počinitelje prekršaja zloupotrebe opojnih droga, od ukupnog broja okrivljenih počinitelja njih 68,5% proglašeno je krivima.

U odnosu na maloljetne počinitelje prekršaja zloupotrebe opojnih droga, od ukupnog broja okrivljenih počinitelja njih 47,7% proglašeno je krivima.

Grafikon 84. **Punoljetni i maloljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.**

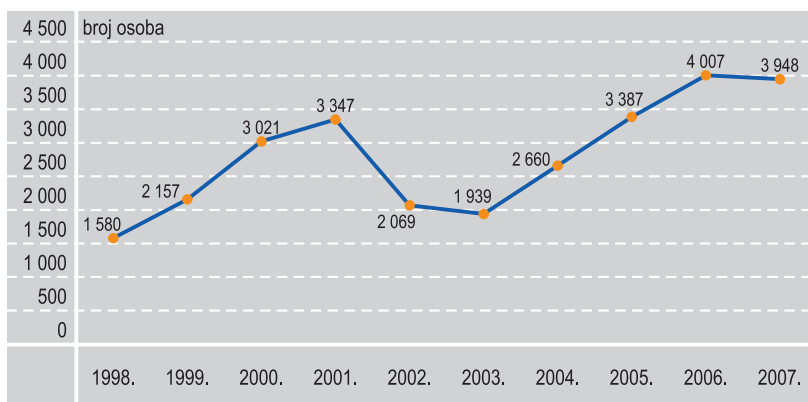
6.1. Punoljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga

6.1.1. Kretanje broja okrivljenih te proglašanih krivima

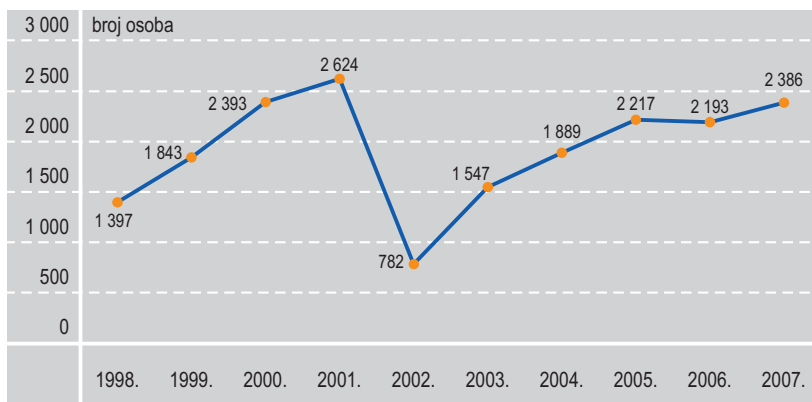
U promatranome desetogodišnjem razdoblju kretanje okrivljenih počinitelja prekršaja zloupotrebe opojnih droga pokazuje uzlazni trend od 1998. do 2001. Tako je broj okrivljenih počinitelja prekršaja u 2001. u odnosu na 1998. više nego dvostruko veći.

U 2002. i 2003. zabilježen je znatan pad. U 2002. je okrivljeno 2 069 počinitelja, a u 2003. godini 1 939 počinitelja. Od 2004. do 2006. godine trend je rastući. U 2004. okrivljeno je 2 660 osoba, a u 2005. godini 3 387 osoba, a u 2006. okrivljeno je čak 4 007 osoba. Tijekom 2007. smanjen je broj okrivljenih osoba za prekršaje zlouporabe opojnih droga na 3 948 osoba.

Grafikon 85. Okrivljeni počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2007.

Grafikon 86. Počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga - proglašeni krivima od 1998. do 2007.

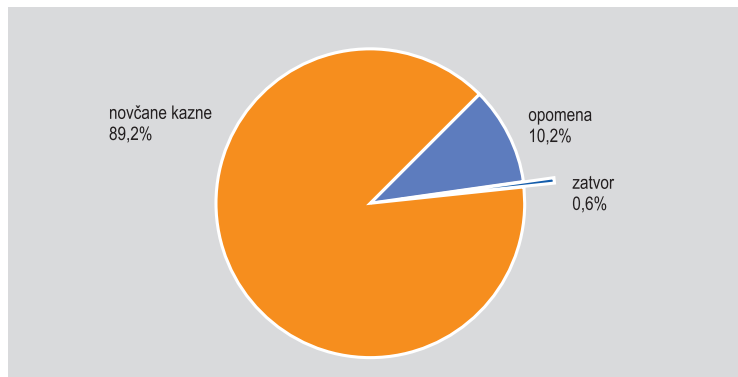
U grafikonu 86. prikazano je kretanje počinitelja prekršaja koji su proglašeni krivima za prekršaj zlouporabe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Od 1998. do 2001. trend je rastući. Potom se bilježi znatan pad pojave polovinom promatranog razdoblja (u 2002.). Od 2003. do 2007. trend je ponovno razmjerno rastući, osim 2006. kad je zabilježen neznatan pad u odnosu na prijašnju godinu.

6.1.2. Izrečene sankcije

Prema prije važećem Zakonu o prekršajima koji je bio na snazi u drugoj polovini promatranoga desetogodišnjeg razdoblja, novčana kazna nije mogla biti propisana niti izrečena u iznosu manjem od 300 kuna niti većem od 10 000 kuna za fizičke osobe, odnosno prema izmjenama i dopunama navedenog zakona niti većem iznosu od 15 000 kuna⁴³.

Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira, u članku 20. regulira uživanje opojnih droga i omamljujućih sredstava na javnome mjestu. O „odavanju“ će biti riječi ako je izraženo učestalo ponavljanje, kada osoba ne može obavljati aktivnosti na temelju kojih stječe sredstva za život. Za postojanje prekršaja uživanja opojnih droga ili omamljujućih sredstava najčešće je nužno utvrditi njihovu prisutnost u tijelu počinitelja medicinskim metodama.⁴⁴ Prema Carinskom zakonu⁴⁵, ako fizička osoba ne prijavi carinarnici opojne droge ili sirovine za izradu opojnih droga kaznit će se novčanom kaznom od 50 000 do 2 milijuna kuna. Opojne droge, narkotici i psihotropne tvari spominju se i u Zakonu o sigurnosti prometa na cestama (upravljanje vozilom) te u Zakonu o lijekovima i medicinskim proizvodima (proizvodnja lijekova tipa droga, kontrola izdavanja takvih lijekova, uvoz i izvoz).⁴⁶

Grafikon 87. Struktura izrečenih sankcija počiniteljima prekršaja zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2007.

Promatrajući strukturu sankcija izrečenih počiniteljima prekršaja zlouporabe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju, podaci govore o tome da se punoljetnim počiniteljima prekršaja zlouporabe opojnih droga najčešće izriču novčane kazne (89,2%), potom opomene (10,2%) te vrlo rijetko kazna zatvora (0,6%).

43) Članak 30. stavak 1. Zakona o prekršajima (NN, br. 88/02.), odnosno članak 1. stavak 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima (NN, br. 105/04.)

44) Petar Veić, Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira, MUP RH, Zagreb, 1998.

45) Članak 239. stavak 1. Carinskog zakona (NN, br. 78/99.)

46) Darko Dundović, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (HLJKPP), vol. 8, broj 1/2001., str.166.

Svrha kažnjavanja jest da se, uvažavajući opću svrhu prekršajnih sankcija, izrazi društveni prijekor zbog počinjenog prekršaja, utječe na počinitelja i sve ostale da ubuduće ne čine prekršaje, primjenom propisanih kazni utječe na svijest građana o povredi javnog poretka, društvene discipline i drugih društvenih vrijednosti, te pravednosti kažnjavanja njihovih počinitelja.⁴⁷⁾

Tablica 56. **Rasponi novčanih kazni izrečenih punoljetnim počiniteljima prekršaja zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2007.**

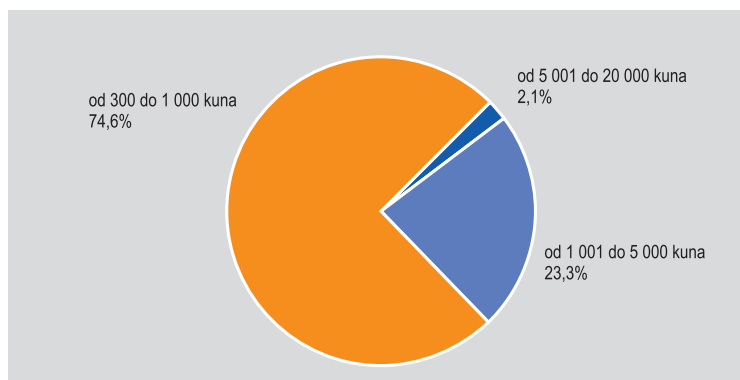
	Proglašeni krivima	Rasponi novčanih kazni u kunama						
		svega	preko 20 000	od 10 001 do 20 000	od 5 001 do 10 000	od 1 001 do 5 000	od 501 do 1 000	od 300 do 500
Ukupno	19 271	17 153	2	34	335	3 991	6 866	5 925
1998.	1 397	1 297	-	-	-	60	477	760
1999.	1 843	1 689	-	-	-	77	668	944
2000.	2 393	2 286	-	-	-	103	882	1 301
2001.	2 624	2 447	-	1	-	131	862	1 453
2002.	782	711	-	1	9	87	272	342
2003.	1 547	1 355	-	1	44	471	597	242
2004.	1 889	1 708	-	3	77	650	732	246
2005.	2 217	1 882	1	8	70	725	853	225
2006.	2 193	1 852	1	16	70	797	753	215
2007.	2 386	1 926	-	4	65	890	770	197

Podaci o rasponima izrečenih novčanih kazni u promatranome desetogodišnjem razdoblju govore o tome da je najčešće riječ o povredi propisa iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira (članak 20.) kojim se utvrđuje prekršaj u onim slučajevima kada se odaje uživanju opojnih droga i omamljujućih sredstava na javnome mjestu. Najučestalije novčane kazne su one od 501 do 1 000 kuna (6 866 kazni), potom od 300 do 500 kuna (5 925) i novčane kazne od 1 001 do 5 000 kuna (3 991). Novčane kazne od 5 001 do 10 000 kuna izrečene su za 335 počinitelja prekršaja zlouporabe opojnih droga. Novčane kazne od 10 001 do 20 000 kuna izrečene su za 34 počinitelja. Novčanu kaznu preko 20 000 kuna dobila su 2 počinitelja.

47) Članak 29. Zakona o prekršajima (NN, br. 88/02.)

Grafikon 88.

Udio izrečenih novčanih kazni za počinitelje prekršaja zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

Promatrano u relativnim frekvencijama, od ukupnog broja izrečenih novčanih kazni počiniteljima prekršaja zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju, najučestalije su novčane kazne od 300 do 1 000 kuna (njih 74,6%), potom kazne od 1 001 do 5 000 kuna (23,3%) dok je znatno manji udio većih novčanih kazni. Udio novčanih kazni od 5 001 do 20 000 kuna je 2,1% u odnosu na sve izrečene novčane kazne.

6.1.3.

Recidivisti - počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga

U promatranome desetogodišnjem razdoblju, od ukupnog broja počinitelja prekršaja koji su proglašeni krivima, njih 8,6% su recidivisti dok je 91,4% počinitelja prekršaja zloupotrebe opojnih droga onih koji nisu ranije bili proglašavani krivima (nisu recidivisti).

U usporedbi s udjelom recidivista za kazneno djelo zloupotrebe opojnih droga (kod kojih je udio recidivista prosječno 19,8%) može se zaključiti da je broj recidivista - počinitelja prekršaja znatno manji od počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga. U odnosu na prekršaj zloupotrebe opojnih droga, svaki deseti počinitelj je već ranije bio kažnjavao, a kod počinitelja kaznenog djela zloupotrebe opojne droge ranije je bio osuđivan prosječno čak svaki peti počinitelj.

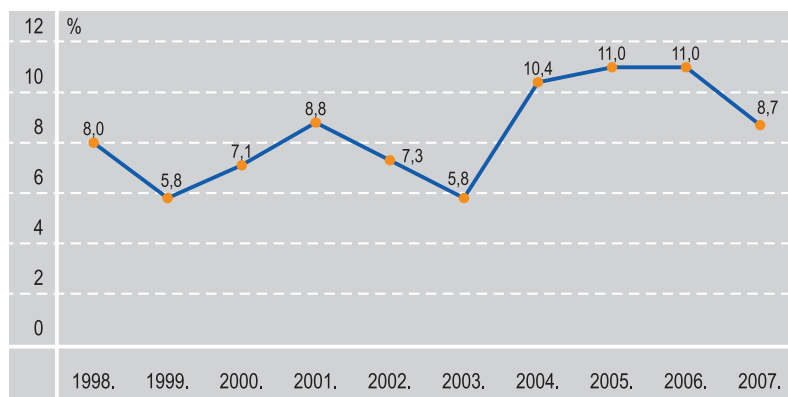
Da bi se neka osoba mogla smatrati recidivistom u kaznenopravnom ili prekršajopravnom smislu, potrebno je da u određenom vremenskom razmaku nakon izdržane ili oproštene kazne, ili izdržane neke druge sankcije, ponovno počini neko kažnjivo ponašanje, koje prema vrsti ili težini pokazuje da ranija sankcija nije na nju djelovala posebno preventivno, tj. da ju nije otklonila od kažnjivog ponašanja.⁴⁸⁾

48) Željko Horvatić, Osnove kriminologije, MUP, 1998., str.119.

Tablica 57. **Broj ranije osuđivanih punoljetnih počinitelja prekršaja zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.**

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Ukupno osuđeni	1 397	1 843	2 393	2 624	782	1 547	1 889	2 217	2 193	2 386
Ranije osuđivani	111	106	169	232	57	90	197	243	242	208
% od ukupno osuđenih	8,0	5,8	7,1	8,8	7,3	5,8	10,4	11,0	11,0	8,7
za istovrsna djela	43	36	52	56	16	24	48	74	81	70
% od ukupno ranije osuđenih	38,7	34,0	30,8	24,1	28,1	26,7	24,4	30,5	33,5	33,6
za druga djela	57	63	97	154	35	58	107	123	109	90
% od ukupno ranije osuđenih	51,4	59,4	57,4	66,4	61,4	64,4	54,3	50,6	45,0	43,3
za istovrsna i druga	11	7	20	22	6	8	42	46	52	48
% od ukupno ranije osuđenih	9,9	6,6	11,8	9,5	10,5	8,9	21,3	18,9	21,5	23,1

Grafikon 89. **Udio punoljetnih počinitelja prekršaja - recidivista za prekršaj zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.**

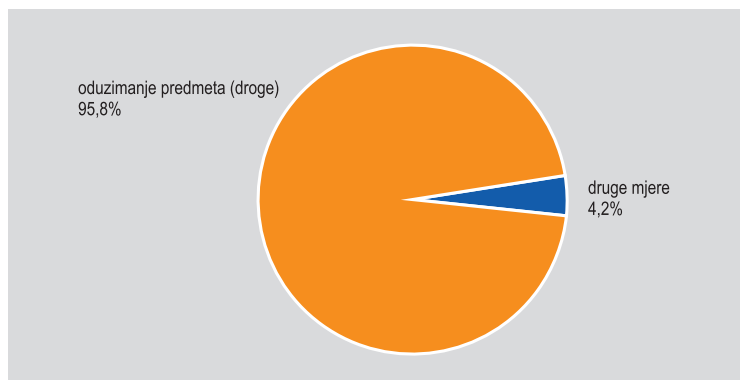

6.1.4. Zaštitne mjere

Svrha je zaštitnih mjera da se njihovom primjenom otklanjaju uvjeti koji omogućavaju ili poticajno djeluju na počinjenje novog prekršaja.⁴⁹⁾ U promatranome desetogodišnjem razdoblju izrečeno je 17 313 zaštitnih mjera punoljetnim počiniteljima prekršaja zloupotrebe opojnih droga. Na kraju promatranoga desetogodišnjeg razdoblja (2007.) broj izrečenih zaštitnih mjera je malo manje nego dvostruko veći od početka promatranoga desetogodišnjeg razdoblja (1998.).

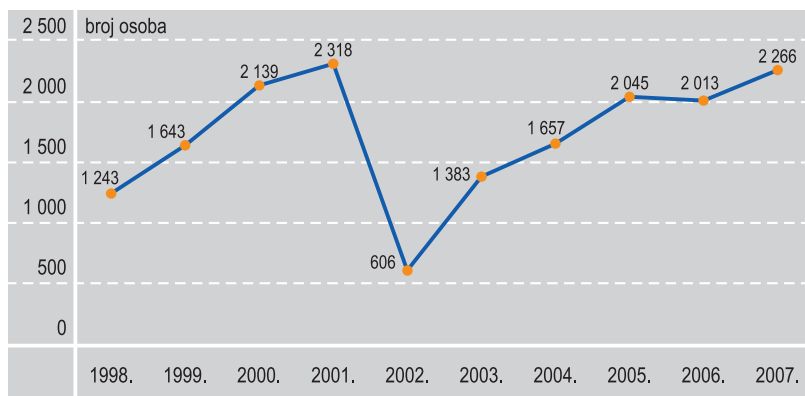
49) Članak 37. Zakona o prekršajima (NN, br. 88/02.)

Grafikon 90. **Struktura izrečenih zaštitnih mjera punoljetnim počiniteljima prekršaja od 1998. do 2007.**

U odnosu na sve vrste izrečenih zaštitnih mjera, najčešće je izricana zaštitna mjera oduzimanja predmeta (opojne droge) i to 16 587 puta (95,8%). Udio ostalih zaštitnih mjera je 4,2% (zabranu upravljanja motornim vozilom, obvezno liječenje od ovisnosti i protjerivanje stranca iz zemlje).

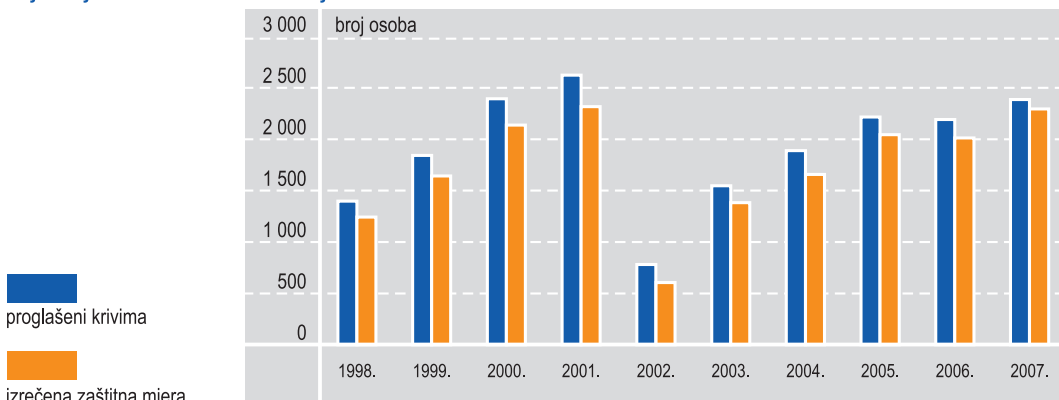
Grafikon 91. **Izrečene zaštitne mjere počiniteljima prekršaja zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.**

U odnosu na sve počinitelje prekršaja zloupotrebe opojnih droga koji su proglašeni krivima te onih kojima je izrečena zaštitna mjera, podaci govore o tome da je prosječno za njih 90% izrečena zaštitna mjera. Na kraju promatranoga desetogodišnjeg razdoblja (2007.) zaštitna mjera izrečena je za 95% onih počinitelja koji su proglašeni krivima za prekršaj zloupotrebe opojnih droga.

Grafikon 92.

Omjeri počinitelja proglašeni krivima za prekršaj zloupotrebe opojnih droga i onih počinitelja kojima je izrečena zaštitna mjera od 1998. do 2007.

6.1.5.

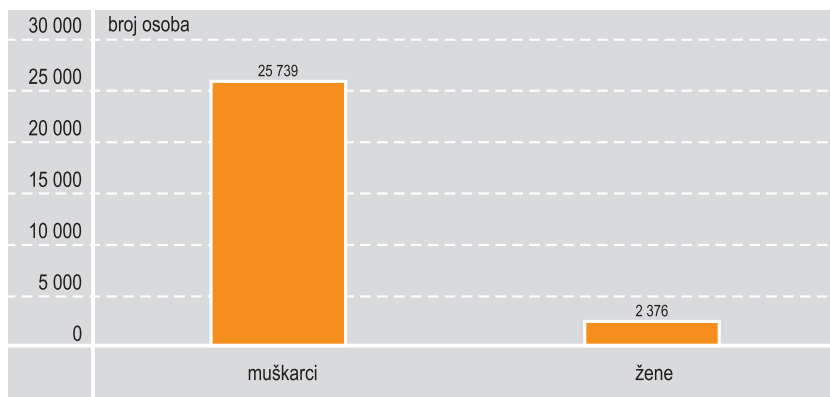
Spol i dob počinitelja prekršaja zloupotrebe opojnih droga

Podaci o spolnoj strukturi počinitelja prekršaja zloupotrebe opojnih droga pokazuju da su počinitelji najčešće muškarci (njih 91,5%) dok je udio žena 8,5%. Općenito, broj žena kao počiniteljica, kako kaznenih djela tako i prekršaja uvijek je znatno manji od broja muškaraca. Udjeli žena kao počiniteljica kreću se uglavnom od 10% do 20% ovisno o vrstama pojedinih neprihvatljivih ponašanja. Brojna statistička istraživanja pokazuju da je neprihvatljivo ponašanje ženske populacije manje frekventno u odnosu na mušku populaciju.

Podaci prema spolu u korelaciji s godinama života počinitelja prekršaja zloupotrebe opojnih droga pokazuju da su čak unutar određenih dobnih skupina omjeri pojedinih relativnih udjela muške i ženske populacije razmjerno isti kao i na razini zbirnih podataka prema spolu za počinitelje prekršaja zloupotrebe opojnih droga.

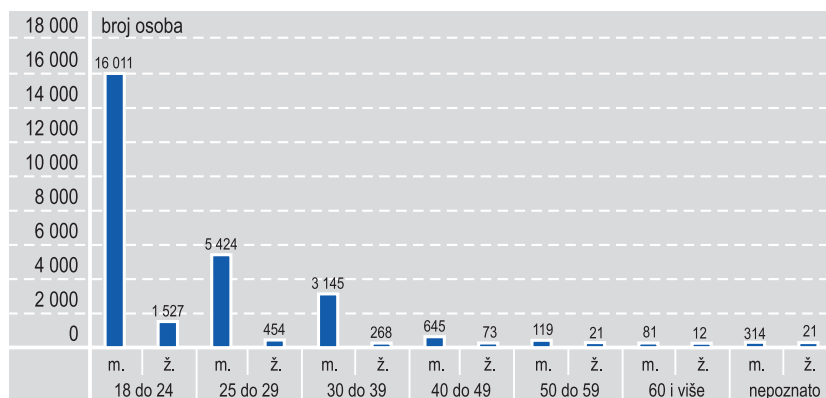
Grafikon 93.

Punoljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga prema spolu od 1998. do 2007.

Grafikon 94.

Punoljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga prema spolu i godinama života od 1998. do 2007.

Najučestaliji počinitelji su oni „najmlađe“ punoljetničke dobne skupine i to one od 18 do 24 godine kojih je ukupno 17 538 (muškaraca je 91,3%, a žena 8,7%). Sljedeća najučestalija dobna skupina počinitelja prekršaja zloupotrebe opojnih droga je dobna skupina od 25 do 29 godina kojih je ukupno 5 878 (muškaraca je 92,3%, a žena 8,7%). U trećoj najučestalijoj dobnoj skupini su počinitelji od 30 do 39 godina (njih 3 413) od kojih su muškarci s udjelom od 92,1%, a žene s udjelom od 7,9%. U odnosu na dobnu skupinu od 40 do 49 godina (njih 718) muškaraca je 89,8%, a žena 10,2%. U odnosu na dobnu skupinu od 50 do 59 godina (njih 140), muškaraca je 85%, a žena 15%. Zanimljivo je da se u dobnoj skupini od 60 i više godina pojavljuju počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga (njih 93) od kojih je muškaraca 87%, a žena 13%. U odnosu na sve počinitelje nepoznata dob je za 335 počinitelja (nisu zabilježeni podaci o datumu rođenja počinitelja u odnosu na datum počinjenja prekršaja).

6.1.6.

Pregled po županijama – punoljetni počinitelji prekršaja

Podaci o odlukama prekršajnih sudova po županijama odnose se na odluke prekršajnih sudova koji imaju sjedište unutar navedene županije, a obuhvaćaju promatrano desetogodišnje razdoblje. Županije koje imaju udio proglašanih krivima od 2% ili manje u odnosu na sve počinitelje koji su proglašeni krivima su: Krapinsko-zagorska, Sisačko-moslavačka, Karlovačka, Varaždinska, Koprivničko-križevačka, Bjelovarsko-bilogorska, Ličko-senjska, Virovitičko-podravska, Požeško-slavonska, Brodsko-posavska, Osječko-baranjska, Vukovarsko-srijemska te Međimurska županija. Zagrebačka županija ima udio od 3,5%, Šibensko-kninska 4%, Zadarska 6,3% te Primorsko-goranska 7,7%. Grad Zagreb ima udio 18%, a Istarska županija 26,2%.

U odnosu na kretanje pojavnih oblika po godinama promatranoga desetogodišnjeg razdoblja, rijetke su županije u kojima je riječ o opadajućem trendu. Znatno je veći broj županija u kojima je zamijećen rastući trend pojavnih oblika iz godine u godinu promatranoga desetogodišnjega razdoblja.

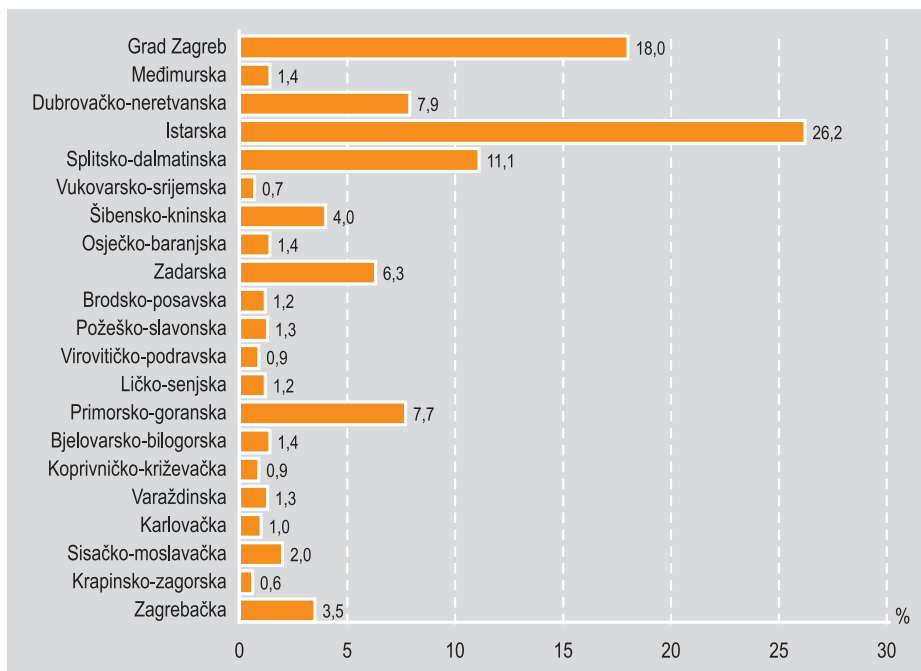
Promatrajući podatke o punoljetnim počiniteljima prekršaja u odnosu na 100 000 stanovnika na razini Republike Hrvatske te na razinama pojedinih županija dolazi se do jasnijih pokazatelja o broju proglašanih krivima na 100 000 stanovnika pojedine županije. Na razini Republike Hrvatske, prosječan je broj od 43,4 punoljetnih počinitelja prekršaja na 100 000 stanovnika. Županije koje imaju broj počinitelja prekršaja - proglašanih krivima koji je veći od prosjeka na državnoj razini su :

- Istarska županija (244,8)
- Dubrovačko-neretvanska (123,4)
- Zadarska (74,5)
- Šibensko-kninska (68,3)
- Primorsko-goranska (48,5)
- Splitsko-dalmatinska (46,0)
- Grad Zagreb (44,5)

Nešto manje ispod prosjeka Republike Hrvatske je i broj počinitelja prekršaja proglašanih krivima na 100 000 stanovnika u Ličko-senjskoj županiji (42,1).

Grafikon 95.

Udio punoljetnih počinitelja prekršaja zloupotrebe opojnih droga – proglašениh krivima po županijama od 1998. do 2007.

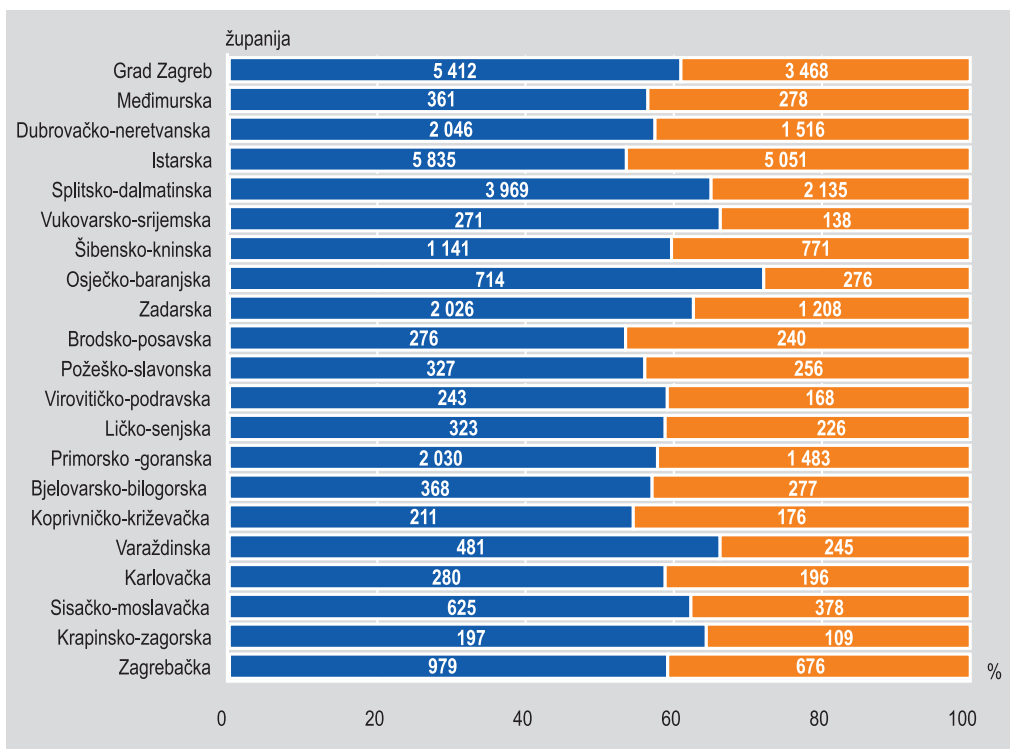

Tablica 58. Punoljetni počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.

Županija	Okrivljeni	Proglašeni krivima	Udio proglašanih krivima (%)
Republika Hrvatska	28 115	19 271	100,0
Zagrebačka	979	676	3,5
Krapinsko-zagorska	197	109	0,6
Sisačko-moslavačka	625	378	2,0
Karlovačka	280	196	1,0
Varaždinska	481	245	1,3
Koprivničko-križevačka	211	176	0,9
Bjelovarsko-bilogorska	368	277	1,4
Primorsko-goranska	2 030	1 483	7,7
Ličko-senjska	323	226	1,2
Virovitičko-podravska	243	168	0,9
Požeško-slavonska	327	256	1,3
Brodsko-posavska	276	240	1,2
Zadarska	2 026	1 208	6,3
Osječko-baranjska	714	276	1,4
Šibensko-kninska	1 141	771	4,0
Vukovarsko-srijemska	271	138	0,7
Splitsko-dalmatinska	3 969	2 135	11,1
Istarska	5 835	5 051	26,2
Dubrovačko-neretvanska	2 046	1 516	7,9
Međimurska	361	278	1,4
Grad Zagreb	5 412	3 468	18,0

Grafikon 96. Punoljetni počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.

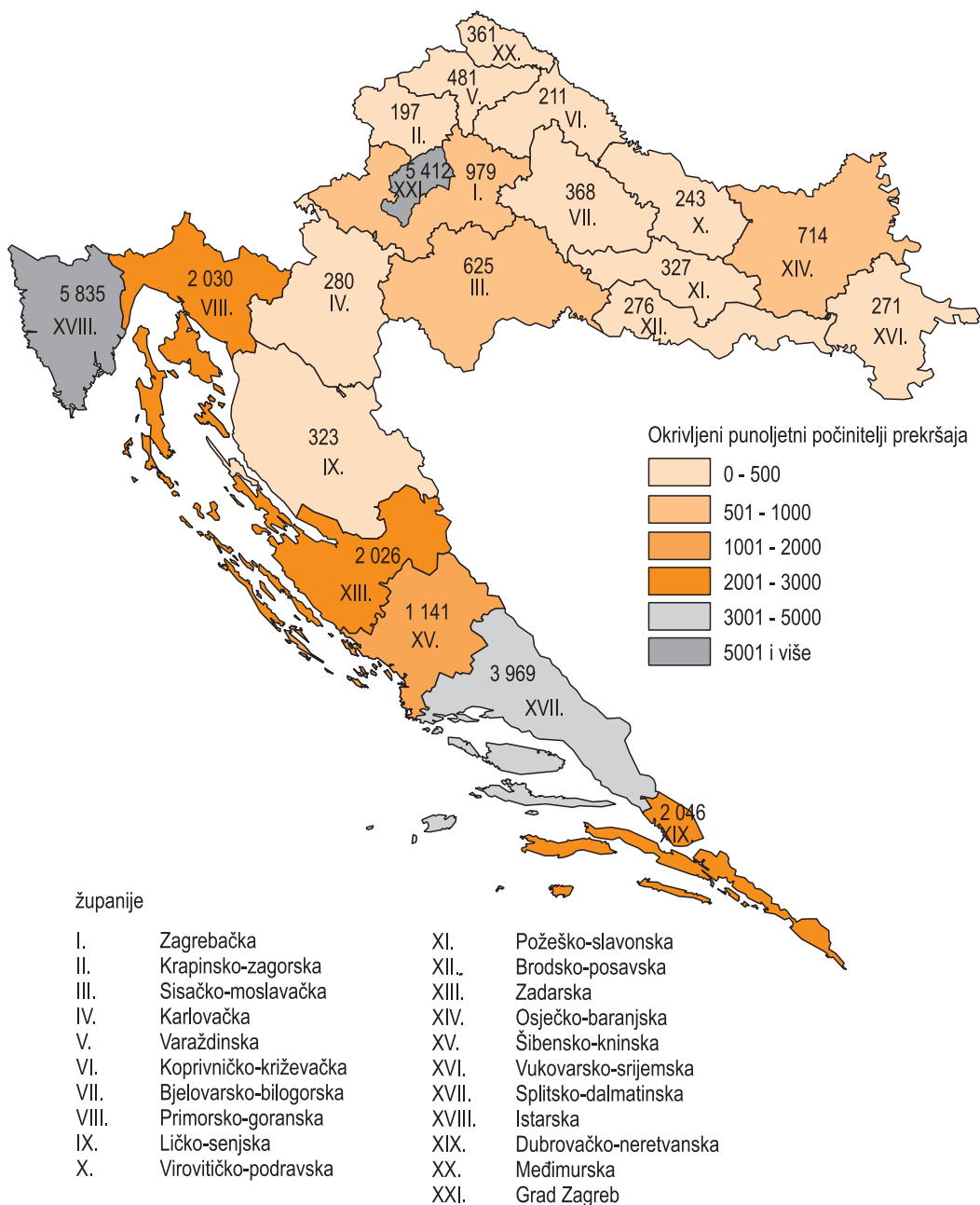
Tablica 59. **Punoljetni počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga proglašeni krivima na 100 000 stanovnika po županijama od 1998. do 2007.**

Županija	Ukupno stanovnika ⁴⁹⁾	Proglašeni krivima od 1998. do 2007.	Broj proglašanih krivima na 100 000 stanovnika od 1998. do 2007.	Prosječan godišnji broj proglašanih krivima na 100 000 stanovnika
Republika Hrvatska	4 437 460	19 271	434	43,4
Zagrebačka	3 096 966	676	218	21,8
Krapinsko-zagorska	1 424 432	109	77	7,7
Sisačko-moslavačka	1 853 387	378	204	20,4
Karlovačka	1 417 787	196	138	13,8
Varaždinska	1 847 769	245	133	13,3
Koprivničko-križevačka	1 244 677	176	141	14,1
Bjelovarsko-bilogorska	1 330 084	277	208	20,8
Primorsko-goranska	3 055 505	1 483	485	48,5
Ličko-senjska	536 777	226	421	42,1
Virovitičko-podravska	933 899	168	180	18,0
Požeško-slavonska	858 831	256	298	29,8
Brodsko-posavska	1 767 765	240	136	13,6
Zadarska	1 620 445	1 208	745	74,5
Osječko-baranjska	3 305 506	276	84	8,4
Šibensko-kninska	1 112 891	771	683	68,3
Vukovarsko-srijemska	204 768	138	67	6,7
Splitsko-dalmatinska	4 636 776	2 135	460	46,0
Istarska	206 344	5 051	2 448	244,8
Dubrovačko-neretvanska	1 228 770	1 516	1 234	123,4
Međimurska	1 118 426	278	235	23,5
Grad Zagreb	779 145	3 468	445	44,5

50) Podaci o Popisu stanovništva 2001., Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

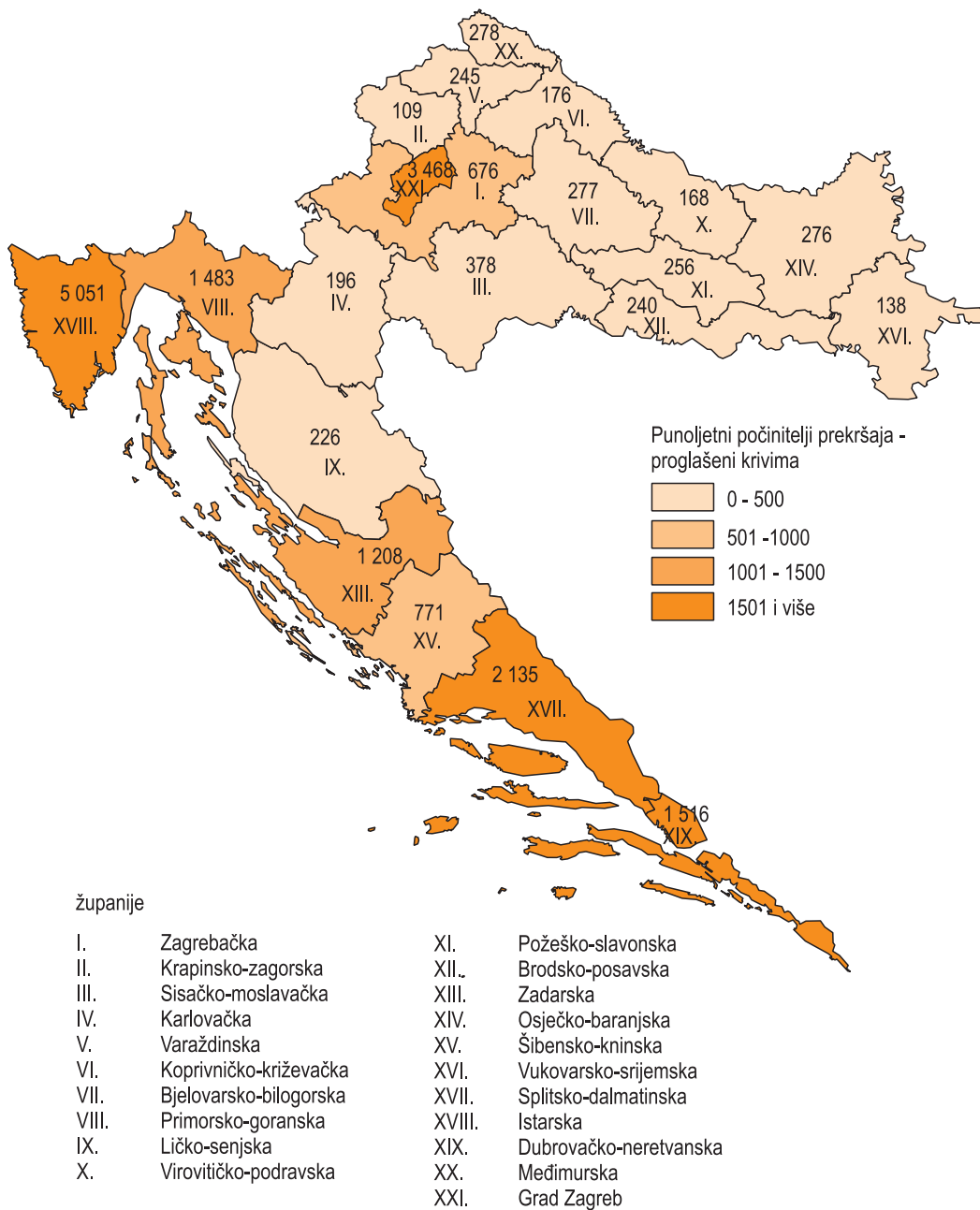
Kartogram 12.

Okrivljeni punoljetni počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2007.

Kartogram 13.

Punoljetni počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga - proglašeni krivima od 1998. do 2007.

Tablica 60. **Punoljetne osobe proglašene krivima za prekršaj zloupotrebe opojnih droga po županijama - trendovi od 1998. do 2007.**

Županija	Ukupno	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Republika Hrvatska	19 271	1 397	1 843	2 393	2 624	782	1 547	1 889	2 217	2 193	2 386
Zagrebačka	676	12	37	43	53	28	53	11	126	99	106
Krapinsko-zagorska	109	29	20	9	5	1	2	3	7	12	21
Sisačko-moslavačka	378	4	18	18	51	8	28	37	54	90	70
Karlovačka	196	2	3	14	15	3	28	37	33	22	39
Varaždinska	245	19	15	23	51	17	17	26	38	26	13
Koprivničko-križevačka	176	4	5	14	30	12	13	35	23	22	18
Bjelovarsko-bilogorska	277	28	11	19	36	26	34	31	34	32	26
Primorsko-goranska	1 483	124	135	162	182	44	79	148	152	217	240
Ličko-senjska	226	6	9	6	28	14	20	33	37	36	37
Virovitičko-podravska	168	-	-	16	14	7	7	17	28	48	31
Požeško-slavonska	256	21	20	40	51	26	23	22	25	22	6
Brodsko-posavska	240	3	4	8	43	17	25	33	24	50	33
Zadarska	1 208	123	151	297	218	44	55	79	48	27	166
Osječko-baranjska	276	3	-	1	13	14	58	30	69	46	42
Šibensko-kninska	771	128	103	140	110	19	26	51	86	38	70
Vukovarsko-srijemska	138	1	3	5	24	31	9	17	11	17	20
Splitsko-dalmatinska	2 135	138	376	358	229	71	231	173	179	200	180
Istarska	5 051	326	477	499	566	250	529	411	575	587	831
Dubrovačko-neretvanska	1 516	156	148	277	327	86	100	82	99	122	119
Međimurska	278	2	-	5	16	1	16	53	45	68	72
Grad Zagreb	3 468	268	308	439	562	63	194	452	524	412	246

6.2.

Maloljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga

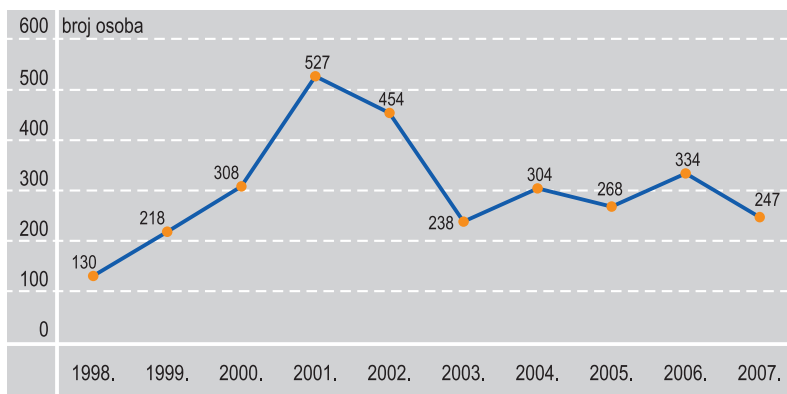
6.2.1.

Kretanje broja okrivljenih i proglašanih krivima

U promatranome desetogodišnjem razdoblju okrivljeno je 3 028 maloljetnih počinitelja prekršaja zloupotrebe opojnih droga. Od 1998. do 2001. broj okrivljenih pokazuje rastući trend. U 2001. broj okrivljenih maloljetnih osoba četiri puta je veći u odnosu na 1998. Od 2001. do 2003. znatno je opao broj okrivljenih maloljetnika. Od 2003. do 2007. nema znatnijih odstupanja u kretanju broja maloljetnika. U odnosu na maloljetnike koji su proglašeni krivima, trend je po prilici isti s tim da je nagli pad s 2001. na 2002. godinu.

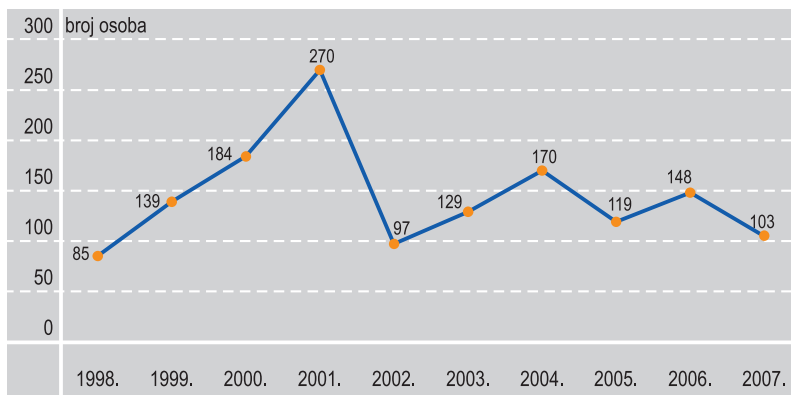
Grafikon 97.

Okrivljeni maloljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

Grafikon 98.

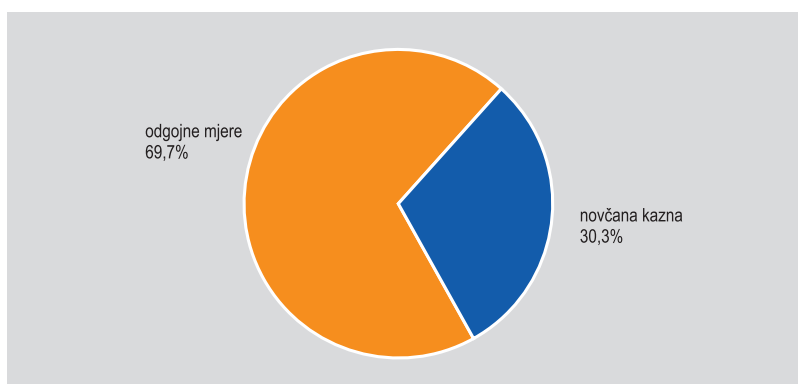
Maloljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga - proglašeni krivima od 1998. do 2007.

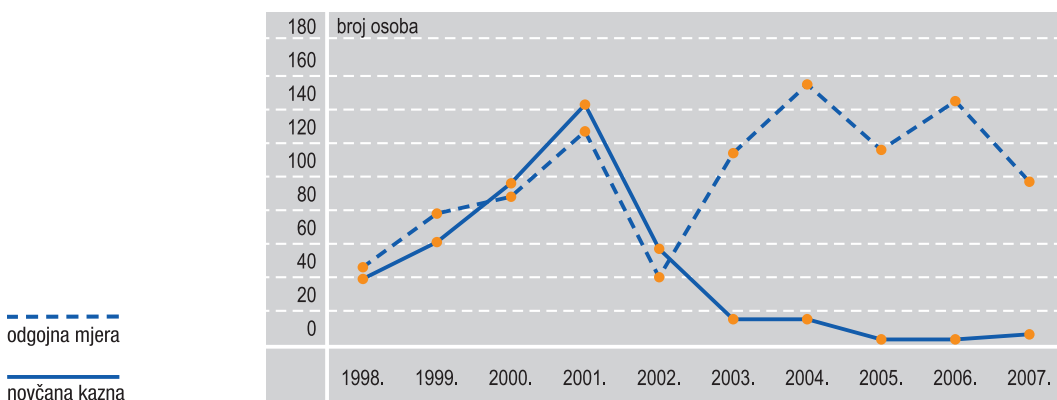
6.2.2. Izrečene sankcije

U odnosu na izrečene sankcije prema maloljetnim počiniteljima prekršaja zloupotrebe opojnih droga, podaci za promatrano desetogodišnje razdoblje pokazuju da su im najčešće (dvije trećine sankcija) izricane odgojne mjere: sudski ukor, posebne obveze, upućivanje u centar za odgoj. Za oko jednu trećinu maloljetnih počinitelja izrečena je novčana kazna (starijim maloljetnicima).

Grafikon 99. Struktura izrečenih sankcija za maloljetne počinitelje prekršaja zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

Grafikon 100. Izrečene novčane kazne i odgojne mjere od 1998. do 2007.

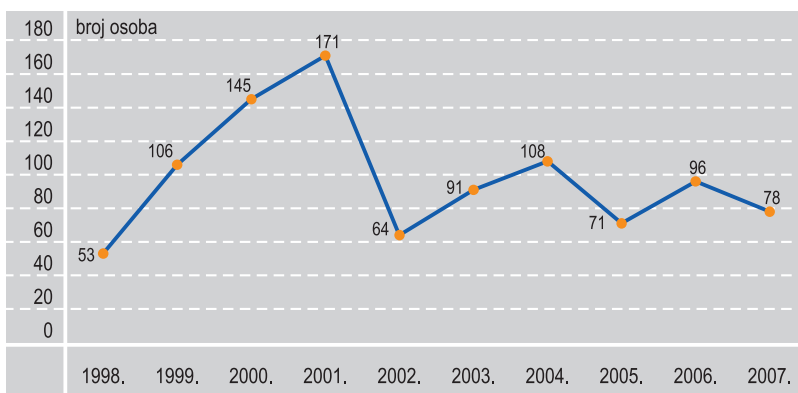

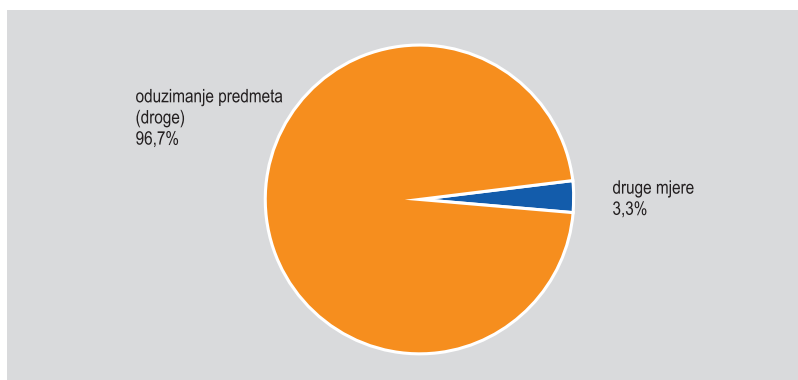
6.2.3. Zaštitne mjere

Maloljetnim počiniteljima prekršaja zloupotrebe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju izrečeno je 935 zaštitnih mjera. Slično trendu maloljetnih počinitelja koji su proglašeni krivima, trend izrečenih zaštitnih mjera je po prilici isti. U 96,7% slučajeva izricana je mjera oduzimanja predmeta (opojnih droga).

Grafikon 101. Izrečene zaštitne mjere maloljetnim počiniteljima prekršaja zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.

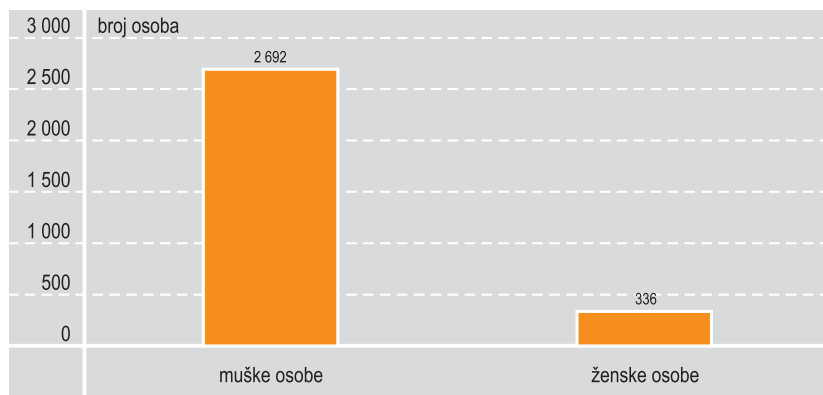
Grafikon 102. Struktura izrečenih zaštitnih mjera za maloljetne počinitelje prekršaja od 1998. do 2007.

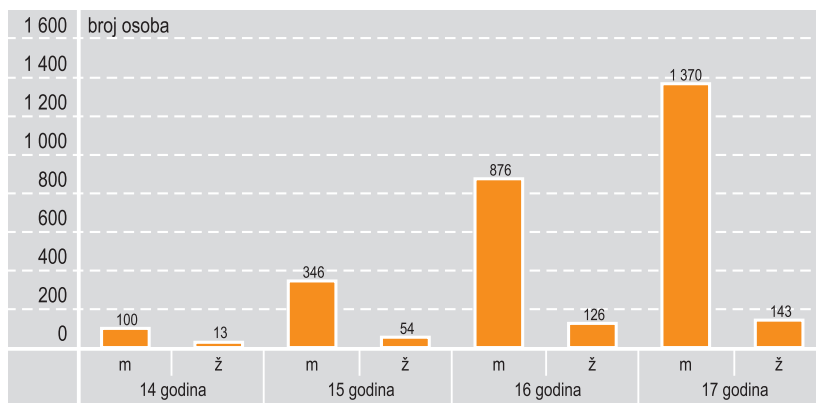
6.2.4. Spol i dob

U odnosu na podatke prema spolu, 88,9% maloljetnih počinitelja su osobe muškog spola, a 11,1% su maloljetne osobe ženskog spola. Najveći je broj maloljetnih počinitelja od 17 godina (1 370 muških i 143 ženske osobe), od 16 godina (876 muških i 126 ženskih osoba), od 15 godina (346 muških i 54 ženske osobe) te onih od 14 godina (100 muških i 13 ženskih osoba).

Grafikon 103.
Maloljetni počinitelji prekršaja prema spolu od 1998. do 2007.

Grafikon 104.
Maloljetni počinitelji prekršaja prema spolu i godinama života od 1998. do 2007.

6.2.5.

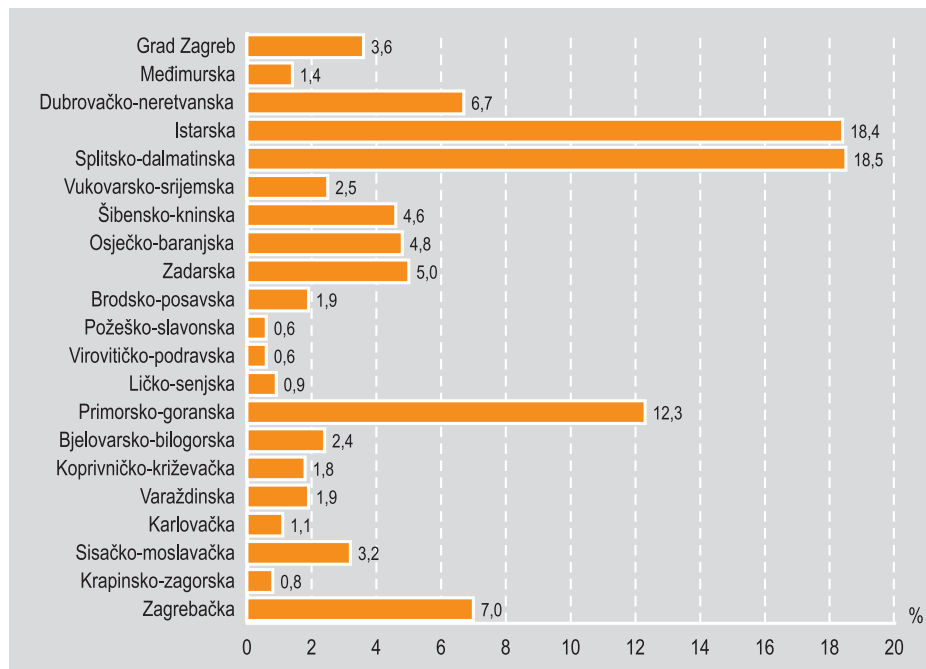
Pregled po županijama – maloljetni počinitelji prekršaja

Analizirajući podatke o broju okrivljenih maloljetnika, odnosno proglašanih krivima po županijama te udjele proglašanih krivima, dolazi se do pokazatelja o tome da je u odnosu na ukupan kontingent proglašanih krivima, najveći udio maloljetnika koji su proglašeni krivima za prekršaj zloupotrebe opojnih droga u sljedećim županijama: Splitsko-dalmatinskoj (18,5%), Istarskoj (18,4%), Primorsko-goranskoj (12,3%), Zagrebačkoj (7%), Dubrovačko-neretvanskoj (6,7%), Zadarskoj (5%), Osječko-baranjskoj (4,8%), Šibensko-kninskoj (4,6%), Gradu Zagrebu (3,6%) te Sisačko-moslavačkoj županiji (3,2%). U ostalim županijama, taj udio je manji od 3%.

Promatrajući podatke po županijama u odnosu na 100 000 stanovnika pojedine županije, dolazi se do pokazatelja o tome da je 3,2 prosječan godišnji broj maloljetnika koji su proglašeni krivima na razini Republike Hrvatske. Županije koje imaju veći broj proglašanih krivima u odnosu na državnu razinu mjereno na 100 000 stanovnika su: Istarska županija (12,8), Dubrovačko-neretvanska (7,9), Šibensko-kninska (5,9), Splitsko-dalmatinska (5,8), Primorsko-goranska (5,8) i Zadarska (4,4).

Grafikon 105.

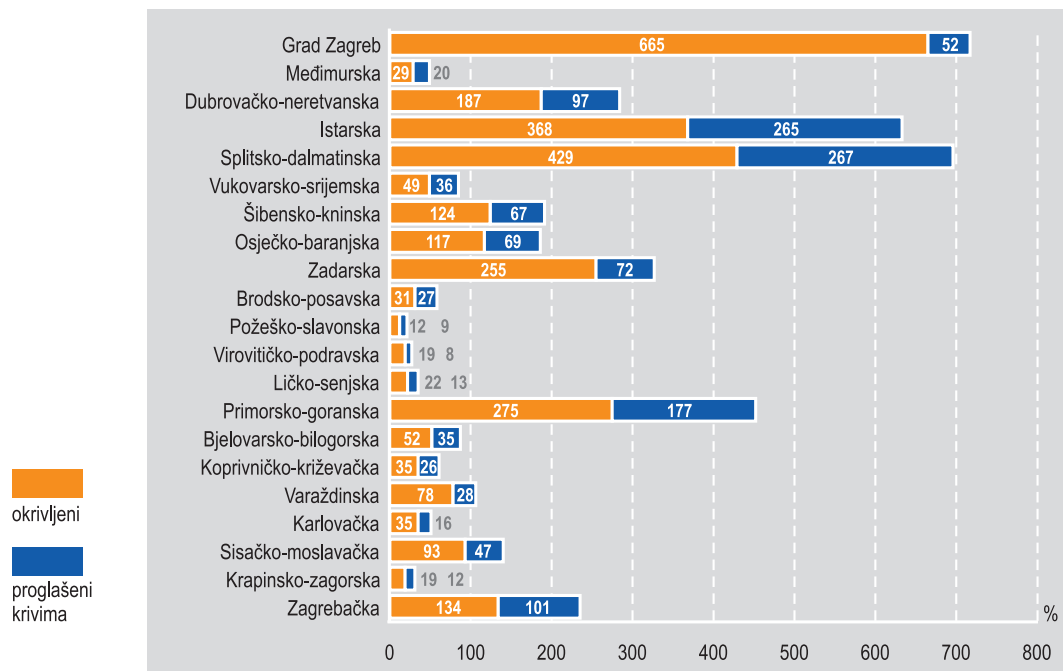
Udio maloljetnih počinitelja prekršaja proglašanih krivima za zloupotrebu opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.

Tablica 61. **Maloljetni počinitelji prekršaja zloupotrebe opojnih droga od 1998. do 2007.**

Županija	Okrivljeni	Proglašeni krivima	Udio proglašanih krivima (%)
Republika Hrvatska	3 028	1 444	100,0
Zagrebačka	134	101	7,0
Krapinsko-zagorska	19	12	0,8
Sisačko-moslavačka	93	47	3,2
Karlovačka	35	16	1,1
Varaždinska	78	28	1,9
Koprivničko-križevačka	35	26	1,8
Bjelovarsko-bilogorska	52	35	2,4
Primorsko-goranska	275	177	12,3
Ličko-senjska	22	13	0,9
Virovitičko-podravska	19	8	0,6
Požeško-slavonska	12	9	0,6
Brodsko-posavska	31	27	1,9
Zadarska	255	72	5,0
Osječko-baranjska	117	69	4,8
Šibensko-kninska	124	67	4,6
Vukovarsko-srijemska	49	36	2,5
Splitsko-dalmatinska	429	267	18,5
Istarska	368	265	18,4
Dubrovačko-neretvanska	187	97	6,7
Međimurska	29	20	1,4
Grad Zagreb	665	52	3,6

Grafikon 106. Maloljetni počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.

Tablica 62.

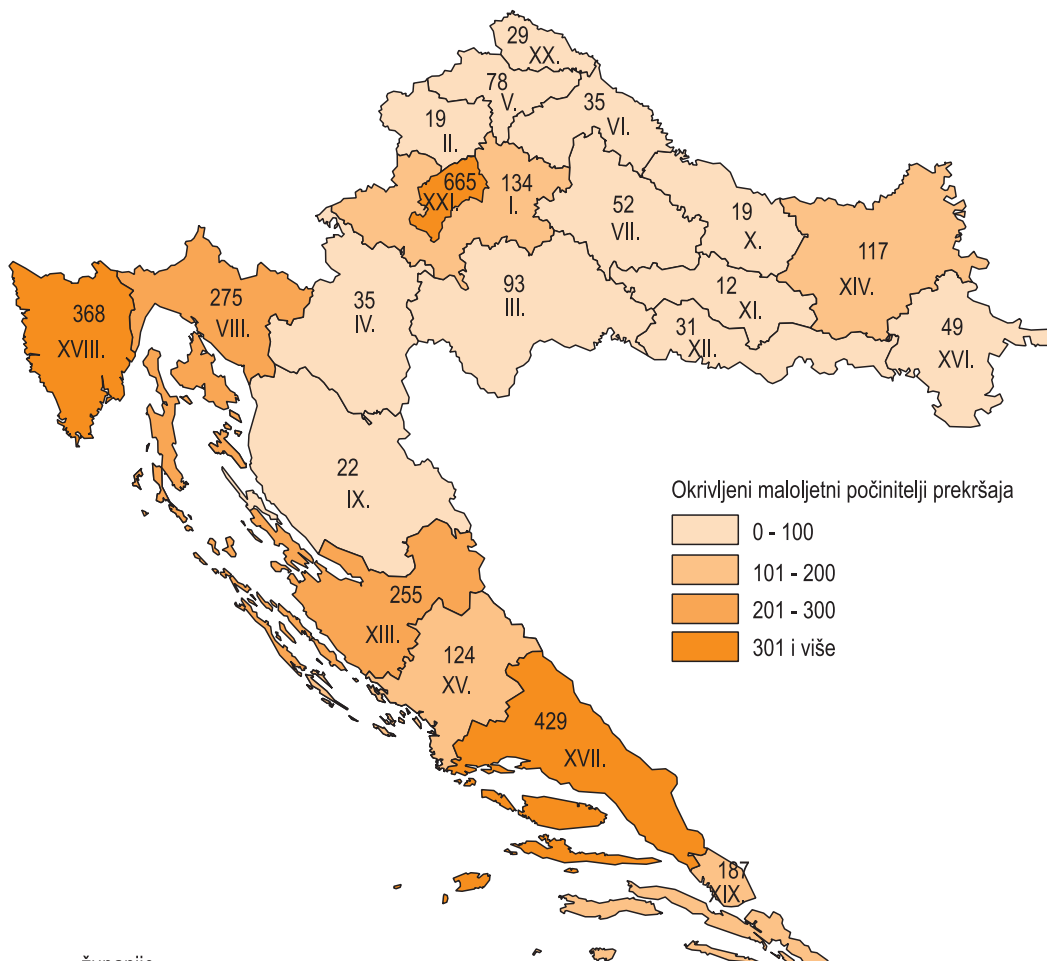
Maloljetni počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga proglašeni krivima na 100 000 stanovnika po županijama od 1998. do 2007.

Županija	Ukupno stanovnika ⁵⁰⁾	Proglašeni krivima od 1998. do 2007.	Broj proglašanih krivima na 100 000 stanovnika od 1998. do 2007.	Prosječan godišnji broj proglašanih krivima na 100 000 stanovnika
Republika Hrvatska	4 437 460	1 444	32	3,2
Zagrebačka	309 696	101	32	3,2
Krapinsko-zagorska	142 432	12	8	0,8
Sisačko-moslavačka	185 387	47	25	2,5
Karlovačka	141 787	16	11	1,1
Varaždinska	184 769	28	15	1,5
Koprivničko-križevačka	124 467	26	21	2,1
Bjelovarsko-bilogorska	133 084	35	26	2,6
Primorsko-goranska	305 505	177	58	5,8
Ličko-senjska	53 677	13	24	2,4
Virovitičko-podravska	93 389	8	9	0,9
Požeško-slavonska	85 831	9	10	1,0
Brodsko-posavska	176 765	27	15	1,5
Zadarska	162 045	72	44	4,4
Osječko-baranjska	330 506	69	21	2,1
Šibensko-kninska	112 891	67	59	5,9
Vukovarsko-srijemska	204 768	36	18	1,8
Splitsko-dalmatinska	463 676	267	58	5,8
Istarska	206 344	265	128	12,8
Dubrovačko-neretvanska	122 870	97	79	7,9
Međimurska	118 426	20	17	1,7
Grad Zagreb	779 145	52	7	0,7

51) Podaci o Popisu stanovništva 2001., Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Kartogram 14.

Okrivljeni maloljetni počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2007.

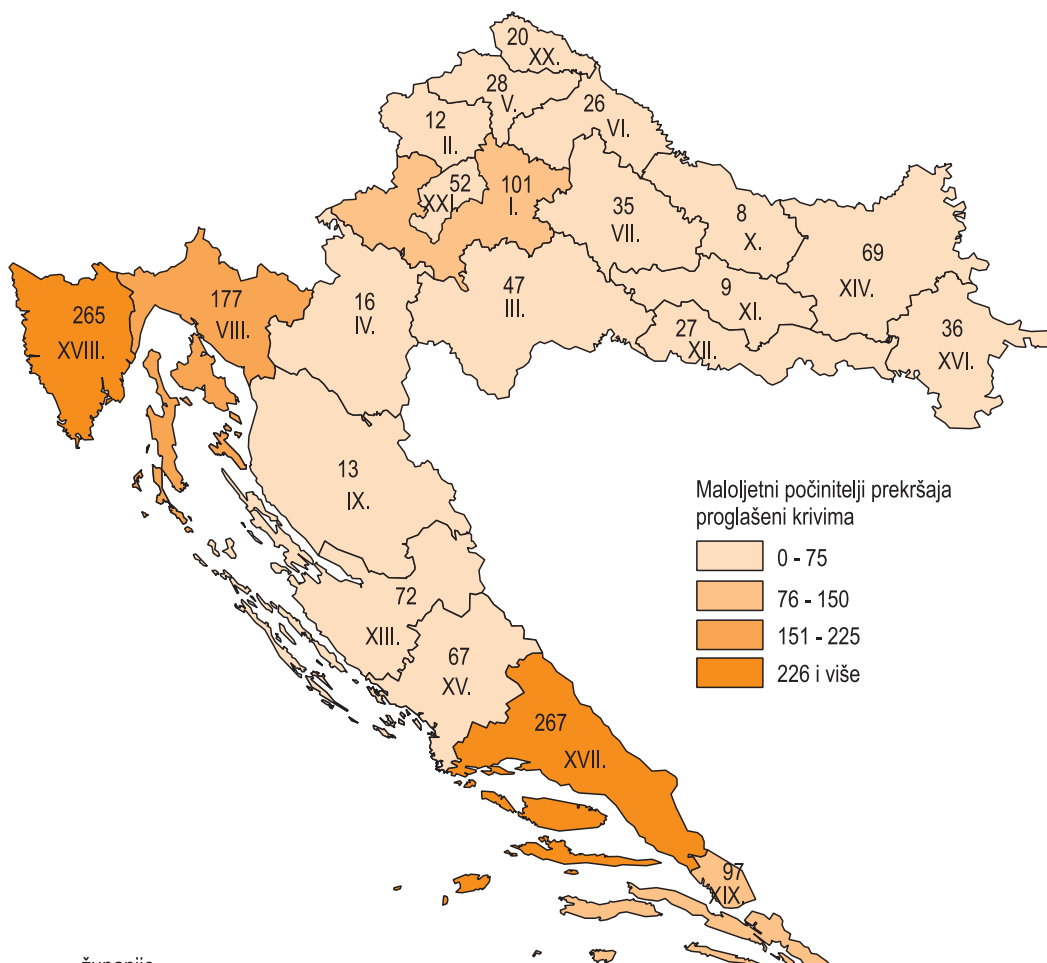

županije

I.	Zagrebačka	XI.	Požeško-slavonska
II.	Krapinsko-zagorska	XII.	Brodsko-posavska
III.	Sisačko-moslavačka	XIII.	Zadarska
IV.	Karlovačka	XIV.	Osječko-baranjska
V.	Varaždinska	XV.	Šibensko-kninska
VI.	Koprivničko-križevačka	XVI.	Vukovarsko-srijemska
VII.	Bjelovarsko-bilogorska	XVII.	Splitsko-dalmatinska
VIII.	Primorsko-goranska	XVIII.	Istarska
IX.	Ličko-senjska	XIX.	Dubrovačko-neretvanska
X.	Virovitičko-podravska	XX.	Međimurska
		XXI.	Grad Zagreb

Kartogram 15.

Maloljetni počinitelji prekršaja zlouporabe opojnih droga proglašeni krivima od 1998. do 2007.

Tablica 63. **Maloljetne osobe proglašene krivima za zloupotrebu opojnih droga po županijama od 1998. do 2007.**

Županija	Ukupno	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Republika Hrvatska	1 444	85	139	184	270	97	129	170	119	148	103
Zagrebačka	101	-	1	5	23	9	16	25	9	8	5
Krapinsko-zagorska	12	1	1	1	-	-	-	-	1	7	1
Sisačko-moslavačka	47	-	2	2	4	7	4	15	1	6	6
Karlovačka	16	-	-	1	-	-	1	2	6	2	4
Varaždinska	28	-	1	1	6	1	1	11	3	4	-
Koprivničko-križevačka	26	1	-	-	5	5	7	4	1	-	3
Bjelovarsko-bilogorska	35	1	2	3	11	-	6	4	3	3	2
Primorsko-goranska	177	18	17	31	50	14	15	6	11	11	4
Ličko-senjska	13	-	-	2	2	1	1	1	1	5	-
Virovitičko-podravska	8	-	-	-	-	1	-	1	3	2	1
Požeško-slavonska	9	4	1	2	1	1	-	-	-	-	-
Brodsko-posavska	27	-	-	-	6	6	-	8	3	3	1
Zadarska	72	5	8	15	6	5	7	5	5	8	8
Osječko-baranjska	69	-	4	4	13	3	8	12	8	14	3
Šibensko-kninska	67	8	12	12	19	3	3	5	5	-	-
Vukovarsko-srijemska	36	-	-	-	4	1	2	3	12	9	5
Splitsko-dalmatinska	267	20	52	49	35	5	15	22	23	19	27
Istarska	265	17	22	30	37	25	36	31	14	25	28
Dubrovačko-neretvanska	97	5	10	22	24	2	4	10	5	14	1
Međimurska	20	-	-	2	3	-	2	3	5	4	1
Grad Zagreb	52	5	6	2	21	8	1	2	-	4	3

ZAKLJUČAK

U ovoj je publikaciji dan sveobuhvatan pregled odluka tijela kaznenog postupka i odluka prekršajnih sudova u odnosu na punoljetne i maloljetne počinitelje kaznenog djela zlouporabe opojnih droga i počinitelje prekršaja te analiza socio-demografskih karakteristika.

U promatranome desetogodišnjem razdoblju, u odnosu na punoljetne počinitelje, državna odvjetništva su donijela 46 842 odluke povodom kaznenih prijava za zlouporabu opojnih droga što je prosječno 7,5% svih odluka državnih odvjetništava. U odnosu na sve oblike kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, više od dvije trećine odnosi se na stavak 1. (posjedovanje opojnih droga). Struktura odluka državnih odvjetništava pokazuje da je za dvije trećine slučajeva podnesena optužnica ili optužni prijedlog dok je za jednu trećinu njih kaznena prijava odbačena. Kaznene prijave su odbacivane najčešće zbog dva razloga, a to su: 1.) beznačajno djelo (39% svih odbačaja) i 2.) svrhovitost (43%).

Optuženo je 31 855 osoba što je 10,7% svih optuženja za sva kaznena djela u promatranome desetogodišnjem razdoblju. Od ukupnog broja optuženih osoba njih 14,3% je osuđeno (28 243 osobe).

Analizirajući strukturu pojedinih oblika kaznenog djela zlouporabe opojnih droga, podaci pokazuju da je najučestaliji oblik – posjedovanje droge (76,2%) potom prodaja droge (15,3%).

Udio pojedinih izrečenih sankcija za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga pokazuje da se punoljetnim počiniteljima najčešće izriče uvjetna kazna zatvora (53,4%), bezuvjetna novčana kazna (18,3%), bezuvjetna kazna zatvora (16,9%), sudska opomena (6,1%) te odgojne mjere (2,9%).

U odnosu na izrečene bezuvjetne kazne zatvora najučestalije se počiniteljima izriče kazna zatvora do 1 godine (64,5%), zatvor od jedne do dvije godine (19,4%), zatvor od dvije do tri godine (8,6%), zatvor od tri do pet godina (5,2%) i zatvor dulji od pet godina (2,3%).

Razmjerno je mali broj punoljetnih počinitelja kojima se uz uvjetnu osudu određuje posebna mjera ili obveza.

U odnosu na sve osuđene punoljetne počinitelje, njih 7% je počinilo kazneno djelo zlouporabe opojnih droga u stjecaju najčešće s imovinskim kaznenim djelima, a 15,3% ih je počinilo kazneno djelo u sudioništvu (supočinitelji, poticatelji i pomagatelji).

Podaci pokazuju da je prosječno svaki peti punoljetni počinitelj – recidivist, a podaci za posljednju promatranu godinu pokazuju da je čak svaki treći osuđeni počinitelj kaznenog djela zlouporabe opojnih droga već ranije bio osuđivan za istovrsno ili drugo kazneno djelo.

Spolna distribucija pokazuje da je udio muškaraca 93,3% dok je udio osuđenih žena 6,7%. U odnosu na godine života i postignuto obrazovanje osuđenih punoljetnih počinitelja, najčešće je riječ o počiniteljima od 18 do 30 godina s najviše završenom srednjom školom.

U promatranome desetogodišnjem razdoblju prosječan godišnji broj osuđenih punoljetnih počinitelja na 100 000 stanovnika u Republici Hrvatskoj je 63,6. Najmanji prosječni broj osuđenih počinitelja na 100 000 stanovnika je u Krapinsko-zagorskoj županiji (21,5), a najveći broj osuđenih je u Šibensko-kninskoj županiji; prosječno 159,9 osoba na 100 000 stanovnika.

U odnosu na maloljetne počinitelje kaznenog djela zlouporabe opojnih droga u promatranome desetogodišnjem razdoblju prijavljeno je 4 515 maloljetnih počinitelja od kojih je optuženo njih 1 837 (40,7% od ukupno prijavljenih), a osuđeno 1 520 (82,7% od ukupno optuženih).

U odnosu na sva kaznena djela za koja su osuđeni maloljetni počinitelji u promatranome desetogodišnjem razdoblju, na kazneno djelo zlouporabe opojnih droga osuđeno je njih 17,9%. Maloljetnici koji su osuđeni zbog posjedovanja opojne droge imaju udio 57,1% dok je kod punoljetnika udio osuđenih zbog posjedovanja droge znatno veći (76,2%) u istom promatranome razdoblju. U odnosu na stavak 2. (prodaja opojnih droga), udio kod maloljetnika je visokih 26,7% dok je taj udio kod punoljetnika 15,3%.

U promatranome desetogodišnjem razdoblju, za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga osuđeno je 1520 počinitelja, od kojih je 1246 starijih maloljetnika (16 - 18 godina), a 274 su mlađa maloljetnika (14 - 16 godina). U odnosu na starije maloljetnike izrečeno je 9 kazni maloljetničkog zatvora, 70 pridržaja maloljetničkog zatvora te 1167 odgojnih mjera. Od svih odgojnih mjera najčešće su izricane mjere pojačane brige i nadzora (534) te posebne obveze (488). Mlađim maloljetnicima su izrečene odgojne mjere: pojačana briga i nadzor (136), posebne obveze (84), sudski ukor (29), upućivanje u odgojnu ustanovu (13), pojačana briga i nadzor uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi (8), upućivanje u odgojni zavod (3) te upućivanje u centar za odgoj (1). U odnosu na osuđene maloljetne osobe za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga promatrano prema svakoj godini života maloljetnika, trendovi su razmjerno isti kao kod optuženih maloljetnika. Od ukupnog broja osuđenih, njih 1 394 (91,7%) su muškog spola, a 126 (8,3%) su ženskog spola. Promatrano prema godinama života i spolu, za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga najčešće su osuđivani 16-godišnjaci (449 maloljetnika i 43 maloljetnice) i 17-godišnjaci (696 maloljetnika i 58 maloljetnica).

Ako promatramo broj osuđenih maloljetnika za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga kroz prosječan godišnji broj osuđenih maloljetnika na 100 000 stanovnika podaci pokazuju da je prosječan godišnji broj osuđenih maloljetnika najveći u Zadarskoj županiji (5,9), Gradu Zagrebu (5,6), Istarskoj županiji (5,1), Šibensko-kninskoj županiji (4,1) te Osječko-baranjskoj županiji (3,9).

U promatranome desetogodišnjem razdoblju okrivljena su 31 143 počinitelja za prekršaj zlouporabe opojnih droga. Od ukupnog broja okrivljenih počinitelja njih 28 115 su punoljetni počinitelji (90,3%), a 3 028 počinitelja prekršaja zlouporabe opojnih droga su maloljetnici (9,7%). Od ukupnog broja počinitelja prekršaja koji su proglašeni krivima (20 715), njih 93% su punoljetnici, a 7% je maloljetnih počinitelja.

U odnosu na punoljetne počinitelje prekršaja zlouporabe opojnih droga, od ukupnog broja okrivljenih počinitelja njih 68,5% je proglašeno krivima.

Promatrajući strukturu izrečenih sankcija punoljetnim počiniteljima prekršaja zlouporabe opojnih droga, podaci govore o tome da se punoljetnim počiniteljima prekršaja zlouporabe opojnih droga najčešće izriču novčane kazne (89,2%), potom opomene 10,2% te vrlo rijetko kazna zatvora 0,6%. Podaci o spolnoj strukturi punoljetnih počinitelja prekršaja zlouporabe opojnih droga pokazuju da su počinitelji najčešće muškarci (njih 91,5%) dok je udio žena 8,5%.

Najučestaliji počinitelji su oni „najmlađe“ punoljetničke dobne skupine i to one od 18 do 24 godine kojih je ukupno 17 358 (muškaraca je 92,2%, a žena 8,8%).

Na razini Republike Hrvatske, prosječan je broj od 43,4 punoljetnih počinitelja prekršaja na 100 000 stanovnika. Županije koje imaju broj počinitelja prekršaja – proglašeni krivima koji je veći od prosjeka na državnoj razini su: Istarska županija (244,8), Dubrovačko-neretvanska (123,4), Zadarska (74,5), Šibensko-kninska (68,3), Primorsko-goranska (48,5), Splitsko-dalmatinska (46,0), Grad Zagreb (44,5)

U odnosu na maloljetne počinitelje prekršaja zlouporabe opojnih droga, od ukupnog broja okrivljenih počinitelja, njih 47,7% je proglašeno krivima. Podaci za promatrano desetogodišnje razdoblje pokazuju da su im najčešće (dvije trećine sankcija) izricane odgojne mjere – sudski ukor, posebne obveze, upućivanje u centar za odgoj. Za oko jednu trećinu maloljetnih počinitelja prekršaja izrečena je novčana kazna (starijim maloljetnicima). U odnosu na podatke prema spolu, 88,9% maloljetnih počinitelja prekršaja su muške osobe, a 11,1% su ženske osobe. Najveći je broj maloljetnih počinitelja od 17 godina (1 370 muških i 143 ženske osobe), od 16 godina (876 muških i 126 ženskih osoba), od 15 godina (346 muških i 54 ženske osobe) te onih od 14 godina (100 muških i 13 ženskih osoba). Promatrajući podatke po županijama u odnosu na 100 000 stanovnika pojedine županije dolazi se do pokazatelja o tome da je 3,2 – prosječan godišnji broj maloljetnika koji su proglašeni krivima na razini Republike Hrvatske. Županije koje imaju veći broj proglašeni krivima u odnosu na državnu razinu mjereno na 100 000 stanovnika su: Istarska (12,8), Dubrovačko-neretvanska (7,9), Šibensko-kninska (5,9), Splitsko-dalmatinska (5,8), Primorsko-goranska (5,8) i Zadarska (4,4).

LITERATURA

Željko Horvatić, Osnove kriminologije, MUP, Zagreb 1998.

Berislav Pavišić-Petar Veić, Komentar Kaznenog zakona, MUP, Zagreb, 1999.

Davor Krapac, Zakon o kaznenom postupku i drugi izvori hrvatskog kaznenog postupnog prava (VI. izmijenjeno i dopunjeno izdanje), Narodne novine, Zagreb, 2006.

Petar Veić, Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira, MUP RH, Zagreb, 1998.

Carinski zakon (NN, br. 78/99.)

Zakon o prekršajima (NN, br. 88/02.)

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima (NN, br. 105/04.)

Prekršajni zakon (NN, br.107/07.)

Zakon o područjima sjedišta sudova (NN, br. 104/97., 59/01. i 121/05.)

Zakon o područjima i sjedištima prekršajnih sudova (NN, br. 36/98.)

Metodološke upute br. 46 "Počinitelji prekršaja. Revizija statističkih istraživanja", Državni zavod za statistiku 2003.

Metodološke upute br. 52 "Počinitelji kaznenih djela. Revizija statističkih istraživanja" Državni zavod za statistiku, 2004.

Metodološke upute br. 58 „Klasifikacija kaznenih djela s poredbenim pregledom“, Državni zavod za statistiku, 2007.

Metodološke upute br. 60 „Počinitelji prekršaja. Revizija 2008.“ , Državni zavod za statistiku 2009.

Statistička izvješća br. 1092., Punoljetni počinitelji kaznenih djela, prijave, optužbe i osude u 1998., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 1999.

Statistička izvješća br. 1117., Punoljetni počinitelji kaznenih djela, prijave, optužbe i osude u 1999., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2000.

Statistička izvješća br. 1149., Punoljetni počinitelji kaznenih djela, prijave, optužbe i osude u 2000., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2001.

Statistička izvješća br. 1178., Punoljetni počinitelji kaznenih djela, prijave, optužbe i osude u 2001., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2002.

Statistička izvješća br. 1212., Punoljetni počinitelji kaznenih djela, prijave, optužbe i osude u 2002., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2003.

Statistička izvješća br. 1245., Punoljetni počinitelji kaznenih djela, prijave, optužbe i osude u 2003., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2004.

Statistička izvješća br. 1278., Punoljetni počinitelji kaznenih djela, prijave, optužbe i osude u 2004., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2005.

Statistička izvješća br. 1309., Punoljetni počinitelji kaznenih djela, prijave, optužbe i osude u 2005., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2006.

- Statistička izvješća br. 1339., Punoljetni počinitelji kaznenih djela, prijave, optužbe i osude u 2006., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2007.
- Statistička izvješća br. 1366., Punoljetni počinitelji kaznenih djela, prijave, optužbe i osude u 2007., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2008.
- Statistička izvješća br. 1118., Maloljetni počinitelji kaznenih djela, prijave, optužbe i osude u 1999., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2000.
- Statistička izvješća br. 1150., Maloljetni počinitelji kaznenih djela, prijave, optužbe i osude u 2000., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2001.
- Statistička izvješća br. 1179., Maloljetni počinitelji kaznenih djela, prijave, optužbe i osude u 2001., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2002.
- Statistička izvješća br. 1213., Maloljetni počinitelji kaznenih djela, prijave, optužbe i osude u 2002., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2003.
- Statistička izvješća br. 1246., Maloljetni počinitelji kaznenih djela, prijave, optužbe i osude u 2003., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2004.
- Statistička izvješća br. 1279., Maloljetni počinitelji kaznenih djela, prijave, optužbe i osude u 2004., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2005.
- Statistička izvješća br. 1310., Maloljetni počinitelji kaznenih djela, prijave, optužbe i osude u 2005., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2006.
- Statistička izvješća br. 1340., Maloljetni počinitelji kaznenih djela, prijave, optužbe i osude u 2006., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2007.
- Statistička izvješća br. 1367., Maloljetni počinitelji kaznenih djela, prijave, optužbe i osude u 2007., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2008.
- Statistička izvješća br. 1094., Počinitelji prekršaja u 1998., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 1999.
- Statistička izvješća br. 1119., Počinitelji prekršaja u 1999., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2000.
- Statistička izvješća br. 1151., Počinitelji prekršaja u 2000., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2001.
- Statistička izvješća br. 1180., Počinitelji prekršaja u 2001., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2002.
- Statistička izvješća br. 1214., Počinitelji prekršaja u 2002., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2003.
- Statistička izvješća br. 1247., Počinitelji prekršaja u 2003., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2004.
- Statistička izvješća br. 1280., Počinitelji prekršaja u 2004., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2005.
- Statistička izvješća br. 1311., Počinitelji prekršaja u 2005., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2006.
- Statistička izvješća br. 1341., Počinitelji prekršaja u 2006., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2007.
- Statistička izvješća br. 1368., Počinitelji prekršaja u 2007., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2008.

Dodatak 2.

Posebno zakonodavstvo – Hrvatska zakonska i podzakonska regulativa te međunarodnopravni multilateralni i bilateralni izvori u svezi opojnih droga (stanje na dan 1. listopada 2009.)

Zakonski i podzakonski propisi

Zakon o suzbijanju zloupotrebe opojnih droga 0741 P Nar. novine, 107/01-3956. 87/02-3451. 163/03-7218. 141/04-5996. 40/07-3102.

Nacionalna strategija suzbijanja zloupotrebe opojnih droga u Republici Hrvatskoj za 2006. - 2012. godinu 0741 P Nar. novine, 147/05-12970. (+Akcijski plan 2009. – 2012.)

Pravilnik o načinu i postupku vađenja krvi i uzimanja mokraće za analizu radi utvrđivanja koncentracije alkohola, opojnih droga i psihoaktivnih tvari 0553 P Nar. novine, 107/99-3818. Čl. 312. toč. 10. Zakona o sigurnosti prometa na cestama - 105/04-3824. Čl. 302. Zakona o sigurnosti prometa na cestama - 67/08-2.

Rješenje o određivanju zdravstvenih i drugih ustanova za analizu uzoraka krvi i mokraće radi utvrđivanja koncentracije alkohola, prisustva opojnih droga ili psihoaktivnih tvari 0741 P Nar. novine, 2/00-25. 101/00-3647. 11/01-303. Čl. 312. toč. 10. Zakona o sigurnosti prometa na cestama - 105/04-3824. Čl. 302. Zakona o sigurnosti prometa na cestama - 67/08-2. 109/08-14.

Pravilnik o uvjetima za uzgoj konoplje, načinu prijave uzgoja maka te uvjetima za posjedovanje i promet opojnih droga u veterinarstvu 0741 P Nar. novine, 67/03-2429.

Popis opojnih droga, psihotropnih tvari i biljaka iz kojih se može dobiti opojna droga te tvari koje se mogu uporabiti za izradu opojnih droga 0751 P Nar. novine, 50/09-32.

Posjedovanje, promet i evidencija o prometu opojnih droga 0751 P Vidi: čl. 64. st. 3. i čl. 69. st. 2. Zakona o lijekovima – Nar. novine, 71/07-5159. i čl. 17., 18., 20-22., 46. i 47. Zakona o suzbijanju zloupotrebe opojnih droga - 107/01 -3956.

Evidencija o potrošnji lijekova i opojnih droga što ih vode ljekarne 0912 P Vidi: čl. 14.-16. Zakona o evidencijama u oblasti zdravstva - SL SFRJ, 22/78-770. Čl. 1. toč. 1. Zakona o preuzimanju saveznih zakona iz oblasti zdravstva koji se u Republici Hrvatskoj primjenjuju kao republički zakoni -Nar. novine, 53/91-1524. Uredba o osnivanju Ureda za suzbijanje zloupotrebe opojnih droga 0991 P Nar. novine, 18/02-866. 12/05-785. 111/06-7361.

Pravilnik o načinu i postupku vađenja krvi i uzimanja mokraće za analizu radi utvrđivanja koncentracije alkohola, opojnih droga i psihoaktivnih tvari 0991 P Nar. novine, 107/99-3818.

Rješenje o određivanju zdravstvenih i drugih ustanova za analizu uzoraka krvi i mokraće radi utvrđivanja koncentracije alkohola, prisustva opojnih droga ili psihoaktivnih tvari 1035 P Nar. novine, 2/00-25. 101/00-3647. 11/01-303. 109/08-14.

Međunarodnopravni izvori

– multilateralni

Međunarodna konvencija o uzajamnoj administrativnoj pomoći radi prevencije, istraživanja i suzbijanja carinskih prekršaja sačinjena u Nairobiju 9. lipnja 1977. 1035 P Nar. novine - Međunarodni ugovori, 10/00-592. Objava ... - 2/01-93.

Ugovor - Pismo pristanka glede RILO projekta u Istočnoj i Centralnoj Europi, između Vlade Republike Hrvatske, Vijeća za carinsku suradnju i Agencije Ujedinjenih naroda za Međunarodni program kontrole droga - UNDCP 1061 P Nar. novine - Međunarodni ugovori - 7/97-333.

Jedinstvena konvencija o opojnim drogama, potpisana u New Yorku, 30. ožujka 1961. (SL SFRJ - Međunarodni ugovori i drugi sporazumi, br. 2/64) 1061 P Vidi: toč. 8. Odluke o objavljivanju mnogostranih međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka na temelju notifikacija o sukcesiji - Nar. novine - Međunarodni ugovori, 4/94-103.

Protokol o izmjenama Jedinstvene konvencije o opojnim drogama od 30. ožujka 1961., potpisan u Genevi 25. ožujka 1972. (SL SFRJ - MU, br. 3/78) 1094 P

Vidi: toč. 9. Odluke o objavljivanju mnogostranih međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka na temelju notifikacija o sukcesiji - Nar. novine - Međunarodni ugovori, 4/94 - 103.

Konvencija Ujedinjenih naroda protiv nedozvoljenog prometa opojnim drogama i psihotropnim tvarima, sastavljena u Beču 20. prosinca 1988. (SL SFRJ - Međunarodni ugovori i drugi sporazumi, 14/90-10) 1094 P Vidi: toč. 11. Odluke o objavljivanju mnogostranih međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka na temelju notifikacija o sukcesiji - Nar. novine - Međunarodni ugovori, 4/94-103.

– bilateralni

Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Albanije u borbi protiv terorizma, krijumčarenja i zloupotrebe droga, kao i protiv organiziranog kriminala, Zagreb, 14. prosinca 1993. godine 1094 P Nar. novine - Međunarodni ugovori, 6/94-295.

Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o suradnji u borbi protiv terorizma, krijumčarenja i zloupotrebe droga, te protiv organiziranog kriminala, potpisan u Sarajevu 17. lipnja 2002. 1094 P Nar. novine - Međunarodni ugovori, 5/03-468.

Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Češke Republike o suradnji u borbi protiv organiziranog kriminala, nezakonite trgovine narkotičkim drogama i psihotropnim tvarima, terorizma i drugih vrsta opasnih kriminalnih djelatnosti, potpisan u Pragu 30. studenoga 1999. 1094 P Nar. novine - Međunarodni ugovori, 8/01-567. Objava ... - 11/02 - 772.

Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Čile o prevenciji i kontroli zloupotrebe i nedopuštene trgovine opojnim drogama i psihotropnim tvarima, potpisan u Santiagu de Chile 15. lipnja 2001. 1094 P Nar. novine - Međunarodni ugovori, 11/04-687.

Ugovor o suradnji između Vlade Hrvatske i Vlade Republike Indije u borbi protiv međunarodne nedopuštene trgovine opojnim drogama i psihotropnim tvarima, međunarodnog terorizma i organiziranog kriminala, New Delhi, 4. svibnja 2001. 1094 P Nar. novine - Međunarodni ugovori, 2/02-85. Objava ... - 5/02-331.

Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Savezne vlade Savezne Republike Jugoslavije o suradnji u borbi protiv organiziranog kriminala, nezakonite trgovine drogama, psihotropnim tvarima i prekursorima, terorizma i drugih težih kaznenih djela, potpisan u Beogradu 8. svibnja 2002. 1094 P Nar. novine - Međunarodni ugovori, 3/03-178.

Ugovor o suradnji između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Mađarske u borbi protiv terorizma, krijumčarenja i zloupotrebe droga kao i protiv organiziranog kriminala, Zagreb, 9. prosinca 1992. godine 1094 P Nar. novine - Međunarodni ugovori, 10/93-216. 10/00-619.

Ugovor o suradnji između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Makedonije u borbi protiv međunarodne protuzakonite trgovine opojnim drogama i psihotropnim tvarima, međunarodnog terorizma i organiziranog kriminala, Zagreb, 12. travnja 1996. 1094 P Nar. novine - Međunarodni ugovori, 3/97-170. Objava ... - 8/97-444.

Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Rumunjske o suradnji u borbi protiv terorizma, organiziranog kriminala, nezakonite trgovine opojnim drogama i psihotropnim tvarima i drugih vrsta nezakonitih djelatnosti, Zagreb, 30. rujna 2000. 1094 P Nar. novine - Međunarodni ugovori, 6/02-333. Objava ... - 7/02-532.

Ugovor o suradnji između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije u borbi protiv terorizma, krijumčarenja i zloupotrebe droga, kao i protiv organiziranog kriminala, Zagreb, 4. lipnja 1993. godine 1094 P Nar. novine - Međunarodni ugovori, 13/93-257. Toč. 52. Objave ... -1/97-18.

Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Demokratske Socijalističke Republike Šri Lanke o suradnji u suzbijanju međunarodne nedopuštene trgovine opojnim drogama i psihotropnim tvarima, međunarodnog terorizma i organiziranog kriminala, potpisan u Colombu 7. svibnja 2001. 1094 P Nar. novine - Međunarodni ugovori, 4/02-234.

Ugovor o suradnji između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Turske u borbi protiv međunarodne protuzakonite trgovine narkotičnim drogama i psihotropnim tvarima, međunarodnog terorizma i organiziranog kriminala, potpisan u Ankari 7. studenoga 1995. godine 1094 P Nar. novine - Međunarodni ugovori, 1/7/96-300. 1/9/96-429(ispr.).

Ugovor o suradnji između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Ukrajine u borbi protiv terorizma, krijumčarenja i zloupotrebe droga kao i protiv organiziranog kriminala, Kijev, 26. listopada 1993. godine Nar. novine - Međunarodni ugovori, 3/94-70.